

БИЕНАЛЕ НА МАКЕДОНСКАТА

АРХИТЕКТУРА-СКОПЈЕ 1985

3. БИЕНАЛЕ

1985

3 БИЕНАЛЕ

1985

прегледано 6.XII 2000

3

Smac

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР

на Третото биенале на македонската архитектура

Александар Никољски, арх. претседател
Кирил Муратовски, арх.
Мартин Гулески, арх.
Ленка Јанева, арх.
Димче Димитровски, арх.
Лазар Шуманов, арх.
Зоран Петровски, ист. на уметноста
Стево Коцевски, арх.
Олга Чоланчевска, арх.
Лидија Марковска, арх.
Радомир Лаловиќ, арх.
Јордан Лонгуров, арх.
Владимир Наумчевски, арх.
Мишко Ралев, студ. арх.

БИЕНАЛЕТО ГО ОТВОРИ

Борислав Наумовски
Секретар на Републичката заедница на културата

КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ ПРИЗНАНИЈА НА III БИМАС

Георги Константиновски, арх. претседател
Панта Христовски, арх.
Рафаил В'лчевски, арх.
Јордан Лонгуров, арх.
Слободан Здравковски, арх.
Соња Димитрова, ист. на уметноста
Симон Шемов, акад. сликар

ОЦЕНУВАЧКА КОМИСИЈА ЗА КОНКУРСОТ НА III БИМАС

Живко Поповски, арх. претседател
Д-р Коста Балабанов, ист. на уметноста
Лилјана Петровска, арх.
Павел Балабанов, арх.
Никола Ничота, арх.

УРЕДУВАЊЕ НА ИЗЛОЖБАТА

Златко Хаци-Пецов, арх.

КОРИЦА И ПЛАКАТ

Мирослав Грчев, арх.
Лазо Плавеvски

КАТАЛОГ

Мартин Гулески, арх.
Влатко П. Коробар, арх.

Тираж: 1000 примероци

Каталогот е печатен во февруари 1985 год. во ЗГРО „Нова книга“, РО Печатница „13 Ноември“ - Скопје

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА КОМИСИЈАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА
ПРИЗНАНИЈАТА НА
III БИЕНАЛЕ НА МАКЕДОНСКАТА АРХИТЕКТУРА-
СКОПЈЕ, 1985 година

I. ГЛАВНА НАГРАДА НА БИЕНАЛЕТО

За најуспешно архитектонско остварување во периодот помеѓу 1983 и 1985 година, поради своите високи квалитети во обликувањето на надворешниот и внатрешниот простор, почитувањето на месната традиција потпрена на автохтониот интравертен концепт на живеење, перфекцијата на изведбата како и афирмацијата на нашата архитектура надвор од границите на Републиката, се доделува „ГЛАВНАТА НАГРАДА НА III БИЕНАЛЕ НА МАКЕДОНСКАТА АРХИТЕКТУРА“ на објектот

ДОМ НА КУЛТУРАТА, Србица САП Косово
автор:

Проф. арх. Александар Никоџски
Арх. Илија Пулејков

II. СПЕЦИЈАЛНИ НАГРАДИ НА БИЕНАЛЕТО

A. Реализирани архитектонски објекти

1. За висок дострел на нашата архитектонска мисла на полето на урбанизмот, архитектонското проектирање, ентериерот и дизајнот, како и за афирмација на македонските архитекти вон границите на Југославија:

ТУРИСТИЧКИ КОМПЛЕКС "ЗАПОЉАРЕ", Сочи, СССР
автори:

Арх. Радован Рафеновиќ,
Арх. Донка Петкова-Костиќ
Арх. Миодраг Митровиќ
Арх. Лилјана Дубровска
Арх. Зоран Ивановски
„Мавровпроект“, Скопје

автори на ентериерот:
Арх. Венцислава Гаврилска
Арх. Петранка Митева
Биро за проектирање и дизајн, СОЗТ Треска,
Скопје

2. За висок архитектонско обликовен дострел, како и за хуманизирање на непосредниот амбиент:

СТАНБЕН КОМПЛЕКС "ЖЕЛЕЗАРА", Скопје
автор:

Арх. Драган Крстев
Институт за студии и проектирање на РГО
"Бетон", Скопје

3. За обогатување на општата сликата, како и за успешно поврзување со надградбата и доградбата на постојниот хотел со непосредниот амбиент:

ХОТЕЛ "ГОРИЦА", Охрид

автор:
Арх. Климент Зеров
Завод за архитектура и урбанизам, Охрид

4. За успешно обединување повеќе разнородни функционални групи и прилагодување кон градскиот амбиент:

ПЕКАРА "ЖИТО ЛУКС", Скопје
автор:
Арх. Олга Чоланчевска
ООЗТ "Пелагонија проект", Скопје

5. За успешен архитектонски израз и функционална чистота приспособени на нашето поднебје:

ИНДИВИДУАЛНА СТАНБЕНА КУКА, Кавадарци
автор:
Арх. Благој Мицевски
"Македонија проект", Скопје

На состанокот одржан на 24.XII.1984 година Организациониот одбор на БИМАС 85, изврши избор на Комисијата за доделување на главната награда и признанијата на III-то Биенале во состав:

Проф. м-р. арх. Георги Константиновски, претседател,
Арх. Панта Христовски, член
Арх. Јордан Лонгуров, член
М-р. арх. Рафаил Ђилчевски, член
Арх. Слободан Одравковски, член
Академски сликар Симон Шемов, член и Историчар на уметноста Соња Абациева, член.

Комисијата во полн состав работеше од 12-17 февруари. По деталното разгледување на присигнатите трудови и сеопфатната дискусија, Комисијата донесе едногласна одлука за доделување на следниве признанија на III-то Биенале на македонската архитектура-Скопје, 1985 година.

Б.Проекти и студии

1. За инвентивен пристап во збогатувањето на станбената блоковска структура и нејзино приближување кон традиционалниот начин на живеење:

УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕНИЕ НА СТАНБЕНАТА НАСЕЛБА "ВЛАЕ", Скопје
автори:
Арх.Славко Брезовски
Арх.Димитрие Голубовски
Архитектонски факултет, Скопје

2. За оригинален пристап и за креативна интеграција на надворешниот и внатрешниот архитектонски простор:

ГРАДСКИ ЦЕНТАР, Дечани
автор:
Арх.Живко Поповски
Архитектонски факултет, Скопје

3. За успешно збогатување на архитектонскиот израз и продирачност на урбанистичката мисла:

ИДЕЈНО АРХИТЕКТОНСКО ЕКСТЕРИЕРНО И ЕНТЕРИЕРНО РЕШЕНИЕ НА РЕСТОРАНТОТ "МЕТРОПОЛ", Скопје
автор:
Арх.Петар Муличковски
Архитектонски факултет, Скопје

4. За успешен интердисциплинарен пристап во планирањето на регионот и градот:

ПРОСТОРАН ПЛАН - РЕГИОН СКОПЈЕ И ОСНОВЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН НА СКОПЈЕ
автор:
Завод за урбанизам и архитектура, Скопје

5. За успешен научен пристап и поттик за помасовна употреба на гипскартонските плочи:

СТУДИЈА ЗА ПРИМЕНА НА ГИПСКАРТОНСКИТЕ ПЛОЧИ ВО ПОДОБРУВАЊЕТО НА ЗВУЧНОТОПИНСКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ГРАДБЕНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ
автор:
Арх.Трајко Трајковски
"Македонијапроект", Скопје

6. За успешна архитектонско-урбанистичка интервенција во проширувањето на содржините на постојниот архитектонски волумен:

КОМПЛЕКС БАНКИ, Скопје
автор:
Арх.Радомир Лаловиќ
Завод за урбанизам и проектирање "Панорама"
Кочани, Работна единица, Скопје

7. За успешно архитектонско-урбанистичко совладување на двата агла на крстосницата на булеварот "ЈНА" и булеварот "Партизански одред" и правлен третман на станбените структури врз основа на определени урбанистички услови:

ПОРТА "БУЊАКОВЕЦ", Скопје
автори:
Арх.Љубинка Маленкова
Арх.Љубен Андреев
ООЗТ "Пелагонија проект", Скопје

8. За чист архитектонски израз и за успешно обединети разнородни функционални целини со рационално користење на просторот:

ЦЕНТАР НА МВНА ЗАЕДНИЦА "ЖИВКО БРАЌКОВСКИ"
Скопје
автор:
Арх.Вера Косевска
ООЗТ "Пелагонија проект", Скопје

9. За инвентивен пристап во решавање на угостителските содржини во парковски амбиент:

УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТ "КЕРМЕС", Скопје
автор:
Арх.Миодраг Митровиќ
Арх.Лилјана Митровиќ
ООЗТ "Мавровопроект", Скопје

10. За студиозен пристап во архитектонско-урбанистичкото решавање на комплексот и за афирмација на македонските архитекти во рамките на Југославија:

СПОРТСКИ ЦЕНТАР, Плевља
автори:
Арх.Мартин Гулевски
Арх.Миодраг Радоновиќ
Арх.Стеван Смилевски
Арх.Ранчо Христов

11. За инвентивно проектирани разни по функција и големина композибилни корпуси:

СИСТЕМ КОМПОНИБИЛНИ ЕЛЕМЕНТИ "ФЛЕКС-300"
автор:
Арх.Венцислава Гаврилска
Биро за проектирање и дизајн, СОЗТ "Треска", Скопје

12. За успешно проектирана лесно демонтажна столица:

СТОЛИЦА "БК-309"
автор:
Арх.Милена Ефремова
РО Треска - Борис Кидрич, Кочани

13. За успешен дизајн:

ТАПАЦИРАНО ЛЕГЛО "ГАЛЕБ - 1" (АНА-1)
автор:
Арх.Нада Ивановска
РО Трескамебел, Скопје

14. За успешен дизајн на кујна на проектиран простор:

КУЈНА "НАДА"
автор:
Арх.Билјана Костовска
РО Треска - Јосиф Швештарот, Струмица

15. За афирмација на македонските архитекти на меѓународен плен, како и за творечки пристап во совладувањето на традиционалната архитектура:

ЦЕРМОНИЈАЛЕН И ПАРАДЕН КОМПЛЕКС, Тиркирт-Ирак
МИНИСТЕРСТВО ЗА УРБАНИЗАМ И КОМУНАЛНИ РАБОТИ
Ријад-Саудиска Арабија
автори:
Арх.Јован Кириќ
Арх.Ратко Панчевски
Арх.Самомир Константиновски
Арх.Ванчо Каранфилов
Студент арх.Мишко Ралева

16. За инвентивен пристап во интегралното решавање на сценскиот и околниот простор:

СЦЕНОГРАФИЈА ЗА ПРЕДСТАВАТА "БАХАНАТКИЊЕ" ОД ЕВРИПИД, на Дубровничките летни игри
автори:
Арх.Крсте С.Шидров
Арх.Симон Узуновски

17. За успешно плакатно решение со социолошки и еколошки пораки за хуманизирање на урбаните простори:

"ПРОТЕСТЕН ПЛАКАТ"
автори:
Арх.Гоко Радовановиќ
Арх.Мирко Станковиќ и
Арх.Јован Кириќ

18. За успешно истражување на можното домување во иднината врз традиционални корени:

"ТАЈНОСТЕНА КУТИЈА"
автор:
Арх.Самомир Константиновски

19. За успешна афирмација на студентите од Архитектонскиот факултет во Скопје на Југословенско ниво:

"СЛИКА НА ЕДЕН УЧИЛИШЕН ДВОР"
автори:
Јованка Ђокиновска
Богосав Јовановиќ
Мишко Ралева
Ацо Костов
Емил Корубин
Коце Трајков
Елена Даутовска
Соња Милевска
Соња Кушовска,
студенти на Архитектонскиот факултет

20. За инвентивно проектирање:

ХОТЕЛ ВО КУМАНОВО, дипломска работа
автор:
Данчо Јовановски

21. За креативен, истражувачки пристап во решавањето на:

НИСКА ПОВЕЌЕДВОРНА СТАНБЕНА СТРУКТУРА,
семестрална задача
автор:
Студент Анета Христова

22. За студиозна и сликовита презентација на руралната архитектура од Скопска Црна Гора, како и за афирмација на бројни архитектонски остварувања со неоткриени вредности на народниот градител:

ТЕМАТСКА ИЗЛОЖБА "ТРАДИЦИОНАЛНОТО ГРАДИТЕЛСТВО ВО СЕЛАТА НА СКОПСКА ЦРНА ГОРА"
автори:
Арх.Радомир Волишев
М-р. арх.Јасмина Алексиевска

23. За креативен пристап во уредувањето на ИНФОРМАТОРОТ НА СДАМ

Арх.Мартин Гулевски
Арх.Влатко П.Коробар

- В. Гости на Биеналето

1. За успешно облагоурување и воспоставување на хуман континуитет меѓу новото и постоечкото градско ткиво:

РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ДЕЛОВИ ОД ГРАДСКОТО ТКИВО НА КИКИНДА, 1977-1983 год.
автори:
Арх.Предраг Цакиќ
Арх.Боривоје Јовановиќ
Институт за архитектура и урбанизам на С.Белград
Урбанистички завод, ООЗТ Урбанизам, Кикинда

2. За креативно обликување на сателитска населба концепирана како град

ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН "БИЌЕ", Крај
автори:
Арх.Калипа Димитровска-Криспер
Арх.Саша Дела Вале

3. БИЕНАЛЕ НА МАКЕДОНСКАТА АРХИТЕКТУРА

СКОПЈЕ

МСУ,

18.02. - 18.03.1985 г.

СОЈУЗ НА

ДРУШТВАТА НА

АРХИТЕКТИТЕ НА

МАКЕДОНИЈА

СКОПЈЕ

ул.Даме Груев 14а

МУЗЕЈ НА

СОВРЕМЕНАТА

УМЕТНОСТ

СКОПЈЕ

ул.М.Тито 102

Постои извесен степен на возбуда,немир,па дури и страст за оваа трета средба со творештвото на македонските архитекти.Зашто „модерната архитектура - како што вели Леонардо Беневоло - не донесува само залиха форми,туку и нов начин на мислење од кој сеуште не се повлечени сите консеквенци. А тоа значи,колку нашиот креативен ангажман го следи критичка и самокритичка свест,чувствителност за трансформациите на животот и колку со нашето учество во динамиката,влијаеме на неговите текови.

Веројатно,Биеналето на македонската архитектура е најдобриот начин да се најде одговорот за актуелните мигови и трендови на развојот на македонската архитектура.Прилика да се влијае на општествените движења и творечките текови во уметноста и архитектурата,на синтезата на минатото и сегашноста,на единството на историцистичката и компјутерската естетика.И шанса за добра информација,размисла,идеја.БИМАС е комуникација - витална,инспиративна и стимулативна,која придонесува да се унапреди обликувањето и уредувањето на просторот,но и да се осмислува и збогатува животот,по мерка на човекот,на неговите потреби да создава и материјални и духовни вредности,да самоуправува и управува со сите текови на општествениот развој.

Архитектурата од секогаш била исто толку израз на сликовита претстава,вредност и традиција,колку и естетика.Зарем оваа изложба не говори дека создавањето е интензивен духовен чин,дека архитектот,проникнувајќи во геометријата на просторот и времето,допира до генезата на нашето национално битие и преку неговите егзистенцијални и фолклорни елементи,ни ги открива искушенијата и надежите,достоинството и верата на македонецот во неговото вековно битисување под ова небо и на овој простор.

Драматиката на животот,внатрешниот судир на мирот и спокојството,тој ги открива на начин,кој на нашата архитектура,покрај типичните национални белези, ѝ дава и универзална,космичка димензија.Во обличите што се појавуваат низ разиграните тонови на линијата,творците на овие дела од областа на архитектурата,урбанизмот,ентериерот и дизајнот,заштитата и ревитализацијата,ни ги откриваат битните елементи на својата поетика и филозофија.

Импулсите што ги емитуваат тие,силата на светлината што зрачи од нив,ни го откриваат односот кон еден живот и времето на тој живот.Тоа е односот,кој,извирајќи од традицијата,ги соединува во себе трпеливоста на резбарот,суптилноста на филигранистот и емотивноста на везилката.Тоа е став на творци кои размислуваат и градат и затоа секое нивно дело е нова победа во тие напрегања,нов доказ за еден,пред сè,модерен вид на чувстви-

телност за древното и современото, за трајноста на човековите мисли и чувства.

Трудовите со кои на ова трето биенале се претставуваат македонските архитекти, недвојбено го потврдуваат нивниот сигурен творечки чекор, нивната креативна зрелост и смелост да градат свет со кој ќе бидеме побогати за уште една човечка висицина.

Борислав НАУМОВСКИ

Секретар на Републичката
заедница на културата

Се чини дека развојот на нашиот БИМАС е условен од историските законитости, во кои вториот чекор е определен со првиот, третиот со постоењето на првите два. Трите досегашни БИМАС-а говорат дека е изодена првата фаза и дека ни претстојат години на вистинска потреба и афирмација.

Има осум години откако во Сојузот на архитектите на Македонија започнавме да разговараме за востановување на една постојана изложба на архитектите во Македонија. Неколкуте дотогаш организирани изложби имале други цели и поводи, така што посеопфатно не го бележеа архитектонското творештво во републикава. Се стремевме да откриеме можности и места, во одреден временски интервал трудот на архитектите да ѝ се претстави на јавноста. Ни недостасуваше комуникација со пошироката општествена и културна јавност, што ќе рече, место за размена на мисли, за стручни разговори, за истакнување на тешкотии и постигањата. Верувавме дека извршуваме значајна општествена задача, меѓутоа имаше сознание дека недоволно е почитуван нашиот труд и структурата воопшто. За таквата состојба и самите придонесовме, отсутствуваше акција и упорност.

Наспроти сите очекувања најдовме на разбирање кај оние што можеа да ни помогнат – Републичката заедница на културата, Музејот на современата уметност, работните организации и други. Првото биенале требаше да се одржи во 1980 година, но поради објективните организациони тешкотии беше одложено за февруари 1981 година.

По сите овие години сметам дека една од најважните определби беше дружењето со културата – смесување на архитектонското биенале во редот на важните културни манифестации во републикава. Таквата положба може да го облагороди самото архитектонско творештво, бидејќи му наложува да се занимава со задачи од културен и хуманистички карактер.

Втората важна определба на Биеналето е тесната врска со работните места на архитектите – организациите на здружениот труд, Биеналето да прерасне во мост меѓу визионерството на архитектите, практицизмот на општествените структури и градежната оператива.

Третата определба беше Биеналето да има широчина и отвореност со желба да прими содржини кои одговараат на квантитетот и квалитетот на зафатите во нашата средина. Тоа да се занимава со сеопфатноста и вреднувањето на актуелното архитектонско творештво, со цел да остави хронолошки документ за она што е создадено во изминатите две години.

Сегашниот Организационен одбор на БИМАС '85 настојуваше да ја збогати програмата, да го продолжи времетраењето и да воведо придружни манифестации. Така се воведени тематската изложба, акцијата, филмските и слајд проекции и ќе продолжи редовниот конкурс на Биеналето. Третото биенале се одржува во време кога детално се преиспитуваат инвестиционата политика и инвестиционите вложувања кај нас. Неколку години наназад донесен е закон со кој се ограничува, а во одредени случаи и запира, градењето на архитектонски објекти. Сепак, и по крај тоа што се одржува во рестриктивно време, Третото биенале е голема приредба, која според опфатеноста, широчината и разновидноста на програмата ги надминува претходните. Парадоксот не постои, тоа се објаснува со содржината на основната изложба, каде што поголем дел од експонатите претставуваат студии, идејни проекти и други интелектуални вежби. Градителскиот здив претставува нова шанса за архитектурата и создава простор за сопствено преиспитување, отвора пат кон пролабчување на односот во структурата и усовршувањето на нејзините автономни мерила.

И покрај стеснетиот простор на нашата професионална активност, треба да веруваме дека сегашната ситуација нема негативно да се одрази врз достигнатото ниво на нашето архитектонско творештво. Третото биенале треба да го потврди тоа. Отворените прашина се од значење за иднината на Биеналето. Тие не повикуваат на поразвиено духовно, мисловно и критичко работење, за што придонесот на БИМАС може да биде особено значаен. Од практиката на Биеналето треба да се извлечат поуки и закони, пристапи и определби за промени, насочувања кон нови вредности, во што е и суштината на градителството.

арх. Александар НИКОЉСКИ

Претседател на Организациониот
одбор на Третото биенале на
македонската архитектура

11.02.1985 г. понеделник - Универзитетски комплекс
Акција - привремена ликовна интервенција
вра еден архитектонски објект

14.02.1985 г. четврток
Конференција за печат

18.02.1985 г. понеделник во 18,00 ч. - МСУ
Свечено отворање на БИМАС '85
Прогласување на наградени трудови

20.02.1985 г. среда во 18,00 ч. - МСУ
Свечено предавање на наградите и принанијата.
Тркалезна маса - дискусија за сегашната и понатамошната физиономија на БИМАС, неговото место во Македонија и пошироко

21.02.1985 г. четврток во 18,00 ч. - МСУ
Трибина - предавање за руралната архитектура
предавач: проф.д-р.Ранко Радовиќ

22.02.1985 г. петок во 12,00 ч. -
Архитектонски факултет
Трибина - предавање за најновите движења во современата архитектура
предавач: проф.д-р. Ранко Радовиќ

26.02.1985 г. вторник во 18,00 ч. - МСУ
Отворање на трибината за руралната архитектура во Македонија
Предавање на тема: „Лесново - заштитен режим“
предавач: арх.Биљана Никуљска-Сарчевска

28.02.1985 г. четврток во 18,00 ч. - МСУ
Трибина- предавање за руралната архитектура на тема:
„Инвентаризација на руралната архитектура - Реќански крај“
предавачи: арх.Лазар Шуманов и арх. Ѓорѓи Дапчев

04.03.1985 г. понеделник во 18,00 ч. - МСУ
Конкурс - отворање на изложбата на конкурсни трудови за конкурсот на БИМАС '85
„Архитектонска визија на комплексот „Св.Спас - Скопје“ во иднина“ (1985-2085)

05.03.1985 г. вторник во 18,00 ч. - МСУ
Трибина - предавање за руралната архитектура на тема:
„Селската архитектура - човековата егзистенција, потреба и однос кон естетските присутности во природата“
предавач: арх.Јасмина Хациева-Алексијевска

07.03.1985 г. четврток во 18,00 ч. - МСУ
Филмска вечер - филмови од областа на руралната архитектура

11.03.1985 г. понеделник во 18,00 ч. - МСУ
Конкурс - објавување на резултатите и дискусија за конкурсот на БИМАС '85
„Архитектонска визија на комплексот „Св.Спас - Скопје“ во иднина“ (1985-2085)

12.03.1985 г. вторник во 18,00 ч. - МСУ
Филмска вечер - филмови кои од разни аспекти го третираат архитектонското творештво

М-р Биљана Никуљска-Сарчевска

Со просторниот план на СР Македонија се предвидува позаорзана и организирана непосредна заштитна активност на објекти и ансамбли од областа на културно-историското и природното наследство. Приоритет, во оваа смисла, добиваат поголемите споменички комплекси со етнографски, археолошки и амбиентални вредности, кои би се вклучиле во современиот мотив. Причини за тоа би требало да се бараат во исклучителното значење на овие урбанолошки едукти кои го обележуваат процесот на населување и користење на просторот во минатото и историските околности, задржувајќи ја притоа својата поливалентна вредност на пораки што трајно ги носат во себе. Од тие аспекти се важни настојувањата овие културни богатства од националната историја на еден народ, да се постават како тковна задача на сегашниот и идниот општествен развикот.

Со оглед на тоа дека манастирските комплекси се валоризирани како културно историски локалитети од посебно значење, манастирот св. Архангел Михаил во с. Лесново, како регионален центар од витален интерес во развојот на околните населби во минатото, и денес има приоритетно место во реализацијата на Просторниот план на Источна Македониа.

Овој културно-историски локалитет, со точно определена историска намена во сите мигратски структури, со богати елементи и оформена организација, хармонично вклопен во природната и руралната средина, се наметнува како одреден вид урбана композиција, за која се неопходни посебни мерки на целосна заштита поради се повеќе присутниот процес на видливи трансформации во нови просторни елементи и односи. Бидејќи современата урбанизација, со се што е позитивно и негативно во сеопштиот процес на менување на простори, носи опасност од претерана експлозија на урбаното и неговото агресивно наметнување на околината, носи и нарушување на постојната рамнотежа во просторот, која што самиот манастир со векови ја создавал и регулирал и чии што мејусебни корелации спонтано се подредуваат на неа. Во сегашните околности, урбанизацијата како процес што носи интензивирање на функции во тој простор, носи и опасности од нарушување на повеќето аспекти од таа рамнотежа: еколошките, визуелните, културните, особено ако во таа мрежа на мејусебни врски и односи не се вклучи и манастирот како потенцијален, обединувачки елемент. Неговата просторна организација уредувањето треба да активира нови функции и да отвори нови можности за

културни значења и трансформации не само во рамките на една таква рамнотежа, како што е еколошката оптималност.

Во таа смисла, согласно современите принципи на комплексен пристап и адекватен третман на градителското наследство од овој вид и проблемите во рамките на развојот на поширокото регионално подрачје, преку спроведување на валоризацијата и категоризацијата на просторите и објектите, со заштитниот режим се определуваат насоките и мерките за чување на наредните вредности.

Разгледуван како историски споменик и како просторна целина, како архитектонско-урбанистички склоп на објекти изградени и доградени во различни временски етапи, Лесновскиот манастир поседува многукратна и повеќестепенена традиција на историски, општествени, архитектонски, естетски, визуелни и амбиентални вредности кои бараат посебен третман во изборот на методите на неговата реконструкција, адаптација и ревитализација.

Проблемот на неговата ревитализација ги надминува потесните граници на манастирски комплекс. Тој го поставува местото и улогата на Лесновскиот манастир не само како културно историски локалитет, туку и како атрактивен туристички и рекреативен центар во регионот на Источна Македонија.

Просторните проблеми, граници и поврзувањето со постојните комуникации урбани и рурални населби како и самата просторна организација на содржините на поширокиот локалитет на манастирот, создаваат една нова условеност која треба да создаде поволни околности, не само за адекватна заштита, туку поефикасно интензивирање на една нова улога на манастирскиот комплекс, како културно историски, туристички и рекреативен локалитет, кој стои во тесна корелациона поврзаност со околниот простор.

Релефот, географската положба, релативната изолираност во тој предел на неколку населби упатени на меѓусебно здружување во минатото, ја интензивира уште повеќе нивната поврзаност со манастирот како симбол за обединување и како религиозен, просветен и културен центар во регионот на Пробиштип и Злетово.

И урбанизацијата на населбите во таа рурална средина треба да го вклучи можното трансформирање и просторното уредување на манастирскиот комплекс и неговата нова општествена и културна улога во мрежата на тие односи, пак како симбол на собирање и заедништво и активен регулатор и трансформатор на културната сфера во пределот на пробиштипскиот регион па и по широко.

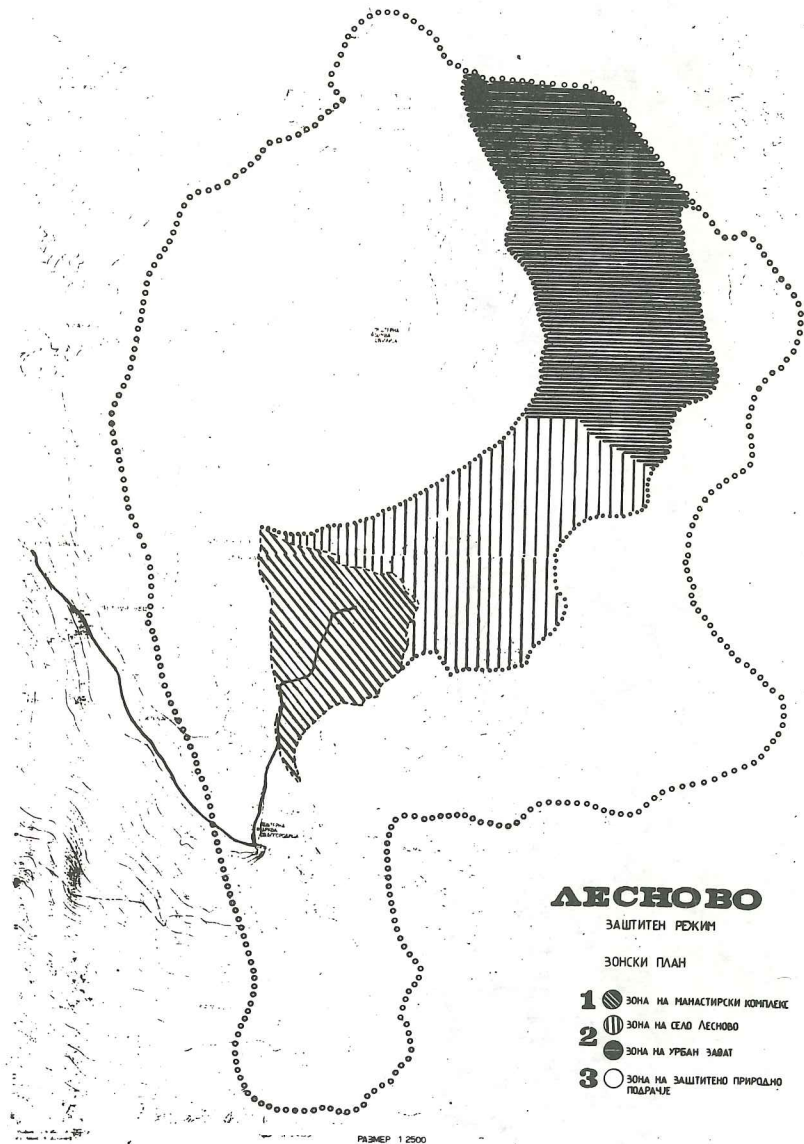
Просторната организација на пошироките локалитети аплицирани со историските, економските, урбанистичките и другите анализи во просторниот план, преку нагласување на проблемите и значајот на комплексна урбанизација, вклучувајќи ги основните елементи од постојната просторна организација на населените места и градови, заедно со нивните урбанистички планови, ги овозможуваат основите за дефинирање на заштитните мерки за сите простори и содржини на Лесновскиот локалитет, како и нивниот сооднос на физичка и наменска поврзаност.

Со зонирањето на новите содржини и функции: вилендички во поширокото подрачје на локалитетот и селскиот туризам во рамките на селото Лесно-

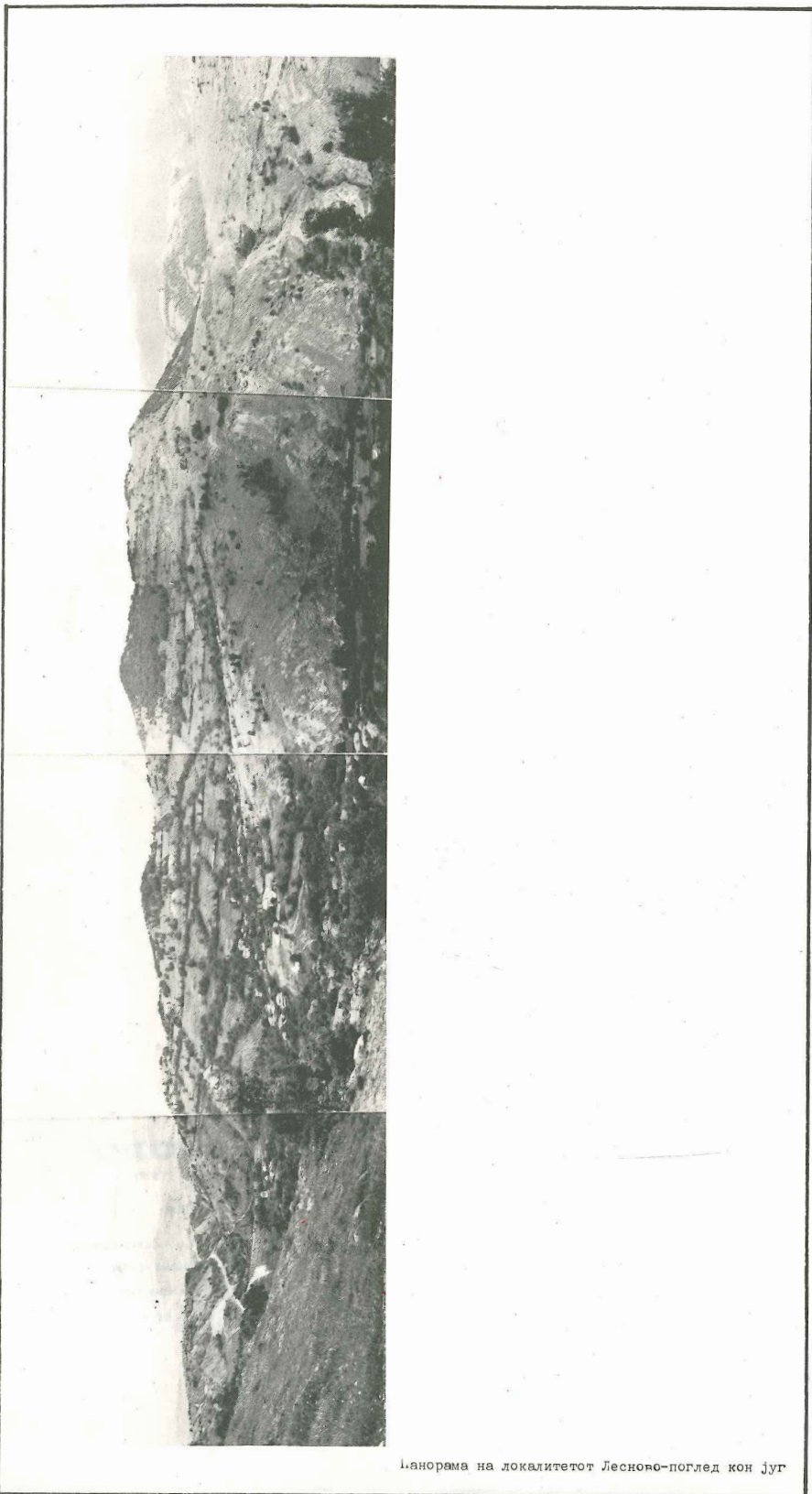
Г. Р. Манастирско
ОПШТИНА "ПРОБИШТИП"

К.с. ЛЕСНОВО-Б

Кривоколено

Зонски план од Заштитниот режим на локалитетот Лесново

Панорама на локалитетот Лесново-поглед кон југ

во третманот на зонското распоредување го опфати проблемот на создавање услови за сеопфатно вклучување на интересите на општествено-политичката заедница.

Новите содржини и функции со определените параметри ќе создадат услови за оформување контактни простори и просторни целини, кои ќе го надополнуваат основниот историски компактен и организиран локалитет.

Паралелно со нив е третирана и врската со гравитационото подрачје, вклучувајќи ги блиските градови и населените места, како влијателни урбани агломерации со најнепосреден интерес на населението.

Имајќи ги во предвид културно-историските, архитектонско-уметничките и другите вредности, Лесновскиот манастир спаѓа во категоријата споменици од градителското наследство врз кои се применуваат критериуми од режимот на заштитата адекватен на неговото значење за историјата и културата на македонскиот народ, особено за периодот на неговиот најголем подем, кога во XIV век станува седиште на Злетовската епископија и низ целиот среден век игра видна улога како центар од каде се ширела словенската писменост.

Денес валоризиран како вредно архитектонско остварување од нашето градителско минато, согласно современите принципи на комплетен третман и потреба од активна заштита, чија смисла не е само конзервација и реставрација на објектите, но и нивното вклучување во современиот живот, манастирот ја задржува својата активна религиозна функција, меѓутоа интегрално и неразделно третиран со другите вредности во просторниот план на регионот и Републикава. Ценејќи ги вредностите на манастирскиот комплекс, како културно историски локалитет од посебно значење и пошироката околина, со извонредните пејзажни карактеристики на згаснат вулкански кратер, врз основа на извршените истражувања и добиените анализи наведениот простор е поделен на три просторни целини:

1. Зона на манастирскиот комплекс.
2. Зона на селото Лесново со подзоната на можниот урбанистички зафат.
3. Зона на заштитено природно подрачје.

Сл. бр. 1, 2 и 3

Првата зона го опфаќа дворното место на манастирот со сите сакрални и профани објекти во него, боровата шума, ливадите и потокот од југозападната и јужната страна на комплексот.

Ревитализацијата на манастирот предвидува доближување на неговите содржини и функции до современиот човек, максимално респектирајќи ги автентичните-архитектонски и амбиентални вредности. Во таа смисла и покрај редовното одвивање на религиозните активности, што е и негова примарна функција, комплексот се третира како културно-историски споменик од отворен карактер и средиште на културни, научни, просветни и општествени активности.

Со оглед на потребата за сочуввање на автентичните карактеристики на манастирот и неговата непосредна околина, аспектите на заштитата не доведуваат внесување на нови елементи во постојниот амбиент.

Втората зона, започнува од источната ограда на манастирскиот двор, го опфаќа целото село и про-

должува кон север, спротивно течението на Лесновската рекичка и завршува со границата на заштитеното подрачје. Оваа зона располага со привлечни пејзажни карактеристики и е погодна за одмор и рекреација.

Границите на просторното уредување и ревитализацијата не се сведуваат само на манастирскиот комплекс. Тие се земени многу пошироко, со цел да се заштити селото и непосредната околина, каде како посебен проблем се јавува заштита на пејзажните вредности на ливадите, кои се спуштаат благо од спротивната јужна страна кон манастирот и непосредно ги дефинираат широките панорамски визури. Тука императивно се наметнува зачувување на природните квалитети на тој дел од просторот од експанзија на викендички и други туристички објекти.

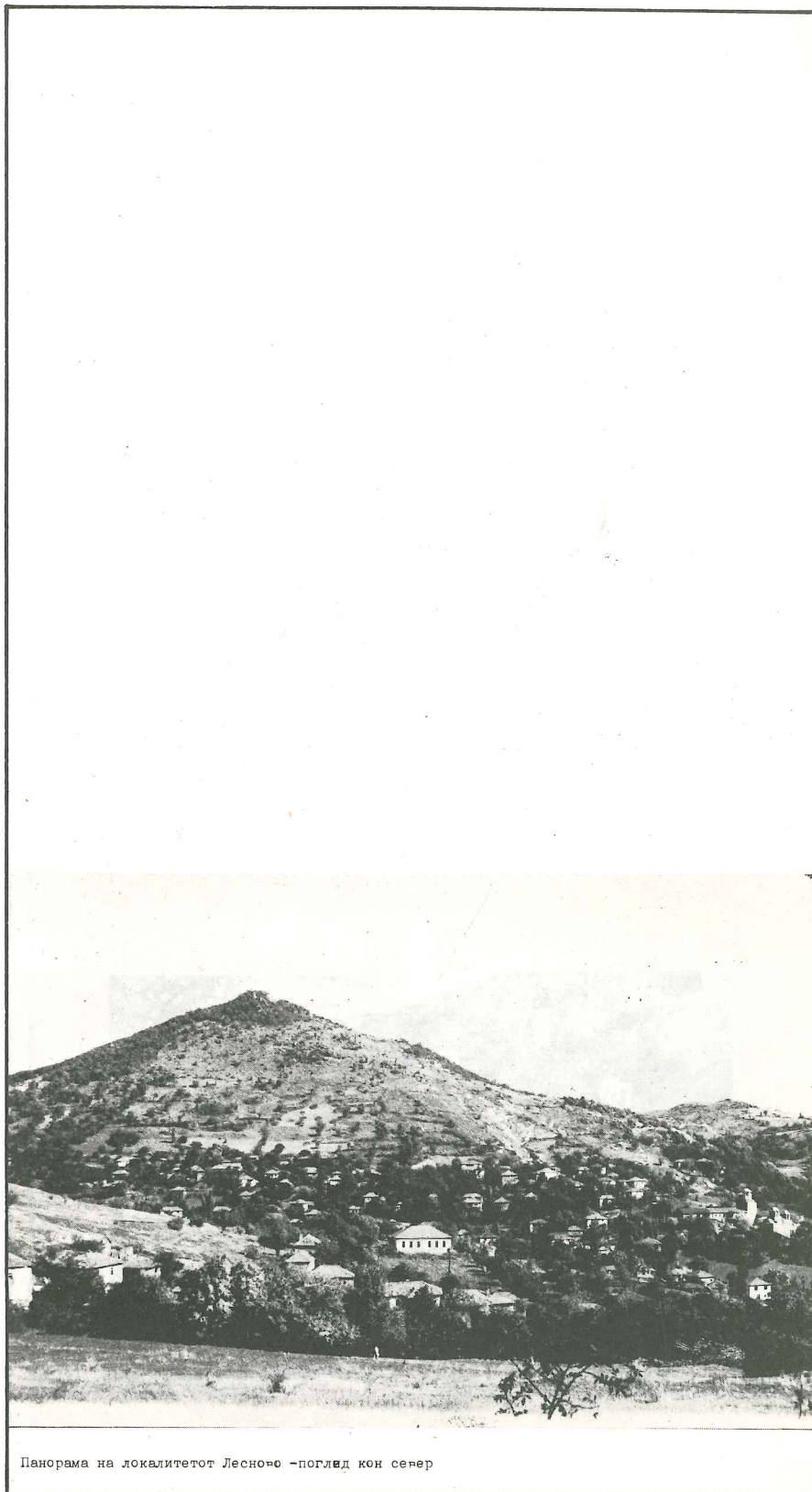
Исто така, инфилтрираше на нови урбани елементи во самото село би резултирало промени во ситуетата и индивидуалноста на пределот на згаснат вулкански кратер, и би ја нарушило во голема мерка воспоставената визуелна хармонија со околниот пејзаж, носејќи потенцијална опасност од постапна урбана доминација.

Во таа смисла се предвидува заштита на пејзажот од било какви интервенции; за селото мерките би се состоеле во зачувување на амбиентот, уличната мрежа, постојните габарити, катноста, изборот на градежниот материјал и обликувањето на фасадите, додека внатрешната организација на просторот, функцијата и опремата со современи санитарно-технички уреди е слободна и индивидуална.

Третата зона претставува заштитено природно подрачје, означено во зонскиот план на заштитниот режим на Лесново и ги опфаќа највредните простори на некогашниот, во далечното минато активен вулкан. Тоа се неговите рабни делови, купата на "Илин Врв" и падините кои се спуштаат кон дното на самиот кратер.

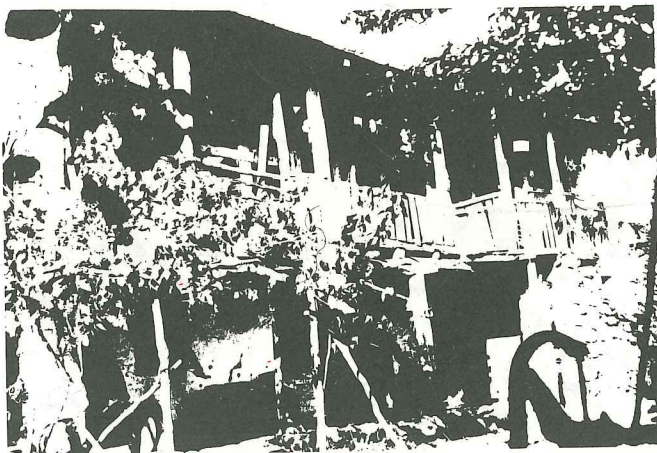
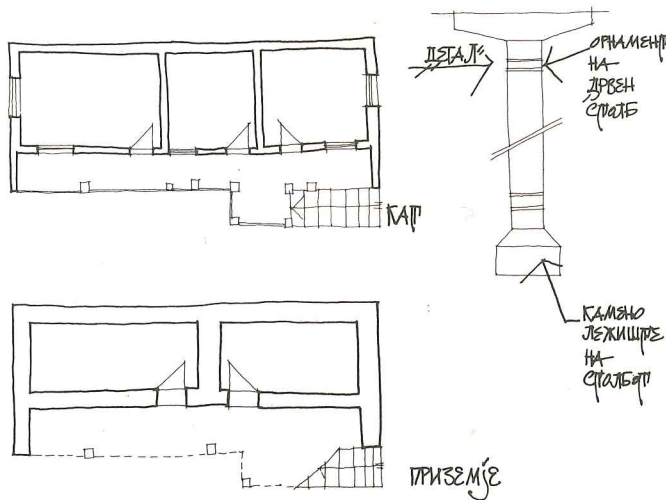
Оваа зона покрај своите извонредни пејзажни вредности и панорамски визури, содржи многу ретки и битни елементи кои би овозможиле преку стручно-научните истражувања добивање на многу важни и неопходни податоци при реконструкцијата на кратерот, како и за сеизмичката активност на ова подрачје. И од тие аспекти, на овој простор потребно е да му се посвети посебно внимание при идните планирања и особено во оваа зона да не се дозволи изградба на викенд-куќи и викенд-населби. Предложените просторни целини дефинирани во заштитниот режим на Лесново, се валоризирани спрема значајот, карактерот, функцијата, сегашната и идната намена, и наметнуваат како императив, внимателно програмирање на нови функции бидејќи и најмалата погрешна интервенција, било да се доградува или сосема ново да се интерполира, во извесна смисла би ја нарушило постојната хармонија на просторот кој поседува синтеза на богатства на природни убавини и реткости со културно-историските споменици и амбиенталната рурална средина.

Заштитните мерки за Лесновскиот локалитет, интегрирани во просторните и урбанистичките планови на Злегово и Пробиштип, ќе влијаат врз формирањето нови урбани структури, кои со амбиенталните вредности и другите квалитети на просторот, ќе придонесат за зголемување на интересот, а со тоа и поактивно користење сообразно современите барања и потребите.

Панорама на локалитетот Лесново -поглед кон север

арх. БАЛАБАНОВА ЈАСМИНА

Селото Лесново се наоѓа во источна Македонија, во непосредна близина на поголемите населби Злетово, Кратово и Пробиштип. Низ него поминувал значајниот средновековен пат Злетово-Кратово преку кој се поврзувала источна Македонија со северна. Потесната локација на селото е во рамките на кратерот на загаснатиот вулкан, така што населбата се распростира на сончаната падина на кратерот. Столениот врв на вулканот, наречен Илин врв, создава специфична кореографија зад селото, надворувајќи се на останатите поклаги возвишенија од вулканскиот прстен. На северната страна на селото е и најголемата густина на објектите. Може да се констатира дека причината локација на населбата низ вековите не била значително менувана, со исклучок на равниот дел од платото каде подоцна се населиле доселените родови. На западната страна на кратерот бил изграден манастир посветен на Архангел Михаил и "пустиникот" Гаврило Лесновски. Но, денес не може да се установи со сигурност дали бил прво изграден манастир, а потоа населбата или обратно. Поголемиот број од објектите во селото се со одлична инсолација и визури спрема долината во која тече Лесновската река.

Податоци за периодот во кој е создадено селото Лесново се сретнуваат на неколку места, но сепак со сигурност не би можеле да го определиме точниот период. Според преданијата на местото на денешниот манастир постоел постар и помал кој, најверојатно, почнал да се урива. "За изградба на новиот манастир биле донесени мајстори за изработка на клинци, кои се населиле околу манастирот заедно со своите семејства. Тие, всушност, се верува дека го формирале селото Лесново."^{1/}

Постоењето на селото се споменува и во житието на Гаврил Лесновски, што дава податок за веќе оформена населба околу манастирот во периодот на живеењето на светителот /XI-XII век/.

Според други податоци, односно од Новелбата на деспот Јован Оливер од 1341 година се дознава дека селото лежи "близу цркве Лесново", што е уште една потврда за веќе создадената населба на селото Лесново.

Во 1347 година цар Душан ја укинал Морозовишката епископија и епископскиот центар го пренесил во Лесновскиот манастир, со што самото село добива важна улога.

Како уште една потврда за настанокот на селото може да се земе и прегледот на словенските топоними од злетовската област, кои до денес останале непроменети, а меѓу кои се наоѓа и Лесново.

Положбата на селото и манастирот се влошила под ропството на Османските Турци. Според турските феџтери точно може да се согледа бројот на домаќинствата во следниве години: Во 1530 година имало 37 домаќинства, 4 неженети и едно муслиманско семејство. Во 1550 година бројот на семејствата е 51 од кои 11 неженети, 2 семејства на вдовици и едно муслиманско. Во 1570 година имало 56 семејства, 34 неженети, 4 вдо-

вици и едно муслиманско семејство. Веќе во 1899 година, од кога потекнува и извештајот на учителот Илјадников, се вели дека се уште постоеле куќи во кои имало вградено борови стебла кои ги земале од обложната борова шума. Во почетокот на XX век, односно 1900 година имало околу 800 жители, 1948 - 467, 1961 - 438, а 1971 година 360 жители. Во последните години во селото се останати уште педесетина жители, со намалена работна способност така да би можело да се рече дека селото постепено одумира.

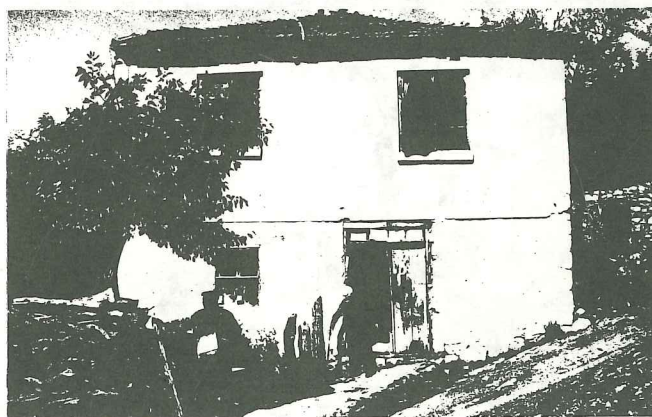
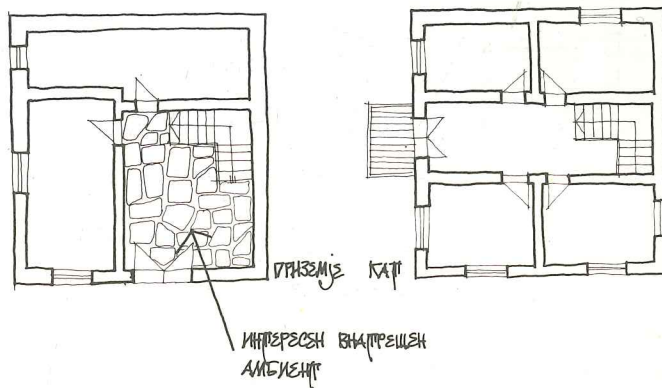
Сознанијата кои произлегуваат од историските извори во коишто се зборува за село Лесново, како и од нашата анкета, покажуваат дека селото Лесново не припаѓа кон типот на оние рурални средини што носат јасни белези на планинско-сточарски или рамнинско-земјоделски населби. Би се рекло дека ова село ги нема типичните карактеристики на двата основни типа, туку претставува модифицирана форма. Тоа е село чиешто население се занимавало со одреден тип занаети. Токму затоа се добива и впечаток на полуградска формација на населба со сите позначајни карактеристики. Ваквата положба е несомнено резултат на определеноста на селаните кои низ вековите, а некои и денес работеле во рудниците, од една страна, а од друга, како занаетлици каменоресци во изработка на толку бараните, во минатото, воденичарски камења. Заради познатите миграциони движења на селското население во последните дваесетина години, а особено со создавањето на урбанизираната населба Пробиштип, и зајакнувањето на населбата Злетово, селаните од селото Лесново, како впрочем и од останатите рурални главно планински средини од СР Македонија, го напуштаат селото. Остануваат најчесто само старите неспособни за работа кои не можат да ги одржуваат објектите. Сето тоа го загрозува станинот фонд кој постепено пропаѓа. Вкупно околу 80 објекти ја градат денешната слика на селото Лесново од кои поголем дел се потешко или полесно оштетени, а десетина се напшто урнати. Населбата оддава слика на запустеност.

Селото е од збиен тип на рурални средини што е последица од специфичноста на конфигурацијата на теренот. Куќите се произволно поставени една над друга, особено на северната падина, создавајќи извонредна разиграност на просторната композиција. Народниот градител со голема виртуозност умее да игра со масите, притоа не нарушувајќи го природниот склад на амбиентот и внимавајќи на особено важната инсолација и слободните визури.

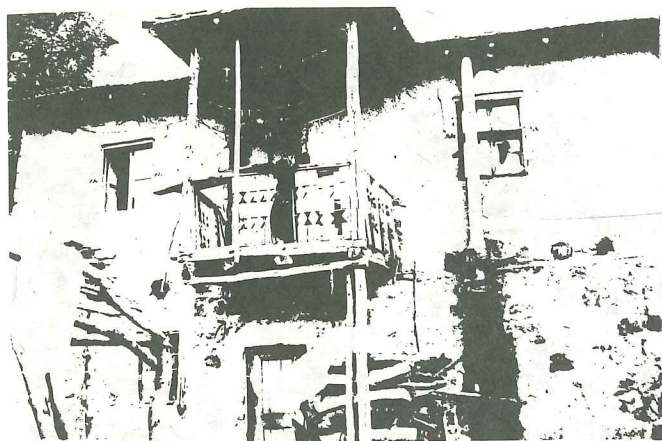
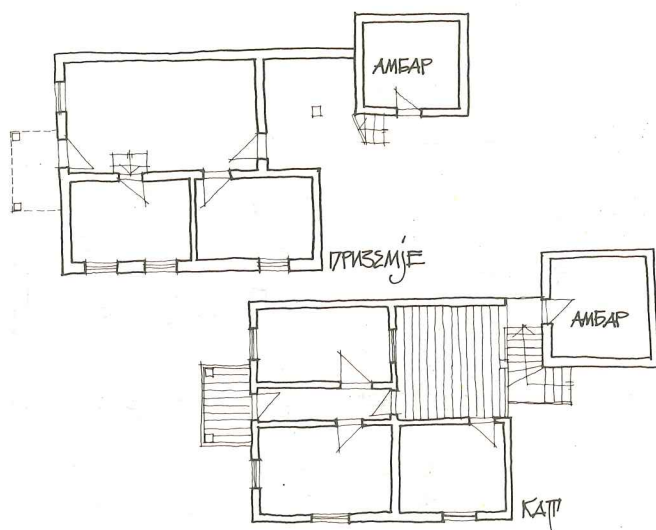
Како што веќе споменав, низ селото поминува средновековниот кратовски пат, кој е единствената комуникација во оваа рурална средина изведена во неделкан камен. Останатата улична мрежа е слободно оформена, од која поголем дел се движи врз масивна вулканска карпа, додека во рамниот дел на платото се спетнуваат сокаци со земјана основа. Куќите во однос на уличната мрежа, како и во однос на изохолите во поголема мерка се произволно поставени.

Целокупниот организам на населбата се состои од десетина маала кои се формирани во зависност од големијата на дојородните и доселените родови.

"За староседелци во селото се сметаат родовите: Стамболијци-Клинчарци (14 домаќинства), Јовчевици (8 домаќинства), Тодосовци (9 домаќинства),

Балконот во Лесновската кука-влијание од градската архитектура

Збогатена архитектоника со примена на орнаменти на фасадата

Шарковци (4 домаќинства), Спасовци (8 домаќинства), Габерци (3 домаќинства). Доселеници се: Першовци (27 домаќинства), Кумарци (12 домаќинства), Поп Ангелови (7 домаќинства), Терзијци (4 домаќинства) и Радевци-Домазетци (3 домаќинства).^{3/} Врз основа на горе наведените податоци се заклучува дека маалата ги добиле називите:

Кршначко, Шарковско, Кумарско, Ангелиновско, Стамболиско, Поп Ангески, Дамарско, Спасиско, Терзиско, Слаковско, Герноско и Вучко.

Стопанските дворови најчесто на ридестиот дел на селото се збиени и мали, а некаде воопшто и не егзистираат. Најчесто тие се вклучени во надината и ги содржат основните стопански објекти-кошарник, фурна, казаница, и понекаде амбар или работилница. Самите стопански дворови се богато втупени во зеленило, најчесто тоа се перголи со винови лози или овошни дрва, создавајќи свежина во пејзажот на кратерот со контраст со оголениот гробан на Илин Брв.

Објектите се најчесто конципирани на приземје и кат, односно висок подрум и кат (додека само неколку се со подрум, приземје и кат) каде народниот градител со голема смисла за форма ја искористил косината на теренот. Сосема приземни објекти речиси и нема, што повторно укажува на веќе оформената полуградска концепција за формирање на просторот за домување.

Застапеноста на огромни количини вулканска карпа, но наметната и основниот градежен материјал. Генерализирано во сите објекти приземјето е градено во неделкан камен со калов малтер, додека катот е во бондручна конструкција.

Речиси, сите објекти се со четириводен кров, покриен со европска керамида.

Во севкупната рурална агломерација се среќнуваат неколку основни типови на функционални концепции и тоа:

1. Објекти со внатрешен претпростор на катот.
2. Објекти без претпростор на катот.

Повеќето објекти содржат чардак кој може да биде различно лоциран и моделиран во просторот, така што среќнуваме куќи чардакли, во кои тој е по целата должина на осончената страна или зафаќа само еден кош од објектот. (сл. 1)

Појавата на балкон во Лесновската куќа е посебна карактеристика која што доаѓа како непосредно влијаније од градската архитектура. Овој податок најречовито зборува за веќе изнесената констатација околу типот на селото Лесново.

Балканот најчесто се појавува како збогатување на гостинската соба, сместена на катот. (сл. 2)

Уште еден елемент својствен на градската архитектура среќнуваме во креацијата на Лесновската куќа. Архитектониката е збогатена на некои објекти со примена на орнаменти на фасадата, или пак со едноставна декорација на древните столбови. (сл. 3)

Освен овие, би се рекло естетски елементи, за влијанието на каменорезачкиот занает зборуваат и неколку примери на уклопување воденичарски камења во градбата на потпорните ѕидови на неколку места во селото.

Недостатокот на поразивен економски двор, исто така, зборува за карактеристиките на ова село. Архитектурата во селото Лесново ни ги открива уметничкиот и градителскиот гениј на народниот градител и неговата вештина да внесе новини во својата креација, ненарушувајќи ја хармонијата на целината.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА НА РУРАЛНАТА АРХИТЕКТУРА ВО РЕГИОНОТ НА РЕКИТЕ РАДИКА, МАВРОВКА И МАЛА РЕКА

ШУМАНОВ Лазар, дип.инж.арх.
ДАПЧЕВ Горги, дипл.инжарх.

Кон крајот на летото 1980 г. во рамките на програмираните активности на Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата е извршен увид во состојбата на градежниот фонд во регионот на реките Радика, Мавровка и Мала Река, при што е извршена и инвентаризација на карактеристични градителски целини и објекти. Во текот на акцијата беа посетени седата: Селце, Тресонче, Росоки, Гари, Лазарополе, Требиште, Жировница, Врбјани, Сенце, Волковија, Рибница, Грекај, Тануше, Нивште, Бибај, Нистрово, Жужње, Врбен, Богдево, Кркорница и Бродец.

Овој регион е лоциран во западниот дел на Републиката во правец север-југ, а по текот на реките Радика, Мавровка и Мала Река во кој се наоѓаат високи планини, кањони и клисури богати со шуми и пасишта. Во него се сместени 37 населби од кои с. Бродец е најсеверната, а с. Гари најјужната.

Регионот би можел да се подели на три помали дела - целини и тоа: северен дел по горниот тек на реките Радика и Мавровка и планинските врвови Голем и Мал Кораб со населбите (Бродец, Кркорница, Богдево, Врбен, Кичиница, Беличица, Рибница, Гркај, Тануше, Нивште, Бибај, Жужње и Нистрово и Ничпур); централен дел по текот на реката Радика со населбите (Волковија, Врбјани, Сенце, Жировница, Требиште, Видуше, Болетин, Велебрдо, Битуше, Ростуша, Ациевци, Јанче, Присојница и Скадрише), и јужен дел по текот на Мала Река со населите (Селце, Росоки, Тресонче, Сушица, Могорче, Осој, Лазарополе и Гари). Предмет на нашиот интерес се просторите и објектите за животот и работата на човекот од овој крај, создадени кон крајот на 19-от и почетокот на 20-иот век во одредени социо-економско-политички и климатски услови, од страна на народниот градител кој при тоа во голема мерка ги користел традицијата, традиционалните градежни материјали и програмата.

Како општа карактеристика на населбите од овој

с.Врбен - објект изграден кон крајот на XIX век

с.Кркорница - објект изграден во 1877 год.

с.Бродец - куќа на Нове Новаковски

с.Волковија - пример од вториот тип на објекти

регион може да се земе тоа дека се типично планински лоцирани на стрми и тешко достапни локации, претежно со јужна ориентација и голема густина на изграденост, обиколени со густе шуми и пасишта. Слабите комуникациски врски, намалувањето на економската моќ и познатата печалбарска традиција придонеле миграцијата-напуштањето да земе широк замав што доведува до исчезнување на објектите, деловите од населбите или пак целите населби (Сушица, Ничпур и Видуше). Во последно време се чувствува мало заживување на објектите и населбите односно нивно уредување и приспособување за задоволување на потребите за одмор и рекреација особено во летните месеци од годината.

Објектите најчесто се со квадратна основа, П или П+1, изградени од дрво и камен како основен градежен материјал, завршени со четириоводни кровови покриени со камени плочи или шиндра (борови штички). За обработка на ентериерот и екстериерот е користено дрвото, варовиот малтер и каменот (обработен или во природен облик). Како што целиот регион ги има овие општи карактеристики така и секој од деловите има одредени својства со кои помалку се разликува од останатите.

Северниот дел, таканаречениот "Горна Река" се карактеризира со:

- Сочувана изворност во голема мерка на објектите во целост
- Доста мали населби претежно населени преку целата година, а поврзани со шумски и макадамски патишта со главната магистрала Скопје-Дебар-Охрид
- Слободно поставување на објектите во просторот со издвоени економски функции-објекти од станбениот дел и со дворни оградни ѕидови од камен или штици и
- Покривање на објектите со шиндра и 'ржаница.

Во неколку населби од овој дел постојат објекти кои се издвојуваат од останатите по својата диспозиција, пластика и обработка.

Село Брвен

- Објект П+2 кој се наоѓа во лоша состојба, а на кој се уште се забележува фината обработка на фасадните површини, обработката на аглите и отворите со декан камен, еркено исфрлање на катот со опшивање (многу слично на староградската куќа во Т. Велес) сл.1

Село Богдево

- Комплекс на објекти (станбени и економски) со еден заеднички двор во кои живеат неколку фамилии роднински поврзани

Село Кркорница

- Објект П+2 (изграден 1877 г.) со ѕидови од делкан и полуделкан камен покриен со подинкуван лим, при кој станбениот и економскиот дел се наоѓаат под еден кров, а чиј двор е поплочен и калдрисан (многу потсека на галичкиот тип на објекти) сл.2

Село Бродец

- изворни објекти покриени со 'ржаница без никакви измени (сл.3)

Село Кичиница

- Изворни објекти покриени со шиндра (борови штички)

Централниот дел по текот на реката Радика, од сливот на Мавровка во неа па до Дебарското Езеро, ги има следниве обележја:

- Скоро сите населби се близу до магистралниот пат Скопје-Дебар-Охрид чија пак близина придонела до брзо менување на населоните и објектите во нив

- Процентот на миграцијата на населението е многу мал

- Старите објекти, кои ги има во многу мал обем се покриени со камени плочи, а поретко со шиндра
- Новоизградените и старите адаптирани објекти не ги поседуваат карактеристиките на изворноста а населбите сепак не ја изгубиле во целост автентичноста како градителска целина; покривањето е со керамида, а поретко со салонит и поцинкован лим

Би можеле да се издвојат, по своите особености, објектите во селата Волковија и Јанче.

Село Волковија

- Во селото постојат два вида објекти. Едниот се карактеризира со целосна потреба на камен, додека другиот претставува комбинација на камен и бондрук на предната фасада со еркерно исфрлање на катот, малтерисување и опшивање со штици (сл.4)

Село Јанче

- Населба во непосредна близина на патот Скопје-Дебар-Охрид која успеала да ја сочува во поголема мерка својата автентичност и изворност. Објектите во неа многу потсекаат на оние во селото Галичник. (сл.5)

Јужниот дел или таканаречениот "Рекански Крај" се карактеризира со:

- Населби кои се во голем обем напуштени, а со тоа и градежниот фонд е во фаза на рушење

- Извонредно сочувани населби или делови на населби со сочувани населби или делови на населби до сета своја изворност

- Изразена активност (во последно време) во замена на кровниот покривач (најчесто со лим, а поретко керамида или салонит) и адаптација на објектите за одмор и рекреација во летните месеци

- Почеста употреба на обработен бигор како материјал за градење на старите објекти

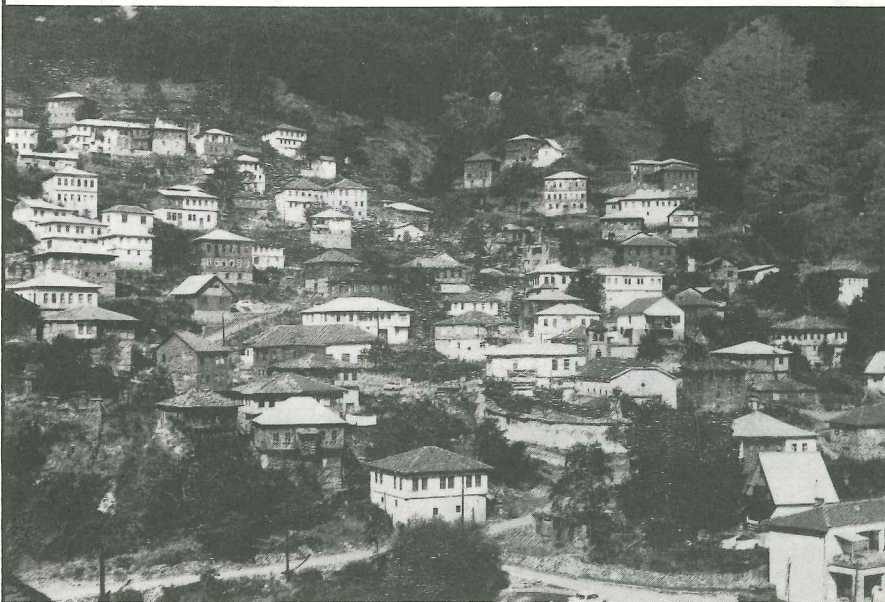
Особени карактеристики поседуваат населбите:

Село Гари

Селото е најсочувана градителска целина во целиот регион со свои специфични архитектонски карактеристики и вредности. Сместена на една стрма падина на левата страна на Гарска Река ориентирана на североисток со густа структура на изграденост. Број околу 90 куќи со приближно квадратна основа со П+1 или П+2 ката, сместени во просторот како кубуси. Завршени се со четириводни кровови каде камените плочи скоро секаде се заменети со лим или салонит (сив). Главната фасада на објектите претставува бондрук конструкција од приземје до кров. Поголем број објекти имаат двокрилни или прозори на вертикален посмек што со обработката на фасадата, опшивањето на аглите и стреата многу потсетуваат на градската куќа од крајот на 19-от и почетокот на 20-от век.

Од селото, што е карактеристично за сите населби од овој регион, се пружаат извонредни визури кон околината. Изградбата на регионалниот пат

с.Јанче - објект од почетокот на XX век

с.Гари - панорама

с.Гари - типично обработена главна фасада

Дебар-Кичево, што поминува во непосредна близина на селото, ќе придонесе за уште по обемна ревитализација и адаптација на овој простор за одмор и рекреација преку целата година, а не како сега кога се користи само во летните месеци. (сл.6 и 7)

Село Лазарополе

Тоа се наоѓа на надморска височина од околу 1350 м. амфитеатрално распространето на блага падина-високопланина. По своите димензии селото зазема голем простор условен од погодната конфигурација на теренот. Објектите се слободно поставени во просторот, со релативно мали димензии и висина П+1. Зидането е со кршен камен во малтер од вар или кал, а фасадите дерсувани со варов малтер. На катот предната фасада е опшиена со штици. Покривањето е со лим, ќерамида или салонит на шатораст кров што произлегува од скоро идеалната квадратна основа на габаритот. Посебна карактеристика е одличниот квалитет на покривните плочи на неколку стари објекти во изворна состојба..Во не толку далечното минато селото имало карактер на помала градска населба со развиена трговија и занаетчиство. Денес, селото се користи во најголема мерка како простор за одмор и рекреација во летните месеци со напомена дека ги има истите развојни можности, заради изградбата на регионалниот пат Дебар-Кичево, како и селото Гари. (сл.8)

с.Лазарополе - комплекс на објекти

арх. Јасмина Хаџиева-Алексијевска

Односот на нашиот човек од селото кон сопствениот опстанок никогаш не бил еднолиниски усмерен кон грижа за елементарната сопствена репродукција. Целото негово минато, колку што е историја на потчинувањето кон природата, на нејзиното имитирање, на неговото адаптирање кон неа толку е тоа во исто време и нејзино пресоздавање - и како основна егзистенцијална потреба и како однос кон естетските присутности во природата. Тоа е всушност историја на човекот - селанец, кој бил и е вистинска и полна личност во сите фази на сопственото култивирање до денешните дни. Човековиот опит и неговата култура претставуваат еден континуитет на циклуси и надградби, взаемни влијанија на времиња, региони и целини во оквирот на општествените посебности. Корените и вредностите на нашата современа, духовна и материјална култура не можеме да ги објасниме надвор од една колективна синтеза на историско создавање и наследување. Во тој феномен се открива и враќањето на личноста и човековата колективност. Поради ова е непроценливо значењето на задржувањето, чувањето истражувањето на сите видови наследства од културната историја на нашиот народ. Селото од Скопска Црна Гора било затворена патријархална средина, но истовремено многострана културна манифестација. Таа е ризница на народна уметност почнувајќи од поезијата со ретка метафора и епитет, чија содржина е истовремено длабоко интимна, но и историска, судбинска; понатаму кратка проза, па мелос и мелодија со мелодиски систем од унисоло до полифонија; богатство на стапки во ритмот на играта па се до вонредно раскошната носија во црно-бело-сини тонови. Како исказ на сопствените потреби, одбрани и страдања во питомите и сурови, но и питоески амбиенти на своите населби селанецот и селото се реализирале и во областа на материјалната структура - архитектурата - создавајќи дела со непроценлива вредност. Токму во неа, не помалку одтолку во другите области на селското творештво, се сретнуваме со извонредна смисла за хуманост обогатена со симболична и метафорична транскрипција. Архитектурата подразбирала минимум економски можности но со јакнењето на спонтаната мотивираност, а најмногу на колективното поттикнување се доајало до соодветно намалување на негативното дејство на економскиот минимум. Резултат е надградбата во специфичната естетика.

с. Горњани

с.Гари - типично обработена главна фасада

Дебар-Кичево, што поминува во непосредна близина на селото, ќе придонесе за уште по обемна ревитализација и адаптација на овој простор за одмор и рекреација преку целата година, а не како сега кога се користи само во летните месеци. (сл.6 и 7)

Село Лазарополе

Тоа се наоѓа на надморска височина од околу 1350 м. амфитеатрално распространето на блага падина-висорамнина. По своите димензии селото зазема голем простор условен од погодната конфигурација на теренот. Објектите се слободно поставени во просторот, со релативно мали димензии и висина П+1. Сидењето е со кршен камен во малтер од вар или кал, а фасадите дерсувани со варов малтер. На катот предната фасада е опшиена со штици. Покривањето е со лим, ќерамида или салонит на шатораст кров што произлегува од скоро идеалната квадратна основа на габаритот. Посебна карактеристика е одличниот квалитет на покривните плочи на неколку стари објекти во изворна состојба..Во не толку далечното минато селото имало карактер на помала градска населба со развиена трговија и занаетчиство. Денес, селото се користи во најголема мерка како простор за одмор и рекреација во летните месеци со напомена дека ги има истите развојни можности, заради изградбата на регионалниот пат Дебар-Кичево, како и селото Гари. (сл.8)

с.Лазарополе - комплекс на објекти

арх.Јасмина Хациева-Алексијевска

Односот на нашиот човек од селото кон сопствениот опстанок никогаш не бил еднолиниски усмерен кон грижа за елементарната сопствена репродукција. Целото негово минато, колку што е историја на потчинувањето кон природата, на нејзиното имитирање, на неговото адаптирање кон неа толку е тоа во исто време и нејзино пресоздавање - и како основна егзистенцијална потреба и како однос кон естетските присутности во природата. Тоа е всушност историја на човекот - селанец, кој бил и е вистинска и полна личност во сите фази на сопственото култивирање до денешните дни. Човековиот опит и неговата култура претставуваат еден континуитет на циклуси и надградби, взаемни влијанија на времиња, региони и целини во оквирот на општествените посебности. Корените и вредностите на нашата современа, духовна и материјална култура не можеме да ги објасниме надвор од една колективна синтеза на историско создавање и наследување. Во тој феномен се открива и враќањето на личноста и човековата колективност. Поради ова е непроценливо значењето на задржувањето, чувањето истражувањето на сите видови наследства од културната историја на нашиот народ. Селото од Скопска Црна Гора било затворена патријархална средина, но истовремено многострана културна манифестација. Таа е ризница на народна уметност почнувајќи од поезијата со ретка метафора и епитет, чија содржина е истовремено длабоко интимна, но и историска, судбинска; понатаму кратка проза, на мелос и мелодија со мелодиски систем од унисоло до полифонија; богатство на стапки во ритмот на играта па се до вонредно раскошната носија во црно-бело-сини тонови. Како исказ на сопствените потреби, одбрани и страдања во питомите и сурови, но и питеорески амбиенти на своите населби селанецот и селото се реализирале и во областа на материјалната структура - архитектурата - создавајќи дела со непроценлива вредност. Токму во неа, не помалку одтолку во другите области на селското творештво, се среќнуваме со извонредна смисла за хуманост обогатена со симболична и метафорична транскрипција. Архитектурата подразбирала минимум економски можности но со јакнењето на спонтаната мотивираност, а најмногу на колективното поттикнување се доајало до соодветно намалување на негативно-то дејство на економскиот минимум. Резултат е надградбата во специфичната естетика.

с.Горњани

с. Чучер

ИСКОНСКА СУШТИНА - Оваа архитектура во себе носи исконска суштина во вештината на градењето чија што основна задача е задоволување на една потреба - егзистенцијата. Исконската суштина најјасно е читлива во остатоците на најстарите градби кога човекот живеел заедно со добитокот - значи во најпримитивните градежни форми. Но, овие форми, со својата разновидност покажуваат и докажуваат дека богатството на изразот не подразбира и развиена техника, претерана декорација ниту пак големи економски средства.

СРЕДСТВА И ЦЕЛ - Таа имала општествен карактер бидејќи во неа се поставувал и разрешувал проблемот на средствата и целта. Материјалните и техничките средства заедно со начинот на животот работата и културното изразување се многу идентични, средствата и целта претставуваат објаснуваат објаснување за извонредната и неизоставна хармоничност во секој објект поединечно. Најпроизволна градба, чешма, украс на порта, ограда мусандра, камара над огниште или до него, има своја одредена цел - техничка - најчесто корисна намена. Чистата естетска цел е ретка. Во чистата архитектура нештата се уште поедноставни, целта тука е само во корисното. Се создава простор кој се користи за живеење, простор за готвење, за средби со луѓе. Се создава голема стрема за заштита на фасадата, се создава еркер за користење повеќе простор од оној кој го дозволува локацијата. Значи: корисно во индивидуална и социјална смисла.

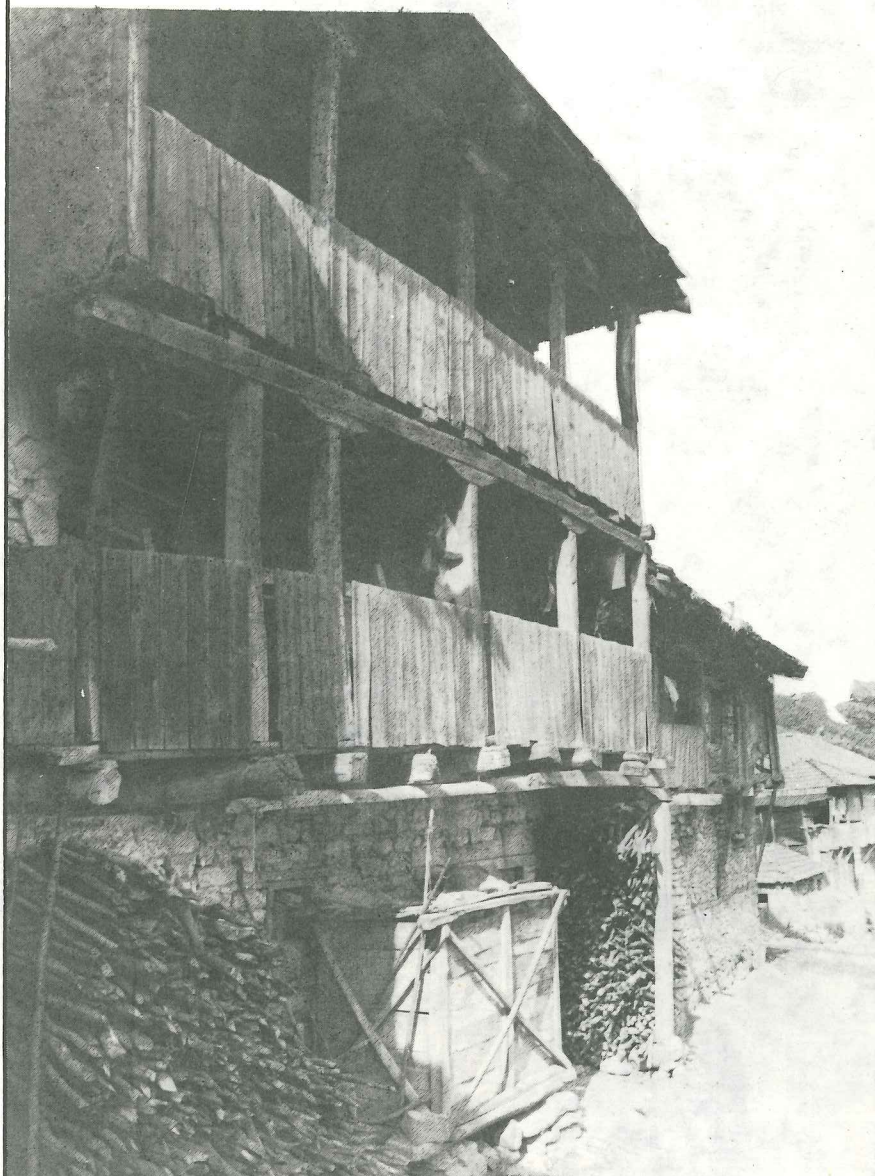
ЕКОНОМИЧНОСТ - Битна карактеристика е економичноста во рамките на која таа ги изнаоѓала потребните функционални решенија и истовремено постигнувала извонредни и оригинални форми. И куќата и стопанскиот објект за селанецот значат решение за животната потреба, а не предмет за демонстрација на општествена надмоќ, економска сила и естетски претензии. Но во поново време, со промената на општествените и економски услови, а под влијание на лопата градска архитектура оваа одлика престанува јасно да се изразува.

ЕВОЛУЦИЈА - Дело е на долга и мирна еволуција во која искуството постепено се пренесувало од генерација на генерација, а новите остварувања се тестираа ле низ животот и употребата и дури после

тоа се задржува. Значи основата за ново предвидување односно воведувањето на ново се изнаоѓала во она што било претходно остварено, во конкретниот образец кој требало да биде поправен во недостатците и изменет во нов квалитет врз основа на нови потреби и други можности. Така куќата прво е единствен простор во кој се врши зонална сепарација за луѓе и добиток, а подоцна таа прераснала во материјална сепарација со издвоени простории за добиток и луѓе. Оваа еволуција некаде е евидентна и во самиот објект кој полека прераснува во нова содржина што е особено видно во некои куќи од село Љубанци. Ваквиот метод ги спречува мајсторите брзо да еволуираат во изразот и архитектонското поимање на просторот, но затоа значел цврста подлога во дадената реалност на постојната техника и економијата.

ПЕЈЗАЖ - Прво е низина под планината Скопска Црна Гора и во неа равничарски села - Мирковци Бразда и др. Потоа се издига планината и колку таа се искачува во височина, по неа се искачуваат и гнездата селата. Прво е Баване, па Горњане а помеѓу нив Чучер. На другиот рид прво е Кучевите, погоре Побожје, а најгоре Бродец. На третиот рид Љубанци е долу, а Љуботен горе. Понатаму Стајковци, па Булаќани и најгоре Раштак. Во селата се повторува истиот ритам на искачување од долу нагоре или рушење од горе надолу. Долу е пат кој сече две брда или обиколува едно, а над него се планината, а на неа уште неколку куќи. Најдолу е селската река или потокот. Од патот кон него се рушат карпи, врз нив жбунови, а после е водата која ја има во изобилство. Завинениот правец на водата го пратат извонредно високи дрва чиј корења се мешаат со речната вода. Патот е секогаш кривулест, донекаде го прати текот на реката, а после го сече и затоа на него секогаш има мост. А до мостот е чешма. Оваа слика се повторува во секое село.

ПОЗИЦИЈА - Секое село е гнездо. Се наоѓа на падините од едно или две брда. Секогаш е ориентирано кон југ, југоисток или исток. Најгустата структура се наоѓа на најдолните позиции од теренот и во најголемиот свик на реката и патот. Тука се сочувани и најстарите структури. Колку се оди повисоко толку просторот повеќе дише и куќите се поретко распоредени. Во приодот кон селото, гнездото е тешко согледливо. Прво се појавуваат една до две куќи за потоа да исчезнат и се покажуваат само хоризонти од ридот. Одеднаш се се отвора и се доаѓа на сред село. Куќи напред, куќи долу и куќи горе. Може да е амфитеатар во круг, во полукруг, а можат да се и гроздови од маала кои гравитираат кон селскиот центар.

с. Кучевите

с.Побожје

ПРИНЦИПИ

СЛОБОДА - Најважен и најефикасен е принципот на слобода во композицијата изразен во барањето на најдобри решенија само врз основа на потребите и средствата со кои се располага. Осамениот селанец ќе има само една мала просторија за живеење на катот и една штала за еден до два добитока во приземјето кои ја задоволуваат неговата егзистенција. Такви куќи се ретки, но сепак ги среќнуваме осамени, но живописни во Раштак, Љубанци. Но, затоа, 40-членото семејство ќе има безброј простории наредени една до друга, споени во единствениот заеднички простор - чардакот. Тука се и голем број економски простории во приземјето за потребите на вака големата заедница. Потполна слобода во функционалното решавање во просторот реализирано по пат на праволиниско хоризонтално редене дури и по 30 метри во должина (Кучевиште) или со прекрпување и во вертикала и во хоризонтала (Љубанци). Потполна слобода и во конструкцијата и во естетскиот израз! Оваа архитектура не ги напуштала ваквите принципи се до потпаѓањето под влијание на градската архитектура, што почна да се случува кон средината на овој век.

УМЕТНИЧКО ИЗРАЗУВАЊЕ - Кај оваа кохерентна особина и живописна архитектура по падините на Скопска Црна Гора, уметничкото изразување се разрешува низ функционалното. Градбата претставува направа и простор за живот, а во нејзиното техничко стилско решение секогаш се барала изразна автентичност. Архитектонското решение е едноставно и максимално упростено, а аналогно на тоа и декорацијата е минимална.

ХАРМОНИЈА - Се постигнува со општа ускладеност во поглед на материјалот, функцијата и формата. Тоа е нужна рационализација со изразен осет за естетика и потреба.

АРХИТЕКТУРА

Куќа приземна. Куќа со приземје и еден кат. Приземје и два ката. Приземје и три ката. Облакодепри во сред село Чучер. Куќа квадратна во основата, куќа правоаголна од одмерени соодноси до силно издолжени соодноси на страните (1:5, 1:6 итн. Кучевиште).

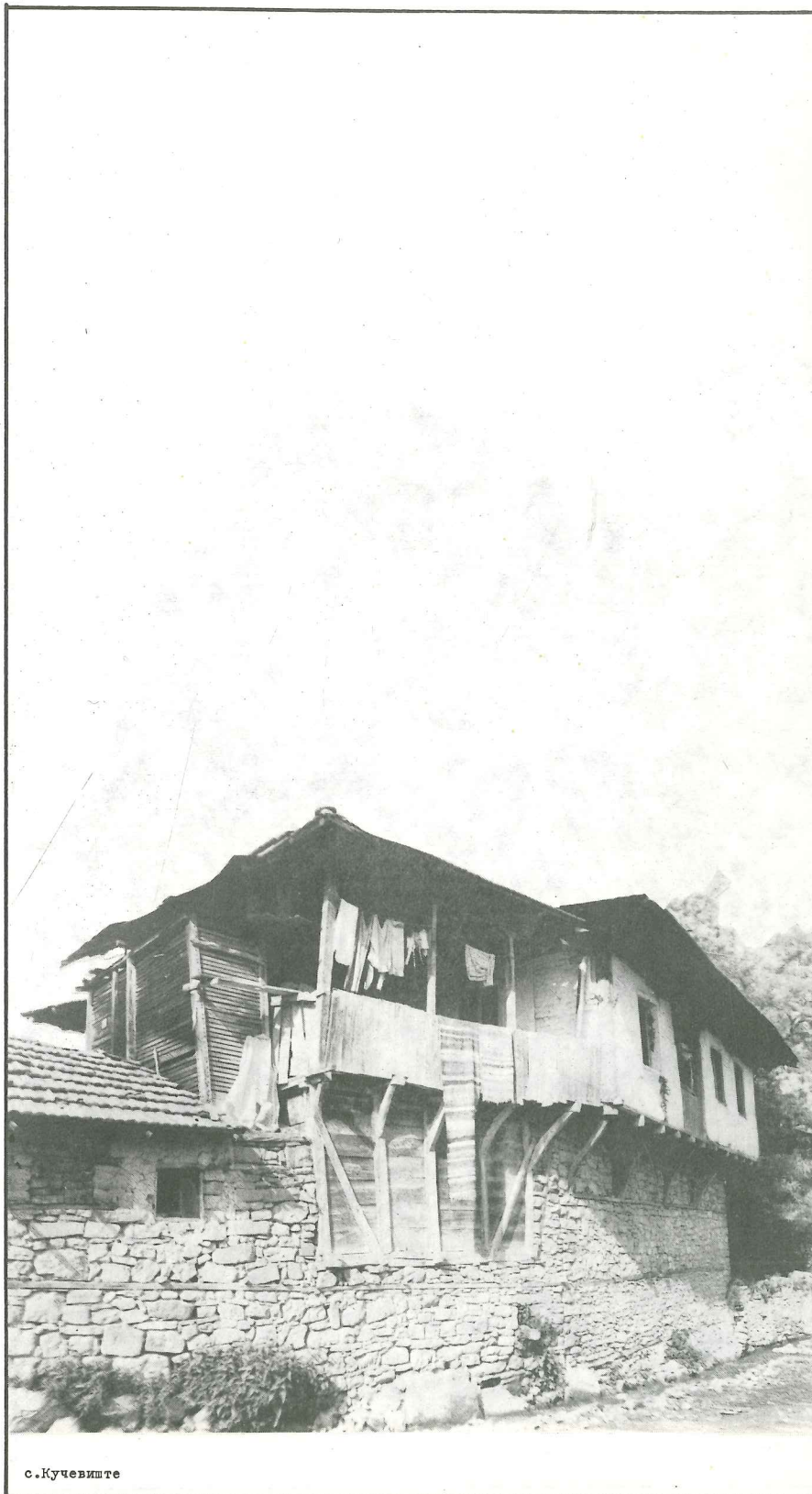
ОРГАНИЗАЦИЈА - Приземје со отворен трем и штала со визба зад него. Спрат со отворен чардак и "куќа" со одаи зад него. Варијанти: безброј, но со задржана основна концепција.

Материјал: приземје од камен, а-спрат повторно од камен, освен на јужната страна која е бондручна со исполна од плитар. Варијанта: камено цокле а потоа сид од плитар и во приземје и на катот со дебелина од 60 см со исклучок на јужната или источната страна.

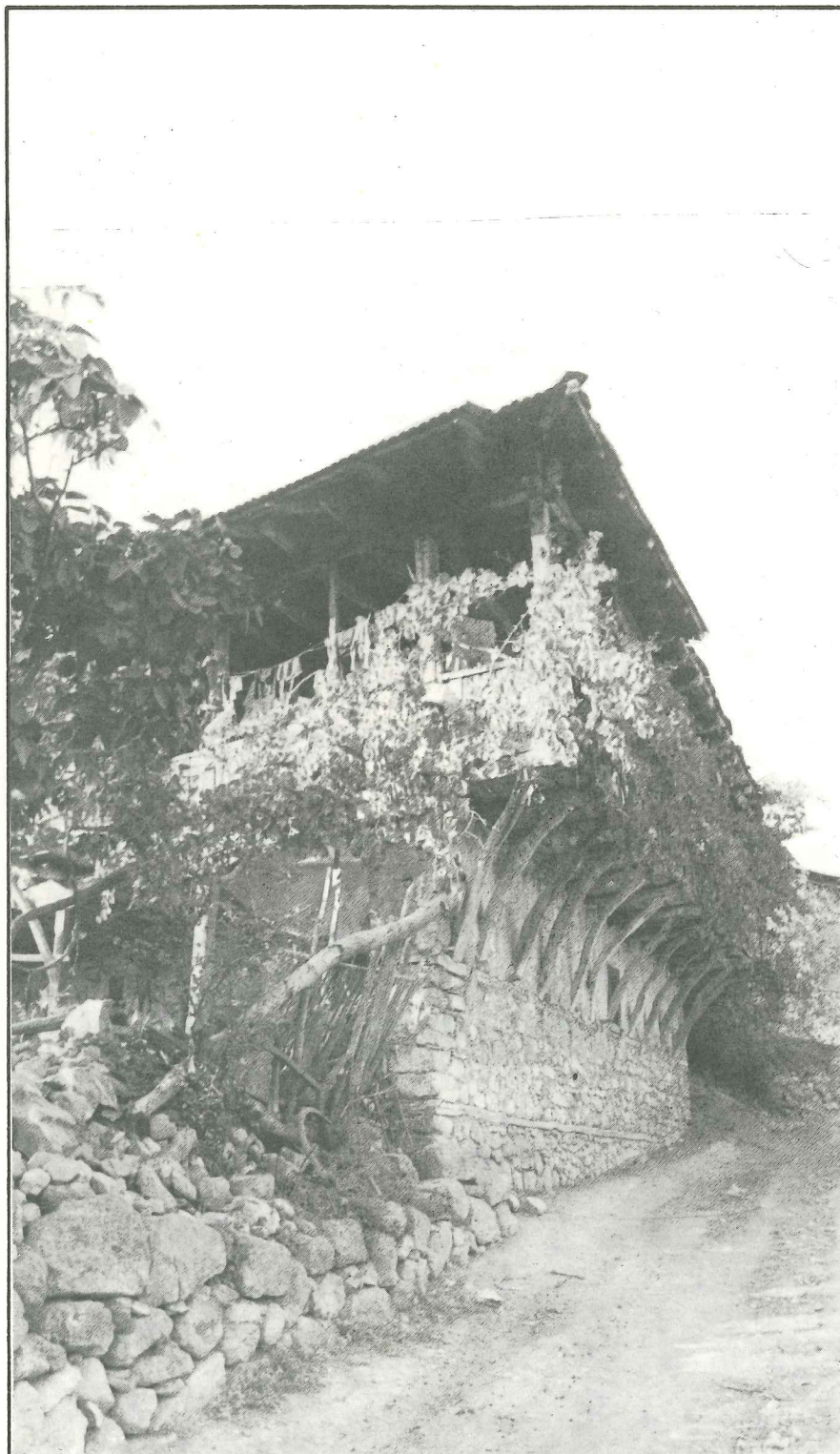
Просторот под покривот сосема слободно се дели со лесни преградни видови онака како тоа го бара потребата и културниот степен на домувањето. Одделенијата кои се добиваат со таа поделба се поситни елементи, келии собрани под сеопфатниот покрив кој го дефинира просторот. Тие одаи можат од горе да се затворени со лесен таван. Основната содржина на куќниот простор, "куќата", во која се одигруваат поголемиот број животни манифестации, достигнува до под покрив; нејзиниот простор се шири во просторот на покривот кој ги обединува сите оние одделни келии во една целина како што куќната задруга ги опфаќа и обединува сите свои членови во една цврста семејна заедница. Длабоката симболика на "куќниот" покрив на оваа куќа од Скопска Црна Гора импресивно ги одразува колективните сфаќања и моралот на семејната задруга, за која е градена.

На ова му се придружува и строго индивидуалниот карактер на селската куќа во поглед на нејзиното сместување на локацијата. Како што селското семејство претставува индивидуална биолошка целина, така и куќата со четвороводниот кров е конципирана за индивидуално градење. Таа никогаш не е поставена во низ, туку најчесто зафаќа централна позиција во кругот на селско стопанскиот двор. Издвоените роднински семејства поштувајќи се и пазејќи се меѓусебно, взаемно ги респектираат своите индивидуалности. Тој духовен комплекс се одразува и на групирањето на куќите во одделни роднински маала, коишто придонесувале и материјалните и наследните односи. Тоа им дава посебна композициска слика на овие селски маала. Така, покрај нижењето на куќите до селските сокаци, се појавува и згуснато групирање на куќи во вид на гроздови околу некој теренски репер: чешма, гумно, мегдан, група стеба и сл. Сите тие куќи собрани околу тој репер припаѓаат на едно пошироко семејство.

Освен овие чисто материјални елементи на формата, постојат и некои други фактори кои не можат да се изразат ниту со цртеж ниту со слика, а креираат една особена атмосфера, често карактеристична за секоја добра архитектура - поетичност на архитектонското дело. Во приземјето, на дофат на раката, востои изобилство на занимливи детали. Тука е чудно острата и истовремено мека структура на каменот, благите преливи на камените бои надвор и неравните материсани и варосани видови на одаите внатре, низ чија површина се назира дрвената или камената структура. Дрвена порта и дрвени брави измазнети од долгогодишна употреба, дрвени или метални клинови исковани во нив, дрвени клинови на кои висат српови, коси, и други алати под стреата, закачени китки со лековити билки, птичји гнезда - голем број такви ситни детали кои создаваат една особена селска интимна која е во контраст со строгоста, но истовремено добродушна природна околина на оваа планина.

с.Кучевиште

с.Бубанци

ЕНТЕРИЕР - Внатрешната опрема на куќата се развивала под влијание на истите чинители кои ја условиле депоициската, просторната и обливовната концепција на куќата. Под влијание на патријархалната семејна организација и примитивното натурално производство се развил едноставен рачно изработен намештај. Тој е условен од начинот на живеење и користење на просторот. А бидејќи се работело за услови на материјална и техничка ограниченост и куќниот мебел е скроман беден и без големи уметнички претензии. Тој се состои од: триножни столчиња, софри, мешарки, кофчежи за прехранбени артикли и руба, дрвени или железни кревети, делајки за бебињата итн. За разлика од носијата, особено женската која обилува со украси и богатство во изборот на бои и форми, куќната опрема е ретко украсена, а во колку е, тогаш тоа се главно предметите кои и служеле на жената (кофчежи за рубата, мешарки, фурки и др.).

ГРУПАЦИИ - Архитектонскиот ефект на овие куќи не се ограничува само на впечатокот кој го чини само една куќа. Впечатокот е најснажен кога се во прашање групации. Повторувањето на ист или сличен мотив од ист материјал и во исти или слични пропорции како што се приземје, прозрачен кат со чардак и благ четвороводен кров, доведуваат до градации на ефекти. Тука се чувствува онаа строга колективна дисциплина на патријархалните селски обичаи и секавања, - подредување на еден заеднички императив-функција, конструкција и естетика. Групирани на стрмен и тесен простор на често семејно маало, ови куќи со високо поставени темни чардаци просто го распаруваат небото, се искачуваат еден над друг во еден драматичен крешендо и наведнаш да се прелијат во меките или остри линии на пејзажните падини, огради, зеленило-контрапункт на строгоста, суровоста и благоста, каков што е и целиот селски живот.

На ова културно наследство како на документирана присутност од минатото, дејствуваат голем број агресивни сили, под чие влијание се забораваат, се разградуваат и исчезнуваат бројните културни вредности од времињата зад нас: разурнувачката негација и непочитот кон тие вредности, поради примитивниот однос на средината често пати дрогирана, заблудена и неопорна кон конвектурниот, модерниот индустриски кич и урбанизација; Силите на природните стихии кои полесно или побрзо, наконтинуирано влијаат врз нивното уништување; тука се и општествените трансформации и миграции особено од некои села (Горњане, Бањане, Чучер). Тоа се главни причини за посебно актуелизирање на проблемот за селската архитектура.

Духот на нашата селска урбана цивилизација не смее да се дозволи да се поларизира и да се оттуѓува до таа степен за да се претвори во слепа и глува и да се дојде во расчекор со традицијата. За нашата модерна урбана архитектура,

старата селска архитектура не смее да биде само питеорескна документација и раритет. Таа е вредност што мора да трае. Таа во општествена, културна, уметничка и естетска смисла е враќање кон чистото, убавото и корисното-кон човековото достоинство.

И да посакаме утре да не се случи поради негритата да го преточиме ова значење само во љубопитност меѓу два рида на Скопска Црна Гора, да направиме конфекциско село со последните урнеци од растурените огништа, да направиме етнопарк - село - музеј, повеќе показ на пораст на нашата култура и нашата културна политика.

с. Чучер

с.Љубанци

ЕНТЕРИЕР - Внатрешната опрема на куќата се развивала под влијание на истите чинители кои ја условиле деповициската, просторната и обликовната концепција на куќата. Под влијание на патријархалната семејна организација и примитивното натурално производство се развил едноставен рачно изработен намештај. Тој е условен од начинот на живеење и користење на просторот. А бидејќи се работело за услови на материјална и техничка ограниченост и куќниот мебел е скромно беден и без големи уметнички претензии. Тој се состои од: триножни столчиња, софри, мешарки, кофчежи за прехранбени артикли и руба, дрвени или железни кревети, ледајки за бебињата итн. За разлика од носијата, особено женската која обилува со украси и богатство во изборот на бои и форми, куќната опрема е ретко украсена, а во колку е, тогаш тоа се главно предметите кои и служеле на жената (кофчежи за рубата, мешарки, фурки и др.).

ГРУПАЦИИ - Архитектонскиот ефект на овие куќи не се ограничува само на впечатокот кој го чини само една куќа. Впечатокот е најснажен кога се во прашање групации. Повторувањето на ист или сличен мотив од ист материјал и во исти или слични пропорции како што се приземје, прозрачен кат со чардак и благ четвороводен кров, доведуваат до градации на ефекти. Тука се чувствува онаа строга колективна дисциплина на патријархалните селски обичаи и секавања, - подредување на еден заеднички императив-функција, конструкција и естетика. Групирано на стрмен и тесен простор на често семејно маало, ови куќи со високо поставени темни чардаци просто го распаруваат небото, се искачуваат еден над друг во еден драматичен крешендо и наведнаш да се прелијат во меките или остри линии на пејзажните падини, огради, зеленило-контрапункт на строгоста, суровоста и благоста, каков што е и целиот селски живот.

На ова културно наследство како на документирана присутност од минатото, дејствуваат голем број агресивни сили, под чие влијание се забораваат, се разградуваат и исчезнуваат бројните културни вредности од времињата зад нас: разурнувачката негација и непочитот кон тие вредности, поради примитивниот однос на средината често пати дрогирана, заблудена и неотпорна кон конјуктуриот, модерниот индустриски кич и урбанизација; Силите на природните стихии кои полесно или побрзо, наконитуирано влијаат врз нивното уништување; тука се и општествените трансформации и миграции особено од некои села (Горњане, Банање, Чучер). Тоа се главни причини за посебно актуелизирање на проблемот за селската архитектура.

Духот на нашата селска урбана цивилизација не смее да се дозволи да се поларизира и да се оттуѓува до таа степен за да се претвори во слепа и глупа и да се дојде во расчекор со традицијата. За нашата модерна урбана архитектура,

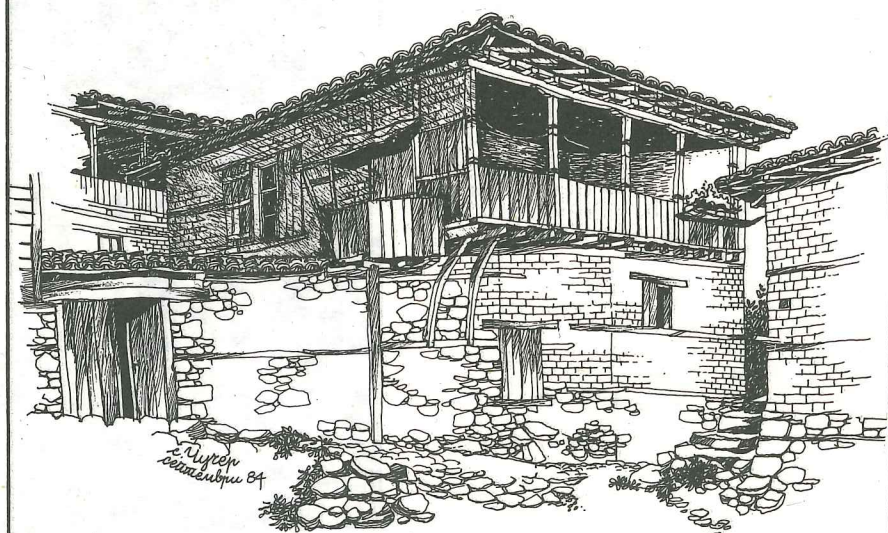
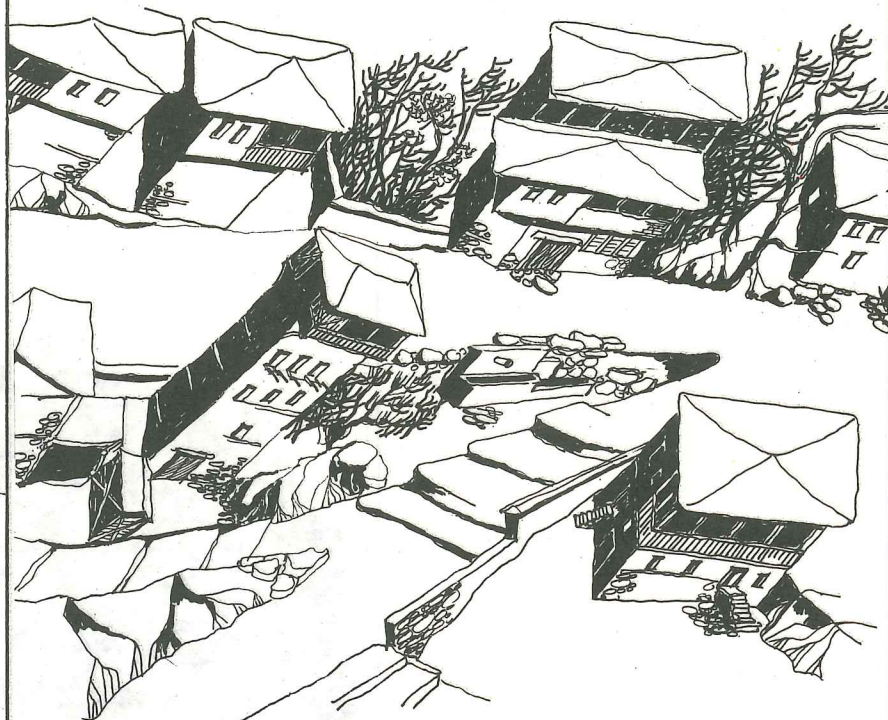
старата селска архитектура не смее да биде само питеорескна документација и раритет. Таа е вредност што мора да трае. Таа во општествена, културна, уметничка и естетска смисла е враќање кон чистото, убавото и корисното-кон човековото достоинство.

И да посакаме утре да не се случи поради негритата да го преточиме ова значење само во лубопитност меѓу два рида на Скопска Црна Гора, да направиме конфекциско село со последните урнци од растурените огништа, да направиме етнопарк - село - музеј, повеќе показ на пораст на нашата култура и нашата културна политика.

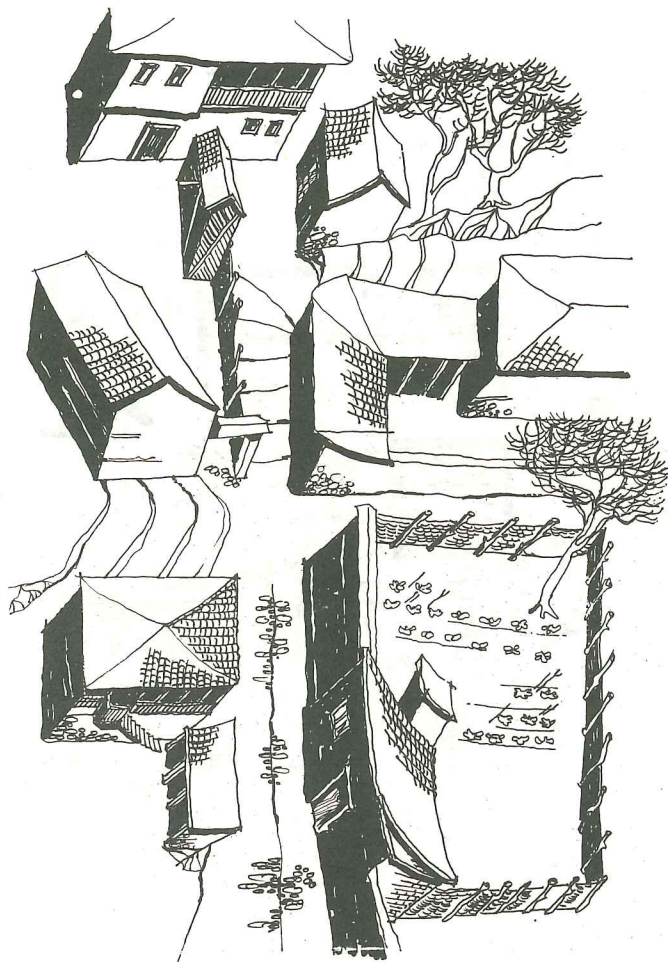

с.Чучер

Агломерација од селото Чучер

Село Чучер: куќата на Мирко Путевски со силно експониран чардак

Куќа чардаклија од село Бавани

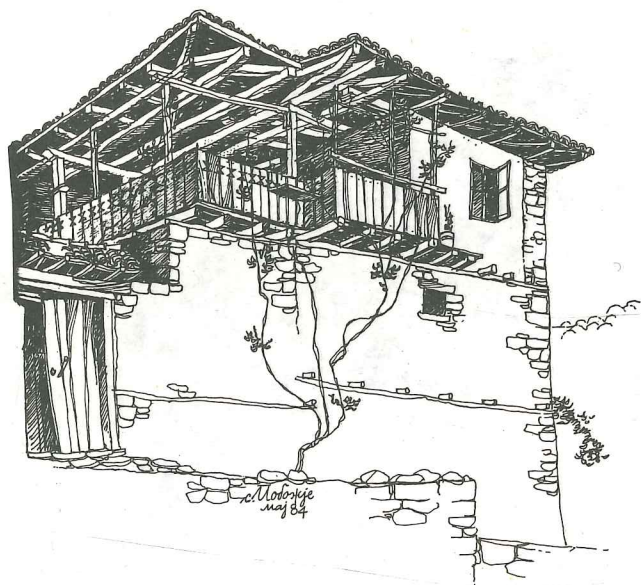
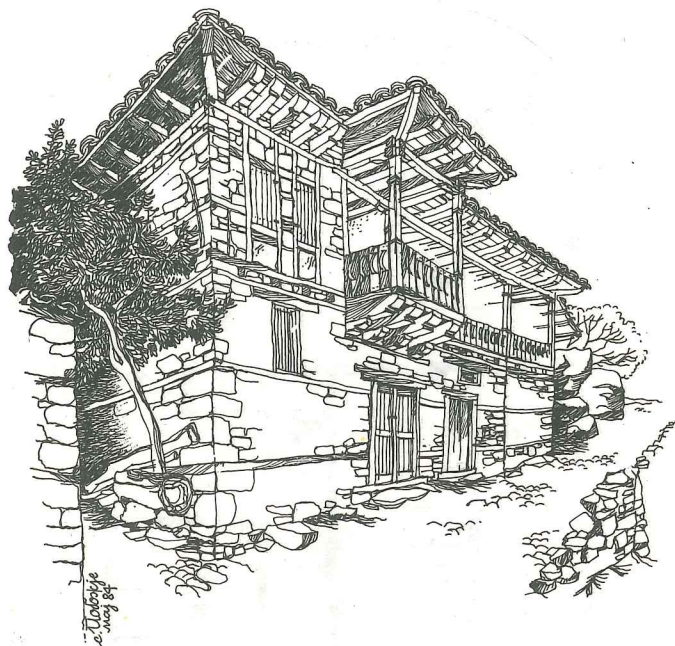
а времето го прави своето, па овие навистина убави стари куќи полека, но сигурно го губат својот префинет изглед и стануваат урнатини.

Треба полека да се чекори низ селата во овој крај за да се види и осознае со колкава вештина и дарба за ликовни квалитети, стариот мајстот-градител ги создавал овие куќи; на каков начин успешно ги комбинирал полните волумени со транспарентните простори на тренови и чардаци; со каква логична доследност ја стабилизирал конструкцијата итн.; навистина зачудувачки се резултатите што тој ги постигнал пред осумдесет, деведесет па и повеќе години.

Во Горњани, среде селото, покрај големата чешма се наоѓа ансамбл со јетко видена амбиентална композиција—збир на вистински просторни и ликовни сензации. На најубавото место во селото Чучер, се издига стројна трикатна куќа со сликовит чардак на најгорната позиција, позната како "кула на бабата Неда" (Гуроска), велат - куќа на некогашниот селски учител, една од најстарите во селото. Таму каде што патот во свиокот се искачува кон делото Кучевиште, високо угоре на стрмна карпа, десетици години уназад стариот градител смело ја еспонирал импозантната куќа на Стојан Нинкиев. Содржински разновидна, таа пред се привлекува внимание со својата силна тектоника и доминантна положба.

Во старото рурално јадро на селото Љубани, покрај мостот и воденицата се наоѓаат неколку од најстарите куќи во населбата, со силно изразената просторна пластика, со импозантните чардаци и длабоки стрени, можеби се најрепрезентативни претставници на архитектурата во Скопска Црна Гора. Селото Кучевиште, старата црква Св. Спас, широкиот "мегдан" со чешмата и големата куќа

с. Бавани
декември 84

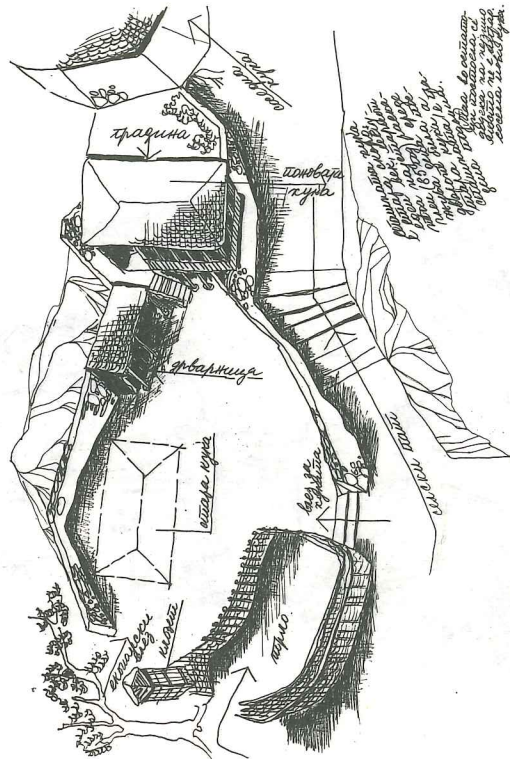

Куќата на Цветко Пешевски во село Побожје: типичен простран чардак со лозница

нуден широк репертоар на варијантни архитектонски содржини. Доминираат основните елементи на куќата-тремот и чардакот. Иленува разновидноста во комбинирањето на овие длабоки, отворени простори во куќата со затворените волумени и се чини дека од контрапунктот на овие контрастни содржини и произлегува најсилната архитектонска експресија.

Стрмиот терен и слободната докација овозможиле да се развие една сосема специфична и постојано променлива пластика на куќата. Неа скоро редовно ја чини правилен и издолжен паралелопипеден корпус, во кој степенувањето на помали волумени со еркерни исфрлувања се сретнуваат подеднакво често, како и спокојната и неразиграната пластика. Куќата нема фасада-или поточно-таа е мултипликација на проекции: напред-невидлива опна од тремови и чардаци на столбови, зад нив-друга опна со врати и прозорци кои тежнеат да се доолижат кон првата, потоа-трета како ходнични продори кон спротивната фасада, која се врзува со задниот двор. Резултатот е извонредната транспарентност.

Карактерот на архитектонската композиција на куќата не е резултат на мехатичко редене на елементите, туку од методична конституција. Фасадата е оној елемент кај кого најмногу доаѓаат до израз применуваните принципи и средствата на хармонијата: ритмичко и метричко редене, пропорционирање од редот на аритметички хармонски односи 1:1, 1:2, 1:3, 2:3 итн., се до златниот пресек 5:8, 3:5. Во основата на дименционалното и пропорциското определување на куќата, секогаш лежи човекот како основна мерка. Оттука антропоморфноста во селската куќа попримала значење на модуларност. Височината на просторот е одре-

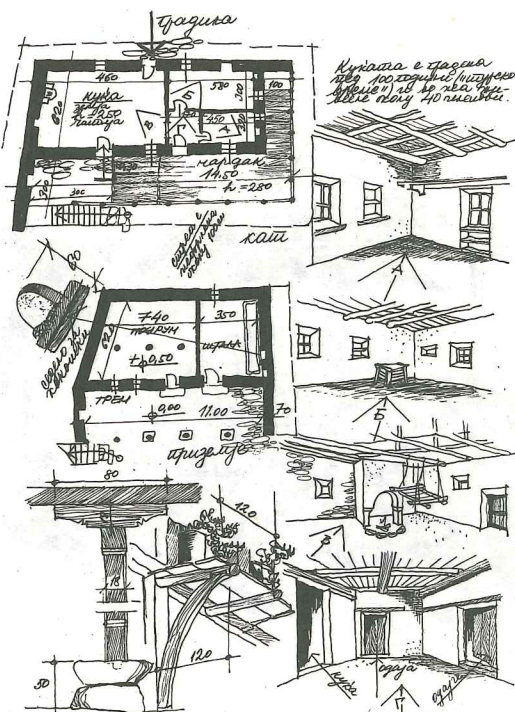

дена со човеков дофат (225 см.), височината на оградата-човеково колено, височината на прозорецот - човеков бој итн.

Тоа се куќи кои немаат ниту свој почеток, ниту крај. Прво има селско паде, некаде со калдрма, некаде со природна карпа, а потоа, од тој камен по хоризонтала, почнува да расте камен по вертикала и, тоа е куќа. Тој камен ќе затвори една до две простории, создавајќи чувство на сигурност. А потоа, штом се дојде на повисоко, куќата станува дел од воздухот и дел од вегетацијата. Отворен чардак, смело, а елегантно исфрлен и по два метри врз каменото приземје, во желбата да се гонатне воздух и сонце; лозници кои се плетат по чардашните столбови, лозници кои некаде се претвораат во непробојни густы завеси како заштита од пресилното јужно сонце. А човекот - тој е дел од таа куќа, од таа природа, влезена во куќата. Човекот - и тој е природа.

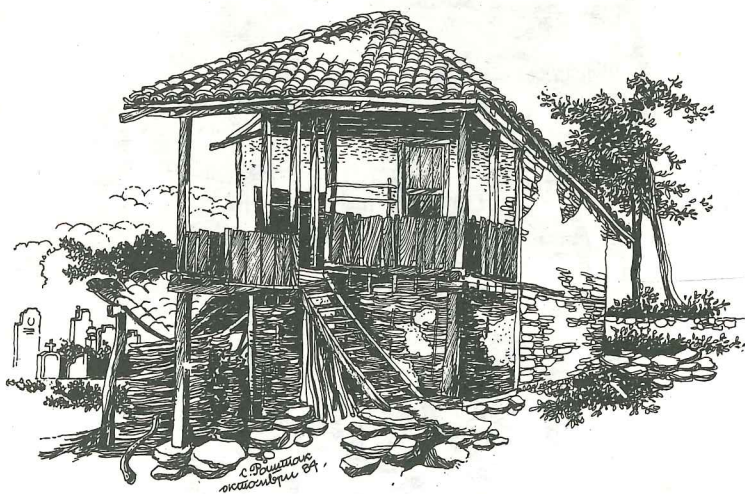
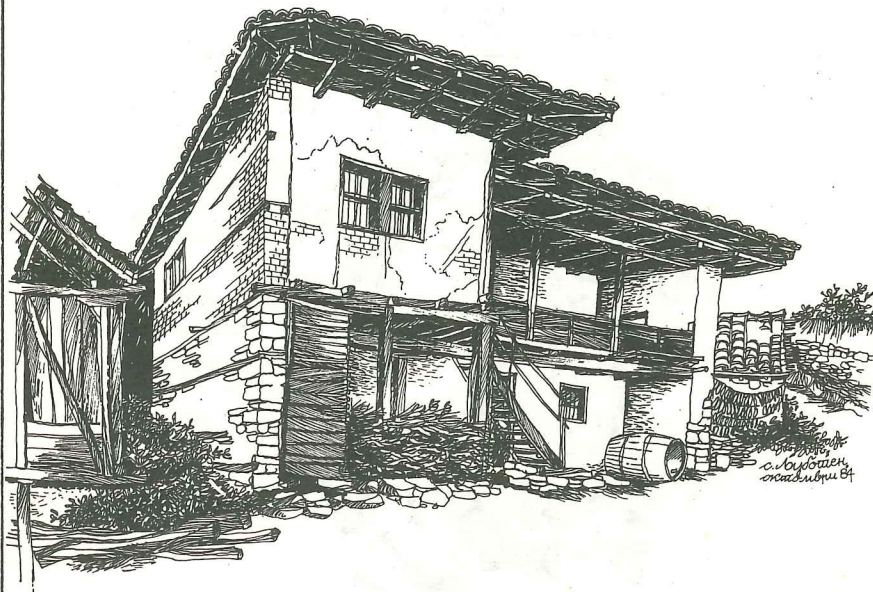
Како надворешноста на овие селски куќи, така и внатрешноста, ги носи сите општи архитектонски карактеристики на селската архитектура. Опремата, покуќината, употребните предмети – сето тоа е функционално, обликовно издржано, конструктивно, а истовремено чини органска целина со просторот во кој се наоѓа и со целата концепција на објектот. Притоа, во се се задржале скромните размери и едноставна техника на изработката. Целокупниот мебел е од дрво: столовите и софрите, мешарките, кочезите, креветите.

Кај мебелот и кај предметите за секојдневна употреба, до крајни консеквенци се изразила онаа иста логична и функционална карактеристика која се гледа и во екстериерот. Понекогаш воодушевува духовитоста со која самоукитиот селски занаетчија решавал некои проблеми и како со примитивни

Куката на Цветко Кекенков со карактеристичен чардак во форма на буквата "Г"

Куката на Благоја Милевски - најстара во село Љботен

Село Раштак: куката на Крсто Горѓиоски-минимален станбен простор со една одаја и чардак

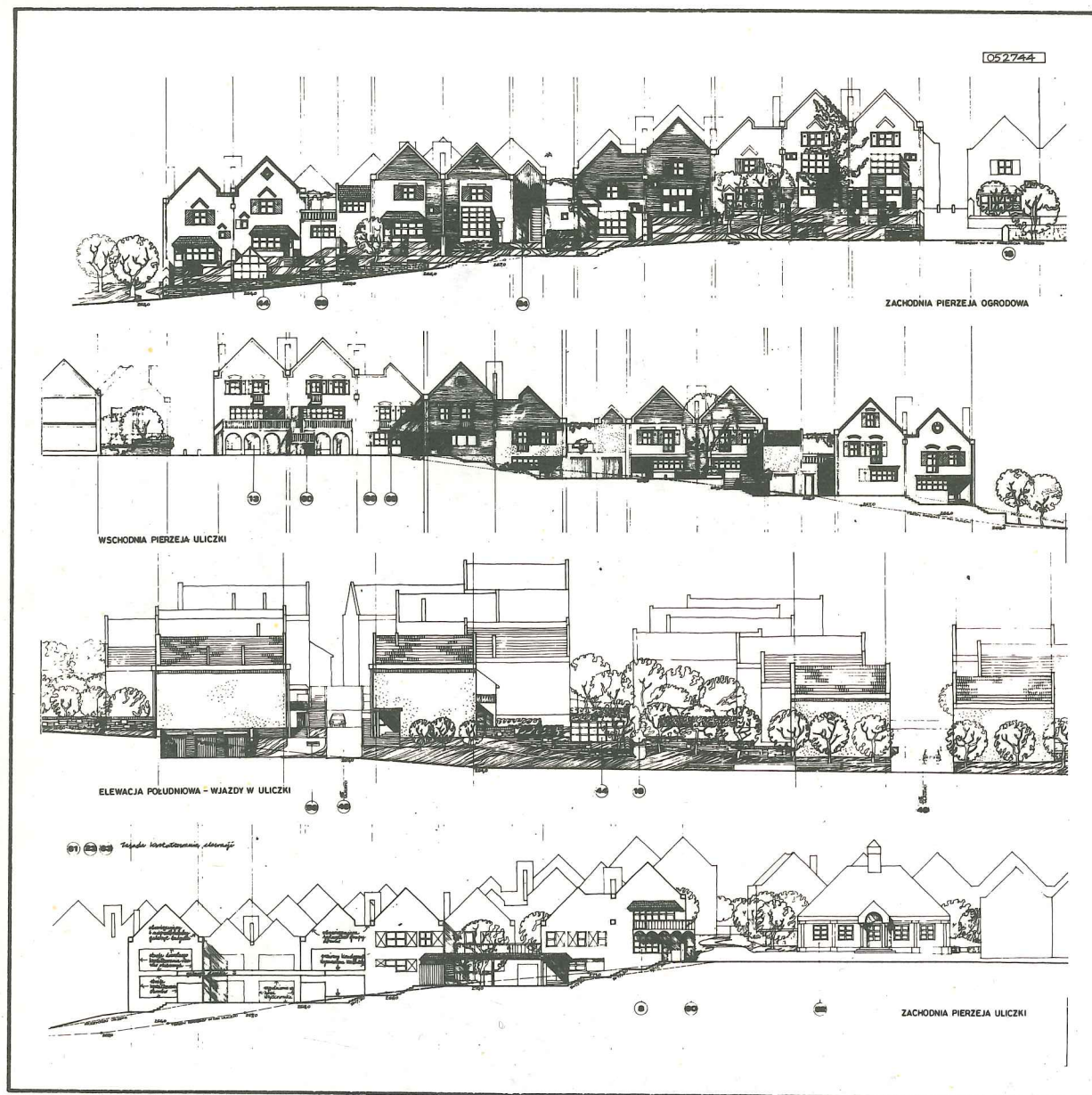
средства им давал функционално и соодветно об-
ликовно решение. Доволно е да се анализираат
разните форми на столчиња, од обични трупци, пре-
ку триножните без наслоб, до четириножниците со
наклон, па да се констатира дека и уметноста на
нашата селска кука почива првенствено на добриот
сооднос меѓу функцијата, конструкцијата и форма-
та која од нив произлегува.

Декорацијата е ретка појава. Таа се изразила са-
мо на некои подвижни елементи од покуќината, а
најмногу на ковчезите наменети за чување на ру-
бата. Тоа е најчесто резба со геометрички цртеж
или боена декорација со мотиви од флората и фау-
ната. Меѓутоа, декорацијата понекогаш ќе ја срет-
неме и на необични места, како што се баците,
столбовите со "седлата" на испуштените рогови
од стреата или на гредите што ја носат стреата.
Резултатот тука ги надминал желбите на човекот
кон убавото-куката ја добила својата "душа", која
зрачи со интимност па и поетичност, токму поради
наивно едноставните средства на декорирање.
Целокупниот градителски зафат, опремата, уредува-
њето, предметите за секојдневна употреба и др.,
биле производ на самите селани или селски занает-
чи, чии имиња се уште се паметат. Меѓутоа, во на-
ново време, како во архитектурата, така и во енте-
риерот, навлегуваат индустриски производи и про-
дукции на градски мебел. Денес, во повеќето од
овие села, младите семејства се трудат да имаат
куќен мебел ист онаков каков се наоѓа во градска-
та средина. Дефинитивно се прекинува старата тра-
диција и токму затоа мора да се рече дека се соод-
дадени услови за сериозна, непосредна стручна
интервенција во создавањето на современа селска
архитектура.

ГОСТИ НА БИЕНАЛЕТО

СОЈУЗ НА АРХИТЕКТИТЕ
КРАКОВ, ПОЛСКА

ДЕСЕТТИ САЛОН
НА АРХИТЕКТУРАТА
БЕЛГРАД

СТАНБЕН КОМПЛЕКС СО МАЛА ГУСТИНА
ВОЈВОДСТВО КАТОВИЦЕ

КОНКУРСНА РАБОТА

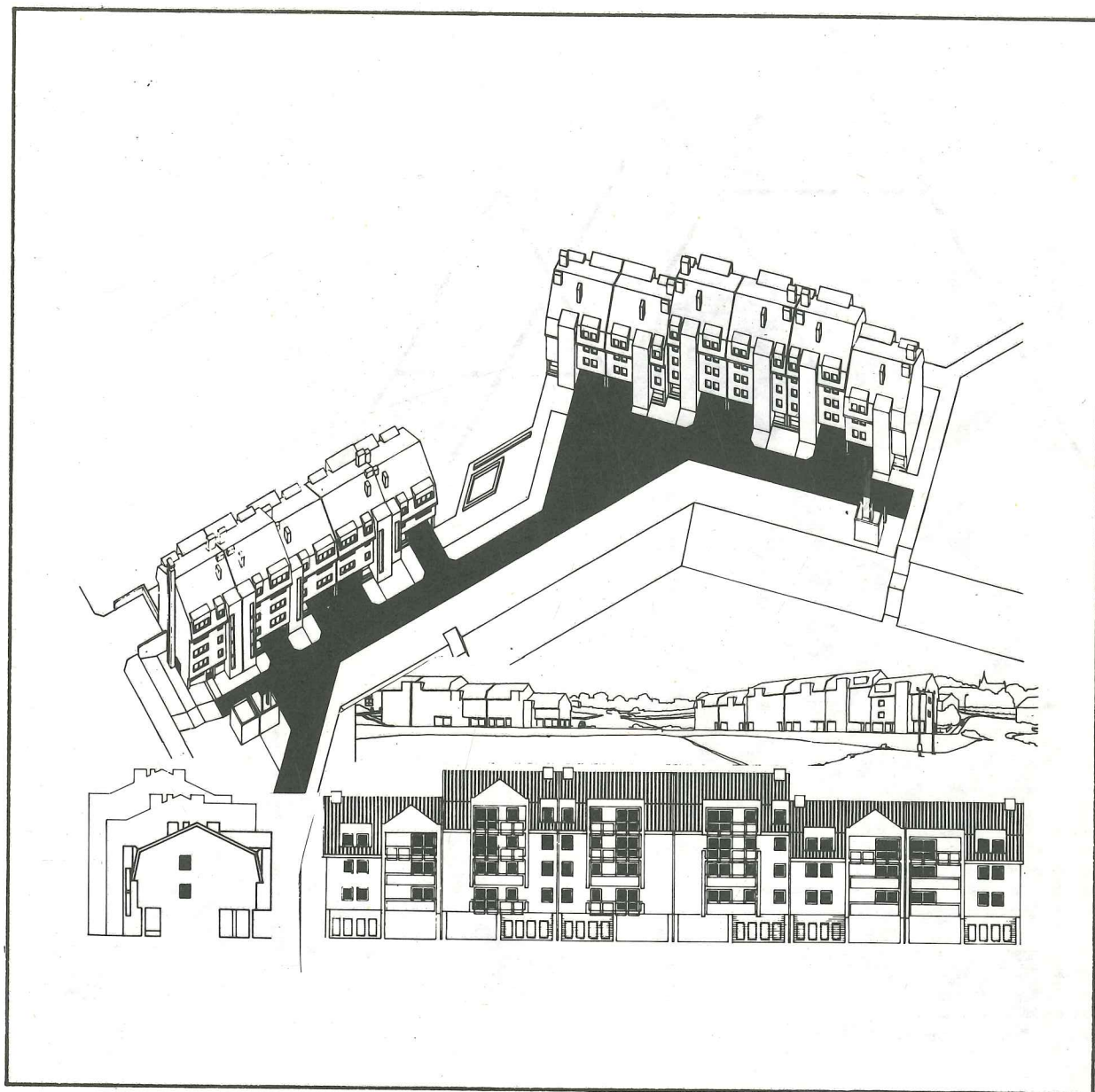
автори:
Krzysztof Lenartowicz, SARP Kraków,
Witold Gawłowski, SARP Kraków

година на проектирање:
1983

година на изведување:
во изградба

награди:
ПРВА НАГРАДА НА КОНКУРСОТ НА SARP

Програмски, функционален и просторен
концепт за станбен комплекс со мала
густина. Проектот ги одразува
специфичните карактеристики на тра-
диционалните урбанистички и архитек-
тонски форми на регионот на Шљонск.

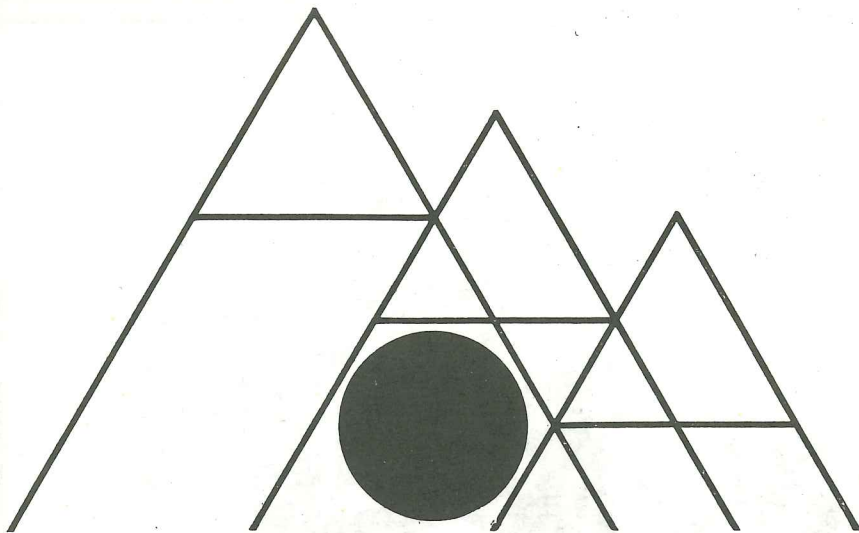
СТАНБЕНИ ОБЈЕКТИ
БАГЧЕВНИКИ - КРАКОВ

година на проектирање:
1982

година на изведување:
во изградба

автори:
dr arch Wacław Seruga SARP, TUP Kraków.
arch Piotr Dziewieński
arch Leszek Kalandyk

Комплексот содржи 37 станови со
гаражи лоцирани под објектите.

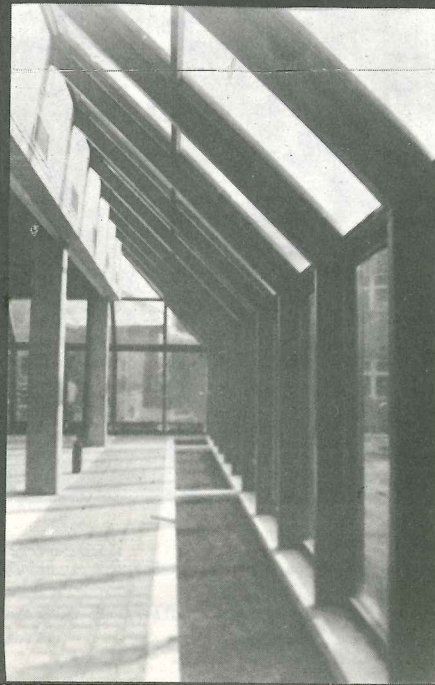
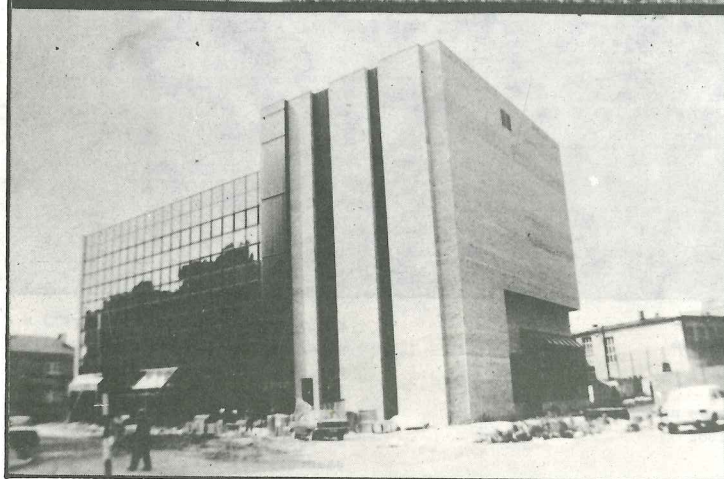
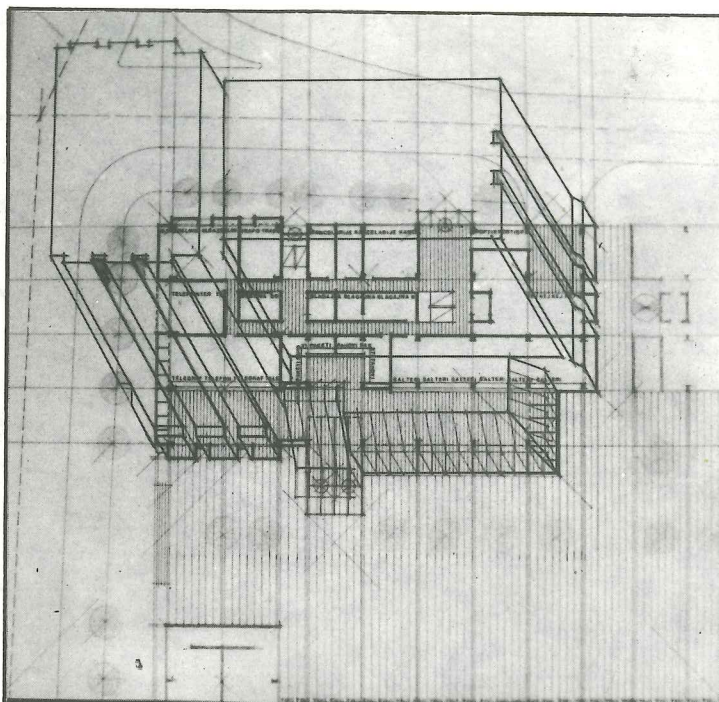
Големата награда на Салонот на архитек-
турата на се доделува.
Специјална награда
ИВАНЧЕВИЌ Димитрије, арх.
БАЏЕВИЌ Зоран, арх.
од РО Београд-Промет, Белград
за Зградата на поштата и телекомуникаци-
ите во Светозарево

Специјална награда
МУПАЊЕВАЌ Зоран, арх.
од РО Енергопроект, Белград
за Стенбениот блок Мирко Томиќ - Коста Ра-
цин - Дедиње II-2 во Белград

Признание
ДИМИТРИЕВИЌ Станко, арх.
од ГРО Новоградња, Врање
за Доградбата и адаптацијата на зградата
на СО Врање

признание
СТОЈАДИНОВИЌ Зорица, арх.
КАРА-ПЕЌИЌ Живоин, арх.
РАДАКОВИЌ Мирко, арх.
од биро "А плус", Белград
за ентериерот на ресторанот "Прешерно-
ва клет" во Белград

признание
БОЈОВИЌ Зоран, арх.
од РО Енергопроект, Белград
за реализација на проектот Ал Кулафа Стрит
во Багдад

БЕОГРАД ПРОЕКТ
Белград

ПОШТА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ ВО СВЕТОЗАРЕВО

автори:
ИВАНЧЕВИЌ Димитрие, арх.
БАЏЏЕВИЌ Зоран, арх.

соработници
ДИМИТРИЈЕВИЌ Милена, техн.

конструкција
МАНИЌ Букојан, инж.
СТАНКОВИЌ Ната, инж.

Електроинсталации
ЈАНКОВИЌ Миливоје, инж.

година на проектирање
1980

година на изведување
1981-1983

изведувач
РО "ПОМОРАЊЕ"-СВЕТОЗАРЕВО

инвеститор
РО ПТТ СООБРАЌАЈ-СВЕТОЗАРЕВО

Во рамките на проектот за идниот плоштад во Светозарево прв изведен објект е

поштенската зграда.

Како пандан и цврст аголен мотив наспроти стаклениот кубус на ротелот се јавува целиот кубус на АТ централата што претставува контраст и воедно дополнување на стаклената маса на поштата. Ваквиот однос произлегува од функционалниот распоред на различните содржини на поштата (6000 м²):

АТ централа
Административен дел
Шалтер сала
Поштенски центар

Приодот кон поштата и шалтер салите е од идниот плоштад како од место за слободно движење на пешаците со што се збогатува и самата содржина на плоштадот.

ЕНЕРГОПРОЕКТ
ООСТ Архитектура и урбанизам-Белград

СТАНБЕН БЛОК МИРКО ТОМИК-КОСТА РАЦИН
Дедиње II-2, Белград

автор
ЛУПАЊЕВАЦ Зоран, арх.
проектанти
НЕНАДОВИЋ Јасна, арх.
ВАЛТЕР Чедомир, арх.

соработници
Архитектонски тим ТА-10

Конструкција
СТОЈАНОВИЋ Д. инж.

Зодовод и канализација
МАРИЌ А. инж.

Електроинсталации
ЧУЧКОВИЌ С. техн.

машински инсталации
ШИШИРАГА В. инж.

Фотографија
КОСТИЌ Б.

година на проектирање
1981-1982

година на изведување
1982-1983

изведувач
ГРС "ПАРТИЗАНСКИ ПУТ"-БЕЛГРАД

инвеститор
Командата на одбраната на град Белград
Подготовка: Петровиќ. М. техн.
Надзор: Кентриќ М. арх.

Во рамките на станбениот блок Мирко То-
мик - Коста Рацин, помеѓу улицата на Не-
знајниот јунак, се изградени 75 станови
и подземна колективна гаража со препрат-
ните простори на инфраструктурата. Ло-
кацијата е извонредно богата со зелени-

ло (поранешен "Генералски клуб") и е
малку свртена кон североисток од каде-
што се отвораат бројни визури кон Бел-
град.

Проектантската цел и изразот се одредени
со следниве определувања: Да се проекти-
раат објекти така што, и покрај што се
од видот на колективното становање, со
својата големина, габаритот и силуетата,
ќе ги содржат контурите на постоечкото
периферно градителство - на семејните
куќи.

Со композирањето на станбените групации
да се формира тивка внатрешна "градина -
требник" со богато проектирано зеленило
кое асоцира на бавчите во семејните куќи.
Употребната вредност на овој простор е
постигната со исклучувањето на секаков
колски сообраќај, благодарейќи на колек-
тивната гаража.

Со примената на одбраните материјали
(бела тула, дрво, браварија) како и со
архитектонските детали (застаклени тера-
си, влезни натстрешници) е интерпрети-
ран речник на "малата архитектура" и е
создадена приспособеност за потребите на
хуманото становање.

НОВОГРАДНА
ООЗТ Проектанско биро - Брање

ДОГРАДБА И АДАПТАЦИЈА НА ЗГРАДАТА НА
СОБРАНИЕТО НА ОПШТИНА БРАЊЕ

автор:
ДИМИТРИЈЕВИК Станко, арх.

соработници
ВЕЛИЧКОВИК Верица, техн.

година на проектирање
1982

година на изведување
1983

изведувач
ГРО "Новоградња", Брање

инвеститор
СО БРАЊЕ

Кога пред проектантот ќе се постави проблем да изгради нов објект во старото градско ткиво, кое има одреден стилски и историски карактер, тој се судрува со низа проблеми и дилеми. Ако не се обиде да ги избегне, не-повинувајќи се на постоечката состојба, или не прибегне кон неутрално решение, го прифаќа предизвикот, почитувајќи ги постоечките амбиентни вредности, да тргне по мачниот пат во потрага по правиот одговор. Колку може да се доближи до постоечкото, а сепак да се остане свој и во своето време?

"А ПЛУС"
Београд

РЕСТОРАН "ПРЕШЕРНОВА КЛЕТ" ВО БЕОГРАД
ентериер

автори:
СТОЈАДИНОВИЌ Зорица, арх.
КАРА-ПЕШИЌ Живоин, арх.
РАЈАКОВИЌ Мирко, арх.

саработници
ЈОВАНОВИЌ Надежда, техн.

година на проектирање
1983

година на изведуваше
1983

изведувач
РО "ЕСТЕТИКА"-БЕОГРАД

инвеститор
УРО "МАДЕРА"-БЕОГРАД

ЕНЕРГОПРОЕКТ
ООСТ Архитектура и урбанизам-Белград

автор
БОЈОВИЋ Зоран, арх.

архитектура
РАДИВОЕВИЋ Добрица, арх.
БОЈОВИЋ Љиљана, арх.
ВЕЛЈАНЦ Милица, арх.
СЛАВИЦА Влада, арх.
СИМОВИЋ Владан, арх.
ГОРГЕВИЋ Славко, техн.
МИЛОВАНОВИЋ Бранислав, техн.
БАФАРОВСКИ Илија, техн.
ПЕТРОВИЋ Станислава, техн.
ВИДОВИЋ Снежана, техн.
КАЉАК Зденка, техн.
СТЕФАНОВИЋ Гордана, техн.
НЕДЕЉКОВИЋ Светлана, техн.
ЛИЈАК Милка, техн.

ентериер
БОЈОВИЋ Љиљана, арх.

конструкција
ТРИЧКОВИЋ Тричко, инж.
ПЕРИЋ Владимир, инж.
МИТРОВИЋ Слободан, инж.
СТУПАР Драго, инж.

Водовод и канализација
ПЕТРОВИЋ Босилка, арх.
ФИЛИПОВИЋ Драган, арх.

Електроинсталации
МИХАЈЛОВИЋ Чедомир, инж.
РАЈКОВИЋ Љубомир, техн.

Машински инсталации
КОНТИЋ Бранислав, инж.
ПЕРИШИЋ Живоин, инж.
ЗИПОВСКИ Панчо, техн.

година на проектирање
1980

година на изведување
1983

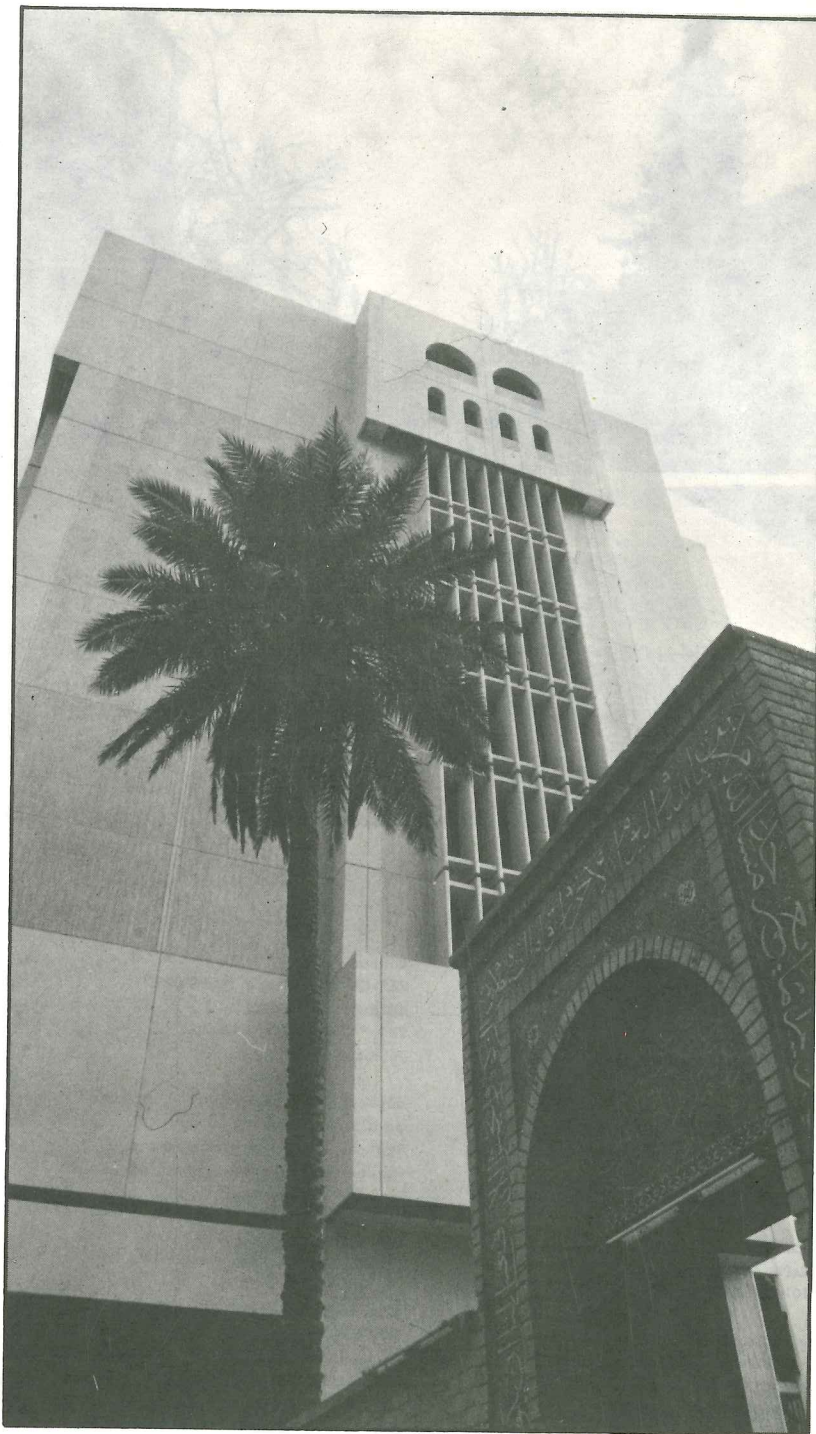
изведувач
РО ЕНЕРГОПРОЕКТ - ИЗГРАДЊА
ООСТ ВИСОКОГРАДЊА-БЕЛГРАД

ревиденти за урбанизам и архитектура
T.A.C. The Architects Collaborative Inc.
Cambridge, Massachusetts, USA

ревиденти за конструкција и инсталација
Ove Arup & Partners,
London, UK

надаор
P.M.P. Project Management & Partners
Manchester, UK

инвеститор
Аманат Ал Асими (Општина на град Багдад,
Ирак)

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРА И
УРБАНИЗАМ НА СРБИЈА-БЕЛГРАД

УРБАНИСТИЧКИ ЗАВОД
ООСТ УРБАНИЗАМ-КИКИНДА

РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ДЕЛОВИ НА
ГРАДСКОТО ТКИВО НА КИКИНДА 1977-1983

СТУДИИ, ПРОЕКТИ, ИЗВЕДЕНИ ОБЈЕКТИ

автори:
ЦАГИК Предраг, арх.
ЈОВАНОВИК Борявоје, арх.

соработници:
ПАУНОВИК Зоран, арх.
ГИЛАС Славко, арх.
ЛУЖАНИН Борислав, инж.

година на проектирање:
1977

година на изведување:
1983

изведувачи:
ГРО "СЕВЕРНИ БАНАТ" КИКИНДА
ГРО "ИНТЕГРАЛ" СУБОТИЦА

инвеститор:
СИЗ ЗА СТАНЕЕНИ И КОМУНАЛНИ
ДЕЈНОСТИ - КИКИНДА
ТРО "АГРОПРОМЕТ"-КИКИНДА
СО КИКИНДА

обработувачи на планови и проекти
од ИАУС-а:
Програм на суперструктурата и
архитектонско-урбанистичка анализа
Пановиќ Зоран, арх.
Статика на конструкцијата
КОВАЧЕВИК Мирјана, арх.
ЏУНИК Гордана, инж.

соработка на стат. конструкција
НИКОЛИК Аца, техн.
Машински инсталации
БОГДАНОВИК Милорад, инж.
ПОПОВИК Предраг, инж.
електроинсталации
ШКУЛИК Срѓан, инж.
ВУЧИНИК Драгиша, инж.
хидротехнички инсталации
ТОПАЛОВИК Милена, арх.
РЕЏИК Радован, инж.
хортикултура
МЕЈОВИК Надежда, арх.
економски анализи и пресметки
ШИМОНИК Олга, техн.

опрема на продајните содржини
САБИК Добрила, арх.
соработка на арх. урб. проектирање
ГИЛАС Славко, арх.
ЈАКОВЉЕВИК Предраг, арх.
ВОЈНОВ Гурѓица, техн.
НОЈКОВИК Маријана, техн.
КАБИК Мирко, апс. арх.
обработуваен на планови и проекти
од ООСТ "Урбанизам"-Кикинде при изработка
на ДУП и УП
Анализи и консултации во врека со постојната
состојба и програмот на содржини
ЛУЖАНИН Борислава инж.
обработка на документацијата и
вреднување на постојната состојба
СТОЈКОВ Драгомир, арх.
Обработка на документацијата
ЗАРО Бранко, арх.
ЦЕТРОВИК Миодраг, инж.
соработка на обработка на
документацијата
РАНКОВ Слободанка, техн.
геодетска обработка на плановите
СТАНКОВИК Миливоје, инж.

награди:
БОРБИНА НАГРАДА ЗА 1983 год.

УЧЕСНИЦИ НА БИЕНАЛЕТО

РО „АЛУМИНА“ - Скопје

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ - Скопје

РГО „БЕТОН“ - ООЗТ Институт за студии и
проектирање - Скопје

ГРО „ГРАНИТ“ - ООЗТ „Гранитпроект“ - Скопје

ЗАВОД ЗА АРХИТЕКТУРА И УРБАНИЗАМ - Охрид

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И АРХИТЕКТУРА „СКОПЈЕ“ - Скопје

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОЕКТИРАЊЕ - Битола

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И СТАЊБЕНО-КОМУНАЛНА ТЕХНИКА
НА СРМ - Скопје

МЕТАЛСКИ ЗАВОД ТИТО - ИПИ Инжињеринг - Скопје

ГРО „МАВРОВО“ - ООЗТ „Мавровопроект“ - Скопје

РО „МАКЕДОНИЈАПРОЕКТ“ - Скопје

РО „МЕГАПРОЕКТ“ - Штип

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОЕКТИРАЊЕ

„ПАНОРАМА“ - Кочани, РЕ Скопје

ГРО „ПЕЛАГОНИЈА“ - ООЗТ „Пелагонијапроект“ - Скопје

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ НА
КУЛТУРАТА - Скопје

СОЗТ „ТРЕСКА“ - РО „Треска инжињеринг“ - Скопје

СОЗТ „ТРЕСКА“ - РО „Полипласт“ - Струга

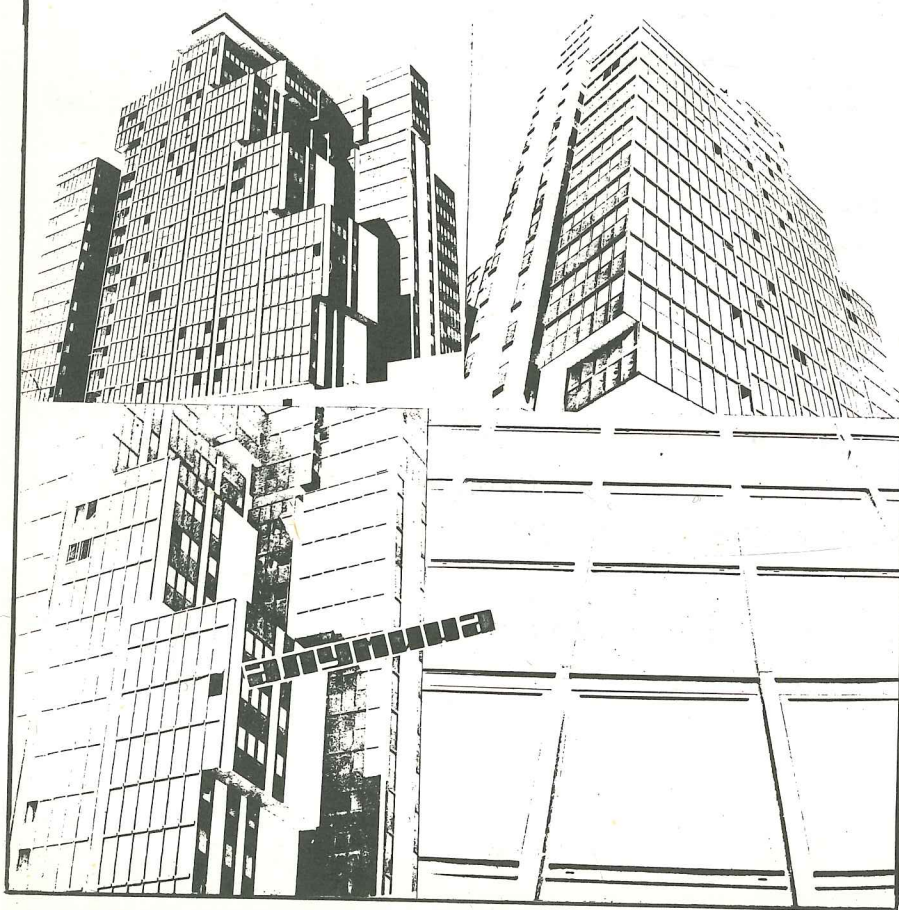
ГРО „ТРУДЪЕНИК“ - Охрид

ИНДИВИДУАЛНИ ТРУДОВИ

АКЦИЈА - Градски приказни

СТУДЕНТСКИ ТРУДОВИ

РАБОТНИ ОРГАНИЗАЦИИ

РО "АЛУМИНА"-СКОПЈЕ

ФАСАДА НА РТВ ДОМОТ ВО СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:

АЦЕВСКИ Киро, дипл.инж.арх.

соработници-проектанти на фасадата:

ЗДРАВКОВИК М. дипл.инж.арх.

СЕРАФИМОВА В. дипл.инж.арх.

година на проектирање:

1983-84

година на изведување:

1983-84

изведувач:

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА" И ГРО "МАВРОВО"

инвеститор:

РТВ-СКОПЈЕ

Фасадната обвивка претставува прв контакт на набљудувачот со објектот. Таа е негова идентификација и уште повеќе од тоа, таа го стимулира набљудувачот да создаде "слика" за местото.

Надворешната обвивка според Вентури е место каде доаѓа до смена на внатрешните сили и околниот простор, а со тоа таа станува архитектонско доживување. Во рамките на архитектонските барања за објектот на РТВ-домот во Скопје, "Алумина" се вклучи со свое решение на фасадната обвивка. За таа цел беа направени анализи од кои произлезе сегашното решение, кое ги задоволува современите текови во проектирањето на фасадни платна. Применетата конструкција се состои од затворени алуминиумски рамки, формирани од алуминиумски термоизолациони профили и исполна од сендвич во парапетната зона. Тој се состои од два етернита со меѓупростор од картонско саќе, исполнето со тврдо фенолна пена, и алуминиумска лимена облога со кружна апликација и од надворешната страна. Во зоната на стакло е применето термоизолационо стакло $6 + 12 + 6$ мм. Начинот на ментажа на алуминиумските рамки е одоздола нагоре со систем на бесење од надворешната страна на однапред поставени челични анкерни елементи. Дихтувањето меѓу рамките е решено во состав на секоја рамка. Архитектонско-естетскиот ефект е постигнат со примената на темно кафена алуминиумска конструкција во контраст со белите мермерни вертикали.

РО "АЛУМИНА" - СКОПЈЕ

ФАСАДА НА АДМИНИСТРАТИВНАТА
ЗГРАДА НА "УНИС"-САРАЕВО

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:

ШТРАУС Иван, дипл.инж.арх.

соработници:

ЗДРАВКОВСКИ В. дипл.инж.арх.

КРСТОВСКИ Т. дипл.инж.арх.

МИОВСКА Е. дипл.инж.арх.

МИЛАДИНОВСКА С. дипл.инж.арх.

ПОПОВСКА С. дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983-84

година на изведување:
1983-84

изведувач:

ГРО "ХЕРЦЕГОВИНА"

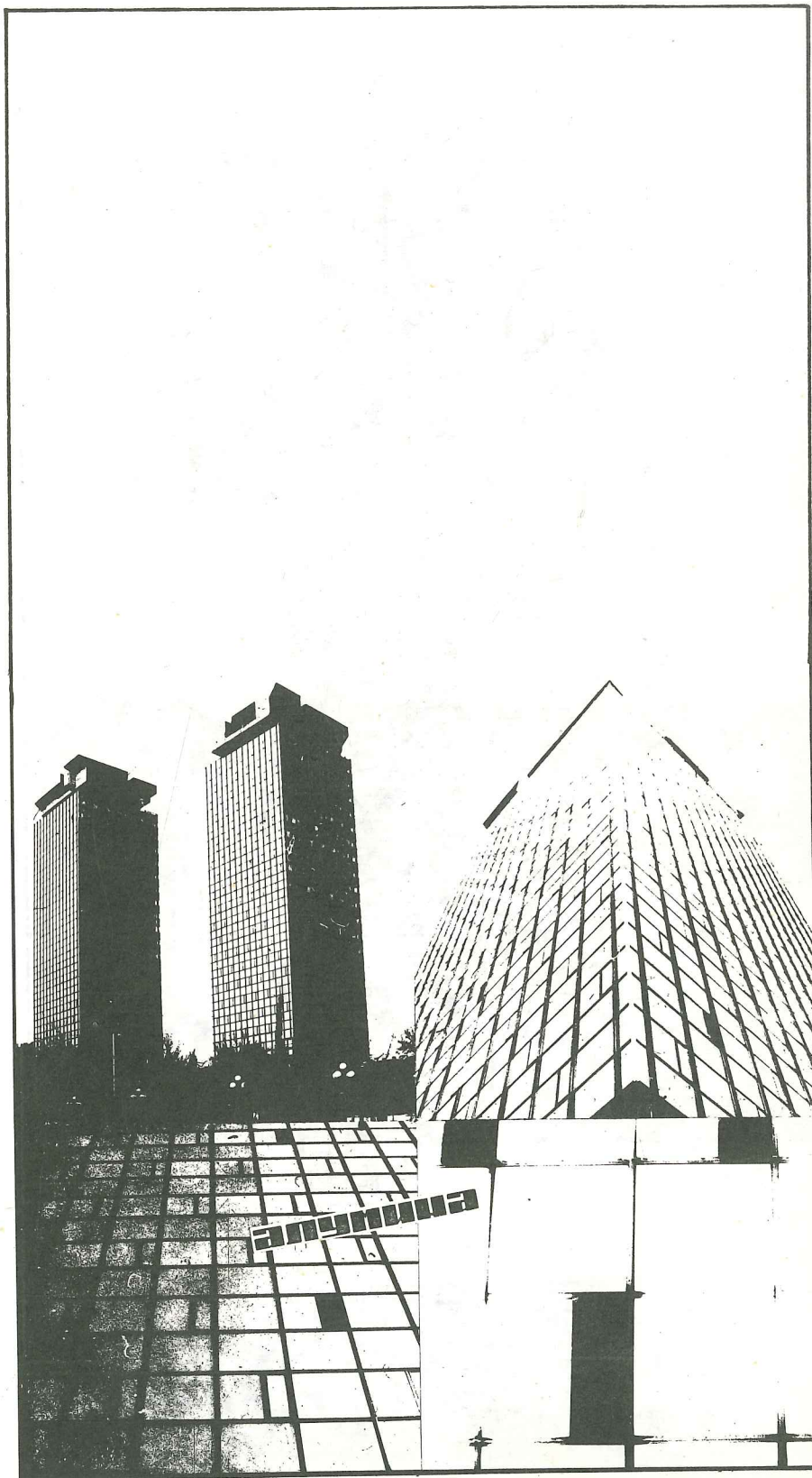
инвеститор:

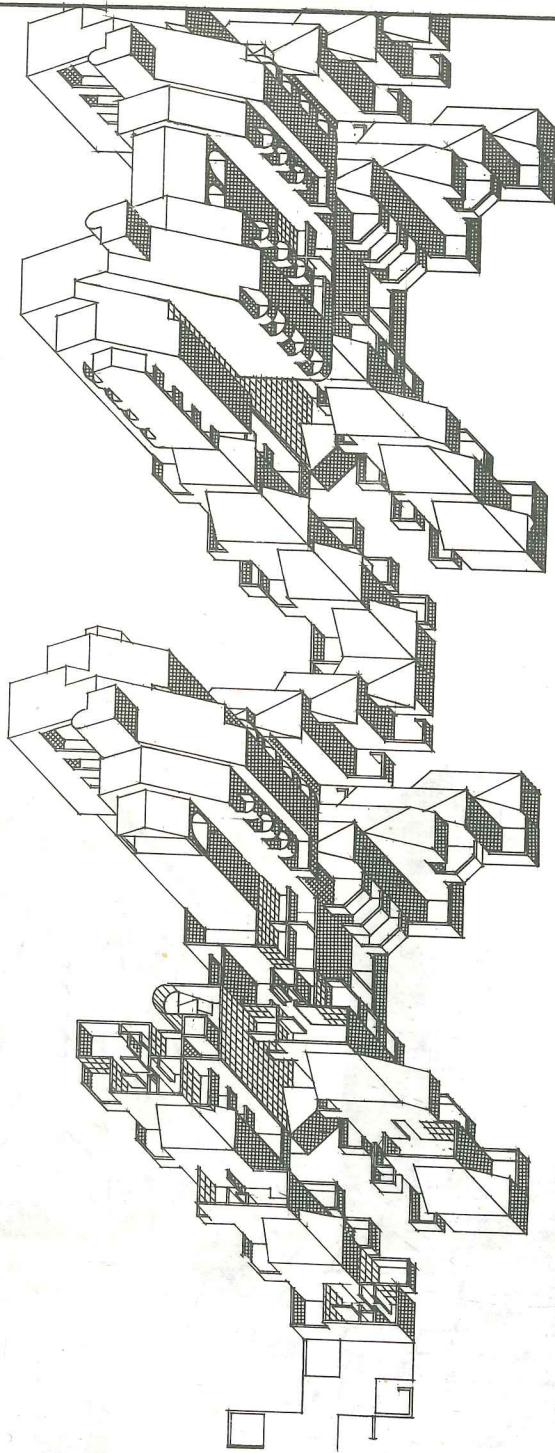
"УНИС"-САРАЕВО

Обвивката или сидот-завеса според Мис ван дер Роје треба да се третира како неутрална мембрана и конструкција, која овозможува континуитет на просторот. Но сепак, задржувајќи ја играта на фантазијата во рамките кои ги поставува еден усвоен и применет принцип на композиција и типологија, може да се оствари еден слободен динамичен просторен израз. Минатата година "Алумина" од Скопје ја реализира фасадата на административната зграда на "УНИС" во Сараево, еден од најголемите објекти во нашата земја. За "Алумина" тоа претставуваше сериозна обврска зашто покрај архитектонските барања, објектот требаше брзо и навреме да се изведе заради одржувањето на зимската Олимпијада.

При изведбата беше применета конструкција на сид-завеса и систем на затворени алуминиумски рамки со термоизолациони алуминиумски профили. Монтажата се вршеше со систем на бесене од внатрешната страна на бетонскиот парапет. На овој начин беше избегната употребата на скели. Комплетната исполна на рамките е рефлексно стакло и тоа: во горната зона термоизолационо стакло од $6 + 12 + 6$ мм, а во долната зона единечно стакло од 8 мм. Звучната и термичката изолација се постигнати со обложување на бетонскиот парапет со тервол.

Особен архитектонски израз на објектот претставува флуидноста на фасадата која се постигнува со примената на дискретна алуминиумска фасадна конструкција и рефлексно стакло во сина боја.

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕНИЕ ЗА
СТАНБЕНА НАСЕЛБА "ВЛАЕ" ВО СКОПЈЕ

КОНКУРСЕН ТРУД

автори:

БРЕЗОСКИ Славко, дипл.инж.арх.
ГОЛУБОВСКИ Димитрие, дипл.инж.арх.

соработници:

ГУЛЕСКИ Мартин, дипл.инж.арх.
ТАНЕВСКИ Иво, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

награди и признанија:
СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА НА ГРАДСКИ КОНКУРС

Од образложението на конкурсниот проект:
Во приодот на решавањето на конкретниот случај во станбената населба "Влае", како и во многу други случаи порано, си поставуваме прашања:
- не сме ли на поле на проектирање и градење станови асигнирани со конвенционалност и стереотипност со решења многу пати пофторувани: во внатрешен распоред на станбени единици, во нивна опрема, во решење на непосредна околина или на пошироки урбанистички комплекси?
- ако е тоа така, дали смеете да примениме и нови решења со кои повеќе би се приближиле кон потребите и навиките на луѓето?
- иако сме се умте во ситуација становите да ги броиме, а не вреднуваме, јако сме денеска погодени со економска стабилизација - не треба ли да бараме нови патшта и можности за откривање и најмали можности за подобрување на она што не сакаме да остане само фраза: откривање и воведување хумани аспекти во становањето, не само со зборови туку и во практика...?
- не доминираат ли монотони станбени структури, исти блоковски решења на цели населби каде што постои само натпревар во редене на што поголем број на катови?
- не се покриваат ли на тој начин со прашина на анонимност не само проектанти и градители туку и поделни објекти и цели населби? Сакавме населбата Влае да не остане анонимна населба. Од тие причини се раководеме од следните основни принципи:
- да се во колективна станбена структура обезбедат до максимум услови и за индивидуално становање,
- да се избегне монотонија на класична блоковска станбена изградба, да се на населбата даде препознатливост, во однос на другите населби во градот,
- просторниот концепт и архитектонското обликување да ја имаат живописноста на наследените структури на старите македонски градови,
- да се улажат недоволните еколошки услови во комплексот на тој начин што бројот на станови што се ориентирани кон Булеварот Партизански одред да се сведе на минимум,

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ СКОПЈЕ
ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ И ПРОЕКТИРАЊЕ
"БЕТОН"-СКОПЈЕ

СПОРТСКА САЛА "РАСАДНИК"-СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

ВОЛКАНОВ Михајло, дипл.инж.арх.

учесници во проектирањето:

ВОЛКАНОВ Михајло, дипл.инж.арх.

АЦИ-МИТРЕСКИ Гоце, дипл.инж.арх.

КОКАЛЕВСКИ Мирче, дипл.инж.арх.

БОШКОВА Доминика, дипл.инж.арх.

ГОРЕВИЌ Љубиша, дипл.инж.арх.

ТАНЕВ Симеон, м-р инж.

ЈАНЕВА Ленка, дипл.инж.арх.

МЕЧАЛОВА Цветанка, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

1978/79

година на изведување:

1980/83

изведувач:

ГРО "ГРАНИТ" - СКОПЈЕ

инвеститор:

СОБРАНИЕ НА ГРАД СКОПЈЕ (самопридонес)

награди и признанија:

ПРВА НАГРАДА НА ЈАВЕН АРХИТЕКТОНСКИ

КОНКУРС, 1978 ГОДИНА,

СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА НА I БИЕНАЛЕ НА

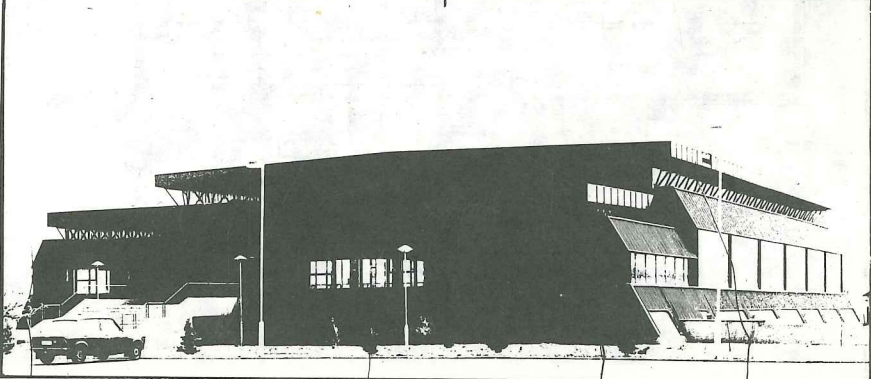
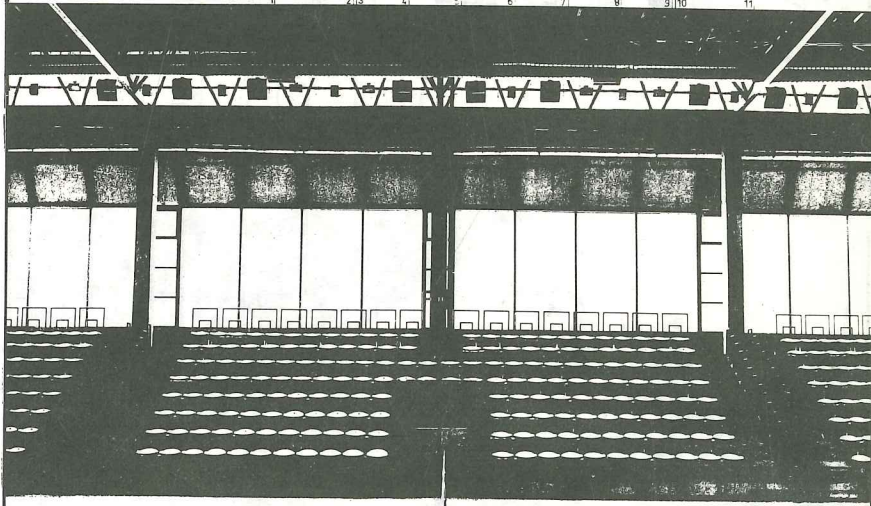
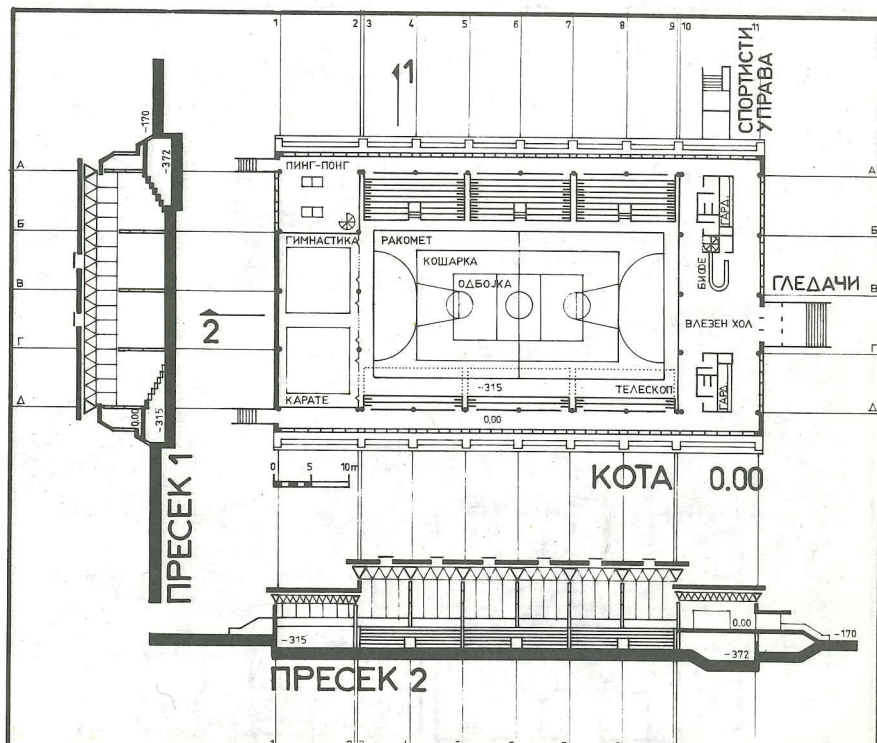
МАКЕДОНСКАТА АРХИТЕКТУРА, 1981 ГОДИНА

ЗА ПРОЕКТ-СТУДИЈА

Спортската сала "Расаdник" во Скопје претставува реализација на архитектонски објект, при чие проектирање се конкретно применети резултатите од една научно-истражувачка работа. Салата е изведена врз база на усвоеното и првонаградено идејно решение на јавниот конкурс, расписан 1977/78 година за "типска" фискултурна сала и "типско" затворено пливалиште.

Со предложената методологија не беше понудена "типска" фискултурна сала, туку основни функционални, архитектонски и конструктивни делови-елементи со чие комбинирање можат да се направат повеќе варијанти на спортски сали односно затворени пливалишта. Изведениот објект претставува една од тие можни варијанти.

Во нерамноправниот судир на теоријата и праксата, по кој знае кој пат, поради објективни и субјективни причини, беа изнудени низ од компромиси на релацијата идеја-реализација. И покрај тоа што на својот пат од проект до изведба спортската сала "Расаdник" помина низ многу перипетии, кои на овие архитектонски меридијани се толку чести, сепак таа задржа во конечната реализација повеќе од позитивните карактеристики на оптимално архитектонско обликување, извонредна функција и рационалност.

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
СКОПЈЕ

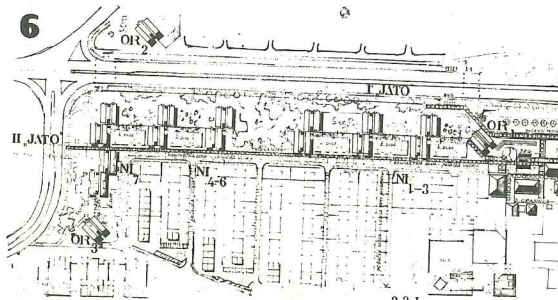
ИДЕЈНО УРБАНИСТИЧКО И АРХИТЕКТОНСКО
РЕШЕНИЕ ЗА КОМПЛЕКСОТ ВЛАЕ И СТАНОВИ
- 1983 - СКОПЈЕ

КОНКУРСЕН ТРУД

автори:
МУЛИЧКОВСКИ Петар, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

награди или признанија
ОДКУПЕН ТРУД

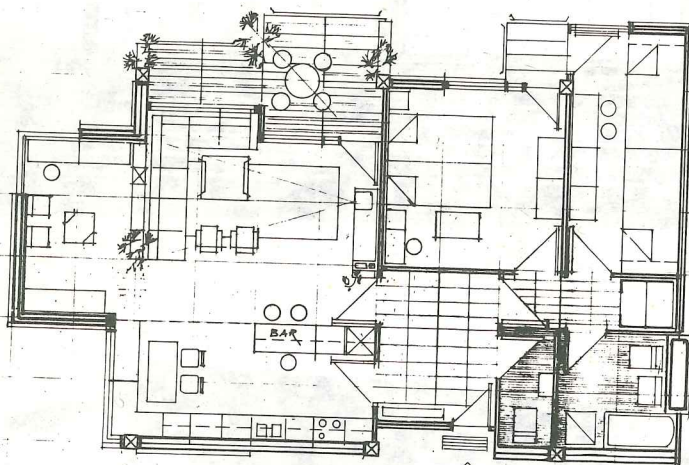

1-6+1P

1-7+1P

1-5+1P

1-6+1

5-6 LEGLA 75,34 M²

Идејно урбанистичко и архитектонско решение
на станови за станбениот комплекс - Влае во
Скопје

Предвидена е студиска еколошка реконструкција
на комплексот каде е полноиздвоенот движење
на пешаците од оние за возила. Преку пери-
ферно организирани паркиралишта и разновидни
пристапи кон станбените згради добиена е ква-
литетна урбанистичка целина, каде доминира
"Контактната пешачка зона" - УЛИЦА, во внатреш-
носта на комплексот, која ги поврзува "Куќните
дворови" со пратеките објекти, како што се:
цент.от за снабдување комбинираната детска
градинка, Осмогодишното училиште и др.

Предложените станови се допринос во истражува-
њето за економични и рационални станови со ед-
ноставни функционални односи на внатрешните
простории. Предвидениот основен модуларен и
конструктивен ПРОЕКТАНСКИ СИСТЕМ - 1.20 м дава
можности за лесна префабрикација на монтажни и
полумонтажни градбени елементи, кои исто така
допринесуваат во напорите за економична и ра-
ционална станбена изградба.

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
СКОПЈЕ

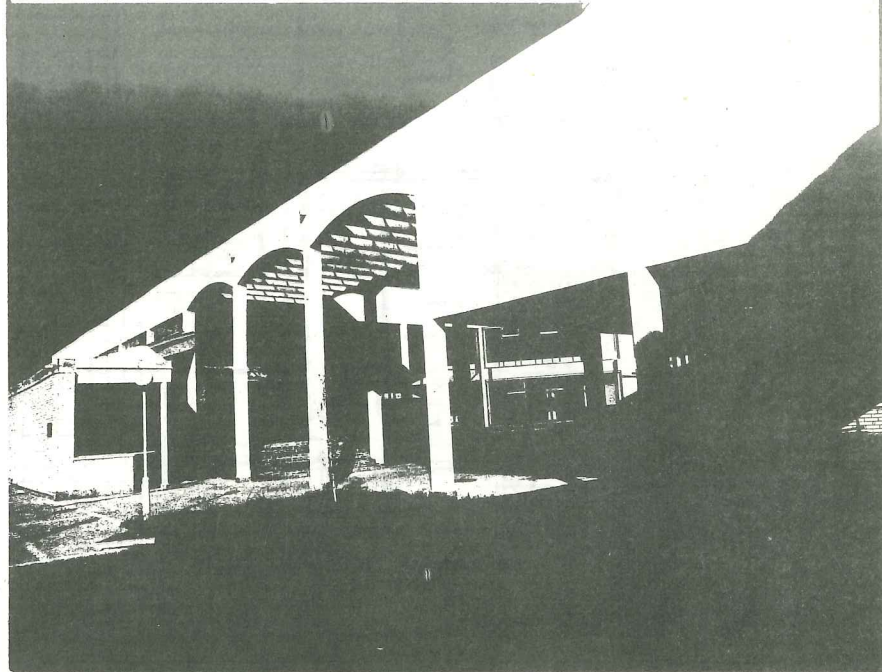
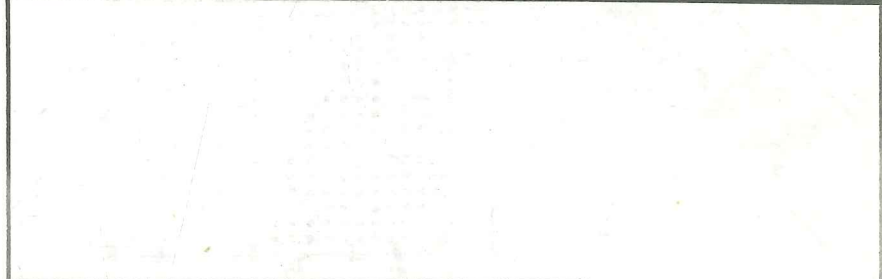
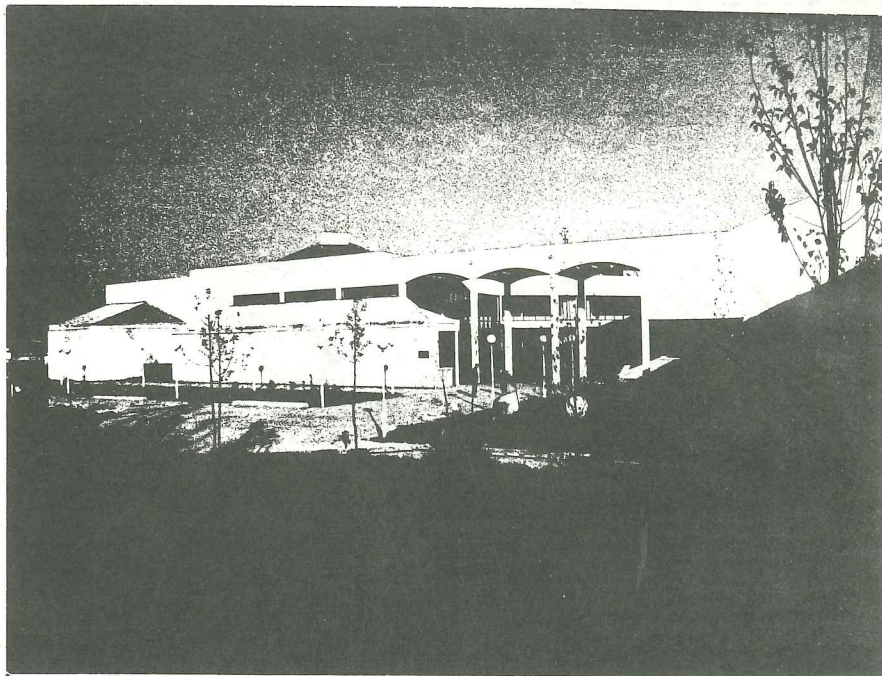
ДОМ НА КУЛТУРА
СРБИЦА, САН КОСОВО

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
АВТОРИ НА ИДЕЈНИОТ ПРОЕКТ:
НИКОЉСКИ Александар, дипл.инж.арх.
ИЉЕЉКО Илија, дипл.инж.арх.

ГЛАВЕН ПРОЕКТ:
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ СКОПЈЕ
проектант: НИКОЉСКИ Александар, дипл.инж.арх.
консултант: ЧИПАН Борис, дипл.инж.арх.
соработници:
БОЉКОВА Доминика, дипл.инж.арх.
СТОИЛОВА Мица, дипл.инж.арх.
КОСТОВА Гордана, дипл.инж.арх.
проектант на ентериерот:
НИКОЉСКИ Александар, дипл.инж.арх.
соработници:
КИРОВСКА Иванка, дипл.инж. арх.
ХАЧИШЕЦОВ Златко, дипл.инж.арх.
статика:
ХОЛИШЧЕВ Крум, проф.инж.
СПАСОВ Андреја, д-р.арх.
СИЉОВСКИ Владимир, м-р.арх.
МИНОВА Снежана, м-р.арх.
машинство:
АТАНАСОВСКИ Спиро, инж.
електрика:
БЕЉЧЕВ Митко, инж.
водовод и канализација:
ПАВЛОВСКИ Никола, дипл.инж.арх.
макета:
ИЉЕЉКОВ Илија, дипл.инж.арх.
фотографии:
КАМИЛОВ Румен, инт.

Културниот дом во Србца е втор од серијата на домови изградени во САН Косово со акцијата на покраинската СИЗ за култура за планирање, проектирање и изградба на домови во општини до 50.000 жители. Во подготовителниот период, проектната програма е долго анализирана и усовршувана според заедничките и одделните потреби на поедини општини. Со цел да се изградат адекватни простори за реализација на поставените културни програми, со програмата се утврдени основните содржини на зградата: повеќенаменска сала за 520 посетители, мала сала за 120 посетители, библиотека со читални, простор за современи изложби и простории за аматерски дејности. Идентификацијата како архитектонски концепт превземена е од местото не само како градителската мисла спроведена во објектите од минатото, но и како однос према специфичниот урбанитет на овие населби. Желбата за отвореноста на внатрешните содржини се остварува преку односот кон плацетата. Таа како фокален простор служи за собирање и дистрибуција на публиката во сите содржини на домот. Внатрешните содржини се доживуваат од овој простор, со што се нагласува идејата за отвореноста и достапноста.

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
СКОПЈЕ

ВЕТЕРИНАРНА СТАНИЦА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ 1984

автори:

ПЕТКОВ Душко, дипл.инж.арх.

ПАВЛОВСКИ Никола, дипл.инж.арх.

ТРАЈКОВСКИ Методија, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

1984

година на изведување:

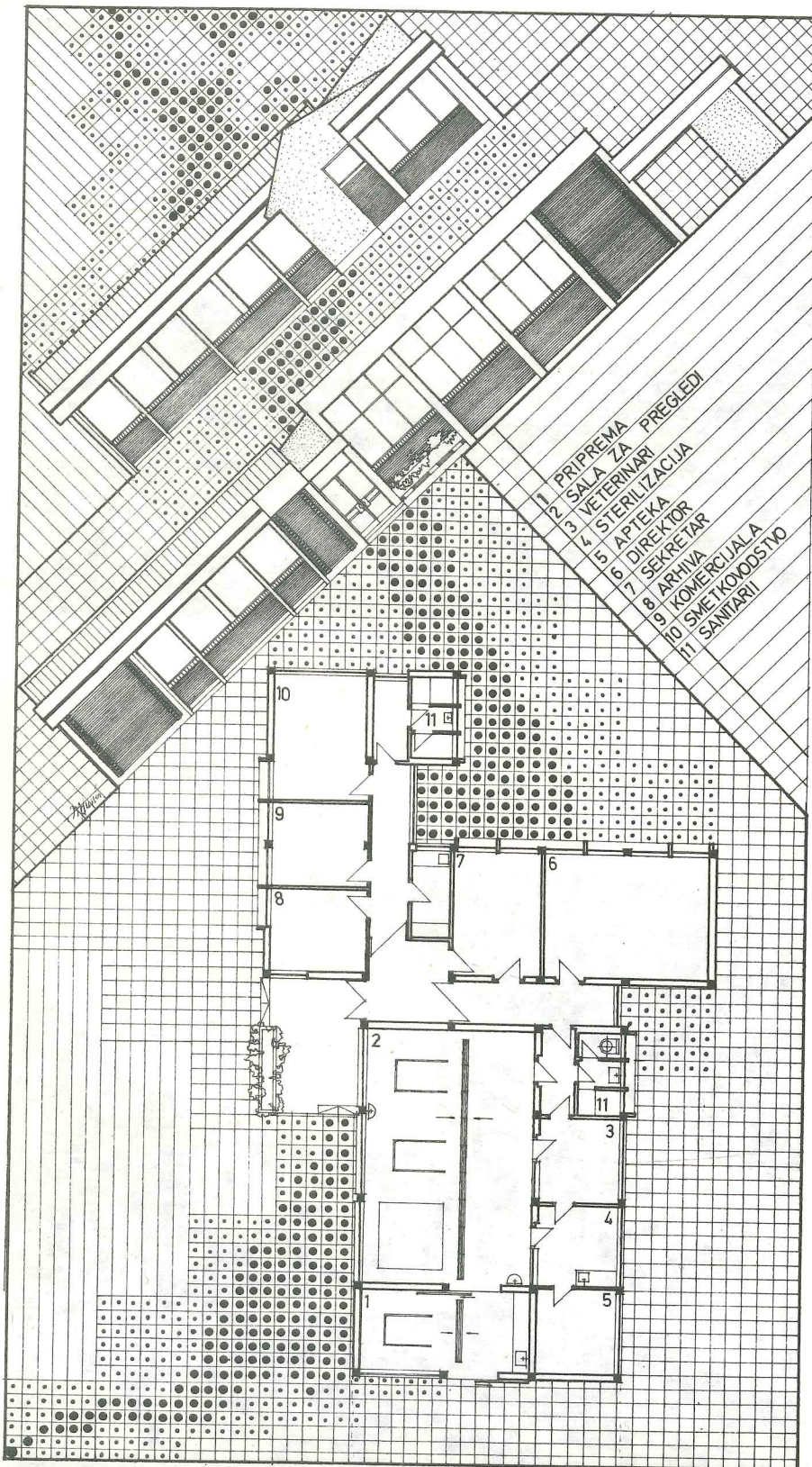
1984

изведувач:

"БИНАЧКА МОРАВА"

инвеститор:

ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА - БИТИНА

Со цел да се подобри, оплемеи и зголеми сточниот фонд, во САП Косово е преземена иницијатива за изградба на повеќе општински ВЕТЕРИНАРНИ СТАНИЦИ. Изготвувањето на проектните задачи, идејите и главните проекти се доверени на кабинетот за проектирање индустриски и стопански згради при Архитектонскиот факултет во Скопје. Ветеринарната станица ќе биде во склоп на групација објекти кои се технолошки поврзани заради обавување на зоотехничките и хигиенските барања во процесот на одгледувањето и произведување на здраво и квалитетно месо. Во тој смисол, во комплексот се предвидени сточен пазар и кланица од комунален тип за задоволување на потребите од месо на населението кое гравитира во дотичната општина.

Предвидените одделенија во ветеринарната станица ги задоволуваат основните барања за прегледи интервенции, вештачко осеменување и давање стручна помош на индивидуалните сточари. Бидејќи: преставува засебна работна организација, во склоп на станицата се предвидени и неопходните административни простори врзани за комерцијална работа и сметководство.

Објектот е приземен, скелетна конструкција во натур бетон и обработка на фасадните видови од гитер тула. Извршена е строга поделба на функциите неопходни за извршување на целокупната дејност на ветеринарната станица. Внатрешната обработка ги задоволува хигиено техничките барања за ваков вид објекти.

ГРАДСКИ ЦЕНТАР-ДЕЧАНИ-АРХИТЕКТОНСКО-
УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ (ДОМ НА КУЛТУРАТА.
ОПШТИНСКО СОБРАНИЕ, СТОКОВНА КУКА И
ГРАДСКА КАФАНА СО ХОТЕЛ.)

ИДЕЕН И ИЗВЕДЕН ПРОЕКТ

УРБАНИСТИЧКО РЕШЕНИЕ И АРХИТЕКТОНСКА
КОМПОЗИЦИЈА - проф.инж. Живко ПОПОВСКИ
- ОПШТИНСКО СОБРАНИЕ,
- СТОКОВНА КУКА,
- ГРАДСКА КАФАНА И ХОТЕЛ

автори:
ПОПОВСКИ Живко, проф.инж.арх.

соработници:
АЦИ-МИТРЕСКИ Гоци, дипл.инж.арх.
БОШКОВА Домника, дипл.инж.арх.
ГУЛЕСКИ Мартин, дипл.инж.арх.

ДОМ НА КУЛТУРАТА

автор:
НИКОЉСКИ Александар, проф.инжарх.

соработници:
КИРОВСКА Иванка, дипл.инж.арх.
ХАЦИ-ПУЉА Митко, дипл.инжарх.

ПРОГРАМА И КООРДИНАТОР
ШАЉИЌ Зоран, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1980-1984

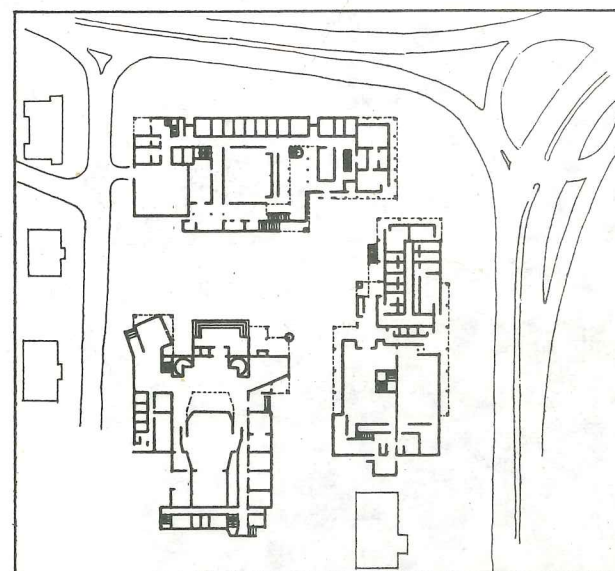
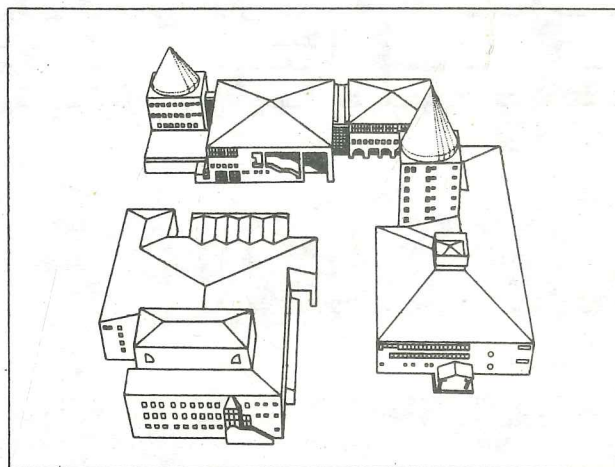
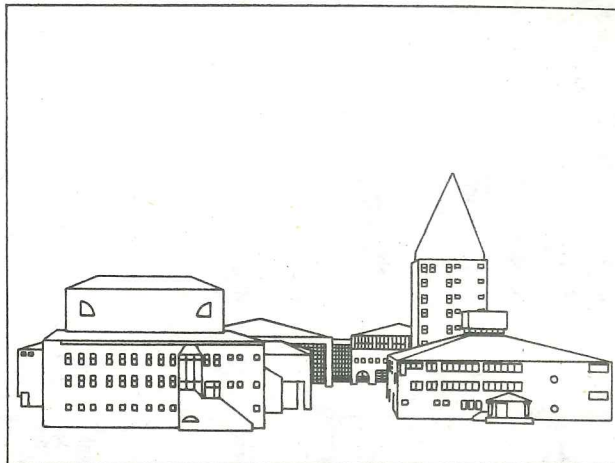
...Ако на прашањето што е тоа проеит, одговори-
ме и со графички запис на една замисла, а са-
миот процес на пректирање го опишеме како задово-
лување на човекивите потреби, тогаш пред нас е
архитеконски запис кој треба да задоволи одреде-
ни потреби, засега во обид и со неизвесен резул-
тат.

Оваа неизвесност, впрочем, произлегува и од не-
каков внатрешен страв, замислената геометрија на
архитектонската матрица во идниот потесен град-
ски центар да не добие слика на негативна моно-
тонија!

Тој не мобилизираше во најчувствителните нивои,
во составните делови на обвивките и во склопки-
те од куките, го изитриме стравот со "предни"
обележја, и одсемајќи делови од внатрешниот прос-
тор, да формираме надворешни простори.
Архитектонската постапка за "идолатрија на фа-
садата" је доведоме во положба да изврши "пре-
давство" на внатрешниот организиран простор, а
надворешниот изглед да не се содржи само по по-
вршината на видовите.

Дијалектиката на односите помеѓу внатрешниот и
надворешниот простор ја поставивме во состојба-
та: внатрешниот простор да биде надворешен сам
на себе, надворешниот внатрешен сам на себе.

Со овој архитектонски запис не можеме да тврди-
ме дека во регулирањето на споменатите односи не
сме интервенирале и со симболични мотивации, па
оттаму секаква сличност со објекти и други драм-
гулии од минатото и сегашноста е намерна!

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
СКОПЈЕ

СТАНБЕНИ КОМПЛЕКСИ
"ТЕКЕШИНСКИ ЛОЗЈА" И
"ВАЛОГ" - КОЧАНИ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ФИЛИПОВСКИ Љупчо, проф.
ПРИЛЕПЧАНСКИ Ацо, проф.

соработници:
РАДОШАНИН С. дипл.инж.арх.
БОШКОВСКИ Ненад, дипл.инж.арх.
ДИМИТРИЕВСКИ Љупчо, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1984

изведувач:
Г.П.БЕТОН

инвеститор:
СИЗ ЗА ДОМУВАЊЕ-КОЧАНИ

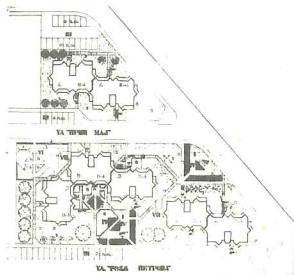
Со новото урбанистичко решение на град Кочани предвидените станбени населби "Валог" и "Текешински лозја" проектирани се два комплекса од станбени блокови со П+4 ката, кои се различно третирали со и без локали. Спрема барањата на инвеститорот (СИЗ за домување, Кочани) и двата комплекса опфаќаат:

- еднособни станови 10%
- двособни станови 80%
- трисобни станови 10%, при што истите опфаќаат и засолништа.

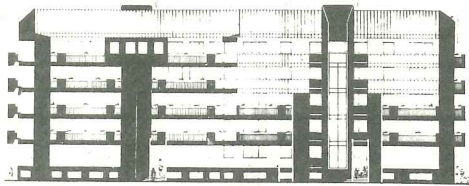
Становите се функционално современо концептирани, со јасно издвоени групации за дневен и ноќен престој, современо опремени со сите потреби за еден удобен боравак.

Карактеристично е, да проектот во својата функционална концепција нуди едно истражување во поврзувањето на дневната соба - кујната - трпезаријата, при што последната добива дијалогална поставка. Од друга страна складното повлекување на горните катови со вешто користење на класични кровни површини како и богато вконтинираните тераси - лоџии и балкони, на најдобар начин ги најавува можностите на современо користење на елементи од македонската традиционална архитектура.

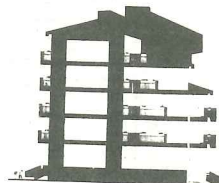
Изборот на градежен материјал обидено е во најголем обем да се вклопи во градската амбиентална архитектура.

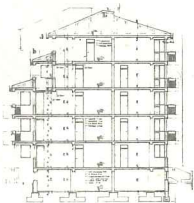
СИТУАЦИЈА

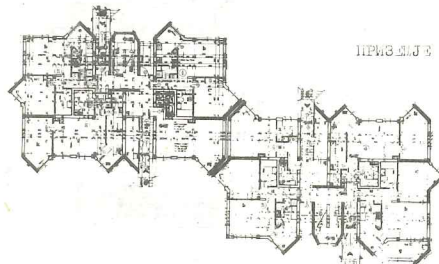
ПРЕДЕН ИЗГЛЕД

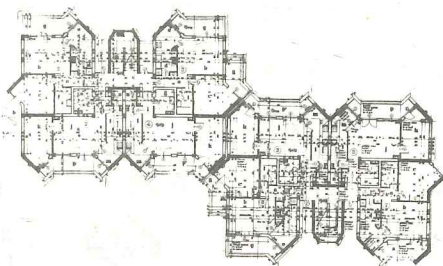
БОЧЕН ИЗГЛЕД

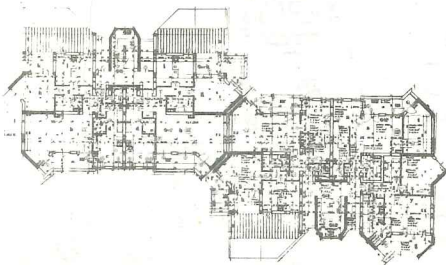
ПРОЕКТ 1 - 1

ПРИВИД 2

КАРАКТЕРИСТИЧЕН
КАТ

ЧЕТВРТИ КАТ

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

ОПШТА БОЛНИЦА-КОЧАНИ
I и II ФАЗА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ГЕОРГИЕВСКИ Тодор, дипл.инг.арх.

сеработници:
АРСОВА Снежана, дипл.инг.арх.
КАПСАРОВА Мимска, дипл.инг.арх.

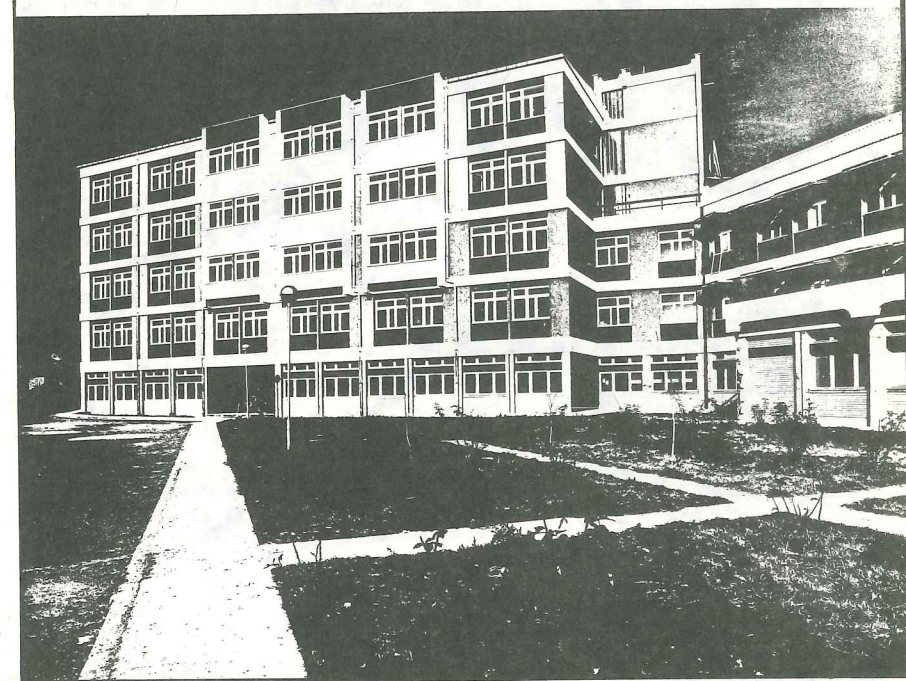
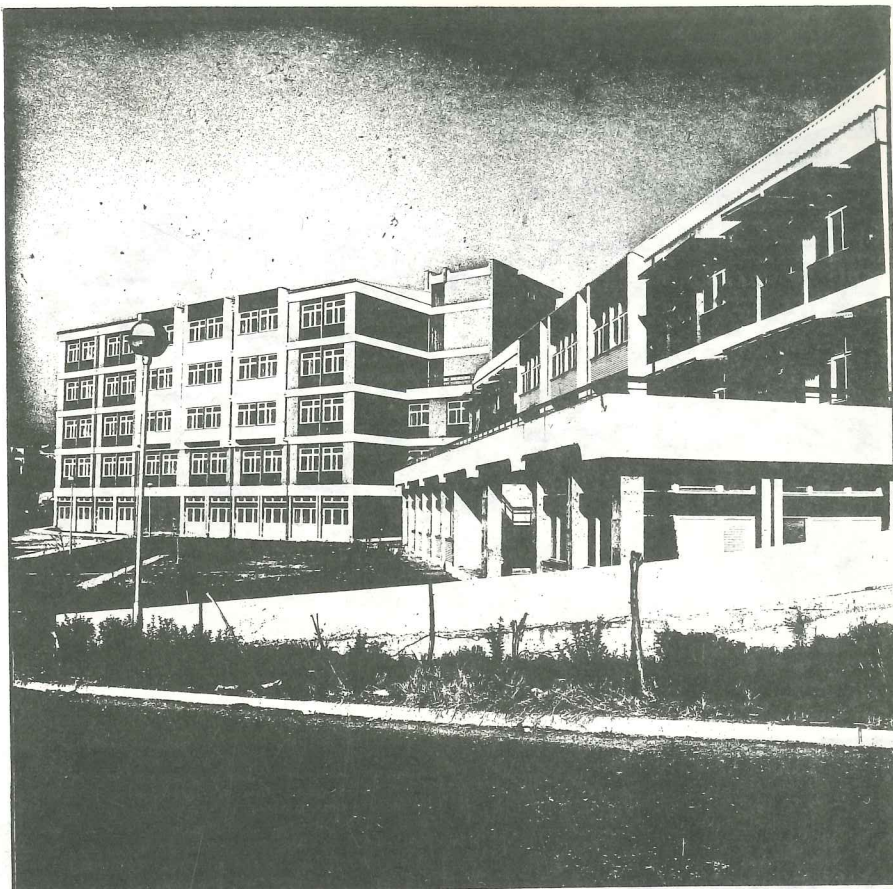
година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983-1984

изведувач:
РГО "БЕТОН"
ООЗТ "Х Градиплиште"-Кочани

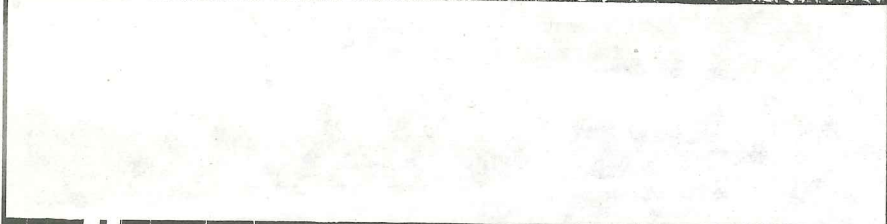
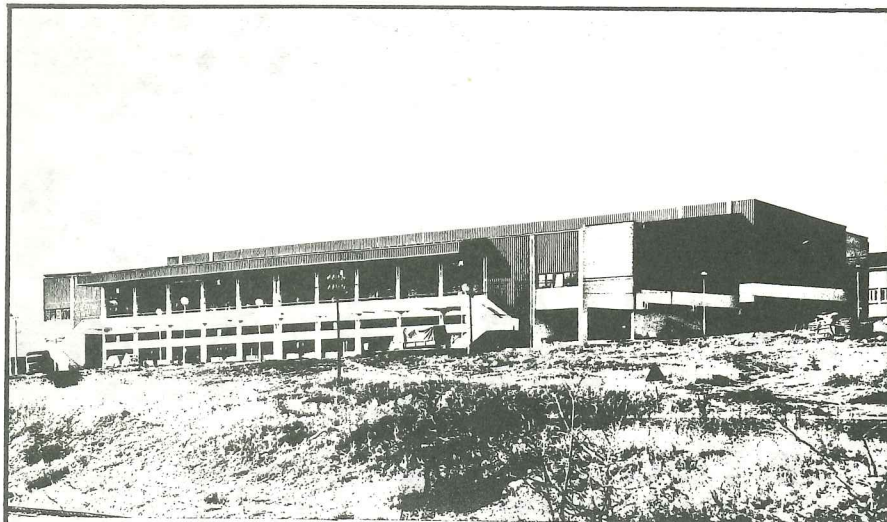
инвеститор:
МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТАР-КОЧАНИ

признание:
Плакета на град Кочани
за 1984 год.

Објектот на Општата болница во Кочани претставува единствена целина на болнички комплекс со 180 кревети. Составена од хируршки и интернистички делови, болницата со своите стационари и работни медицински простори ги опфаќа следните одделенија: хирургија, гинеколошко-акушерско, интерно и детско одделение.

Во посебен тракт се сместени хируршките операции сали како и породилните сали.
Во склопот на болницата се сместени и рентген одделение, одделенија за трансфузија на крв, централна стерилизација, амбуланти за медицина на трудот и друго.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

ПРОДАЖНО СКЛАДИШЕН ЦЕНТАР
"НОВА ТРГОВИЈА"-КОЧАНИ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ДЕЛОВСКИ Бранко, дипл.инг.арх.

соработници:
КАПСАРОВА Мимова, дипл.инг.арх.
СТОЈАНОВСКА Надица, арх.тех.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983

изведувач:
РГО "БЕТОН"
ООСТ "Х Градилиште"-Кочани

инвеститор:
ТРО "Нова Трговија"-Кочани

Објектот опфаќа продажен и складишен простор, кој е наменски и просторно флексибилен. Денес од него се дистрибуира роба до помалите продавници во Кочани и неговата блиска околина. Друга намена на објектот би било за чувањето роба за внатрешни резерви, сметајќи на неговата изградена површина од 6.000 м².

Објектот е со јасна урбанистичка поставеност и чисти пристапни комуникации. Тој е уметно вклопен во косиот терен, со денивелирани нивои, без извршување на блиската околина. Објектот е со чисти, архитектонски ненаметливи форми кои произлегуваат од едноставниот конструктивен систем.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

"РЕПЛЕК-МАКЕДОНИЈА"
СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:

КРСТЕВ Боривој, дипл.инг.арх.
СМИЛЕВ Здравко, дипл.инг.арх.

соработници:

ЗАФИРОВА Емилија, дипл.инг.арх.
ЗРМАНОВСКА Надипа, арх.техн.

година на проектирање:
1980/1981

година на изведување:
1981/1983

изведувач:

РГО "БЕТОН"
ООЗТ "VII Градилиште"-Скопје

инвеститор:

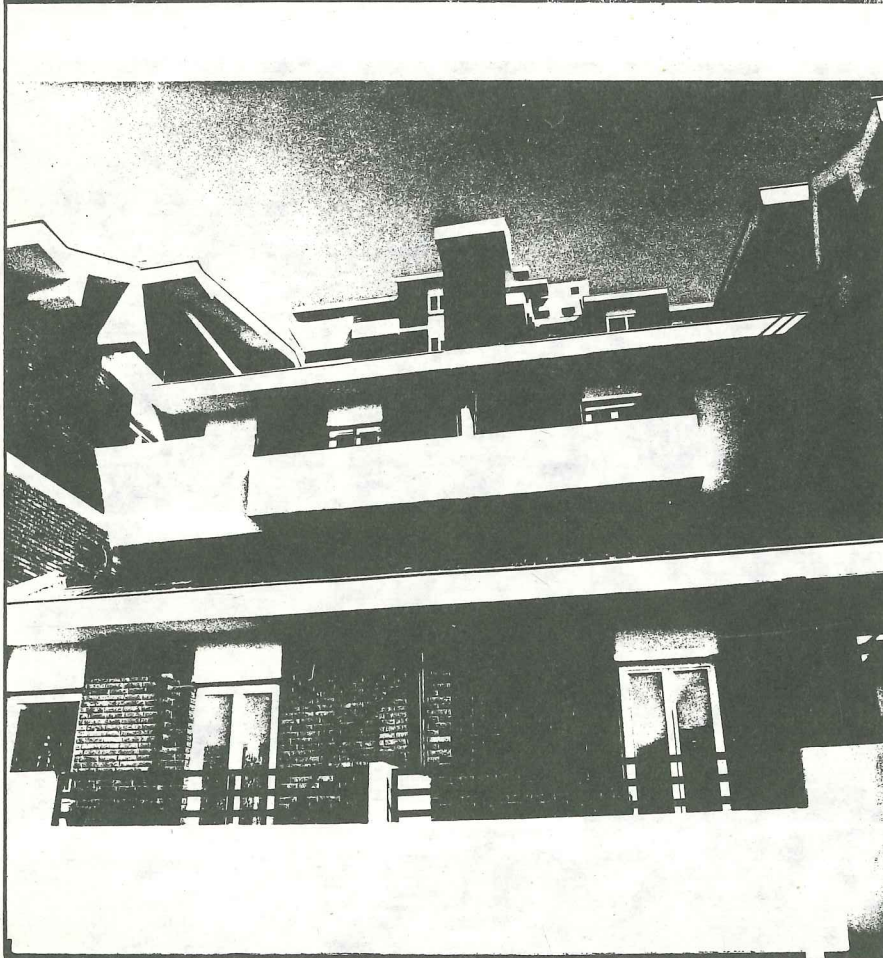
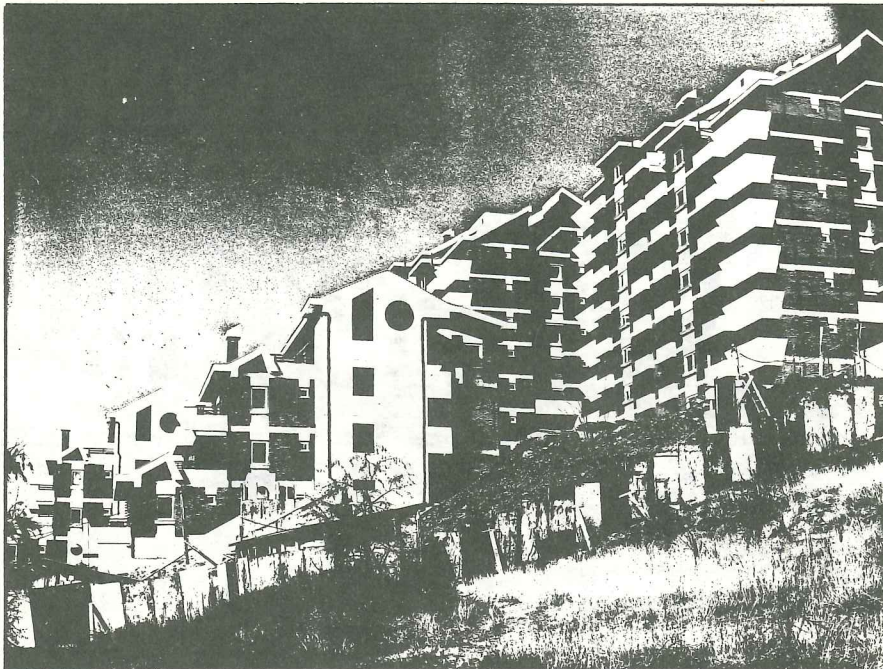
"РЕПЛЕК-МАКЕДОНИЈА"
Извоз-Увоз - Скопје

Работната организација "Реплек-Македонија" Извоз-Увоз - Скопје, е специјализирана работна организација за медицинско снабдување со готови лекови од домашно и странско потекло, медицинска опрема и инструменти и како таква, таа е од посебен општествен интерес. Неадекватните магацински просторини, наложилја потреба од изградба на нови, современи магацински просторини. На прилично тешка локација беше проектиран и изграден нов магацински комплекс со површина од 12.880 м².

Внатрешниот простор е третиран на еден посовремен начин: лековите се складираат на палети и регали, додека работните места се наоѓаат покрај тра испорните и косите регали. Во состав на овој комплекс, се предвидени сите пратечки просторини неопходни за функционирањето на вакви видови објекти.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

СТАНБЕНИ БЛОКОВИ:

B10, B10-1

B11, B11-1

B12, B12-1-ЖЕЛЕЗАРА-СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

КРСТЕВ Драган, дипл.инг.арх.

соработници:

МАРКОВА Тодорка, дипл.инг.арх.

ДИМИТРОВСКА Аница, арх.техн.

година на проектирање:

1981

година на изведуваше:

1983-1984

изведувач:

ГРО "ИЛИНДЕН"

ООСТ "ИЛИНДЕНГРАДБА"

СКОПЈЕ

инвеститор:

СИЗ ЗА ДОМОВАЊЕ-СКОПЈЕ

Станбените блокови B10 (B10-1) и B12 (B12-1) претставуваат дел од населбата "Железара" опфатена со генералниот урбанистички план на подрачјето на град Скопје.

Постојниот локалитет е атрактивно градско подрачје кое произлегува како од природните услови (близина на паркот "Гази Баба", природната конфигурација на теренот), така од релативната близина на центарот на градот. Постојните објекти во овој дел и даваат особен карактер на станбената зона и идната изградба треба дефинитивно да ја заокружи истата.

Меѓу постојната ул. "815" и новопроектираната сервисна улица на југозападната страна, проектирани се неколку продори и каскадни платформи кои претставуваат површини со повеќе намени. Основната намена на блоковите е простор за домување (со 102 стана), додека партерот претставува површина со повеќе намени и тоа: занатска дејност, разни општествени простори, детски игралишта, зелени површини, пешачки стази и други намени кои претставуваат еден архитектонски ансамбл вклопен во постојниот локалитет, а во рамките на урбанистичката концепција на целиот комплекс.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

СТАНБЕН КОМПЛЕКС:

П+4+П; П+4+П;

П+6+П; П+5+П;

СТРУГА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

НЕСТОРОВА Мирјана, дипл.инг.арх.

година на проектирање:

1976/77

година на изведување:

1978-1983

изведувач:

РГО "БЕТОН"

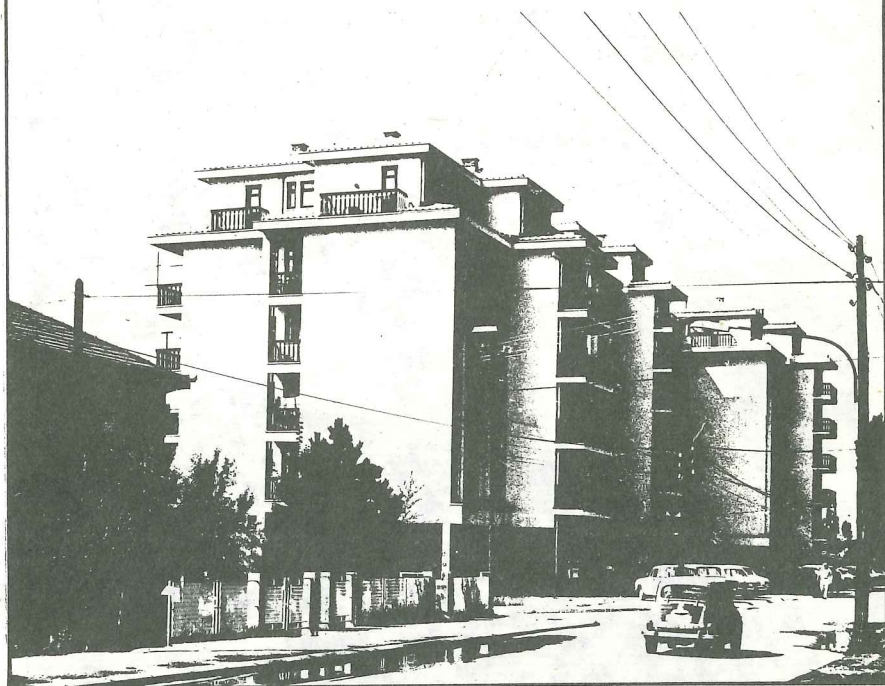
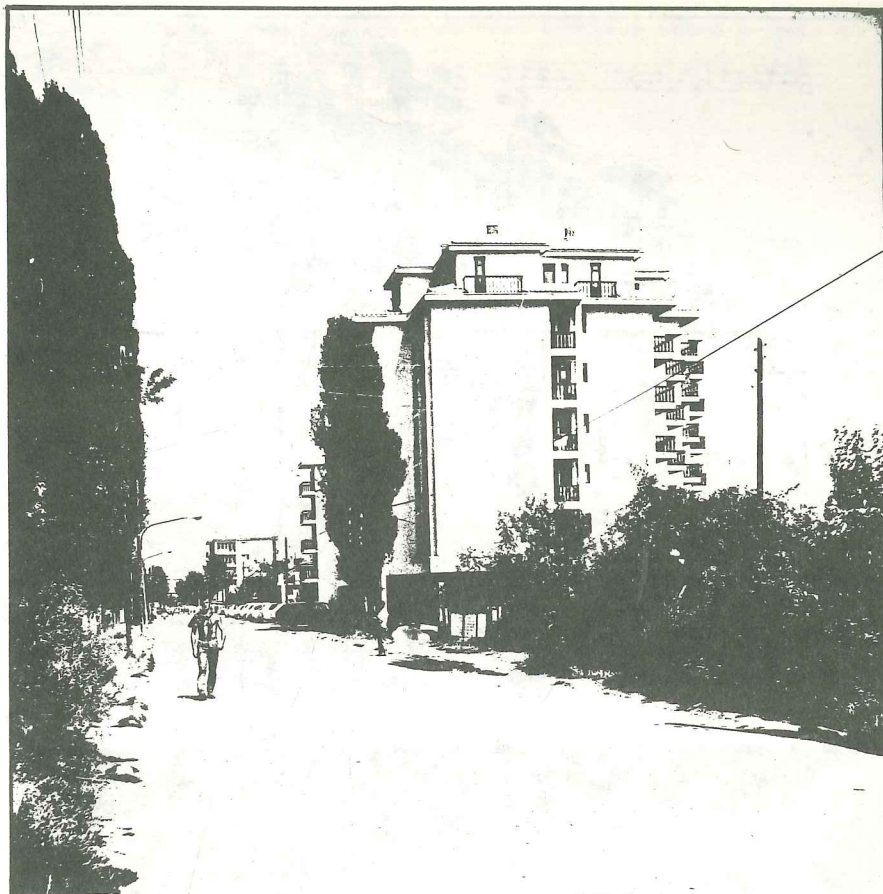
ООЗТ "VIII Градилиште"-Охрид

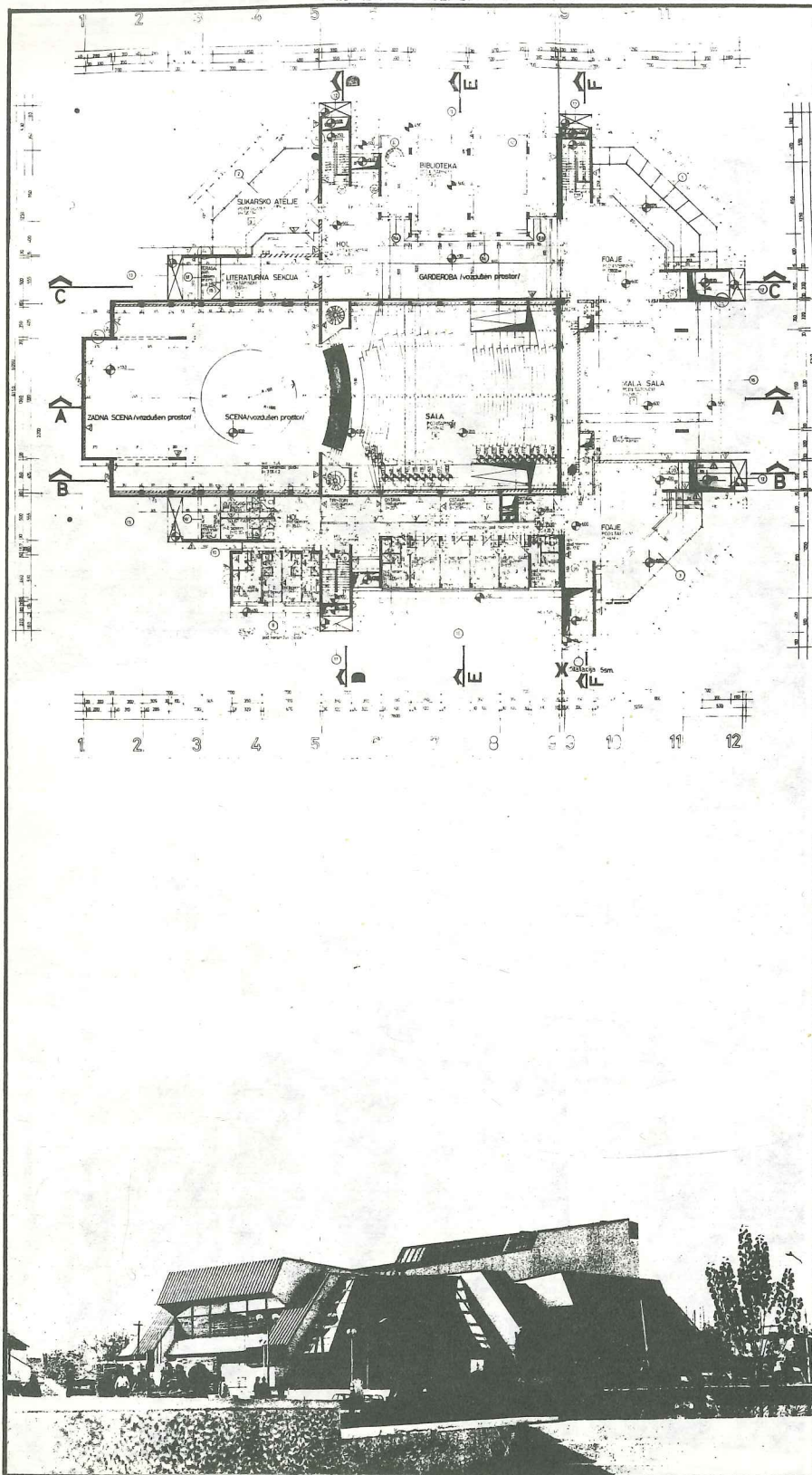
инвеститор:

РГО "БЕТОН"

Во непосредна близина на познатиот пикторескен струшки пазар, изведен е станбен комплекс од 4 ламели, со различна катноста (четири, пет и шест ката со поткровје). Во структурата на становите има дел туристички станови (гарсонии и едно-собни) и двособни-трособни за мештаните. Трособните станови се решавани така, во време на сезоната можат непречено да издаваат две соби со одделен влез и бања. Вкупно има сто станови. Особен знак на овие станови е тоа што сите санитарни простории се природно осветлени и проветрени, што е неоспорен траен квалитет. Изведени се во арм. бетонски скелет со специјално фундаирање на бунари (заради високите подземни води).

Во приземјето има локала и делумно гаражи. Објектите се покриени со коси четвороводни кровови. Бидејќи поткровните станови се со намален габарит, се добиваат кровови во два нивоа, што им дава особена просторна игра на волумените. Фасадата е бела, а столаријата и дрвените гелендери се темно кафени. Манирот на прекрасната градежна традиција на ова тло се продолжува, новозаменета и надополнета за потребите на современиот човек.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

ДОМ НА КУЛТУРАТА-СТРУМИЦА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
НИКОЛИК-КОЧОВСКА Вера, дипл.инг.арх.
ПОПОВИК-ТОФОСКА Бранислава, дипл.инг.арх.

соработници:
НОЧЕВ Божидар, дипл.инг.арх.
БОЈЧИН Благоја, дипл.инг.арх.
РАЈКОВСКА Лилјана, дипл.инг.арх.
МЕЧАЛОВА Цветанка, дипл.инг.арх.
КАРАНФИЛОВСКА Ленче, арх. техн.

година на проектирање:
1975

година на изведување:
1978/1984

изведувач:
РГО "БЕТОН"
ООСТ "XI Градилиште"-Струмица

инвеститор:
СОБРАНИЕ НА ОПШТИНА
СТРУМИЦА

Проектот за Домот на култура во Струмица е работен 1975 год. по добивањето 1 награда на повиканиот конкурс. Изградбата на објектот е отпочната 1978 год. и се уште не е завршена. Ситуационо објектот е поставен во положба која не е според ситуацијата на главниот проект. Во текот на изградбата на објектот, на платото пред влезот, изградени се скривници чија висина го става Домот и неговиот влез во подредена положба. Со овој потег и нецелосното согледување на целиот комплекс на Центарот од страна на Општината, направени се грешки чии последици се трајни, а за што проектантите не сносат одговорност. Домот на Култура е замислен како место каде ќе се врши омасовување на културата. Централно место во објектот е големата сала со околу 650 седишта, сцена со ротација и пратечки простории. Намена на салата е за театарски и друга претстави, а може да служи и како кино сала. Предвидена е мала сцена со 200 седишта за повеќе намени: камерни и солистички изведби, експериментална сцена и друго. Во домот се сместени библиотека, сликарско и скулптурско атеље, драмска, музичка, хорска, фолклорна и литературна секција. Во сутеренските простории на Домот се сместени младински клуб и простории за игра (диско-клуб). Вкупната квадратура е околу 550 м². Објектот надворешно е замислен скулптурално, како судир на камен и стакло. Во проектот кровот е со иста обработка како и надворешните видови, но во изведбата таа е заменета со бакарен лим.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

СТАНБЕНА ЗГРАДА
II-4+II, нас.ГОРЧЕ ПЕТРОВ
СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

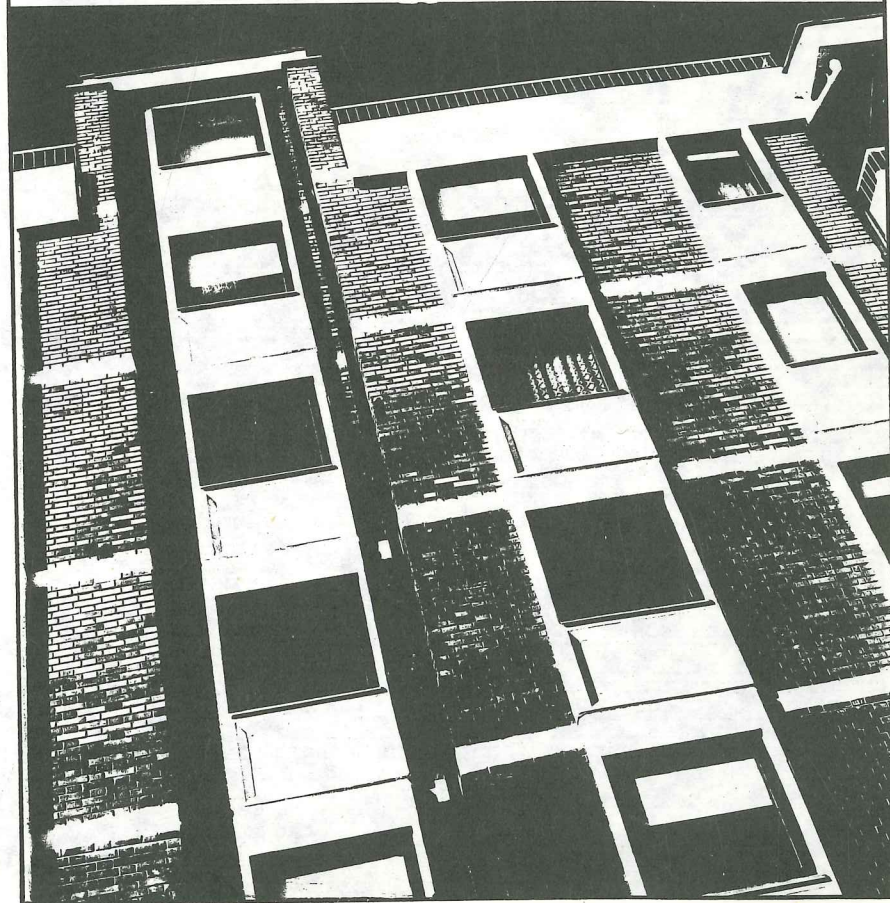
автор:
РИТОВСКА Лилјана, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983/84

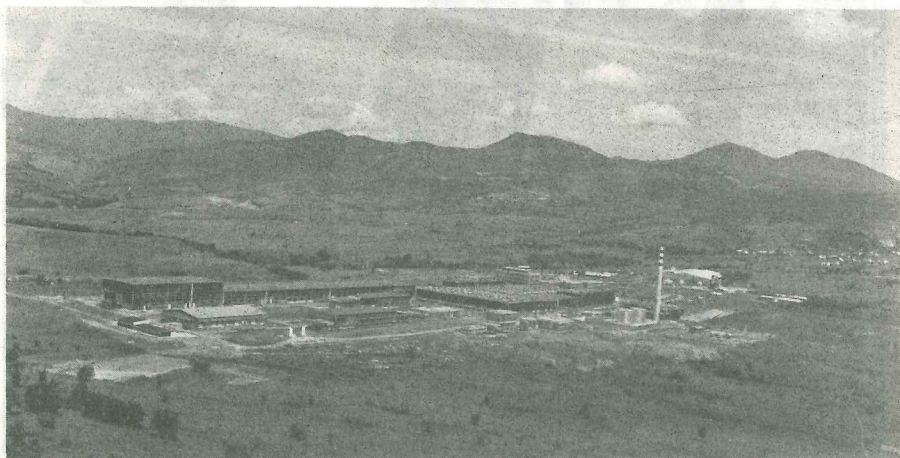
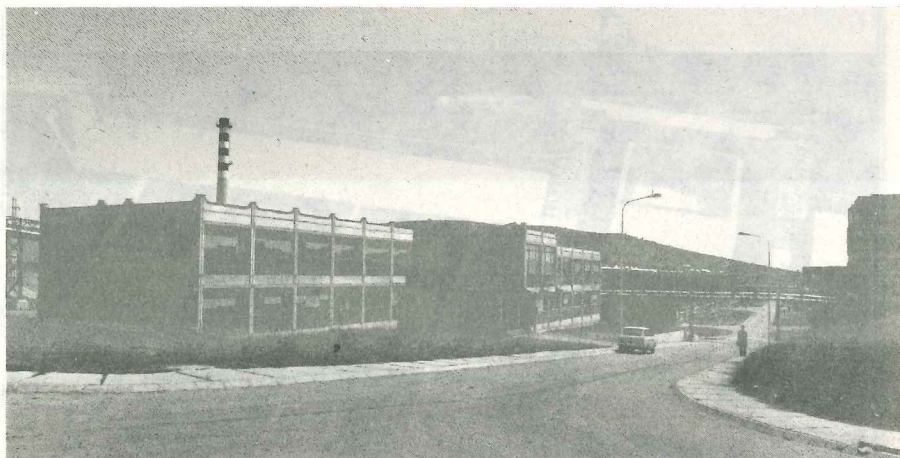
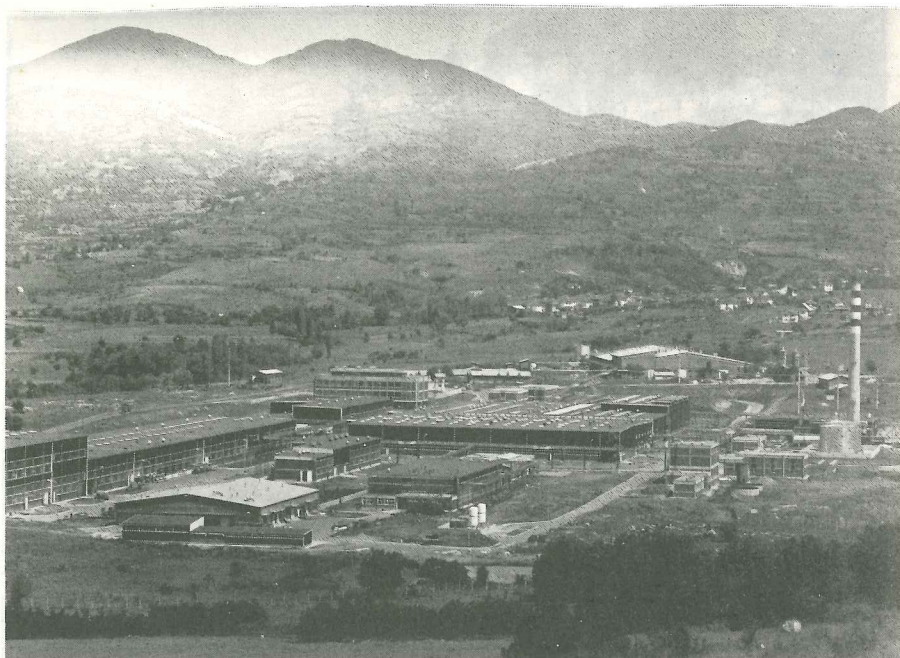
изведувач:
РГО "БЕТОН"
ООЗТ "II Градилиште"-Скопје

инвеститор:
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

Објектот е лоциран во непосредна близина на Милиционерската станица, а се состои од четири ламели. Во приземјето на првата ламела предвидени се локации, а останатиот дел од објектот е наменет само за становање. Целиот објектот содржи 84 станови од кои 61 се двособни, 19 двоипособни и четири трособни станови.

Конструкцијата на објектот е од армирано-бетонски платна со примена на тунелска оплата. Фасадните површини се комбинација од црвена фасадна тула и бетонски монтажни елементи обоени бело. Целиот објектот, и во однос на површината на становите и во однос на конструкцијата е многу економичен.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

Ф-КА ЗА АКУМУЛАТОРИ
ПРОБИШТИП

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
СИМОСКИ Симеон, дипл.инг.арх.

соработници:
АНДОНОВСКИ Перо, дипл.инг.арх.
ЛОСЕВА Надка, дипл.инг.арх.
МИРЧЕВСКА Трајанка, арх. техн.
НИКОЛОВСКИ Стојан, арх.техн.
ЈАКОМОВСКА Бранка, арх. техн.
ЈАКИМОВСКА Парасека, арх.техн.
КАРАНФИЛОВСКА Ленче, арх.техн.
АБДУЛОВСКИ Цане, арх. техн.

година на проектирање:
1978

година на изведување:
1980/1983

изведувач:
РГО "МАВРОВО"

инвеститор:
РУДНИЦИ "ЗЛЕТОВО"
ПРОБИШТИП

Брз основа на технолошкиот проект во фабриката, се предвидени 20 објекти и тоа: главна производна хала, хала за пластични маси, хала за мипо, сепаратори, механичко ремонтна работилница, складишта, лабораторија, гардероби и засолништ, управна зграда, ресторан со кујна, компресорска, разладна станица, котлара, склад за кислород, склад за мазут, трафостаница, станица за полнење на акумулатори, пумпна станица, резервоар за вода, уреѓај за пречистување на отпадни води, противпожарно депо, портирница. Диспозицијата на објектот е со јасна урбанистичка поставеност во однос на производствените дворишта, со непречени комуникации за довоз на сировини и одвоз на готови производи, при што е водено сметка за рационално вклопување во косината на теренот. Вкупната изградена површина на објектите е 35000 м².

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

АДМИНИСТРАТИВЕН ОБЈЕКТ ЗА
ХИДРОМЕЛИОРАТИВНИОТ СИСТЕМ
"СТРЕЖЕВО"-БИТОЛА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
СМИЛЕВСКИ Александар, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1979

година на изведување:
1982-1983

изведувач:
РГО "ЦЕЛИСТЕР"-БИТОЛА

инвеститор:
ХИС "СТРЕЖЕВО"-БИТОЛА

Административниот објект на ХИС "Стрежево" проектиран е врз основа на програмските барања на инвеститорот, како дел од ансамбл кој преставува архитектонско-урбанистичка и просторна целина. Објектот е концепиран како администрација со двоен проект, со што е постигната максимална просторна интерграција на просторот. Надворешната обработка на објектот е во склад со неговата функционална определба, при тоа имајќи го предвид традиционалното архитектонско наследство.

Почитувајќи ја близината на културно историските споменици во извесна мерка се применети елементи со регионален белег.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

СТАНБЕН КОМПЛЕКС
"БИЉАНИНИ ИЗВОРИ"-ОХРИД

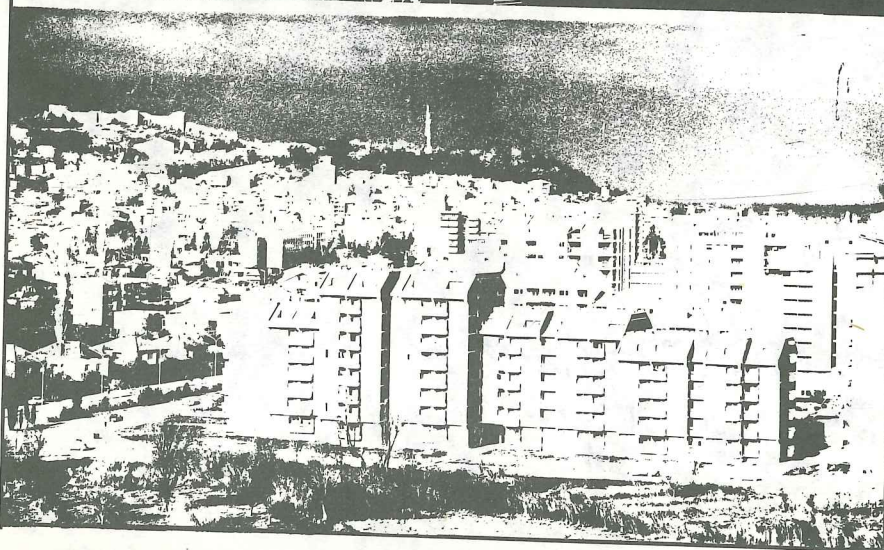
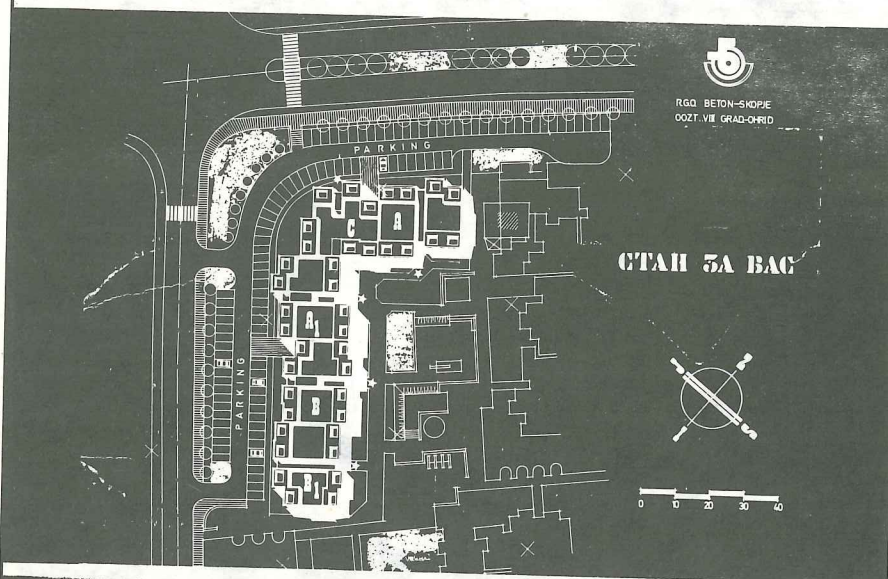
ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ФИЛЕВСКИ Воислав, дипл. инт. арх.

година на проектирање:
1977

година на изведување:
1980/1983

изведувач:
РГО "БЕТОН"
ООЗТ "VIII Прадилиште"-Охрид

Објектот е сместено во локалитетот "Биљанини Извори", во близина на бензиската пумпа кај месноста "Бејбунар". Објектот е поставен на аголот меѓу ул. "Туристичка" и новопроектираната улица.

Во обликуваното решение комплексот "Бејбунар" проектантите се погрижија оваа композиција на некој начин да се вклопи во просторот на постојната, некогашна и денешна архитектура од овој регион.

Системот на градоа е тунелски со армирано-бетонски платна.

Застапени се разновидни станови за купувачи од градот и надвор од него: гарсонери, едносоони, едноиполсоони, двосоони, тросоони и повеќесоони станови, според желбите и можностите на купувачите.

Објектот е поделен на 5 ламели со пет влезови во приземните делови.

Поткровјата работени со мансардни кровови, законени од двете страни, комбинирани и со равен кров.

Фасадата претставува обид за композициско вклопување на постојната и денешната архитектура во овој регион.

ИНСТИТУТ ЗА СТУДИИ
И ПРОЕКТИРАЊЕ НА
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

СТАНБЕНА КУЛА И СТОКОВНА
КУКА "ПЕЧАТНИЦА"-ОХРИД

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ФИЛЕВСКИ Вонслав, дипл.инг.арх.

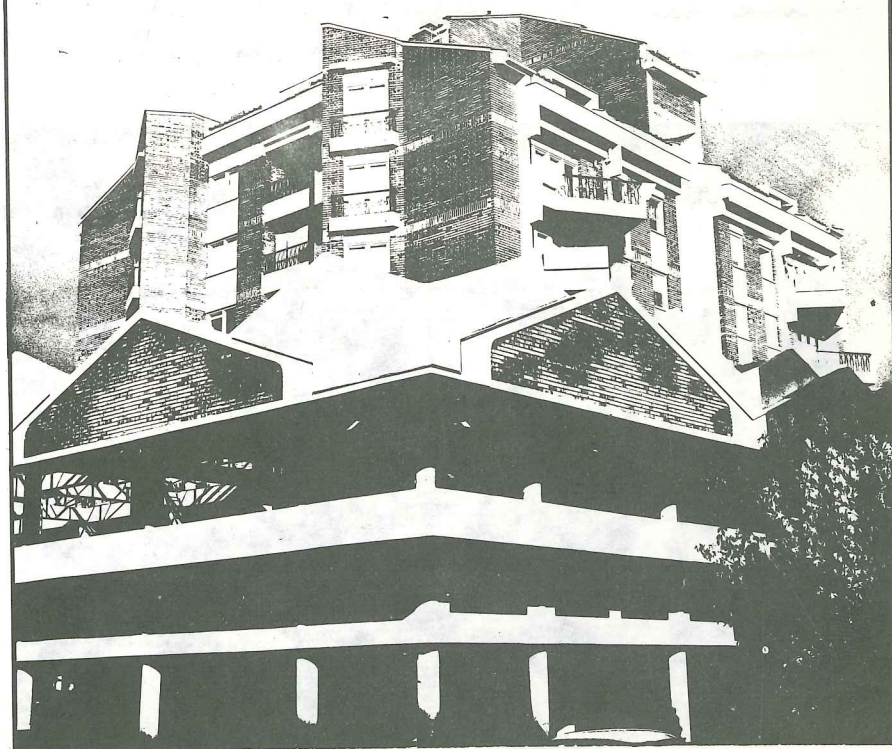
соработници:
ВЕЉАНОВА Марија, дипл.инг.арх.
ВЕЛИЧКОВА Нина, дипл.инг.арх.
НАУМОСКА Лине, арх.техн.

година на проектирање:
1981

година на изведување:
1982/1984

изведувач:
РГО "БЕТОН"
ООСТ "VIII Градилиште"-Охрид

инвеститор:
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ

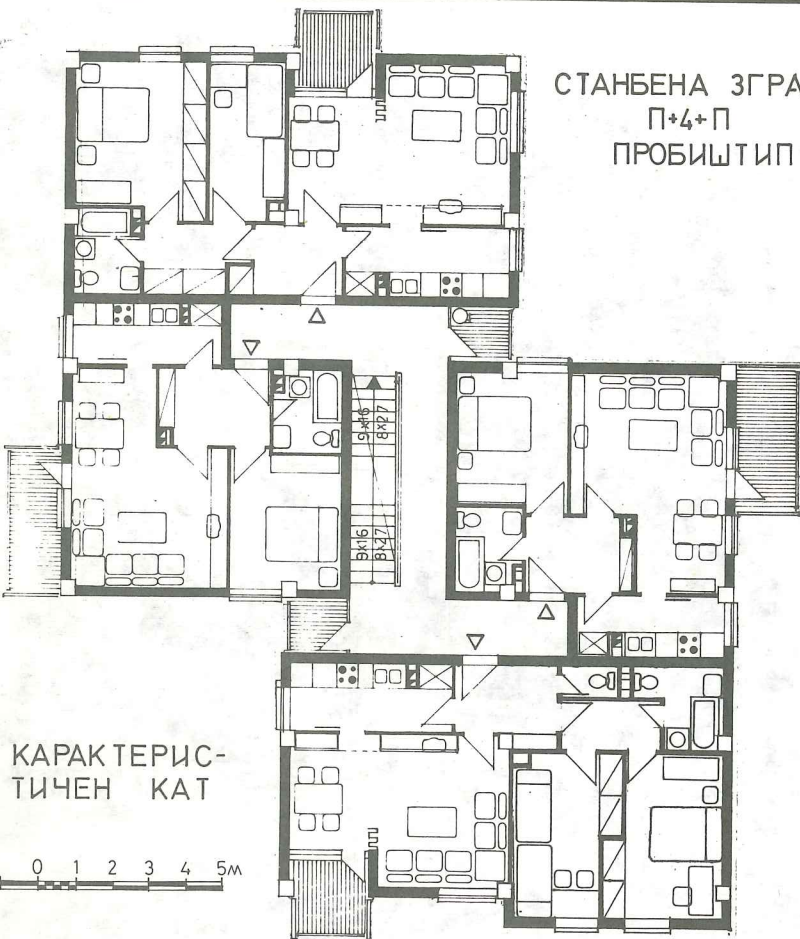
Објектот е сместен во централното градско подрачје, во локалитетот опкружен од сите страни со индивидуални и општествени објекти. Поради тоа, приземниот дел и катот се закрени, па објектот може добро да се согледа само од непосредна близина.

Пристапите до станбениот објект и до стоконната кука се во приземниот дел. Стоковната кука претставува посебна функционална целина и можно е нејзино делење на два или три дела. Влезот во станбениот објект е од западната страна, потполно издвоен од комуникациите на стоконната кука.

Составот на становите е разновиден: еднособни, двособни, трособни и четворособни на секој кат. Поткровјето е градирано по висина и искористено за станови.

Фасадата претставува обид за композициско вклопување на постојната и денешната архитектура.

СТАНБЕНА ЗГРАДА П+4+П ПРОБИШТИП

КАРАКТЕРИСТИЧЕН КАТ

-1 0 1 2 3 4 5m

ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ "ГРАНИТПРОЕКТ"
С К О П Ј Е

СТАНБЕНА ЗГРАДА П+4+П
ПРОБИШТИП

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор :
ИНГИЛИЗОВСКИ Милорад, дипл.инг.-арх.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983-1984

изведувач:
ГРО "АВРОВО"

инвеститор:
РУДНИЦИ "ЗЛЕТОВО"
ПРОБИШТИП

Од неправилната форма на локацијата, а во зависност од конфигурацијата на теренот, објектот добива терасаст облик, пратејќи готеренот. Во архитектонски поглед, со висинско расчленување на макроелементите, се постигнува конкавност на основниот облик и просторно степенување на објектот кон југ. Идејата за степенување е застапена и во хоризонталната проекција. Степенување на објектот кој го прати теренот, потенцирајќи го неговиот облик, се остварува со исте висина на макроелементите, поделени во три ламели. Средишниот четвороспратен волумен претставува кичма од која почнува степенување на основните волумени во двата правца источно и западно, остварувајќи ја така идејата за смакнување по вертикала. Просторно-волуменскиот завршеток на објектот го сочинуваат кровните површини. Организацијата на станот се темели врз адаптабилноста на просторот во станот, можноста за поврзување и одвојување на оделни простории во станот, деференцираноста на групациите дневен и ноќен престој и кратките линии на движење.

ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ "ГРАНИТПРОЕКТ"

ДОМ ЗА РУДАРИ
- МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

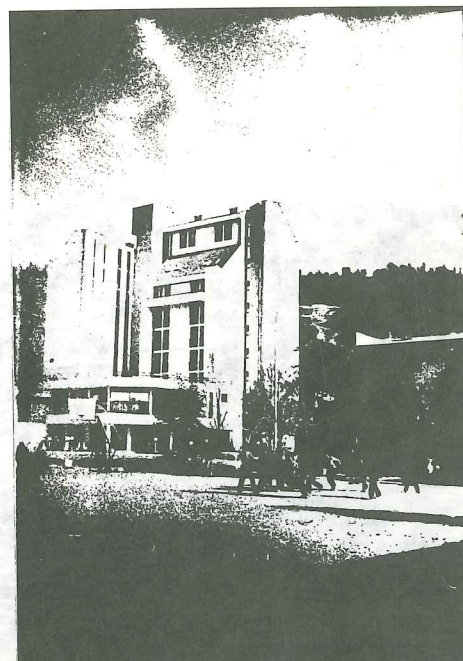
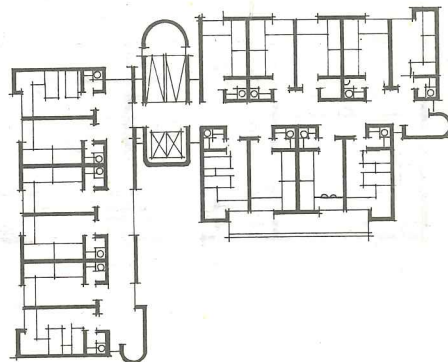
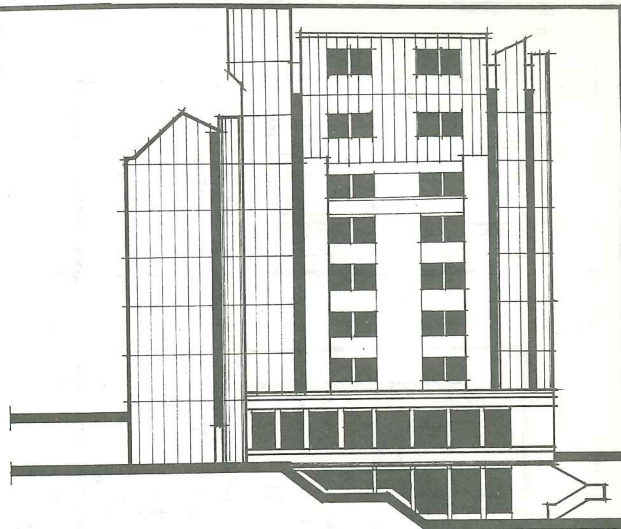
автор:
МАЦАРОВСКА Катарина, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1980

година на изведување:
1982/83

изведувач:
ГРО "ГРАНИТ"

инвеститор:
РУДНИЦИ ЗА ОЛОВО И ЦИНК
"САСА"- Македонска Каменица

За потребите на рудниците за олово и цинк "Саца" во Македонска Каменица е проектиран "Дом за рудари" со капацитет од 191 кревет - распоредени во еднокреветни, двокреветни и трокреветни соби. Конфигурацијата на теренот овозможи приземјето да се реши во три нивоа во кои се сместени општествените простории, администрацијата, ресторанот со двојна намена - класична услуга за надворешни гости, и самопослужување за самците во домот. Конструктивниот систем од столбови и платна овозможува поголема флексибилност на просторот.

КОЛЕКТИВНА
СТАНБЕНА
ЗГРАДА
Б1, Б2 П+5

ГРАШНИЦА
ОХРИД

1 ЕДНОСОБНИ 38 м²

2 ДВОСОБНИ 57 м²

3 ТРОСОБНИ 76 м²

M = 1 : 150

ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ "ГРАНИТПРОЕКТ"

КОЛЕКТИВНИ СТАНБЕНИ ЗГРАДИ
Б1 и Б2, П+5 "ГРАШНИЦА"
ОХРИД

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
СТЕФАНОВСКИ Јован, дипл.инг.арх.

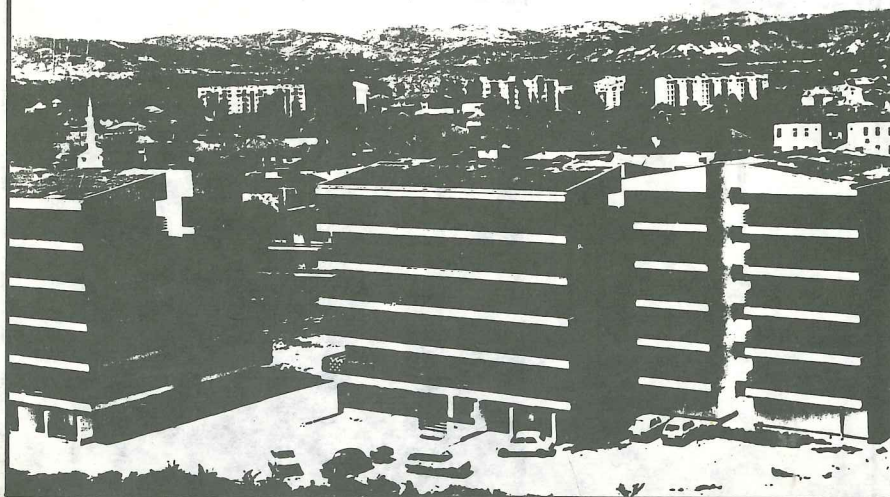
соработници:
СМИЛЕВСКА Нада, дипл.инг.арх.
ДМИТРОВСКА Мирјана, арх.тех.
ЦЕНОВСКИ Благоја, арх.тех.
ИЛКОВСКА Милена, арх.тех.

година на проектирање:
1981

година на изведување:
1983

изведувач:
ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ "III ГРАДИЛИШТЕ"-ОХРИД

инвеститор:
ГРО "ГРАНИТ"-СКОПЈЕ

Станбените блокови Б1 и Б2 се наоѓаат во непосредна близина на езерото со катност и габарит, диктирани од урбанистичките услови. Секој блок содржи по 3 ламели, а секоја ламела има централно степениште од кое галеријки се опслужуваат по пет станови на секој кат. Вкупно во двата блока се проектирани 152 стана и тоа еднособни викенд станови и двособни и трособни станови. Сите три типови станови се решаваат со комбинации на еден ист конструктивен модул 6,20 x 6,20 метри. При решавањето на становите од ноќниот престој. Поврзувањето на кујната, трпезаријата и дневниот престој со кружно движење му дава на станот побогата и посодражна вредност. Околу целиот објект се простираат широки тераси, кои на секој стан му овозможуваат да има своја индивидуалност и непосреден визуелен контакт со Езерото.

ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ "ГРАНИТПРОЕКТ"

ОБЈЕКТ НА ГРАНИЧНИОТ ПРЕМИН
"СВ. БОГОРОДИЦА" - ГЕВГЕЛИЈА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
СТЕФАНОВСКИ Јован, дипл.инг.арх.

соработници:
КИК Лилјана, дипл.инг.арх.
СМИЛЕВСКА Нада, дипл.инг.арх.
НИКАЉЕВИЌ Гуда, арх.тех.
ТАНЕВСКА Ангелина, арх.тех.

година на проектирање:
1981

година на изведување:
1983

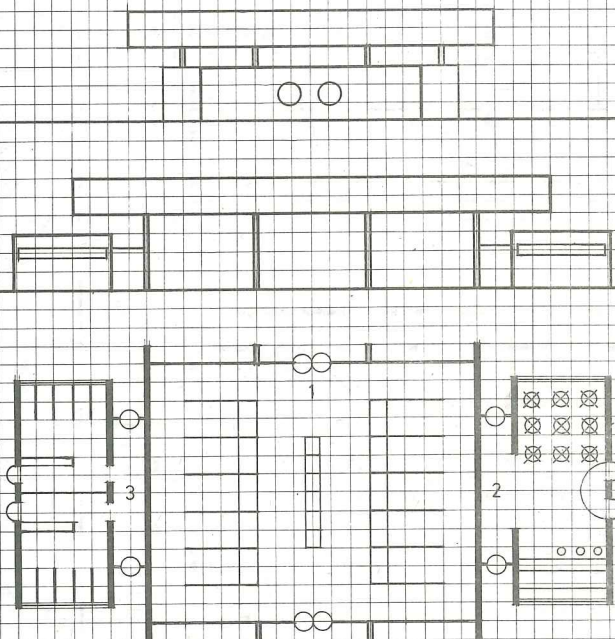
изведувач:
ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ II ГРАДИЛИШТЕ - НЕГОТИНО

инвеститор:
ОИЗ ЗА ПАТИШТА

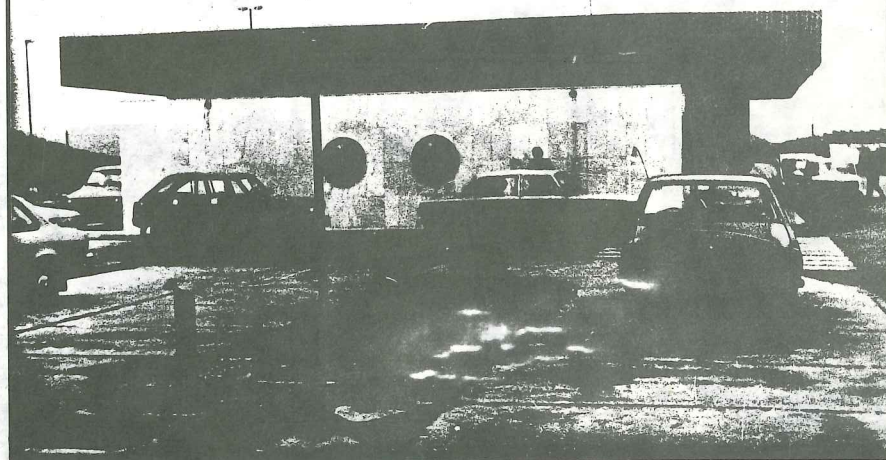
ОБЈЕКТ НА ГРАНИЧЕН ПРЕМИН "БОГОРОДИЦА" - ГЕВГЕЛИЈА

- 1 ЦЕНТРАЛЕН ХОЛ
- 2 КАФЕ-РЕСТОРАНТ
- 3 САНИТАРНИ ПРОСТОРИИ

M=1:200

Објектот, со својата поставеност меѓу сообраќајните коловозни ленти и со нагласената симетрија во однос на влезовите, овозможува еднаков третман за сите моторизирани патници кои ја напуштаат и за сите кои влегуваат во Југославија. Различните содржини во објектот се наменски групирани во три архитектонски волумен: централен хол, кафе-бар и јавни санитарни простори. Централниот хол претставува единствен простор во кој се сместени: банка со менувачница, пошта, шпедиција и туристички агенции. Тој со својата архитектоника ги обединува останатите два волумена во една архитектонска целина. Конструктивниот систем е од армирано-бетонски платна со покривна конструкција од армирано-бетонска касетирана таваница. И во внатрешното и во надворешното обликување се применети се современи материјали: мермер, алуминиум и рефлексно стакло.

ДОМ ЗА НАРОДНА
ТЕХНИКА И
ПРОДАЖНИ
ПРОСТОРИИ
П+М+З
ПРИЛЕП

- 1 СУПЕРМАРКЕТ
2 РАБОТНИ ПРОСТОРИИ

КАТОВИ

ПРИЗЕМЈЕ

M = 1 : 300

ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ "ГРАНИТПРОЕКТ"

ДОМ ЗА НАРОДНА ТЕХНИКА
И ПРОДАЖНИ ПРОСТОРИИ
П+М+З, ПРИЛЕП

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
СТЕФАНОВСКИ Јован, дипл.инг.арх.

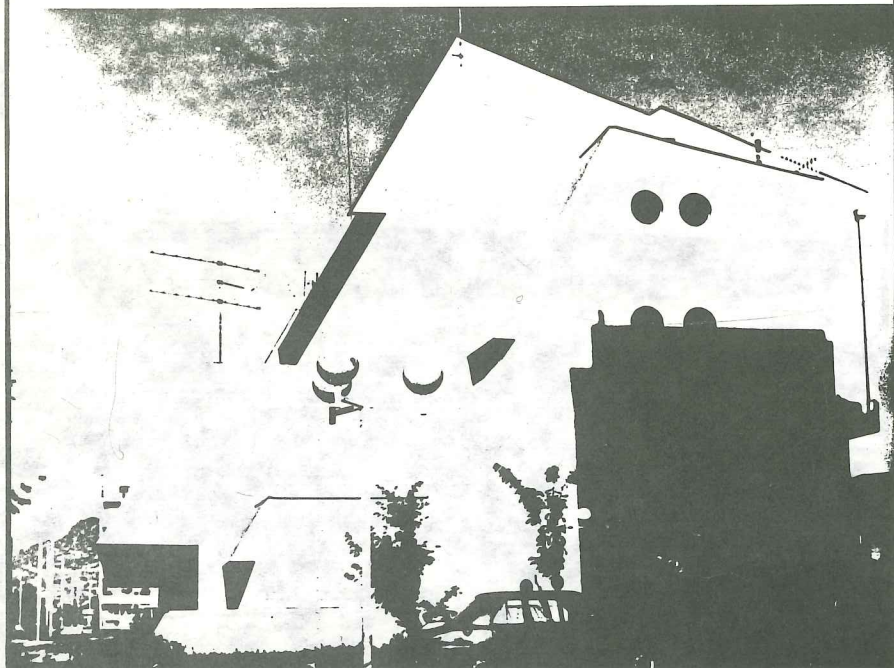
соработници:
СМИЛЕВСКА Нада, дипл.инг.арх.
ТАНЕВСКА Ангелина, арх. тех.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1984

изведувач:
ГРО "ТЕХНИКА"

инвеститор:
ГРО "ТЕХНИКА"

Објектот со својата содржина и обликување претставува обид да се излезе од стереотипноста која е присутна при решавањето на вакви или слични објекти.

Приземјето и мезанинот се физички одвоени од катовите и се наменети за продажни простории, односно за супермаркет. На катовите функционално се распределени просториите за Домот на народната техника и тоа: училиници, кабинети, работилници, сали и работни простории. До нив се доаѓа преку две степеништа кои се симетрично поставени во однос на објектот, и кои го одвојуваат движењето на вработените од движењето на посетителите.

Објектот е проектиран со единствен проектантски и конструктивен модул од 6,60 м во двете насоки. Применет е комбиниран конструктивен систем од армирано-бетонски столбови, платна и крстато-армирани плочи.

Со косите површини и форми, како и со примената на балата боја, објектот добива современа динамичност, а со скалесрото повлекување на горните катови се отвораат пошироки визури од булеварот кон реката.

ГРО "ГРАНИТ"
ОООТ "ГРАНИТПРОЕКТ"
СКОПЈЕ

УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТ
"ВИЛА ИГНАЦИЈА"
с. Вевчани - СТРУГА

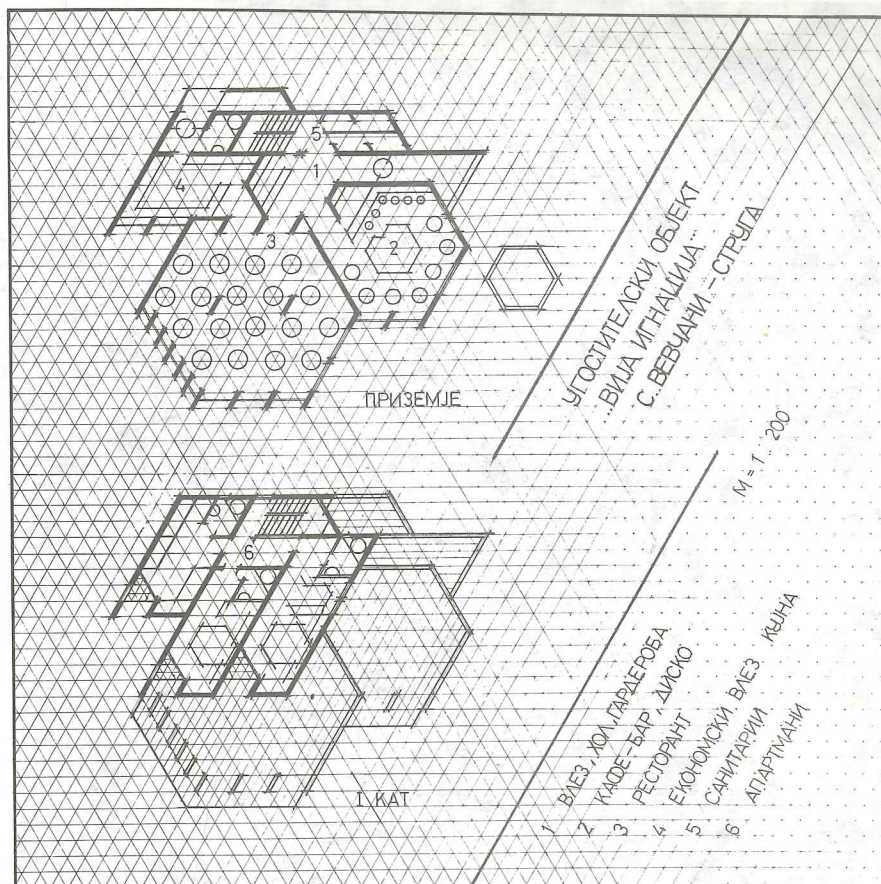
ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
СТЕФАНОВСКИ Јован, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1984

инвеститор:
Ѓоко Угриновски,
с. Вевчани - Струга

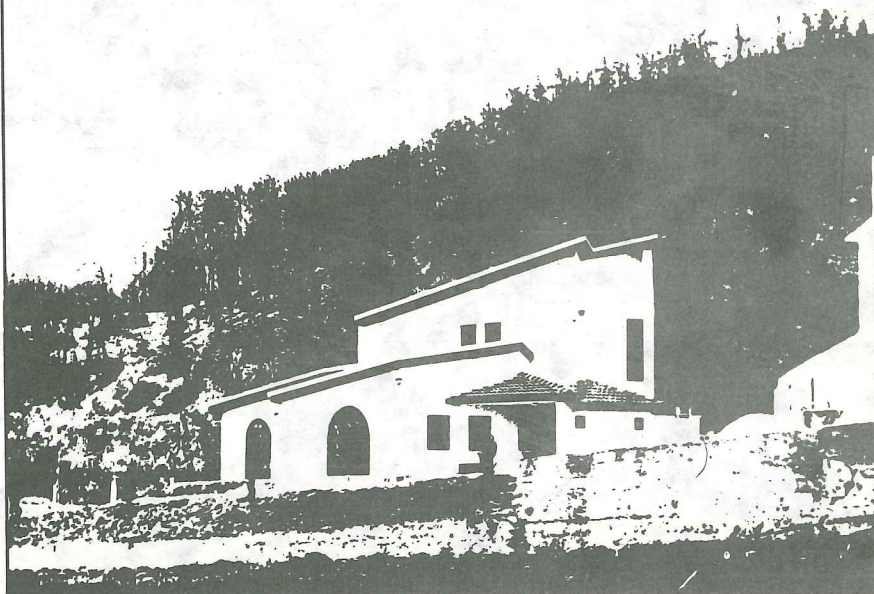

На десетина километри од пикторескната Струга, во пазувите на живописната Јабланица, над брстите, оистри и студени изворски води, врз остатоците на византиската калдрма "виа Игнација, во печалбарското село Вевчани, надалеку познато по своите неимари, до старото татково омишје, со потни пари в туѓина спечалени, во родната земја Климентова, на тлото Македонско СЕ ИЗГРАДИ, СЕ РОДИ АРХИТЕКТУРА.

Архитектура која треба да живее, да се надградува, да се надополнува и да се надживее...

Архитектура која треба вечно да остане, да поттикнува, да инспирира, да возбуждава и да импресионира...

Архитектура која треба немо, гордо и достоинствено да зборува за времето што одминува, зашто само тоа најубаво ја одредува нејзината трајна вредност.

ГРО "ГРАНИТ"
ООЗТ "ГРАНИТПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

АДАПТАЦИЈА СО ВНАТРЕШНО
УРЕДУВАЊЕ НА КАФЕ-БАРОТ
"МЕДИУМ"-СКОПЈЕ

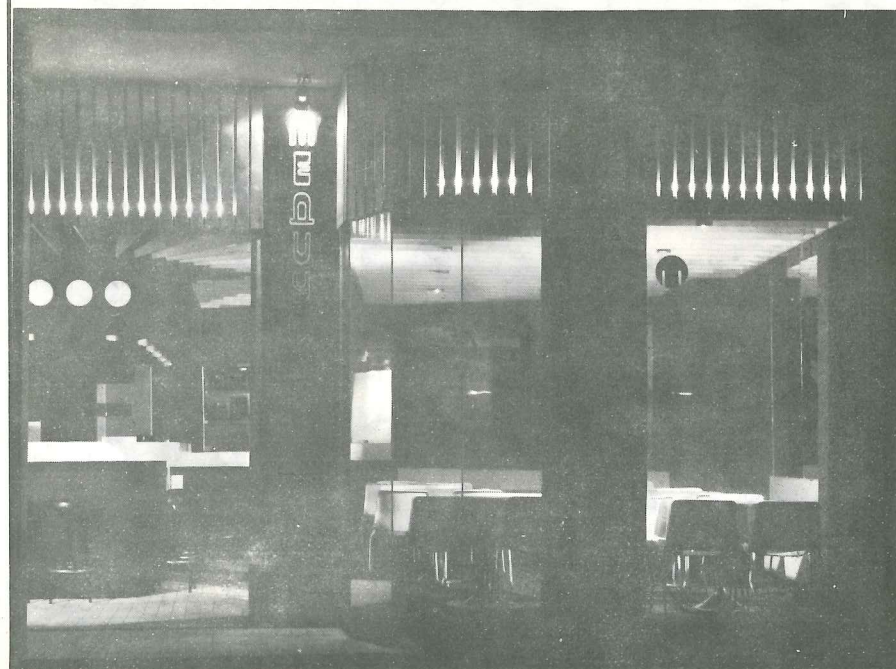
ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
СТЕФАНОВСКИ Јован, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување
1983

инвеститор:
Тодор Андоновски
Благоја Дојчиновски

Приземјето, на старата стамбена зграда до киното "Култура", во строгниот центар на градот е предвидено за угостителска дејност. Беше потребно, старите постојни простори де се адаптираат во единствен функционален, обликовно-естетски простор, кој целосно би одговорил за новата намена.

Висинската разлика на подната површина, овозможи функционално и визуелно одвојување на просторот во два дела и тоа: дел за услужување на гостите околу барскиот пулт и дел за гости кои се опслужуваат на ресторанските маси.

Со едноставноста, присутна во изработката на ентериерот, со употребата на две бои, белата и црвената, како и со решената светлост на илуминација, добиена е пријатно катче за забава и слушање музика на младите скопјани.

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
АРХИТЕКТУРА - ОХРИД

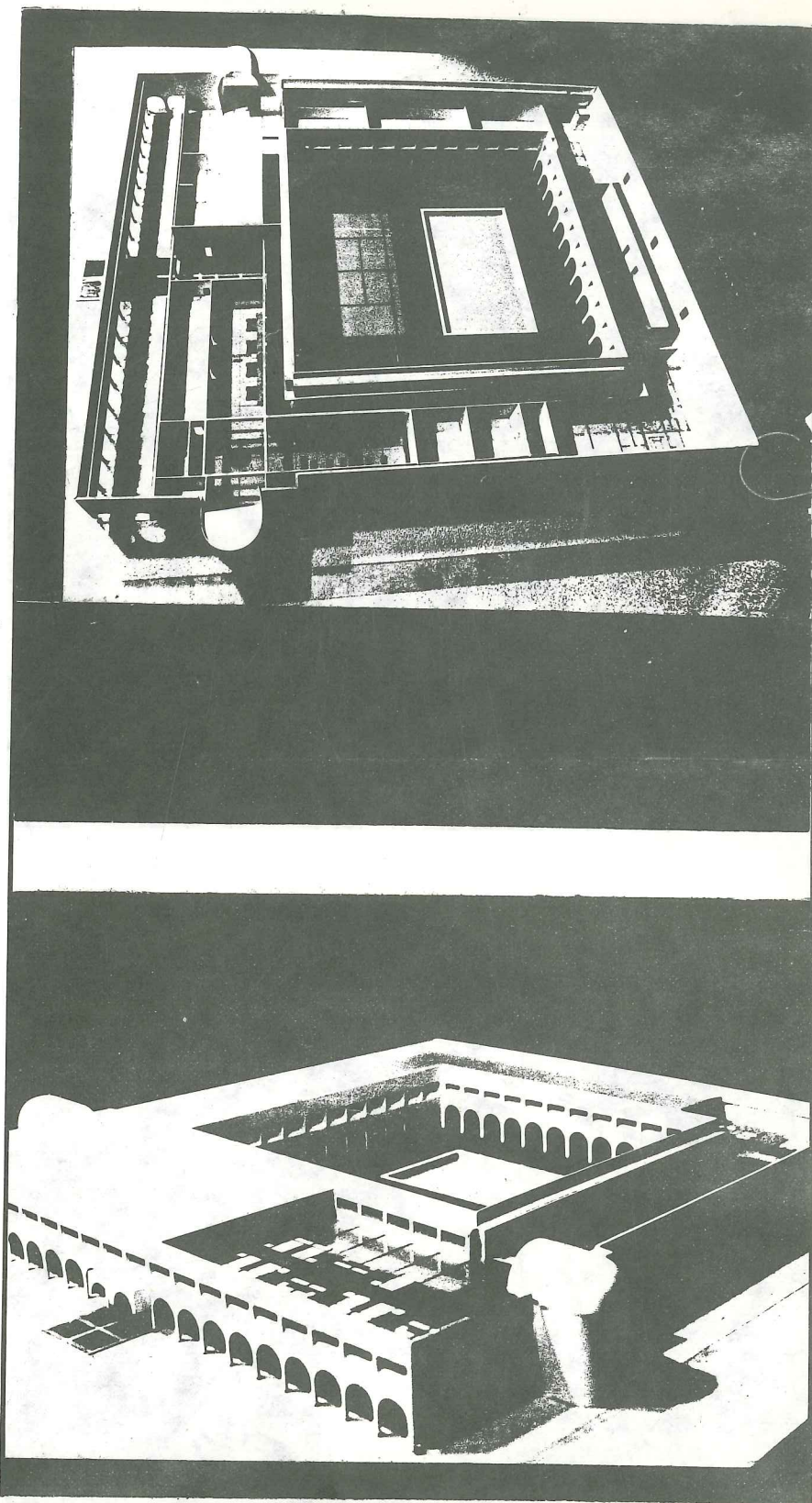
МОТЕЛ "ЦЕДА"
САУДИСКА АРАБИЈА

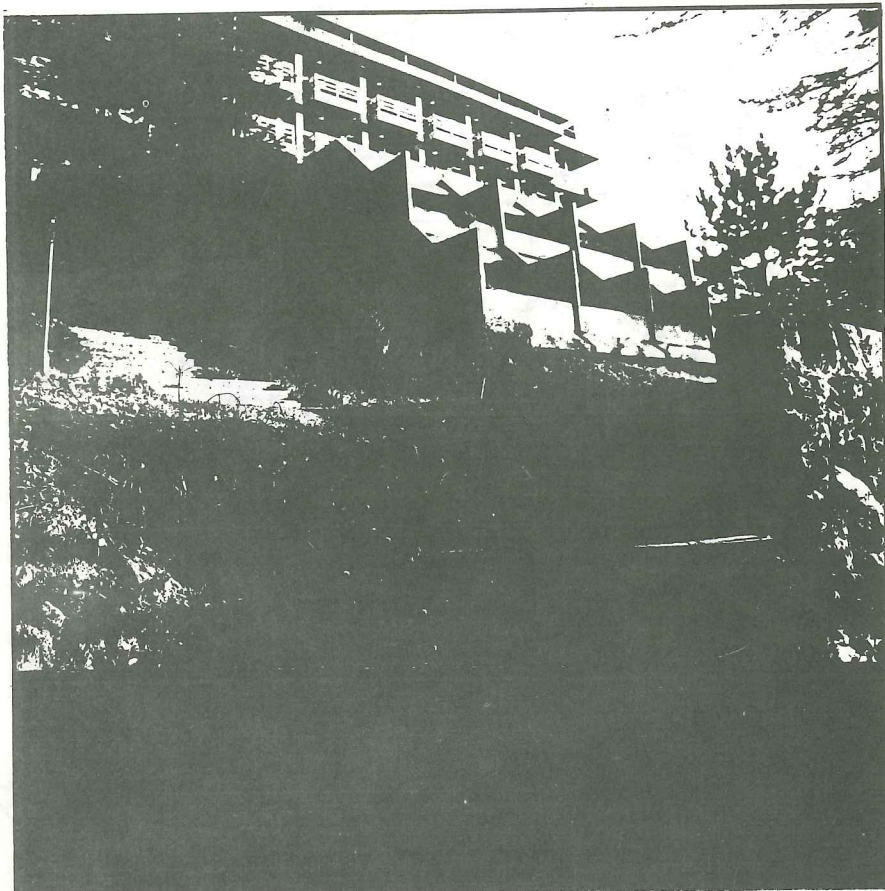
ИДЕЕН ПРОЕКТ

автори:
ЗАРОВ Климент, дипл.инг.арх.
АНДОНОВСКИ Ристо, дипл.инг.арх.
ХАЦИ-ВАСИЛЕВ Гого, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1984

Според програмата на инвеститорот изготвен е идеен проект за хотел во околината на Цеда - Саудиска Арабија, наменет за пренокување на екипажот-персоналот на авио-превозници. Објектот е третиран во духот на традиционалната архитектура во тој простор со тенденција на современо обликување, односно трансформација на архитектонскиот израз, а врз основа на современата технологија и експлоатација на објектот.

ЗАВОД ЗА АРХИТЕКТУРА И
УРБАНИЗАМ - ОХРИД

ХОТЕЛ "ГОРИЦА"-ОХРИД

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ЗАРОВ Климент, дипл.инг.арх.

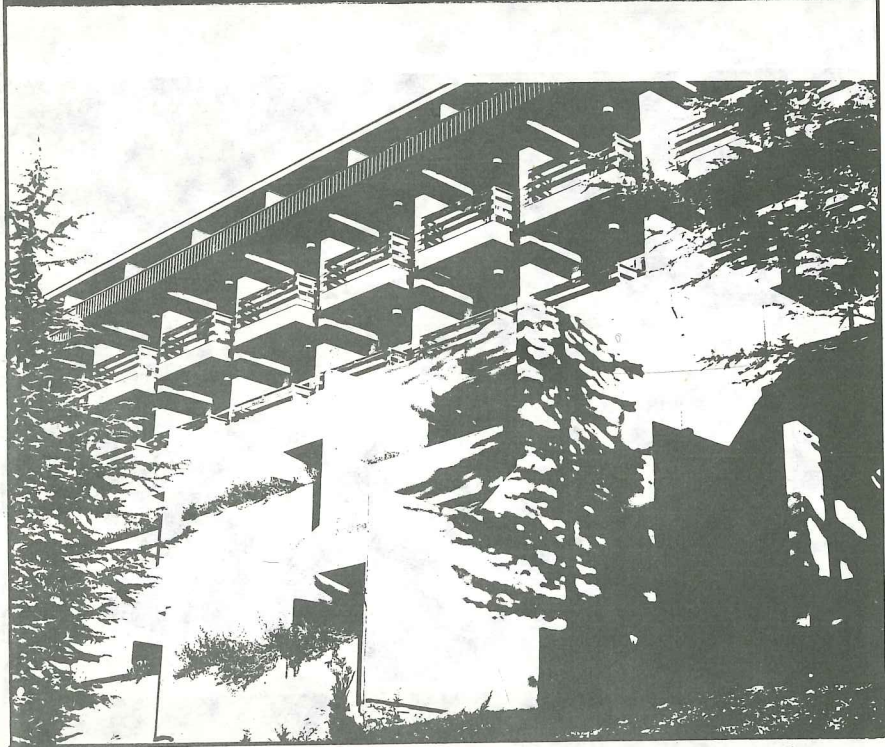
соработници:
МАНЕВА Н. дипл.инг.арх.
САВИНОВА И. дипл.инг.арх.
НАУМОВСКА Р. дипл.инг.арх.
ЈОВЕВ К. дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1984

изведувач:
ГРО "ГРАНИТ"-ОХРИД

инвеститор:
ТУРИСТИЧКА Р.О.
"ИНЕКС"-ГОРИЦА-ОХРИД

Врз основа на новите програмски барања на инвеститорот за зголемување на капацитетот на леглата на хотелот "Горица" како и инфилтрирање на содржини од заеднички карактер (флексибилен простор за состаноци, симпозиуми, банкет сала, ноќен клуб) беше концепиран проектот за надградба и доградба на хотелот "Горица".

Со малку интервенции во постојниот објект се надоврза новата програма како интегрална и функционална целина, а користејќи ги постојните површини за исхрана, дневен престој, базен и кујна. Доградбата и надградбата архитектонски се надоврзува на постојниот објект со тенденција за вклопување во постојната силуета на хотелот.

Со надградбата и доградбата се реализирани нови 140 легла (70 двокреветни соби и сала за повеќе намени).

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
АРХИТЕКТУРА - ОХРИД

СКЛАДИШТЕ ЗА СИРОВИНИ
И КОНФЕКЦИСКА РОБА
"ОТЕКС" - ОХРИД

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
МУРГОВСКИ Тоде, дипл.инг.арх.

конструкција
ДЕСКОВСКИ Цане, дипл.град.инг.
МИИК Никола, дипл.град.инг.

соработници:
МАТОВСКА Љубица, арх. тех.

година на проектирање:
1984

година на изведување:
1984

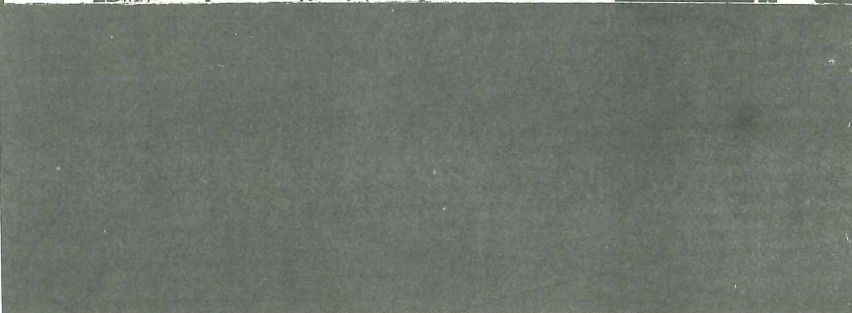
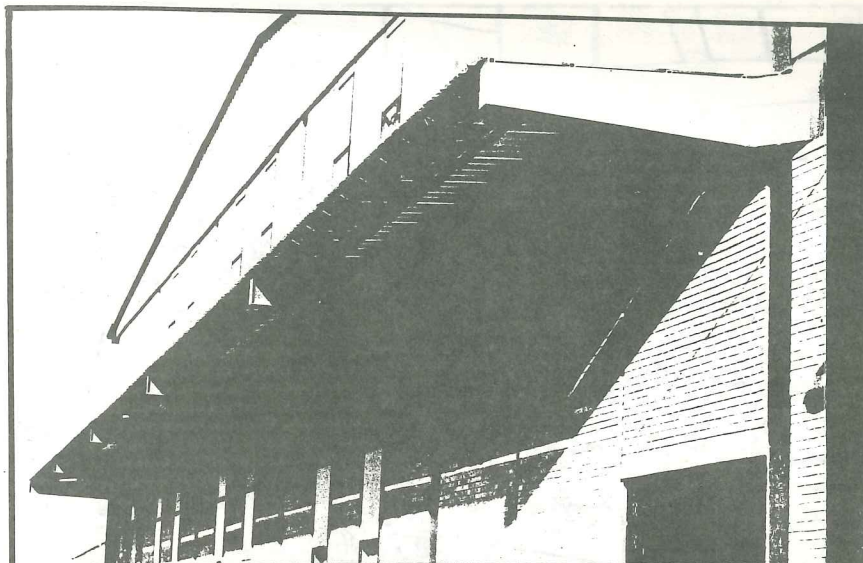
изведувач:
ЧЕЛ. КОНСТРУКЦИЈА ЕМО - ОХРИД
СИДАРСКИ РАБОТИ
ГРО "ТРУДЕНИК" - ОХРИД

инвеститор:
ТЕКСИЛЕН КОМБИНАТ
"ОТЕКС" - ОХРИД

Во комплексот на текстилниот комбинат "Отекс" Охрид проектиран е објект наменет за складирање на сировини, полупроизводи и лесна и тешка конфекција од производниот процес.

Објектот е со висина од приземје + кат, габарит 61,20 x 40,0 м, со носива конструкција од полни челични носачи и столбови со распон 9,60 x 10,20 м. Меѓукатната конструкција е армирано-бетонска плоча.

Во приземјето се складира сировина и дел е ангажирано за експедиција на готова конфекциска роба, а дел за погонски простории одделно за двете етажи. Катот е искористен во три нивоа и тоа: до висината од 2,30 м за складиште на преденото влакно, а над таа висина, на челична конструкција "обесена" на кровната конструкција со полуавтоматски систем за складирање на тешка и лесна конфекција просторот се користи во уште две нивоа. Архитектонското обликување се надоврзува на севкупниот амбиент на комплексот со употреба на материјали во произведен облик.

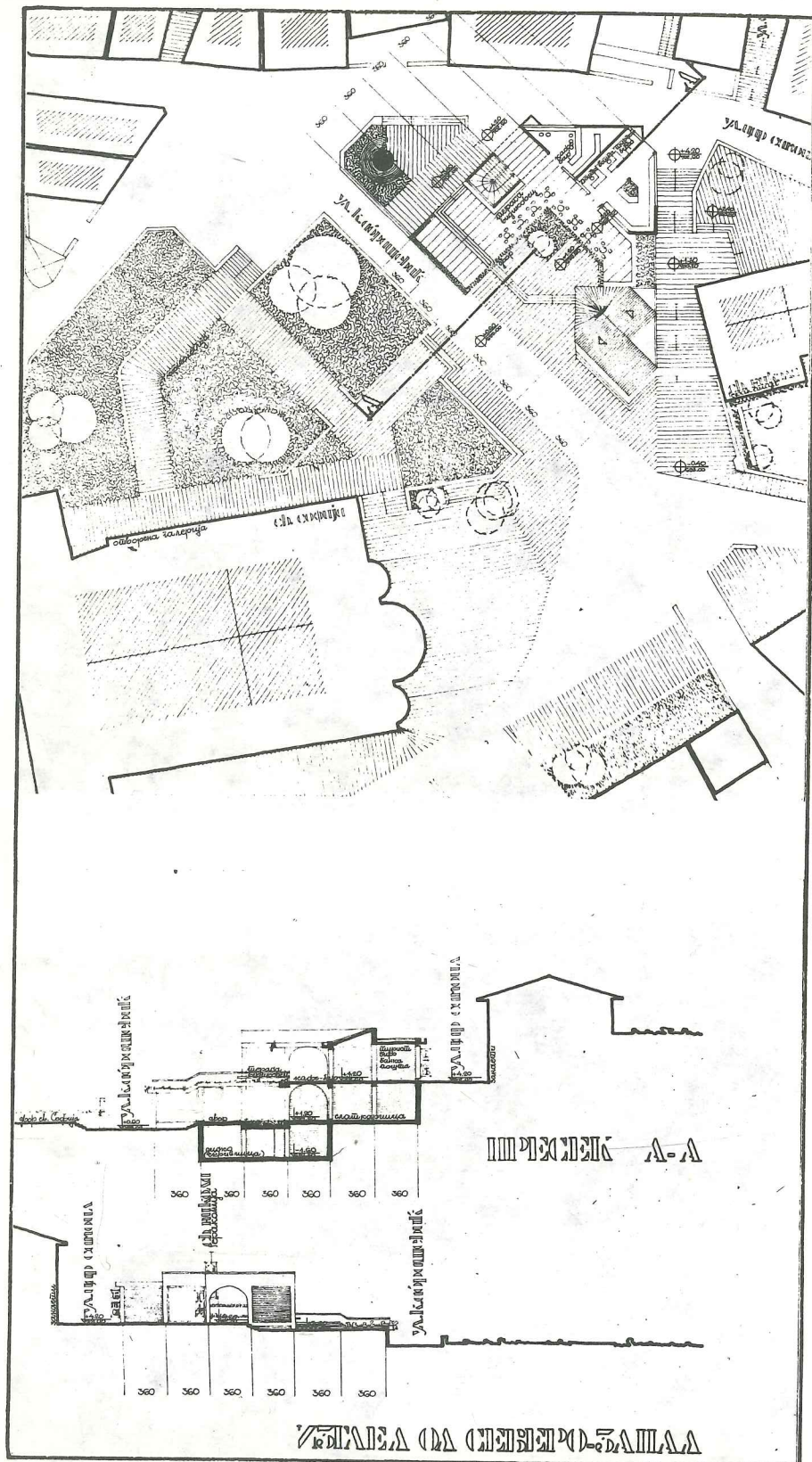
ЗАВОД ЗА АРХИТЕКТУРА
И УРБАНИЗАМ - ОХРИД

КОМПЛЕКС "Св. СОФИЈА"
ОХРИД

СТУДИЈА

автор:
САВИНОВА Иванка, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

ЛОКАЦИЈА:

Просторот меѓу улиците "Цар Самоил", "Коста Абрашевиќ", "Боро Шанин" и "Илинденска" околу црквите Св. Софија и Св. Никола-Герасимија

СОДРЖИНА:

1. Угостителство
 - а. кафе-бар со тераса (видиковец)
 - б. сликарница со двор
 - в. диско клуб (варијанта на скривницата)
 2. Трговија
 - а. мал мини-маркет
 - б. бутик-сувенири
 3. Туристичко биро-информации
 4. Банка
 5. Пошта
 6. Отворена галерија-предворје на Св. Софија
 7. Замаети (сервиси) - приземја на постојните куќи кои не се користат за живеење
 8. Партер - наткриен и отворен простор
- ВРЕДНОСТИ НА ПРОСТОРОТ**
- археологија - двор на црквата Св. Софија
 - сликарство-фрески
 - архитектура-црква Св. Софија IX век
 - црква Св. Никола-Герасимија XVIII век
 - градска архитектура XIX век - станбени ансамбли
- КУЛТУРНО - УМЕТНИЧКИ ПРИРЕДБИ**
- "Охридско лето"
 - "Балкански фестивал"
 - "Староградски песни"
 - "Струшки вечери на поезијата"

ЗАВОД ЗА АРХИТЕКТУРА
И УРБАНИЗАМ - ОХРИД

ПРОСТОРЕН АНСАМБЛ
"Св. СОФИЈА" - ОХРИД

УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКА
СТУДИЈА

автор:
ХАЦИЕВА-МИЗОВА Софија, дипл.инг.арх.

консултант:
ЗАРОВ Климент, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

Локацијата на оваа просторна целина е во срцето на Стариот град, во средиштето на печачките и туристичките сообраќајни текови. Тоа е една урбана агломерација со големи културно-историски, амбиентални, просторно-архитектонски и естетски вредности.

ПРОГРАМАТА на задачата произлегува од проектанскиот напор да се создаде ХУМАН ГРАДСКИ ПРОСТОР наменет за човекот-пешак, граѓанин или турист, пензионер или дете, за нивното слободно време и нивните духовни и културни желби и потреби, социјални контакти, секојдневни комуникации и потрошувачки потреби, за игра и одмор, со еден збор ЦЕНТАР ЗА КОМУНИКАЦИИ И УМЕТНИЧКИ МАНИФЕСТАЦИИ.

ЦРКВИ:

Св. Софија, Св. Никола Геракомија

МАНИФЕСТАЦИИ:

Концерти, театарски претстави, поетски собири, сликарски манифестации, изложби

УГОСТИТЕЛСТВО, ТРГОВИЈА, АДМИНИСТРАЦИЈА:

Вифеи, кафе слаткарница, подрум-меана, туристичка агенција, банка, пошта, мини маркет, продажна изложба на сувенири, просторија за Месна заедница

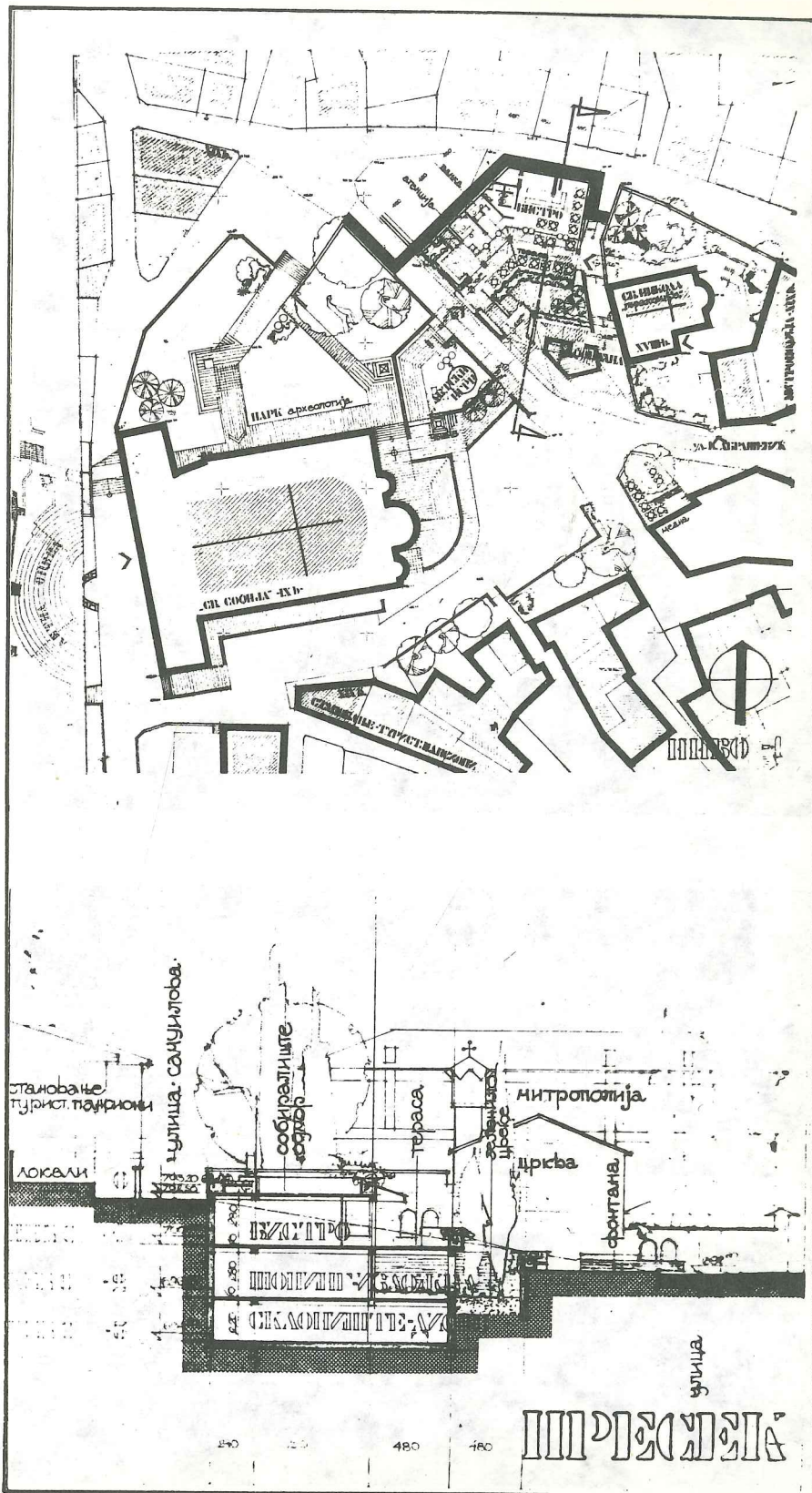
ПЕЧАЧКИ ПРОСТОР:

Плочник, зеленило, цвеќе, сонце, сенка, клупа, чешма, фонтана, визури кон езеро, кон град, информации, патокази

АРХИТЕКТОНСКОТО ОБЛИКУВАЊЕ на предложената програма е сфатено како мошне чувствителен и својвиден проблем на кој му е подредена и АРХИТЕКТОНСКАТА КОНЦЕПЦИЈА на се што е ново.

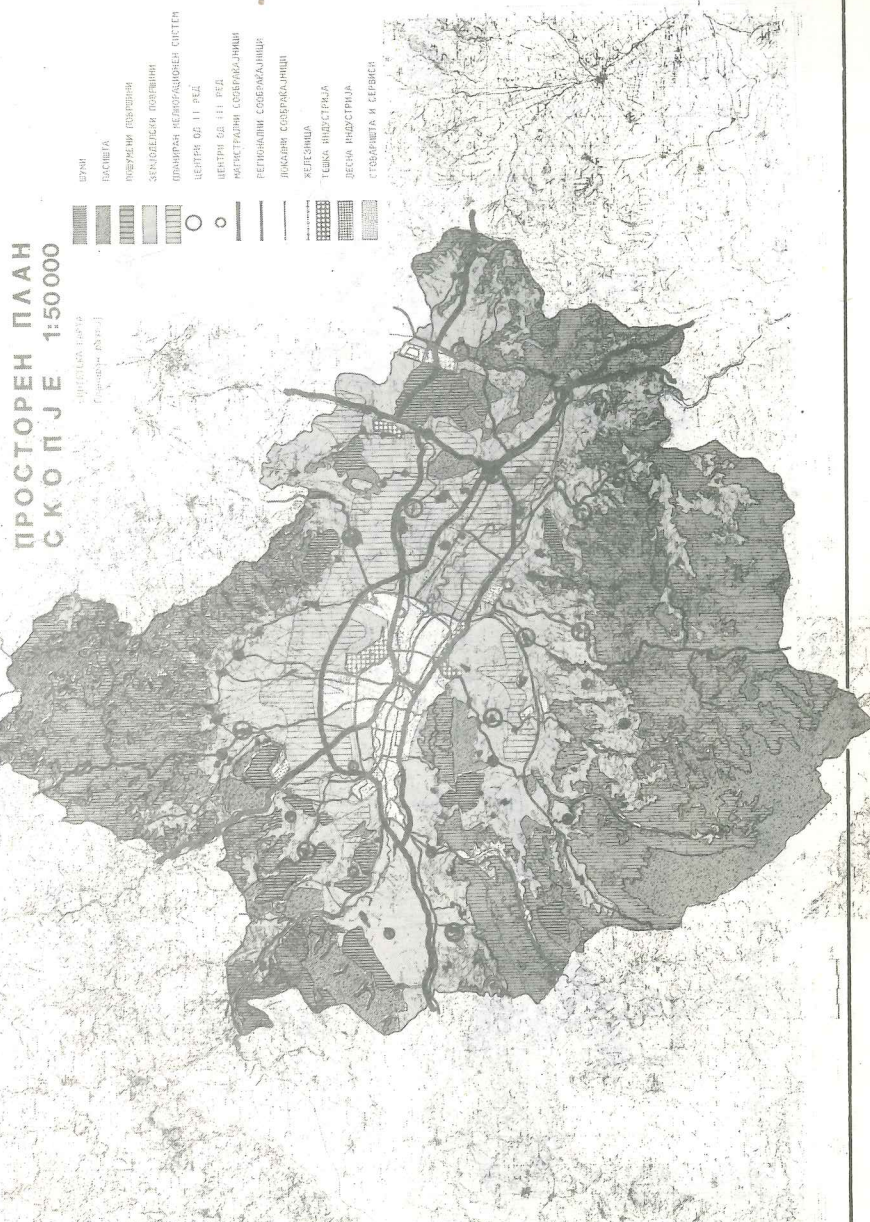
Новото треба содржински да го оплемени овој ансамбл но просторно треба да му се подреди: да не кокетира со традицијата туку да претставува синтеза со неа.

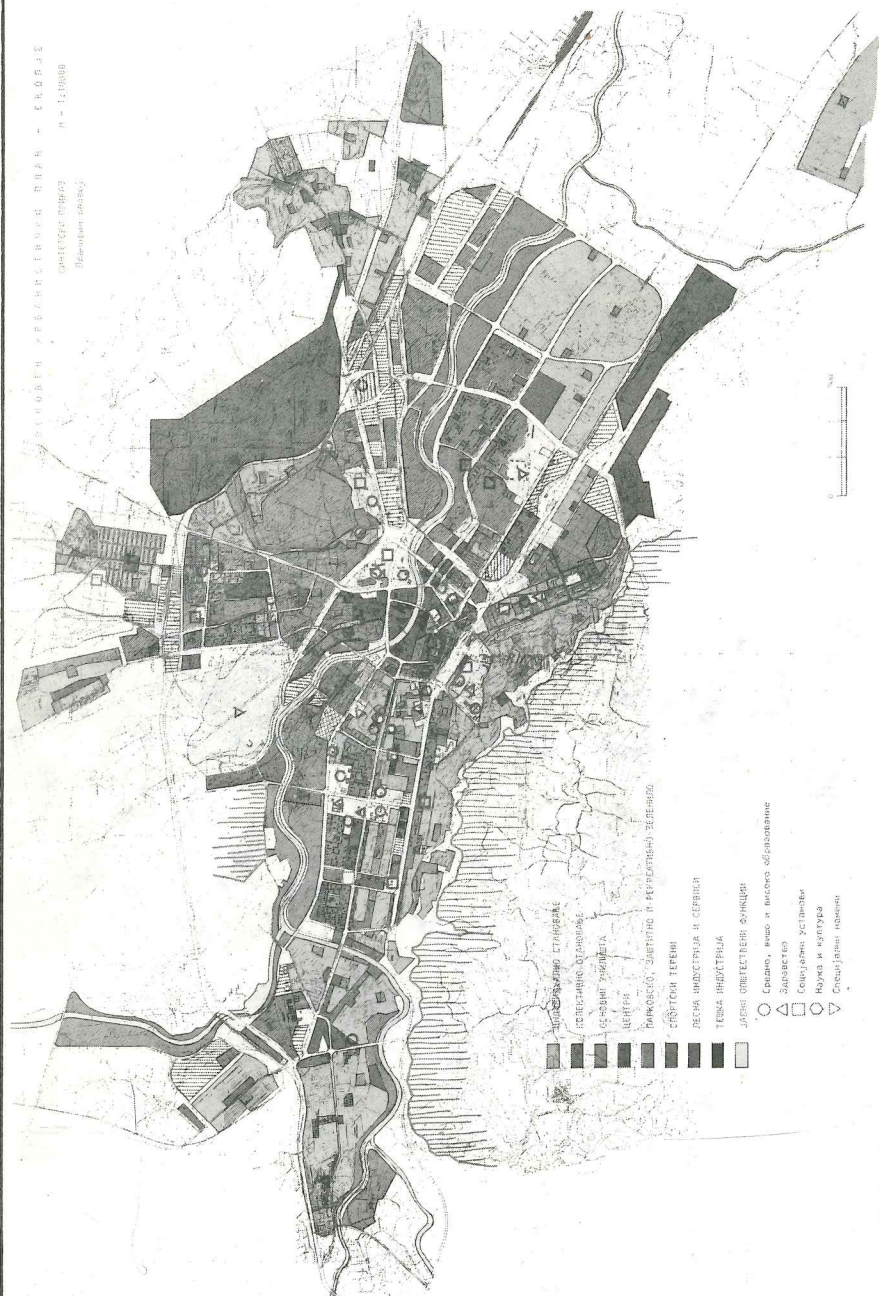
Новото треба да претставува симбиоза на живот, а не на форми, архитектура со душа, а без фасади, АРХИТЕКТУРА БЕЗ АРХИТЕКТУРА.

Architectural floor plan of the 1st floor of the 'L' building at the University of Medicine and Pharmacy 'Carol Davila' Bucharest. The plan shows various rooms including 'LABORATORII', 'CATEDRA', 'BIBLIOTECĂ', 'SALA DE CONFERINȚE', and 'SALA DE TIRAJ'. It also includes a 'PLAN DE ETAJ' label and a north arrow.

Направен е обид за синтеза, целина, помеѓу старото и новото со посебен напор да се создадат врски помеѓу својствата кои им припаѓаат на двете архитектонски тела: димензии и форми на габаритите, однос кои ооклинајата, однос кои концепцијата на постојниот парк; подреденост на симетријата и др.

неразвиеени, а руралното население го продолжува притисокот врз градот. Заради тоа, концептот на Просторниот план предлага полицитичен систем на развој на градот и населените места во регионот при што ќе се обезбеди пропорционален сооднос меѓу градот и неговото опкружување од една страна и регионот со Републиката и поширокото подрачје од друга страна. За таа цел, идниот агломерационен систем на скопскиот регион ќе биде составен од четири степени на развој според принципот на функционална хиерархија и тоа:

- прв степен: потесно подрачје на град Скопје
- втор степен: рурални центри, центри на зони (12 населби)
- трет степен: микро центри, центри на заедници на села, (23 населби)
- четврт степен: производни села.

Руралните центри преку својот развој ќе станат помали полови на развој на стопанството и животот во скопскиот регион.

ГРАД

Заради максимална заштита на плодните земјоделски површини, како и уочените големи просторни резерви во самото градско ткиво, основна определба на идниот развој на градот до 2001 година е да истиот се развива на простор од околу 6500 ха. Бројот на жителите во градското подрачје ќе се зголеми од 408143 жители во 1981 година на 533700 жители во 2000-та година.

Се планира да се постигнат оптимални густини на населеност од 150-300 ж/ха, индекси на изграденост-бруто 0.36-0.42 и нето 0.65-0.75. За предвидените 533,700 жители се планираат 145803 стана, што значи задржување на постојниот станбен фонд и изградба на 66.000 нови стана. Динамиката на градба се планира на 2500 стана годишно, при што 10-15% од новата станбена изградба да се реализира на веќе зафатени локации (расчистување на субстандард, интерполација, реконструкција), при што учеството на колективното становање ќе се зголеми на 48%, а учеството на индивидуалното становање ќе се намали на 52%.

За создавање и унапредување на еколошки здрава животна средина концепиран е единствен вегетацијски систем на градот со регионот, во чиј склоп ќе се развиваат системи на спортски центри и јавни рекреативни површини. Демографскиот, стопанскиот и просторниот развој на градот ја наметна потребата од преиспитување на димензии и структурата на централните градски содржини, концентрирани во градскиот центар. И понатаму ќе јакнат функциите на главниот градски центар, но со едновременно јакнење и развивање на содржините и функциите на општинските центар. И понатаму ќе јакнат функциите на главниот градски центар, но со едновременно јакнење и развивање на содржините и функциите на општинските центри, поголемите локални центри, центрите на месните заедници и центрите во дисперзија, со што и ќе се оптимизира односот на сообраќајот и намената на површините.

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ - БИТОЛА

УПРАВНА ЗГРАДА

ОБЈЕКТ ВО ЗАВРШНА ФАЗА НА ИЗГРАДБА

автор:
КАРАНФИЛОВСКИ Ѓорѓи, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1982

година на изведуваче:
1983-84

изведувач:
ГРО ПЕМАГОНИЈА
ООЗТ "Х ГРАДИЛИШТЕ"
БИТОЛА

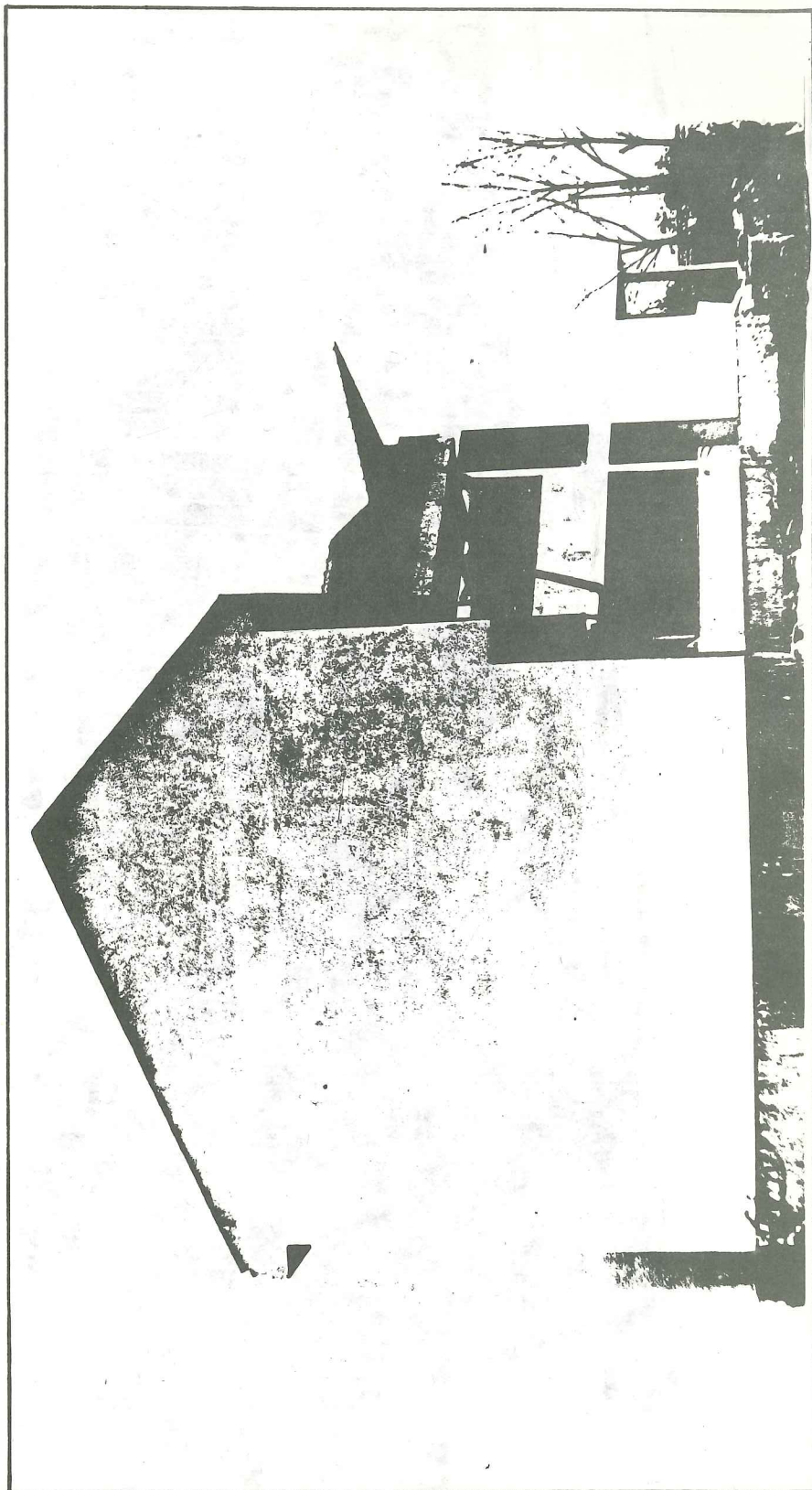
инвеститор:
Ф-КА ЗА СВИЛЕНИ ПЛАТНА
"ИЛИНДЕН" - БИТОЛА

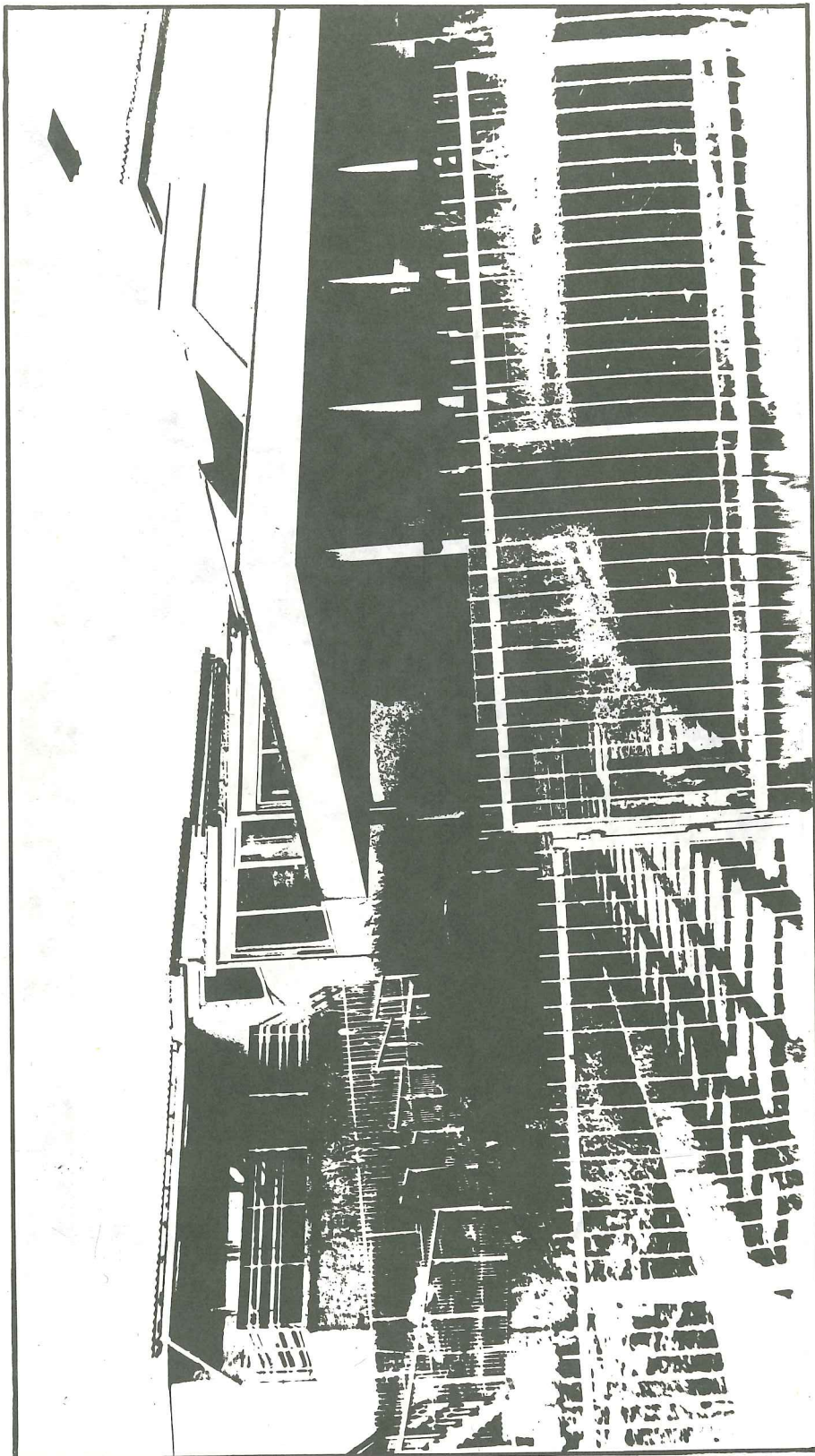
Објектот е лоциран во индустриската зона на градот, во состав на фабричкиот комплекс. Објектот е со висина П+1 и освен просториите на управата содржи и амбуланта.

Просториите на управата се решени во пет трактови, групирани околу централниот хол, и тоа: сметководство и правна служба на приземјето, а комерција, развој и генерална дирекција на кат. Објектот е решен во армирано-бетонски скелет со распони од 6,6 и 7,2 м.

Објектот е поставен така што целосно ги искористува предностите на аголната локација, со дијагонална поставеност во однос на сообраќајниците и со грижливо водење на пешачките и колските пристапи, особено до амбулантата.

Објектот зафаќа површина од 1.500 м².

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ - БИТОЛА

КОМБИНИРАНА ДЕТСКА УСТАНОВА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:

ИДЕЕН ПРОЕКТ: КАРАНФИЛОВСКИ Горѓи, дипл. инг. арх.

ПЕШИКАН Татјана, дипл. инг. арх.

ГЛАВЕН ПРОЕКТ: ПЕШИКАН Татјана, дипл. инг. арх.

година на проектирање:

1980

година на изведување:

1982-1983

изведувач:

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"

ООСТ "Х Градилиште" - БИТОЛА

инвеститор:

СИЗ ЗА НЕПОСРЕДНА ДЕТСКА

ЗАШТИТА - БИТОЛА

Објектот се наоѓа во новата приградска населба Ушици III. Капацитетот е 120 деца - 20 во јасли, а 100 од предшколска возраст. Градинката претставува клон со своја дистрибутивна и млечна куќа, со сопствена перална и котларница. Ориентацијата на просторите за боравок е кон југоисток. Проблем претставувале неповолниот терен во пад, па содржината на јаслите е одвоена од градинката, но поврзана со топла врска. Меѓу нив се поставени заедничките простори на управата.

Објектот е проектиран според нормативите што важат во СР Македонија.

Приземиот габарит со своите едноводни коси кровови ненаметливо се вклопува во својата околина.

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ - БИТОЛА

ГРАДСКА МЛЕКАРА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:

ИДЕЕН ПРОЕКТ:

ШУНДОВСКИ Сотир, дипл.инг.арх.

ГЛАВЕН ПРОЕКТ:

ШУНДОВСКИ Сотир, дипл.инг.арх.

КАРАНФИЛОВСКИ Ѓорѓи, дипл.инг.арх.

соработници:

СТАТИКА: ЧУКАЛСКА Т. дипл.инг.арх.

МАШИНСТВО: РИСТЕВСКИ Т. дипл.инг.арх.

ЕЛЕКТРИКА: РИСТЕВСКИ Б. ел.инг.

ВОДОВОД, КАНАЛИЗАЦИЈА: КАФКАЛЕВА А. дипл.инг.арх.

година на проектирање:

1980

година на изведување:

1981/1984

изведувач:

ГРО "ПЕЛИСТЕР"-БИТОЛА

инвеститор:

ЗИК "ПЕМАГОНИЈА"

ООЗТ МЛЕКАРА - БИТОЛА

Производниот објект претставува централен објект во комплексот на новата градска млекара, во чиј состав се и останатите пратечки содржини: котларница, трафостаница, работилница, филтерница и сл. Во состав на производниот објект се производната хала и управата на комплексот со лабораторија и гардероби. Капацитетот на производната хала е 50.000 Лл млеко дневно кое се пастеризира или се преработува во млечни производи.

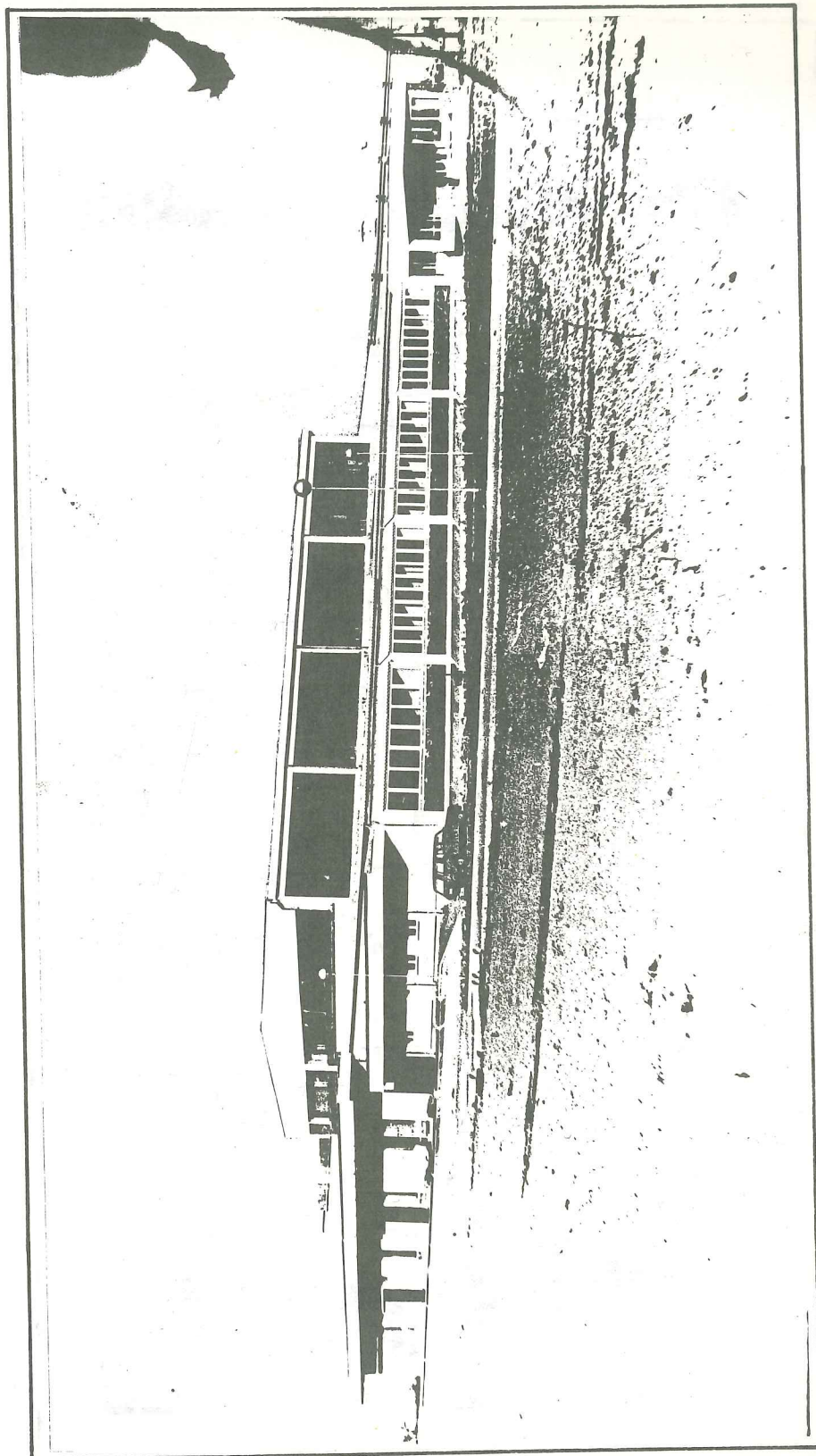
Околу објектот е изградена кружна сообраќајница што овозможува непречена манипулација преку приемната и опреманата рампа.

Објектот е приземен, делумно со галерија. Во непосредна близина до производните погони се магацините за готови производи - чадилните комори.

Во објектот е применета технологијата на познатиот светски производител ALFA LAVAL од Шведска.

Објектот е изведен во армиран-бетон, во полиња 9,0 x 9,0 м, освен кај производната хала каде полињата се 9 x 18 м. Објектот е покриен со сендвич-лим.

Површината на објектот е 3.600 м².

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
СТАНБЕНО КОМУНАЛНА
ТЕХНИКА НА СРМ - СКОПЈЕ

ДОМ ЗА СТАРИ - ТИТОВ ВЕЛЕС

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ТОДОРОВСКИ Крето, дипл.инг.арх.
проектантски соработници:
НЕШОВ Андреа, дипл.инг.арх.
НИКОЛОВСКА Лилјана, дипл.инг.арх.

соработници:
ВЕЛАНОВСКА Вера, арх.тех.
ЛЕМЕЗ Јелица, арх.тех.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983 и 1984, се уште во
тек на финализирање

изведувач:
ГРО "БЕТОН"-ТИТОВ ВЕЛЕС

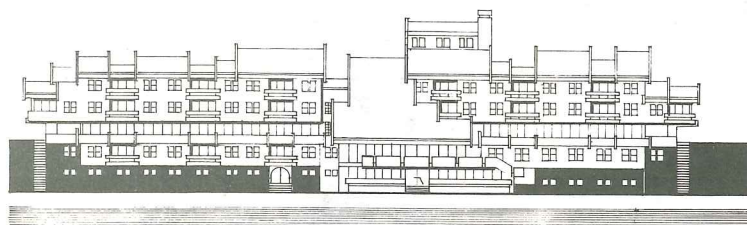
инвеститор:
СИЗ ЗА ПЕНЗИОНО И
ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ
ТИТОВ ВЕЛЕС

Објектот е лоциран во централното градско под-
рачје на левата обала на р. Вардар.
Влезовите во објектот се од ул. "Димитар Влахов"
(главен пристап) и кејот на р. Вардар (главен
влез за угостителски дел и спореден за станбен
дел). Објектот е во тек на ентериерно уредување.
Него површина 4.860 m^2 во која е сместена след-
ната содржина.

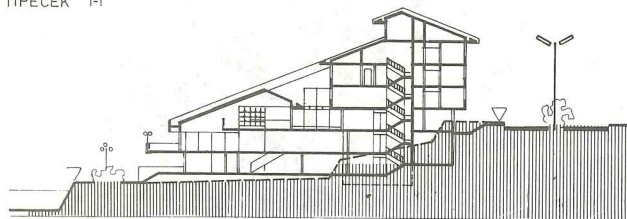
1. Станбен дел
2. Угостителски дел со потребната придружна со-
држина
3. Хотелски простори, хоризонтални и вертикални
комуникации
4. Општествени простории и простори за пазонада
- хоби простории
5. Потребни придружни содржини (магацини, цен-
трално греење, перална и сл.).
6. Амбуланта со стационар со 12 легла
7. Управа на домот
8. Основни сервис (бербер, фризер, кондурација,
кројач, весници, тутун и мало самопослужување)

Основни карактеристики на објектот:

- зачувување на амбиентот на живеење, каракте-
ристичен за Велешката кука,
- зачувување на основните архитектонски карак-
теристики на Велешката индивидуална кука.

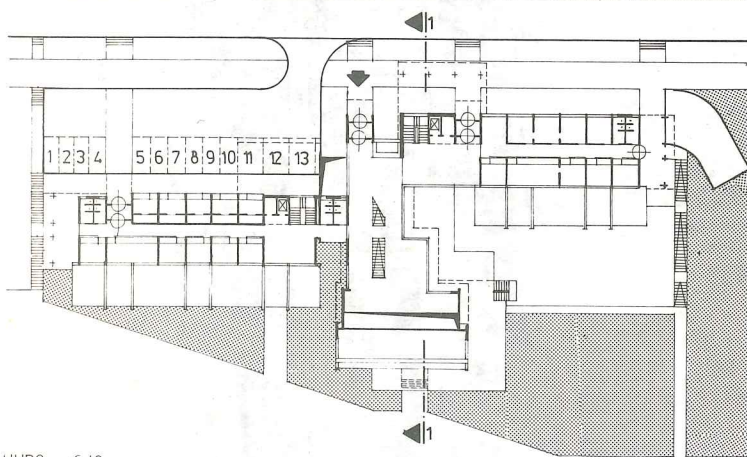

ПРЕСЕК 1-1

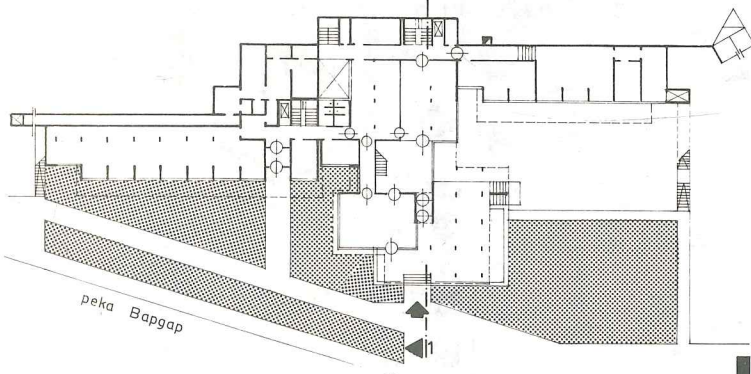

НИВО ± 0.00

ул. Д. Влахов

НИВО -6.40

река Вардар

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
СТАНБЕНО КОМУНАЛНА
ТЕХНИКА НА СРМ-СКОПЈЕ

"ГРАДСКА ПОРТА"
ГОСТИВАР

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ТОДОРОВСКИ Крсто, дипл.инг.арх.
проект.соработници:
НИКОЛОВСКА Лилјана, дипл.инг.арх.
ЗАФИРОВ Драги, дипл.инг.арх.

соработници:
ВЕЛКОВА Вера, арх.тех.
ЛЕМЕЗ Јелица, арх.тех.,

година на проектирање:
1980-1982

година на изведување:
1982-1984 и се уште во тек
на реализација (делумно вселен)

изведувач:
ГРО "МАВРОВО" ООЗТ "НАШ СТАН"
ГОСТИВАР

инвеститор:
СИЗ ЗА СТАНОВАЊЕ - ГОСТИВАР

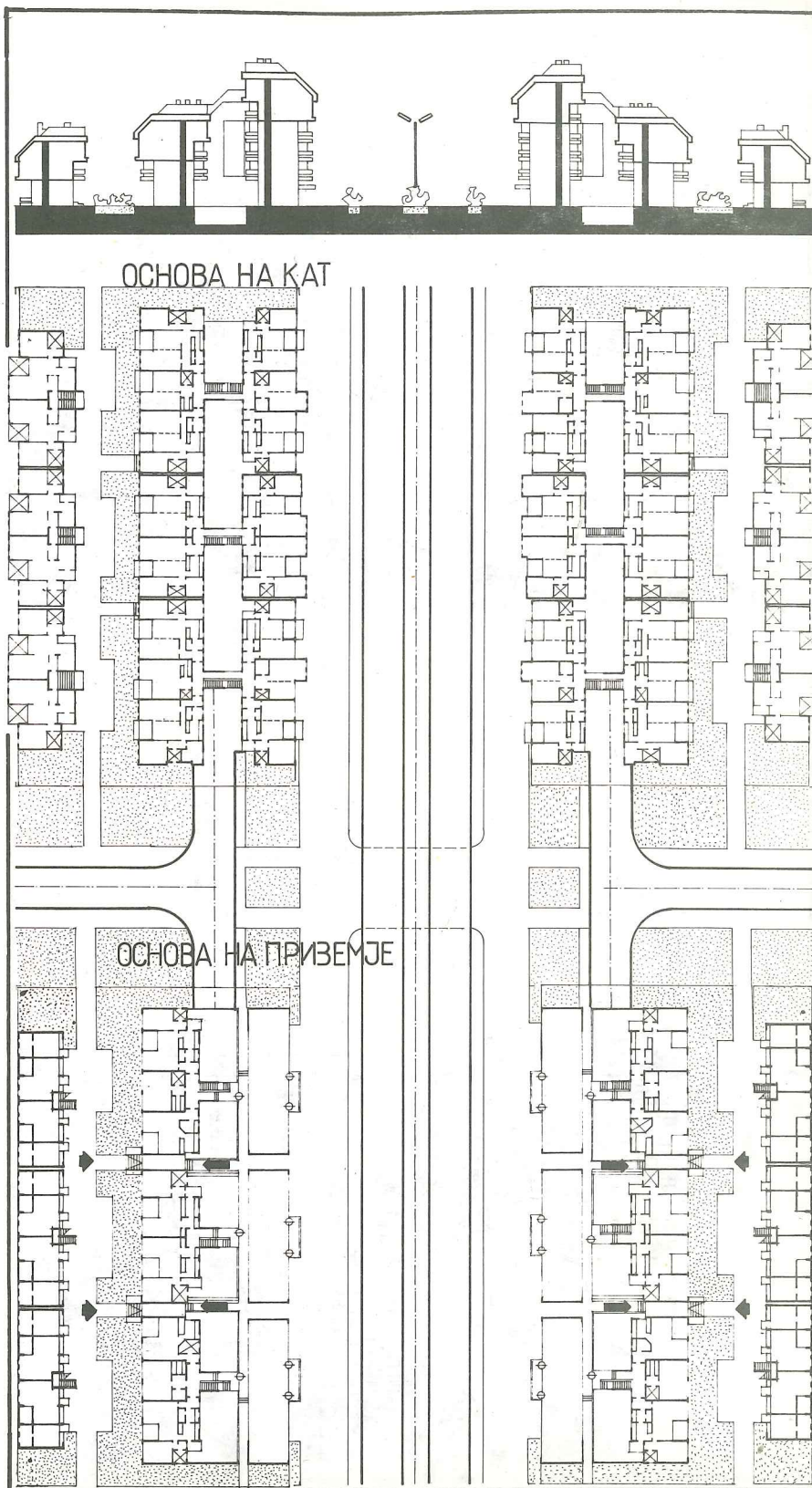
"Градската порта" во Гостивар е составена од 6 еднообразни станбено-деловни објекти и два станбени објекта.

Предмет на елаборатот се шестте станбено-деловни објекти во кои се сместени сса 500 стана се нето станбена површина од сса 28.000 м² и деловен простор од сса 5.000 м².

Во објектот е сместена структура на станови по барање од инвеститорот.

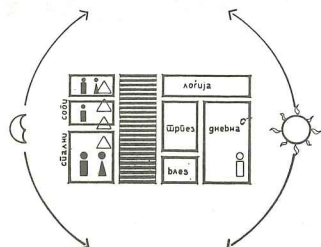
Основни карактеристики на објектите;

1. Становите се изработени со издвојување на бучниот од мирниот дел, издвојување на делот за гости и делот на домашното живеење и целиот простор е интегриран преку централно поставен чардак (ова се однесува за најголемиот дел двојноспособни и трисобни станови).
2. Деловниот простор е слободен и содржајно не е комплетно дефиниран
3. Животот на станарите се одвива во предвидените интерни пешачки улици.
4. Со својата архитектонско-урбанистичка поставеност објектите треба да ја означуваат влезната порта во градот.

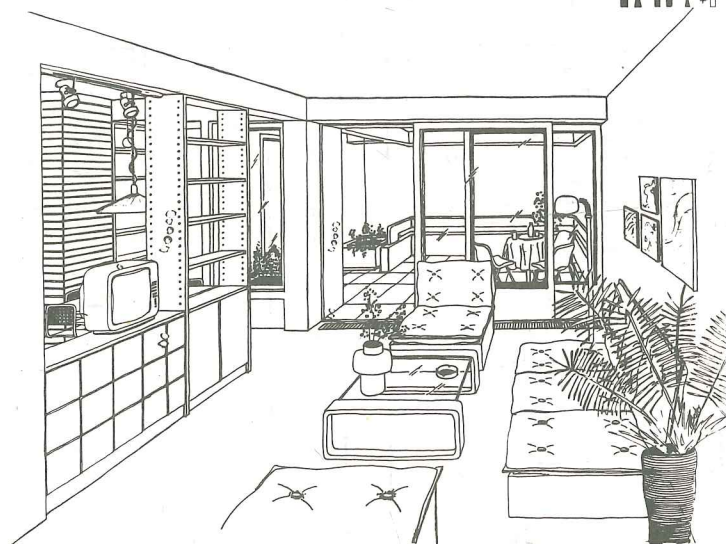
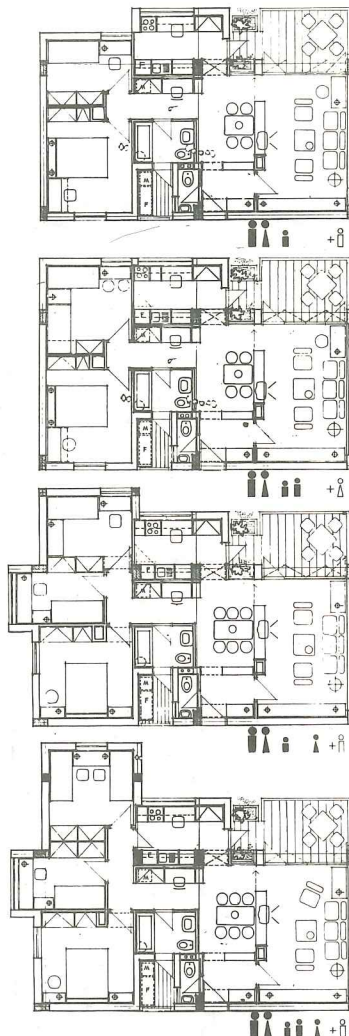
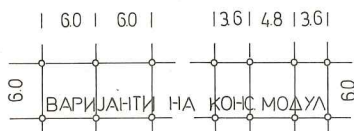
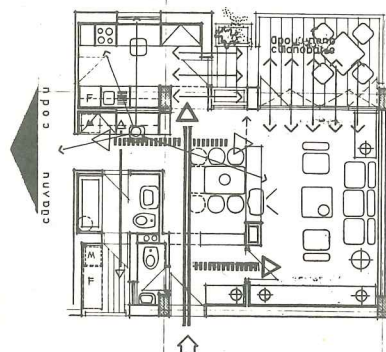

BL МОДЕЛ НА РАСТЕЧКИ СТАН

ШЕМА НА ОРГАНИЗАЦИЈА

ЈАДРО НА РАЗВОЈ

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
СТАНБЕНО КОМУНАЛНА
ТЕХНИКА НА СРМ - СКОПЈЕ

"БЛ МОДЕЛ" НА РАСТЕЧКИ СТАН

автори:
РАДОЊИЌ Милодраг-Бато, дипл.инж.арх.
НИКОЛСКА Лилјана, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983/84

Од истражувањата вршени во областа на човековите потреби, во домувањето, произлезен е "БЛ" моделот, кој со својата просторна и функционална организација пружа можности за раст од стан за 3+1 до стан за 5+1 член. Имајќи ја во предвид просечната големина на нашето семејство, овој обем го опфаќа најзастапениот дел од структурата на потребните станови.

Функционалната и просторна организација на моделот се базира врз стриктна поделба на дневен и ноќен (бучен и мирен) дел.

Поделбата е извршена со централна поставка на економскиот блок.

Дневниот дел и економскиот блок го сочинуваат "Јадрото на развој" додека спалниот тракт представува "Растечки елемент".

Испитуваниот модел се применува во варијантни решенија на колективни станбени објекти за потребите на СИЗ за становање - Скопје.

"ИПИ - ИНЖЕНЕРИНГ"

ЛАБАРАТОРИЈА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

БРАДАРСКИ Димитар, дипл.инг.арх.

соработници:

ВЛАДЕНОВСКИ Миле, дипл.инг.арх.

ТРИКОВСКИ Радован, дипл.инг.арх.

ДУДЕВА Нада, арх.тех.

ПЕТРОВСКИ Ѓоко, град. тех.

година на проектирање:

1983

година на изведување:

1984

изведувач:

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"

инвеститор:

СОЗТ МЗ-ТИТО

РО "ОПРЕМА"

ЛОКАЦИЈА

Објектот е поставен во индустрискиот комплекс на МЗ - Тито - во зона одредена за градба на ваков вид објекти.

Локацијата и ориентацијата на објектот, архитектонската форма, според сезоната и падот на сончевите зраци условува цела редица на пластични изрази.

АРХИТЕКТОНСКИ КОНЦЕПТ

Да се добие флексибилен ансамбл со повеќенаменски простории, каде бројот на можните пластични изразни форми е неограничен.

Всушност објектот се состои од три неделиви целини:

- Хала за лабораториски испитувања,
- Хала за термички испитувања,
- Административен дел (флексибилен повеќенаменски матичен простор за приеми, семинари и изложби).

Со единство и подредување на функциите добиена е хармонична целина, во која се присутни и смел пластични модузации.

Со употреба на боја во парпетот (цигла) и фасадните платна (син алуминиумски лим) композицијата е оплеметета со најценетите пластични елементи од суптилната игра на бои, светло-сенка и разликата во интензивноста на сенката што има суштинско значење за добивање на деталната пластичност.

ГРАДБЕНА ПОСТАЈКА

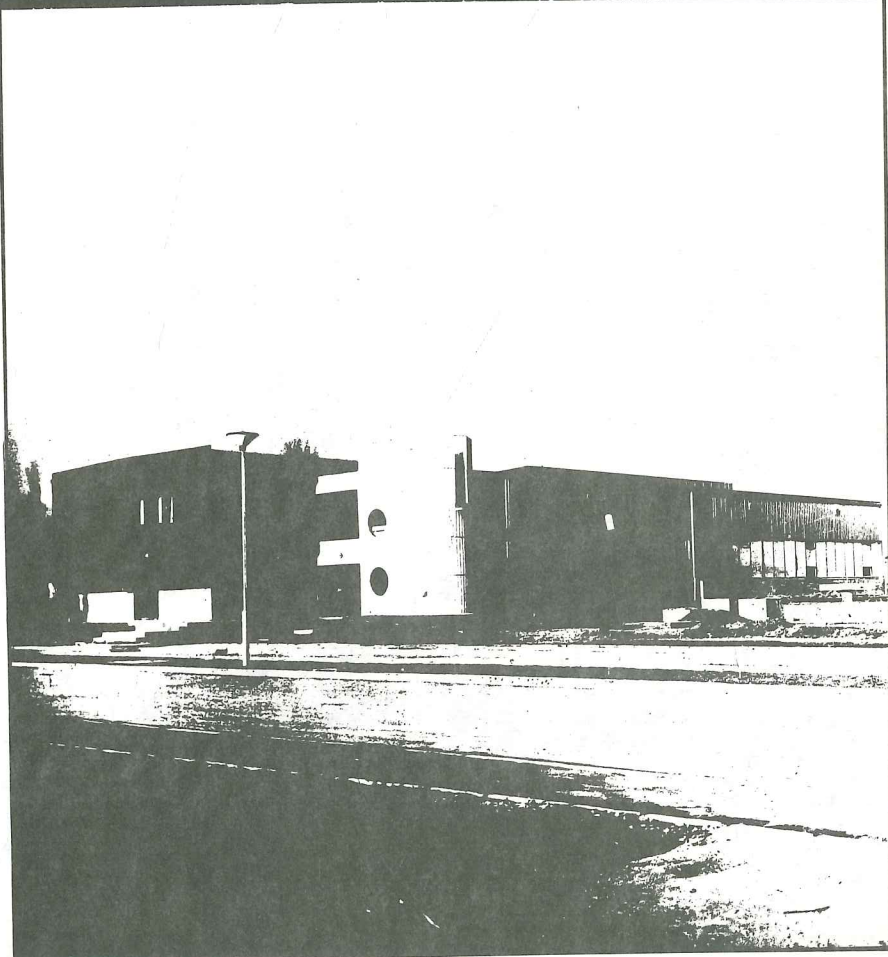
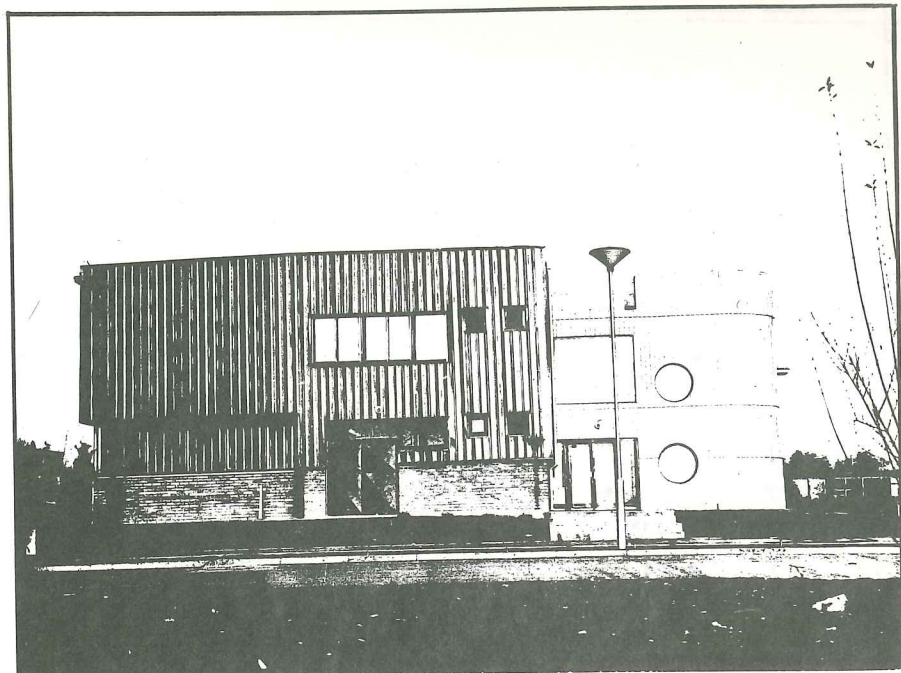
Оформувањето е со монтажа на префабрицирани елементи.

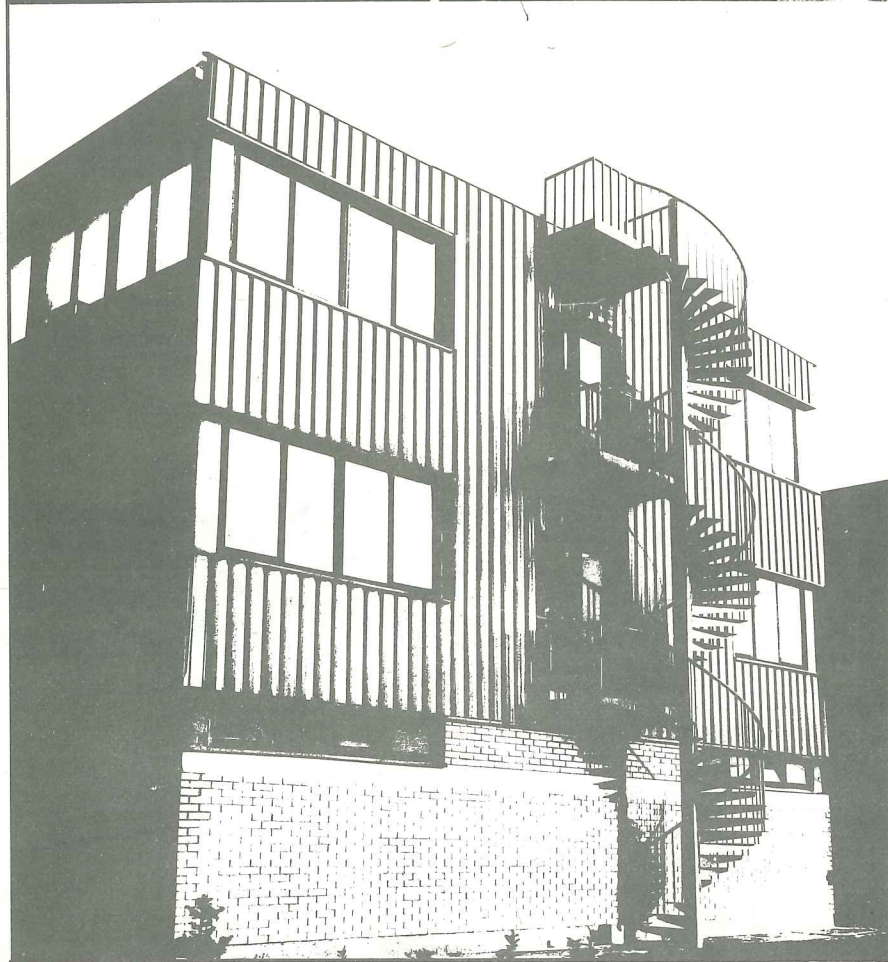
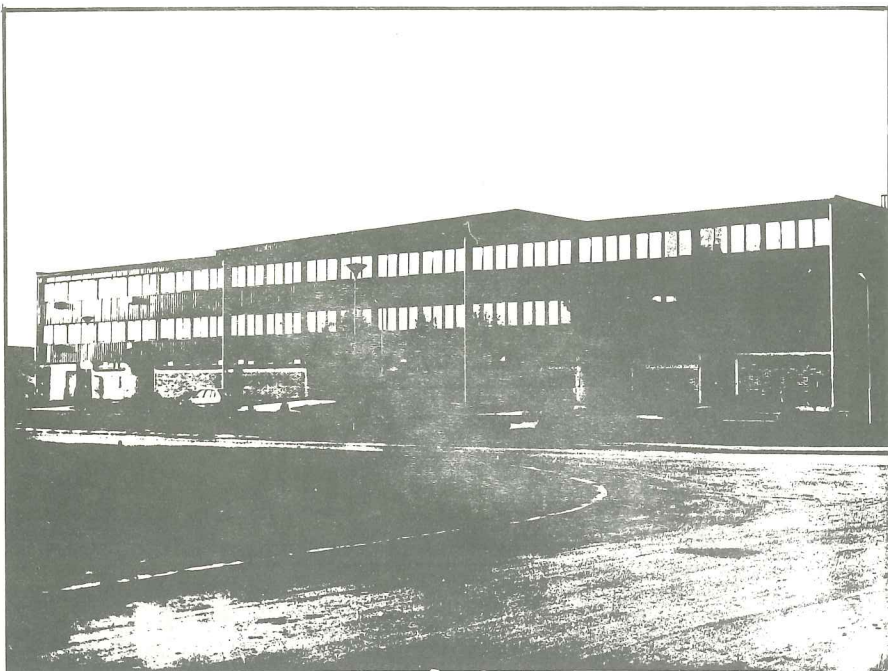
Објектот е проектиран во челична носива конструкција.

Главниот носач е челична рамка со распон од 12,0 м оформена од лимени носачи, ослонета на армирано-бетонски темелни стопи-самци.

Секундарната конструкција е од челични вални нормални профили.

Фасадата е изработена од монтажни елементи - сендвич оформен од профилиран алуминиумски лим со исполна од тервол.

"ИПИ - ИНЖЕНЕРИНГ"

ПРОИЗВОДНА ХАЛА ЗА
ЗАШТИТНА ОПРЕМА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
БРАДАРСКИ Димитар, дипл.инг.арх.

соработници:
МЛАДЕНОВСКИ Миле, дипл.инг.арх.
ТРИКОВСКИ Радован, дипл.инг.арх.
ДУДЕВА Нада, арх.тех.
ЦЕТРОВСКИ Гоце, град.тех.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1984

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИА"

инвеститор:
СОЗТ МЗ-ТИТО
РО "ОПРЕМА"

АРХИТЕКТОНСКИ КОНЦЕПТ

Објектот се состои од две целини:

- а) Производна хала со цца. 7.200 m^2
- б) Конструктивно технолошки просторни со цца. 2.500 m^2

Творечкиот пат на барање на убавина во индустриски објект ме одведе во сосема нови пластични композиции и промени на пластичните изрази кои ќе и дадат живот на формата.

Пластичноста на архитектонскиот израз и детал е постигната со помош на три фактори, кои кај мене се јавуваат секогаш заедно: - светлина - боја - и структура на материјал.

Надворешните украсни елементи се темелат на скриени основни елементи направени од современи материјали и ефекти на светло - сенка кои не се случајни.

Во екстериерот посебно внимание е обрнато на пластичниот израз на слободностоечкиот архитектонски елемент (влезот во засолништето) каде е постигната пластика со посредство на боја и остро оцртан детал.

Во ентериерот бројот на можните пластични изрази форми е неограничен.

ГРАДЕЖНА ПОСТАПКА

Оформувањето е со монтажа на префабрицирани елементи.

Објектот е проектиран во флексибилна челична конструкција.

Конструктивниот систем е четирибродна челична рамка со распон $L = 4 \times 16,0 \text{ m}$ и оформена од лимени носачи, ослонета на А.Б. темелни стопи - самци, додека секундарната конструкција е од челични валани профили.

Фасадата е од монтажни елементи - сендвич оформен од профилиран алуминиумски лим со исполна од тервол.

Светли отвори - кров - светлосни траки, ѕид - профилит и рамно стакло.

Парапет во фугована тула.

ГРО "МАВРОВО"
ООСТ "МАВРОВОПРОЕКТ"

КУЛТУРЕН ЦЕНТАР ВО
ПРИЗРЕН

КОНКУРСНА РАБОТА

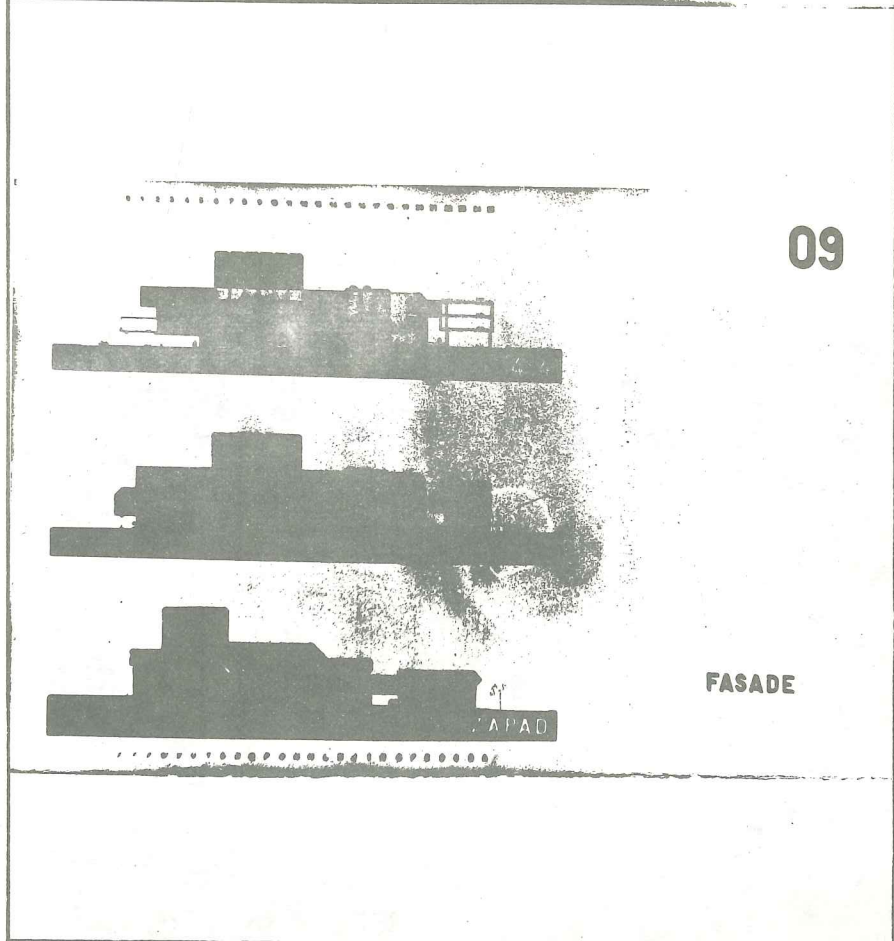
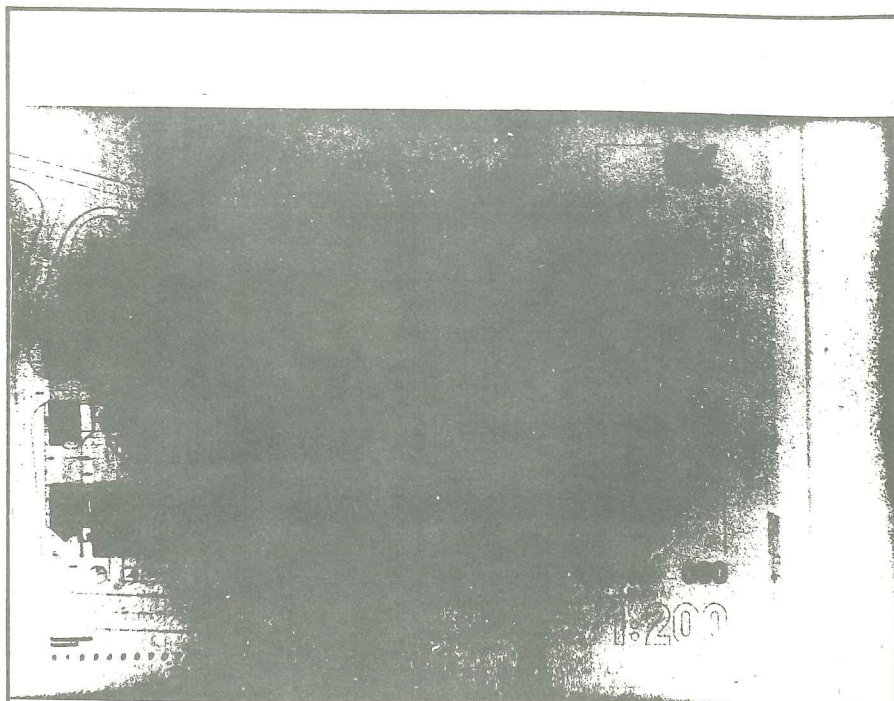
автори:
АНДОВСКИ Мирко, дипл.инг.арх.
ЗАФИРОВ Драги, дипл.инг.арх.
МАНДИЧЕВСКИ Бранко, дипл.инг.арх.

соработници:
НИНОВА Светлана, арх.тех.
СТОЈАНОВСКИ Томислав, арх.тех.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
Собрание на општина Призрен

награди и признанија:
откупен труд

Комплексот на културниот центар е лоциран во центар на градот. Предвидена е корисна површина од 9.500 м² во која се застапени повеќе содржини: театар, мала сцена, кино сала, библиотека, ресторан, клубови за разни секции, диско клуб, занаетчиски продавници и др. Со својата архитектура центарот се вклопува во амбиенталната средина експонирајќи ги своите архитектонски вредности кои се адекватен одраз на рационалното и функционалното архитектонско решение.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

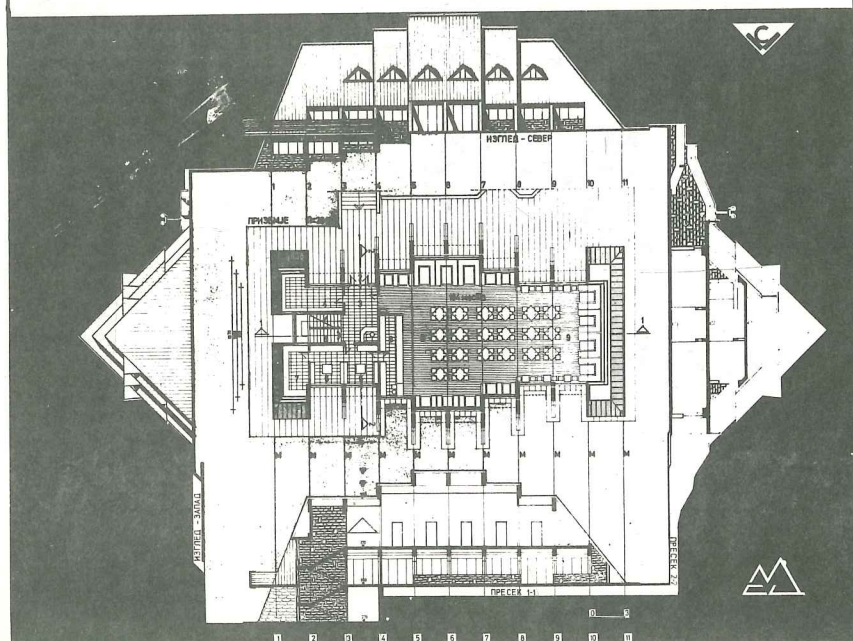
УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТ "БИСТРА"
МАВРОВО

ИДЕЕН ПРОЕКТ

автори:
БАНИШКИ В. дипл.инг.арх.
МАНДИЧЕВСКИ Б. дипл.инг. арх.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
СМУЧАРСКИ ЦЕНТАР МАВРОВО

Објектот распостила разиграни волумени по снежната чистина. Тој е место за собирање и прикажување по смучањето, санкањето, по прометките по снегот, на сонцето, на ветерот. Место на смеа и пагор, топлина, радост и убавина и се разбира добар оброк. Објектот е место - поглед кон прекрасната Бистра.

ГРО "МАВРОВО"
ООСТ МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

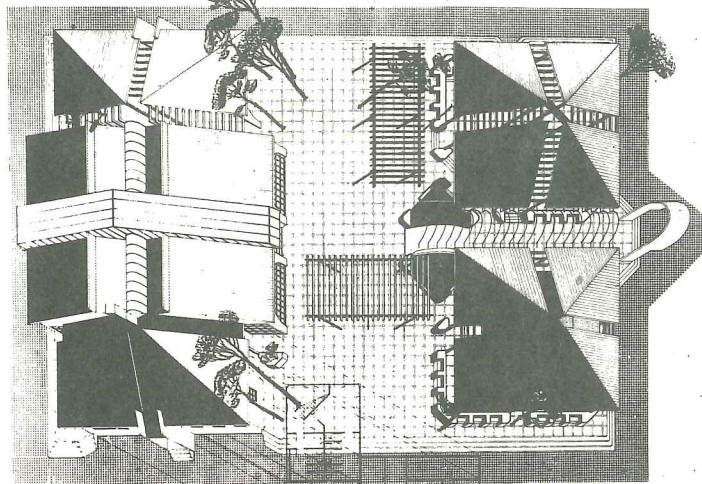
УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТ "КЕРМЕС"
СКОПЈЕ

КОНКУРСНА РАБОТА

автори:
БАНИШКИ В. дипл.инг.арх.
НЕДЕВСКИ М. дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1984

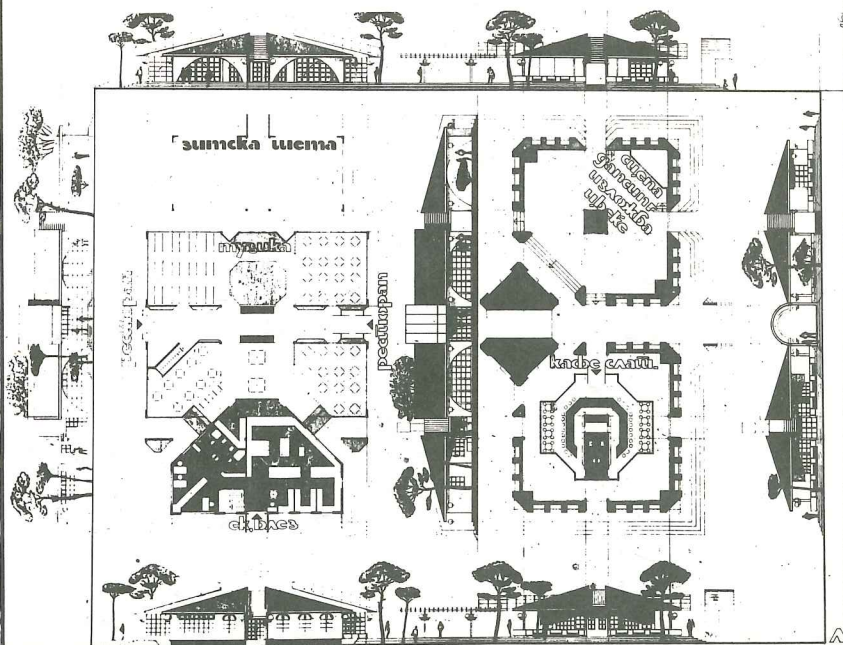
инвеститор:
УГОСТИТЕЛСКА РАБОТНА
ОРГАНИЗАЦИЈА "МЕТРОПОЛ"-СКОПЈЕ

експонентски приредител >

< догрупп

Објектот има третман на отворен простор кој ќе служи за собирање и зближување на луѓето од повеќе генерации. "Кермес" е дел од градскиот парк и како таков треба да живее: гостољубив и пријатен.

Капацитет со зимска шема . . . 250 особи

Капацитет со летна шема . . . 950 особи

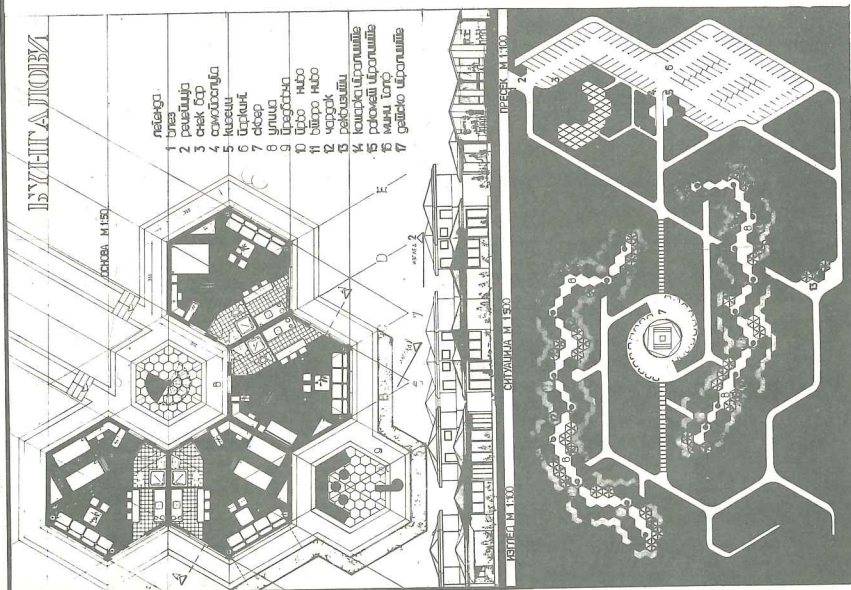
ТУРИСТИЧКА НАСЕЛБА-БУНГАЛОВИ

СТУДИЈА

автор:
БОЖИНОВСКА Е. дипл.инг.арх.

соработници:
ЗЛАТАНОВСКА С. арх. тех.
ИВАНОВСКА Л. тех.цртач.
КОНДЕВА П. арх.тех.

година на проектирање:
1984

При проектирањето на хотелски единици од висока "Б" категорија, тип-бунгалови за пропишаните услови кои треба да се запазат за оваа категорија водено е сметка за можноста од поставување и вклопување на бунгаловите во различни природни и амбиентални услови, независно од конфигурацијата на теренот. Бунгаловите со својатанова архитектонска концепција стојат наспроти јаките урбани средини и овозможуваат пријатен престој. Хотелските единици од типот на бунгалови со својата слободна концепција овозможуваат создавање на интимни катича кои заедно даваат можност за колективно живеење, со извесен степен на интимност. Поврзувањето на бунгаловите со нивните слободни страни создава услови за формирање простори: за разни содржини: припрема на скара, простор за одмор и снимање, игра... во амбиент на високо и ниско зеленило. Разиграноста на целиот комплекс се постигнува со можноста што ја дава оваа форма: да постои второ ниво кое е збогатено со чардаци и со тераси-галерији.

Гроздот на групациите на првото ниво кои се ниско една на друга е збогатено со потребните пасажии како хоризонтални комуникации. Шестоаголната форма со својот кров е задржана и кај објектите од општествен карактер: самопослужување, ресепција и пратечки просторини. Таа форма кај снек-барот е мултиплицирана и истата е збогатена со тераси, тремови и зеленило.

Основната единица, бунгалов за престој е составен од: дневен бораок, спален дел, чајна кујна со дел за ручавање и купатило. Шестоаголните кровни површини на хотелските единици како и чардаците на целиот комплекс му даваат изглед кој се надоврзува на нашата национална архитектура.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

ТИПСКА ФАРМА ЗА ОВЦИ

ОБЈЕКТ ВО ТЕК НА
ИЗГРАДБА

автори:
КОКАЛЕВСКА М. дипл. инг. арх.
АНДРЕЈЧЕНКО В. дипл. инг. арх.

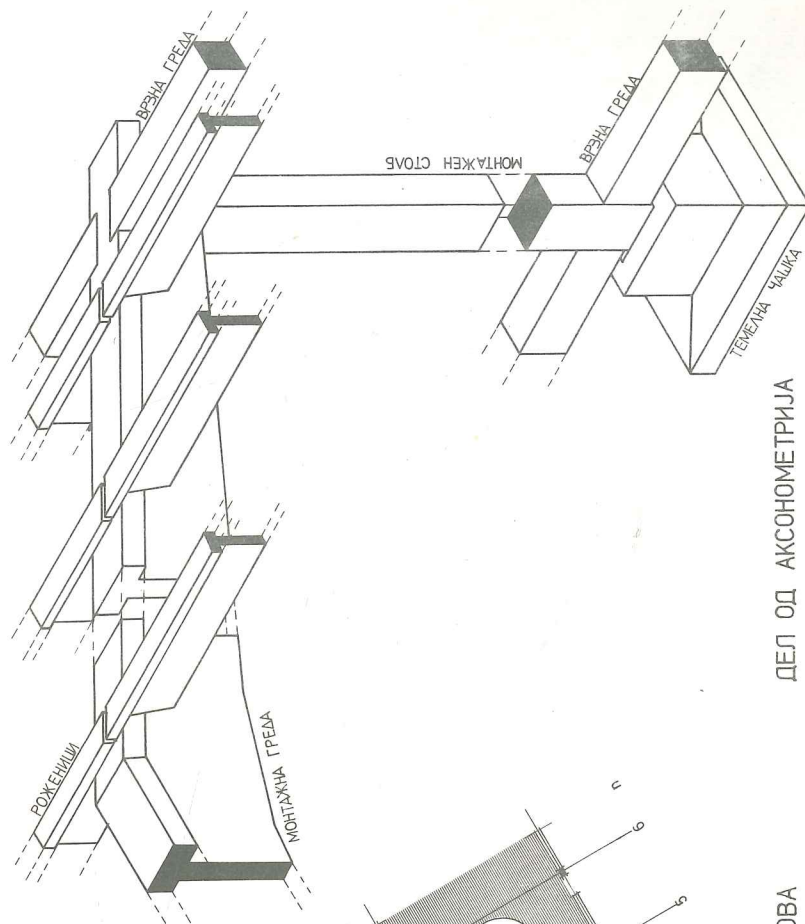
соработници:
ЧИЛИМАНОВА С. арх. тех.
ПЕШЕВСКА С. арх. тех.

година на проектирање:
1984 год.

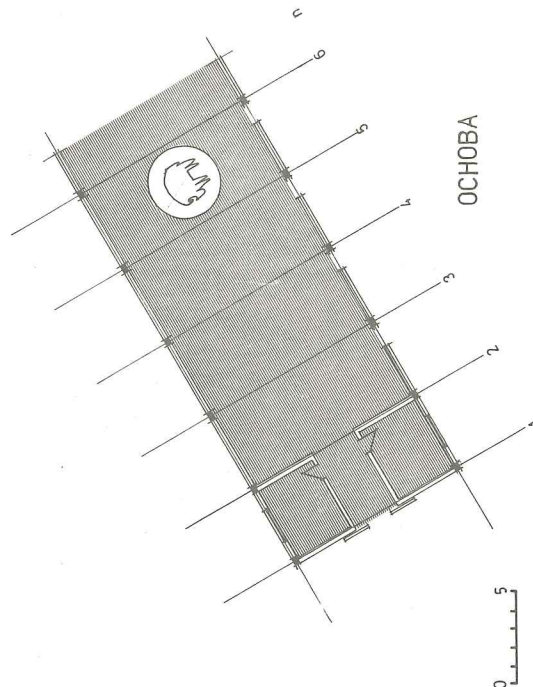
година на изведување:
1984 (во тек на градба)

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"

инвеститор:
ЗИК "СТРУШКО ПОЛЕ"-СТРУГА

ДЕЛ ОД АКСОНОМЕТРИЈА

ТИПСКА МОНТАЖНА
ОВЧАРСКА ФАРМА

Во ерата на стабилизација, врвно место завзема производството на храна, а наш придонес во тоа е проектирањето и изведувањето на типски, монтажни фарми за овци. Типот на фармата е многустрано адаптивен, наменет како за равен така и за кос терен. Монтажата е потполна додека изработката на конструктивните елементи е фабричка со суви споеви и минимално заливање на споевите. Распорот што го совладуваат носивите монтажни греди е 10,0 м и 12,0 м и многукратно мултиплицирани во другиот смисол со распон од 4,60 м.

Со најразлично комбинирање на вакви основни објекти се добиваат функционално поврзани или раздвоени, отворени или затворени површини, во зависност од капацитетот на фармата и технологијата на одгледување на овците.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ МАВРОВОПРОЕКТ"

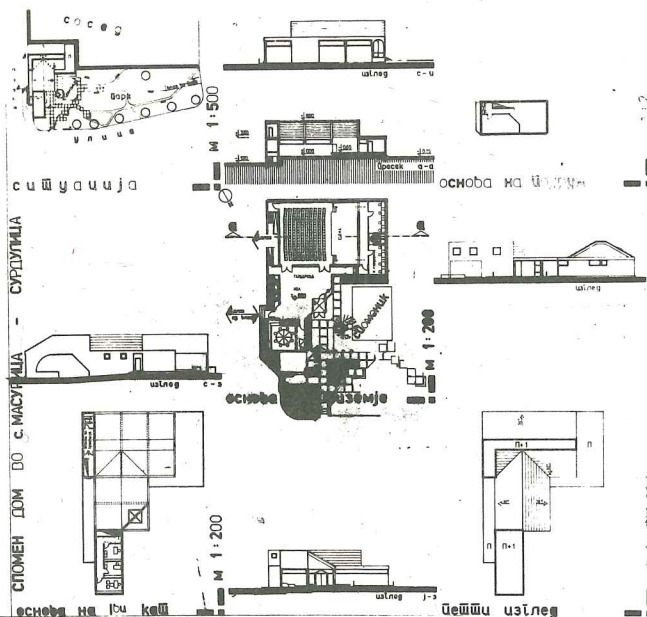
Спомен дом -
с. Масурица

ИДБЕН ПРОЕКТ

автор:
КОНСТАНТИНОВСКА Л. дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
Месна заедница
с. Мусурица

Во оваа идеја се соединети во тешка фузија строгост и слобода.
Ова е обид на реакција од две шифри на значење, но со различен интензитет, на традицијата и образованието во хуманистички дух, да се разберат културните извори.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ" - СКОПЈЕ

Станбени згради "Острово"
Скопје

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
КОСТИК Д. П. дипл. инг. арх.
МИТРОВИК М. дипл. инг. арх.
ПЕТКОВСКА Е. дипл. инг. арх.
БАНИШКИ В. дипл. инг. арх.
ФИЛИПОВА Ц. дипл. инг. арх.
ПЕТКОВСКА Е. дипл. инг. арх.
МИТРОВИК М. дипл. инг. арх.

соработници:
КОНДЕВА П. арх. тех.
ЦВЕТКОВСКИ Г. арх. тех.

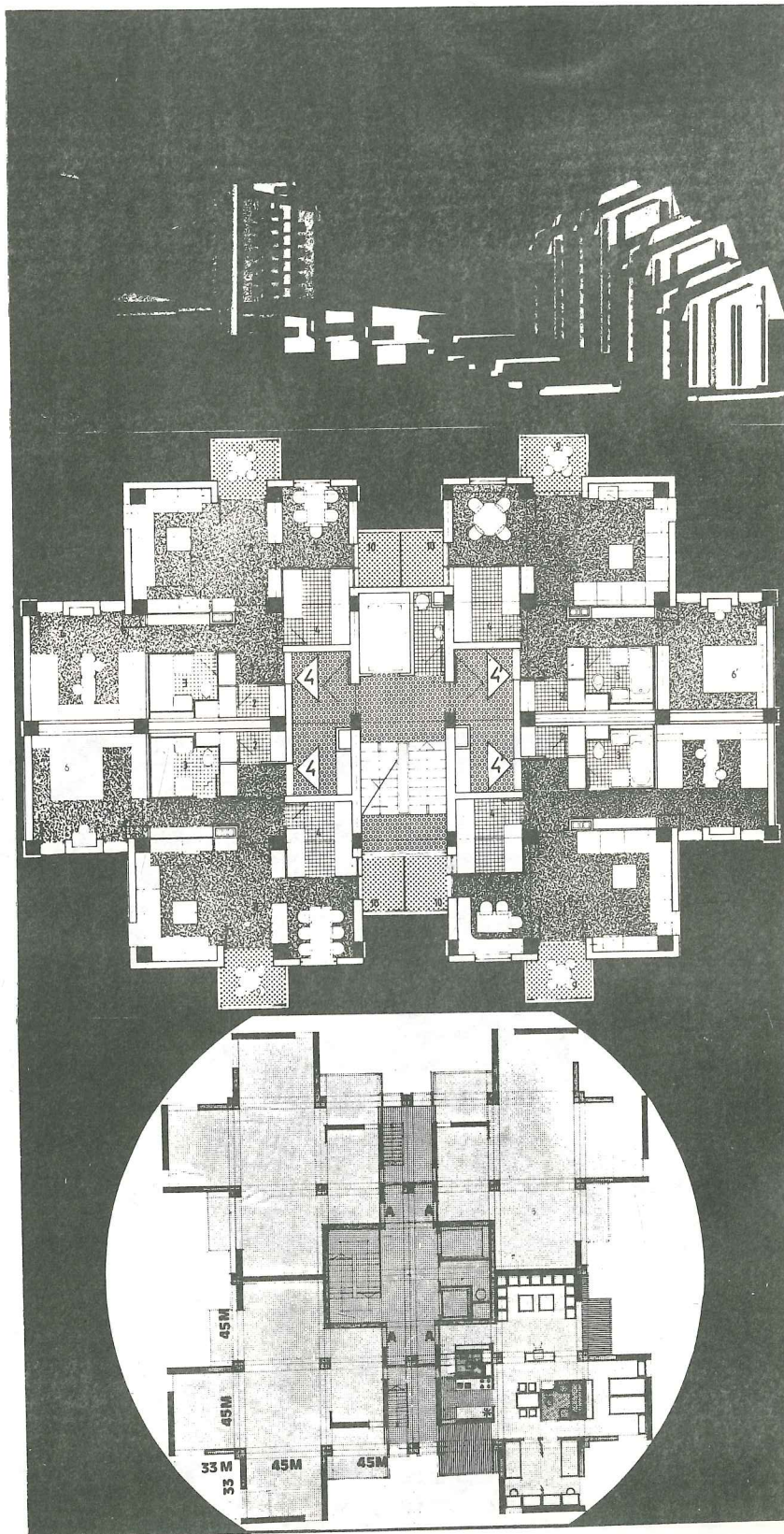
година на проектирање:
1982/83 год.

година на изведување:
ВО ТЕК НА ИЗГРАДБА

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"-СКОПЈЕ

инвеститор:
СИЗ ЗА СТАНОВАЊЕ НА ГРАД
СКОПЈЕ

Концепцијата на центарот на месната заедница "Острово" е составен дел на основниот концепт на целата населба "Острово" во смисол на севкупниот изглед на населбата, со што се тежи кон функционални, естетски и амбиентални вредности на целата месна заедница "Острово". За сочувување на вредностите постигнати со урбанистичкиот план, архитектонското решение максимално ги почитуваа определените елементи, како влезни параметри и услови. Тие насоки се следните: центарот на месната заедница "Острово" со обликувањето и колоритот да има сопствен идентитет, да се користи еднаква урбана опрема и на тој начин да се поврзе партерот на целата населба, крововите да се коси, како поткровја или со изразен кос венец и проширување на станот од претходниот кат. Сите објекти кои во приземјето имаат оформена колонада, наткриен дел на пешачката улица, толку потребен со оглед на климатските карактеристики на Скопје. Особено внимание посветено е на обработката на калканите.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

СТАНБЕН КОМПЛЕКС "НОВО ЛИСИЧЕ"
СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕНИ ОБЈЕКТИ

автори:

КОСТИК П. Донка, дипл. инг. арх.
МИТРОВИК М. дипл. инг. арх.
РАФАИЛОВСКИ З. дипл. инг. арх.

соработници:

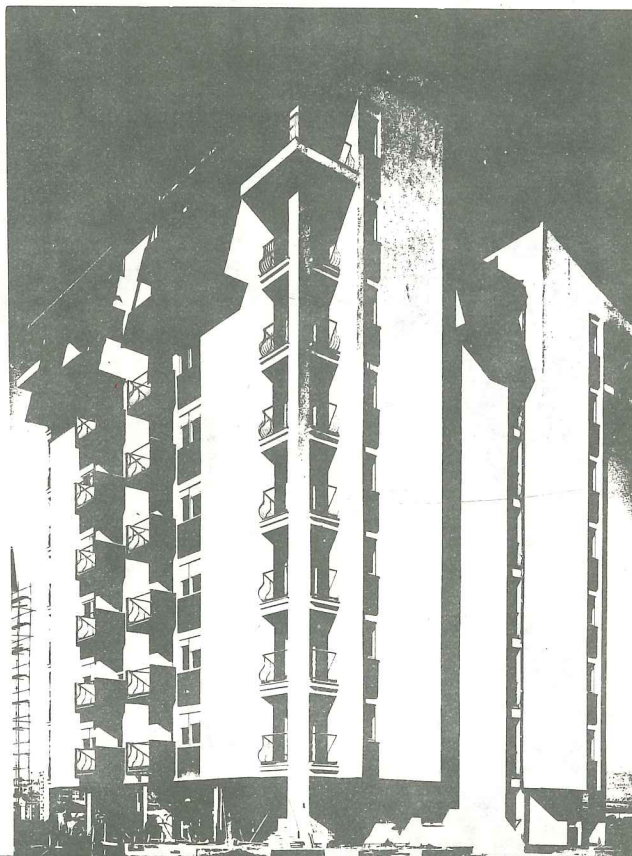
БОЖИНОВСКА Е. дипл. инг. арх.
ПЕТКОВСКА Е. допл. инг. арх.
МАТЕВСКИ Б. дипл. инг. арх.
ДУБРЕВСКА Ј. дипл. инг. арх.
БАНИШКИ В. дипл. инг. арх.
МАНДИЧЕВСКИ В. дипл. инг. арх.

година на проектирање:
1981/83

година на изведување:
1982 и во изградба

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"
СКОПЈЕ

инвеститор:
СИЗ ЗА СТАНОВАЊЕ НА ГРАД
СКОПЈЕ

Почитувани се урбанистичко-архитектонските услови за создавање на внатрешна пешачка улица. Единицата на соседството ја чинат 12 станбени блокови и 2 кули со катност од П + 2 + П до П+7+П. Вкупно се проектирани 690 станови.

ГРО "МАВРОВО"
ООСТ "МАВРОВОПРОЕКТ"

Угостителски објект
Кермес - Скопје

Конкурсен труд

автори:
МИТРОВИЌ М. дипл. инг. арх.
МИТРОВИЌ Љ. дипл. инг. арх.

година на проектирање:
1984

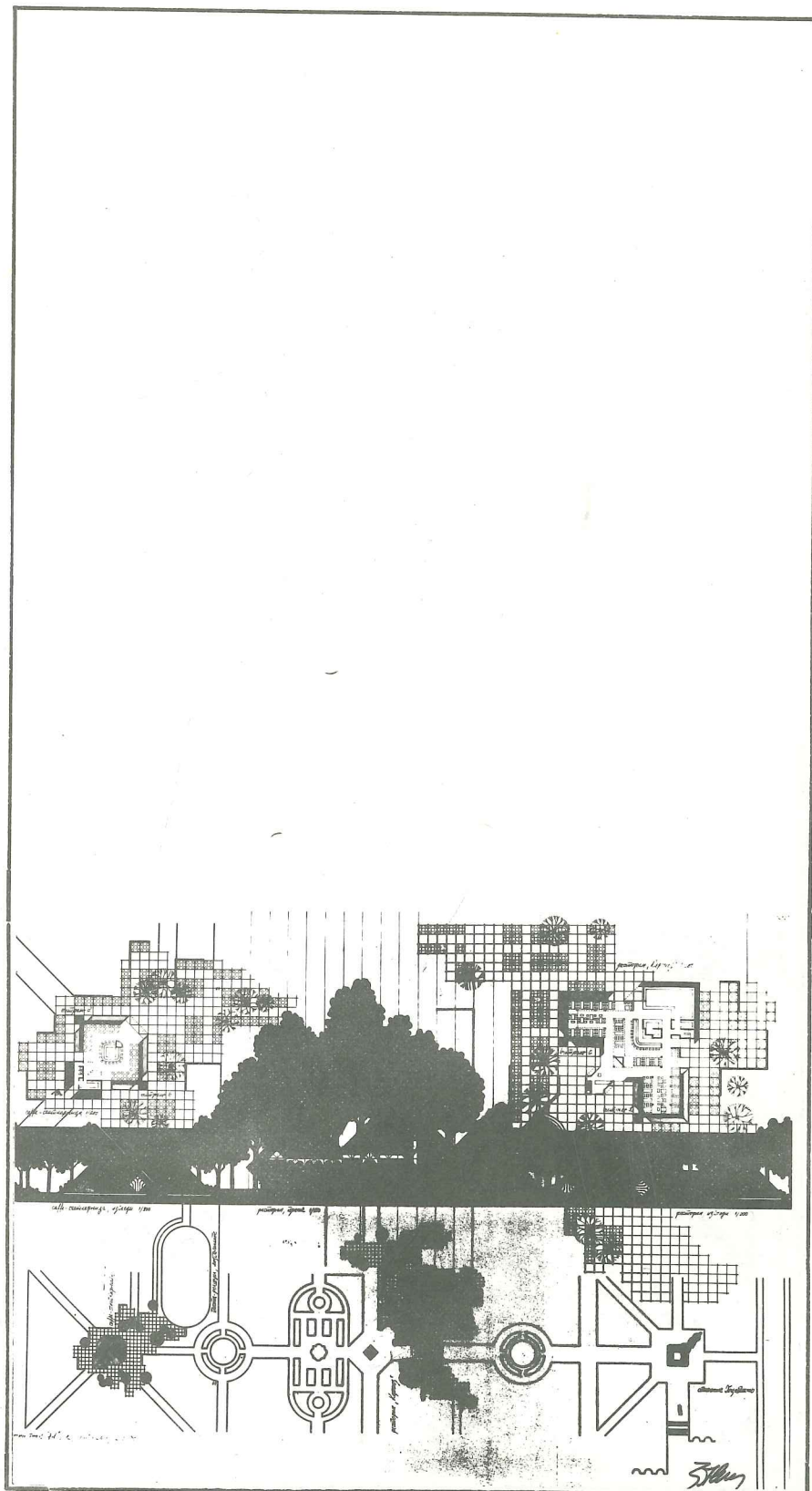
МЕТРОПОЛ - СКОПЈЕ
инвеститор:

II награда на јавен анонимен
градски конкурс

Основните идеи на авторите за оживување на првиот
дел на градскиот парк се кристализирани долга
низа години низ доживувањето на тој простор. Сите
импресии се врзани за отворен простор, патека,
грмушка, дрво, вода, фонтана, клупа за. . .
Сакавме да сме во паркот - пролетта да е зелена и
распутена, летото во сенка - златната есен и кри-
сталната зима да е единствен амбиент за она над-
вор и она внатре.

Останати дејствија:

- го рушиме постоечкиот ресторан
- не градиме нов објект на негово место
- споменикот на Гоце го поместуваме
- кафе слаткарницата ја делиме од основниот објект
- го завршуваме потезот
- со новиот објект се вливаме во потезот
- "Кука во кука" за секавање
- зеленилото е максимално сочувано, а ќе може и да се накисне под дрво, до гола кожа.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

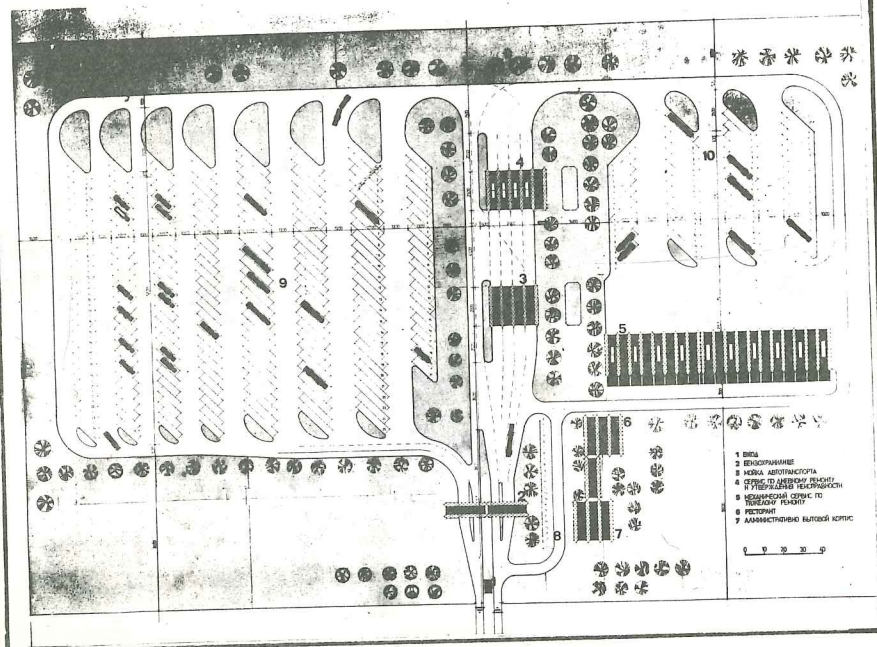
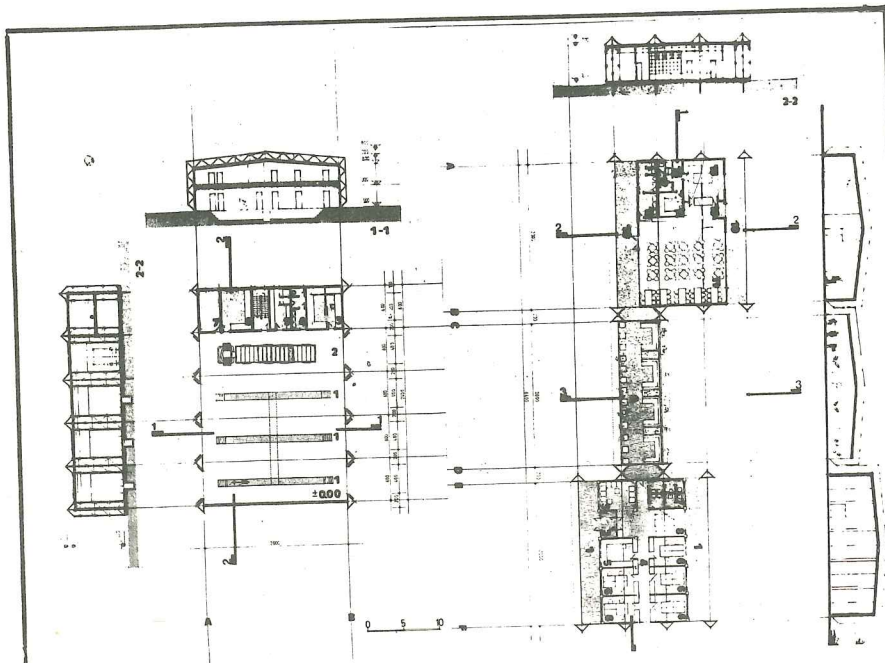
АВТО СЕРВИС - ИРАК

ИДЕН ПРОЕКТ

автори:
РАФАИЛОВСКИ З. дипл. инг. арх.
ФИЛИПОВА Ц. дипл. инг. арх.

соработници:
БОЖИНОВСКА Е. дипл. инг. арх.
БУМБАРЕВСКА А. арх. тех.
НИНОВА С. арх.тех.

година на проектирање:
1983 год.

НАМЕНА:

- сервис и тековна поправка на камиони, коли, автобуси, приколки и агрегати.
- перење и подмачкување
- стационирање на наведените возила.

КАПАЦИТЕТ:

160 камиони, 30 автобуси, 80 приколки и 30 коли.
СЕРВИСОТ ГИ СОДРЖИ СЛЕДНИТЕ ОБЈЕКТИ:

- механички сервис 3430,00 м².
- сервис за перење 480,00 м².
- сервис за дневни поправки 689,00 м².
- управна зграда со ресторан 1044,00 м².
- бензиска станица 14,00 м².
- паркиралиште

Површина на комплексот

13,5 ха.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

КЛУБ НА ПЕНЗИОНЕРИ-ДРАЧЕВО,
СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
РАФАИЛОВСКИ З. дипл.инг.арх.

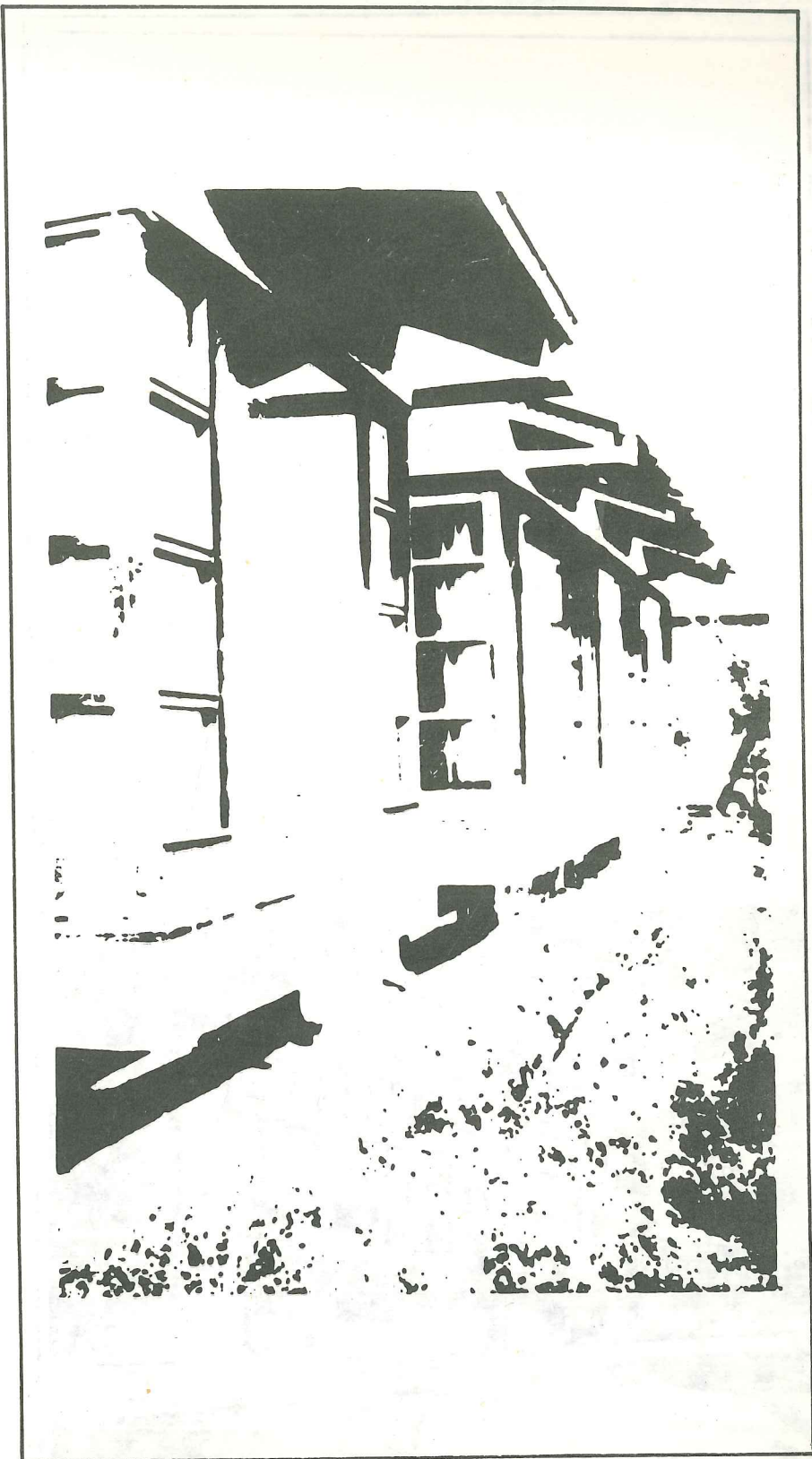
соработници:
ПАВЛЕСКА Г. апс. арх.
ЦВЕТКОВСКИ Т. арх. тех.

година на проектирање:
1981

година на изведување:
1982/83

изведувач:
ГРО "ТРУДБЕНИК"-ОХРИД

инвеститор:
СОЈУЗ НА ЗДРУЖЕНИЕ НА
ПЕНЗИОНЕРИ И ТРУДОВИ
ИНВАЛИДИ - СКОПЈЕ

Објектот со своето функционално решение овозмо-
жува организиран дневен престој на пензионери и
трудови инвалиди, вклучувајќи и нивна комплетна
културно-забавна активност, рекреација и одмор.

"МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

ДЕЛОВНА ЗГРАДА НА "ПЕЛАГОНИЈА" И
"ЈУГОБАНКА" - СТРУМИЦА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

РАГЕНОВИК Радован дипл. инг. арх.

соработник:

ЉИВАНОВИК Олга техн.

година на проектирање:
1979

година на изведување:
1983-84

изведувач:

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"

инвеститор:

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА" И "ЈУГОБАНКА"

Објектот е лоциран во потесниот центар на Струмица.

Во приземјето се локали со јавна намена. На кативите е деловен простор поделен во две основни целини, во однос на вертикалната комуникација. Деловниот простор е организиран како обединета катна целина ("океански") со тространо осветлување. Конструктивните распони се 10 м x 5,40 м. Обликувањето на фасадите е во бел камен, а "висечката" фасада е во браон алуминиумски елементи.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"

Комплекс за одмор
Заповаре - Сочи - СССР

Изведен објект

автори:
РАЃЕНОВИК Р. дипл.инг.арх.
СЕКУЛОВСКА Л. дипл.инг.арх.

соработници:
ФИЛИПОВА Ц. дипл.инг.арх.
КОНДЕНА П. арх.тех.
ГАВРИЛОВСКИ Т. арх.тех.

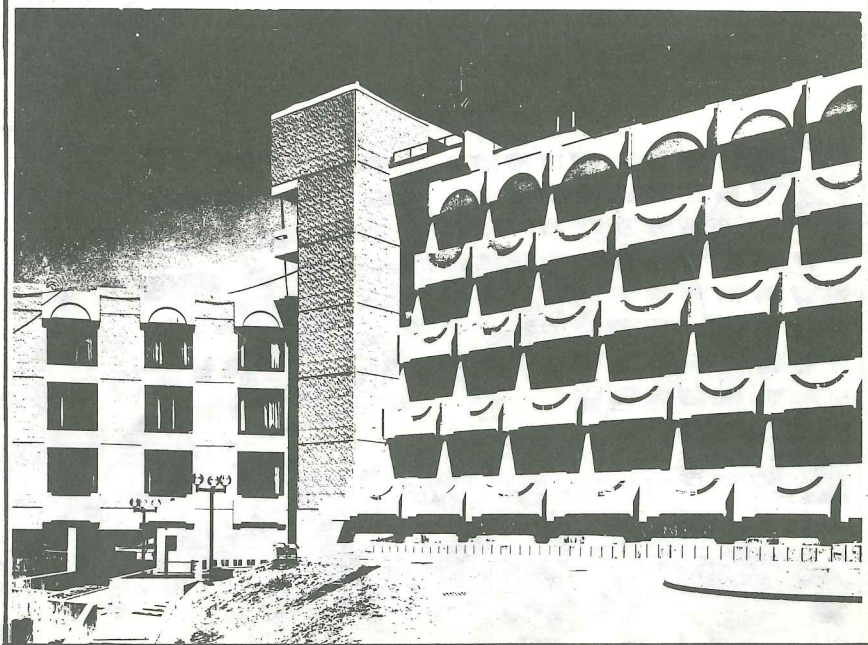
година на проектирање:
1981/82

година на изведување:
1982/84

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "ВИСКОГРАДБА"

СОВСТРИМ-МОСКВА-СССР

Објектот содржи 72 спални соби (еднокреветни, двокреветни и апартмански единици) со вкупно 133 места. Покрај останатите помошни простории објектот содржи и група медицински простории. Вкупната површина на објектот изнесува 4058,67 м². Со својата поставка волумен и содржина објектот значи надополнување и проширување на постоечките функции на комплексот.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"

Комплекс за одмор
Заповаре - Сочи - СССР

Изведен објект К7

автори:
РАГЕНОВИК Р. дипл.инг.арх.
МИТРОВИК М. дипл.инг.арх.

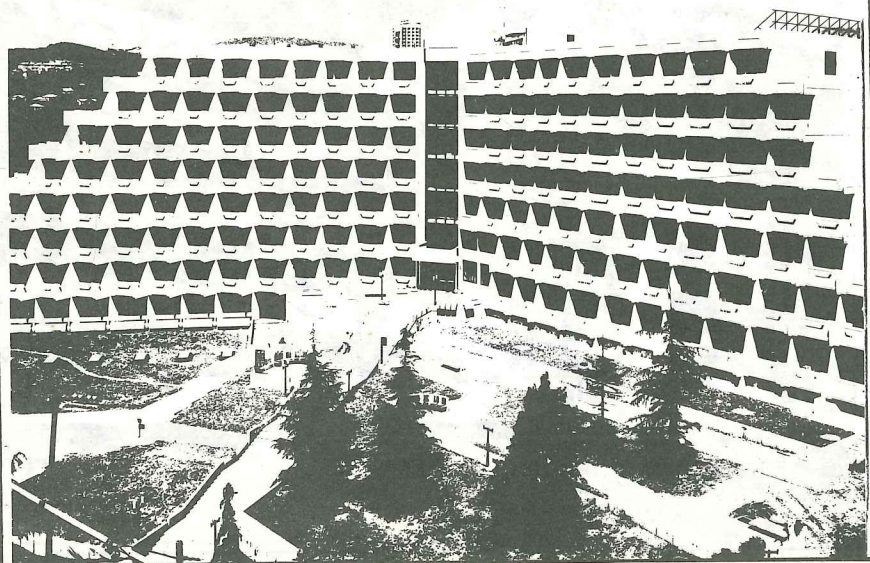
соработници:
ФИЛИПОВА Ц. дипл.инг.арх.
БОШИНОВСКА Е. дипл.инг.арх.
БУМБАРЕВСКА А. арх.тех.

година на проектирање:
1981/82

година на изведување:
1982/84

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "ВИСОКОГРАДБА"

СОВЕТРИИ-МОСКВА
СССР

Корпусот К7 содржи 380 соби со вкупно 581 легло,
и потребни содржини за опслужување на гостите.
Вкупната површина на објектот е 14700 м².

ГРО "МАВРОВО"
СОЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"

Комплекс за одмор
Заповаре - Сочи - СССР

Изведен објект
Ресторан за исхрана

автори:
РАГЕНОВИЌ Р. дипл.инг.арх.
ИВАНОВСКИ З. дипл.инг.арх.

соработници:
ФИЛИПОВА Ц. дипл.инг.арх.
ПЕТКОВСКА Е. дипл.инг.арх.
АПОСТОЛСКА Љ. арх.тех.

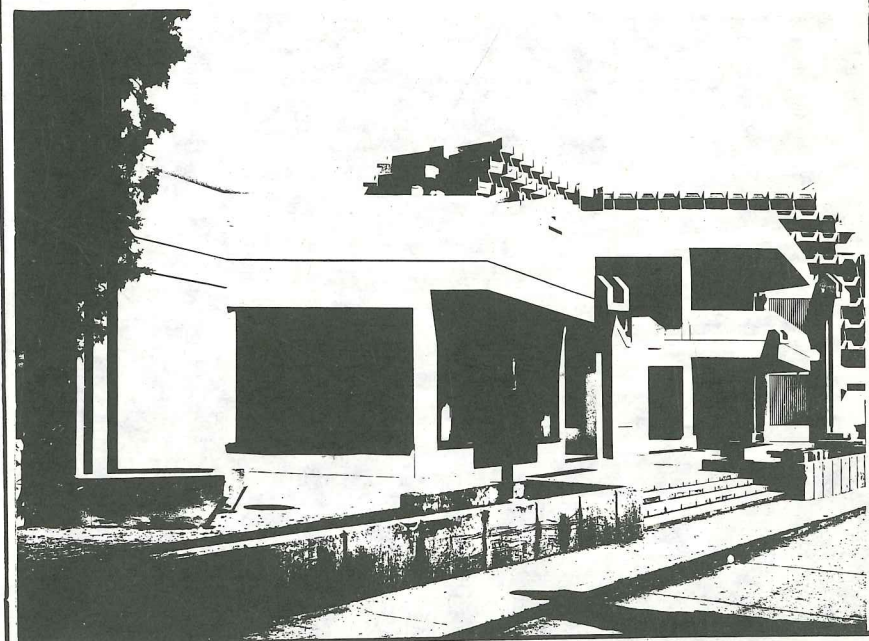
година на проектирање:
1981/82

година на изведување:
1982/84

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"
СОЗТ "ВИСОКОГРАДБА"

СОВЕТРИМ - МОСКВА
СССР

Објектот претставува комплекс од четири рестора-
ни за вкупно 1000 особи, дел за приготвување на
14000 оброци, сала за танцување, кино сала за 350
гледачи и куглана. Вкупната површина на ресторани-
скиот комплекс изнесува 6332,35 м².

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"

Комплекс за одмор
Заповаре - Сочи - СССР

Изведен објект К6

автори:
РАЃЕНОВИК Р. дипл.инг.арх.
КОСТИК Д. П. дипл.инг.арх.

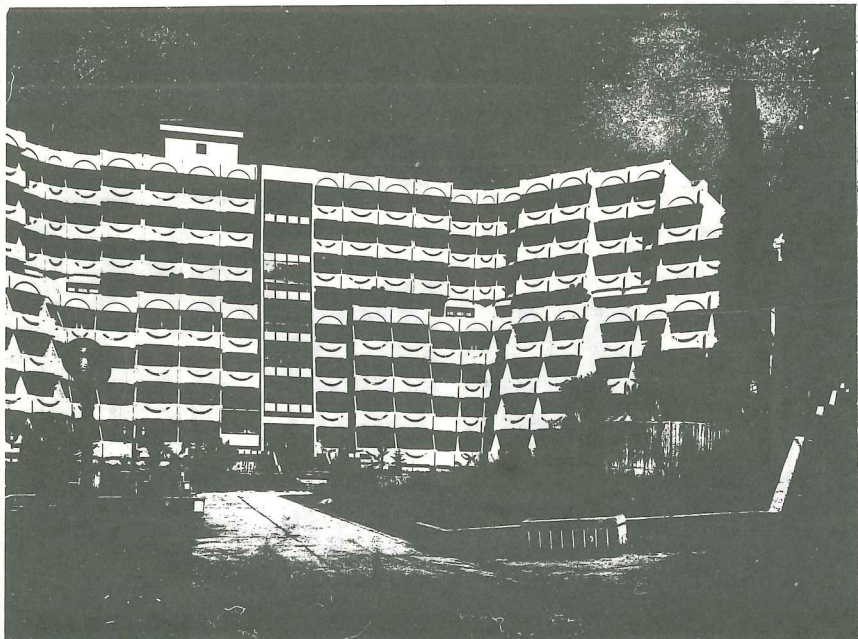
соработници:
ФИЛИПОВА Ц. дипл.инг. арх.
АПОСТОЛСКА Љ. арх.тех.

година на проектирање:
1981/82

година на изведување:
1982/84

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "ВИСОКОГРАДБА"

СОВСТРИМ-МОСКВА
СССР

Корпусот К6 содржи дел за одмор со 131 двокревет-
на соба или 252 легла и дел за медицински про-
стории со кабинети за лекар, медицински сестри,
изолации и други помошни простории, со вкупна по-
вршина на објектот од 8184,87 м².
Во архитектонска смисла успешно се вклопува во
конфигурацијата на теренот и околниот дендро парк.

ГРО "МАВРОВО"
ООЗТ "МАВРОВОПРОЕКТ"-СКОПЈЕ

Станбена зграда II + 4 + II на бул.
"ЈНА" - Скопје

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ХРИСТОВ Р. дипл. инг. арх.

соработници:
СТОЈАНОВСКИ Т. арх. тех.
ЦВЕТКОВСКИ Г. арх. тех.
ГОРЃЕВИК Д. арх. тех.

година на проектирање:
1981 год.

година на изведување:
1982/83 год.

изведувач:
ГРО "МАВРОВО"-СКОПЈЕ

инвеститор:
ГРО "МАВРОВО"-СКОПЈЕ

Колективна станбена зграда проектирана за па-
зар со структура од 2-собни, 3-собни, 4-собни
станови и ателјеа дуплекс за архитекти-сликари
Условената урбанистичка маркица од три ламели
паралелни со булеварот, кои се оддалечуваат од
него кон запад формирајќи проширувања кон сту-
дентскиот дом е променета во тек на градба при-
што е променета основната композиција на ансам-
блот. За прв пат во Скопје, кај станбен објект
употребена е армирано бетонска безгредна кон-
струкција со плоча д=20 см, конзоли преку 2 ме-
три, и пасивна термичка заштита на објектот.
Употребата на трослојниот надворешен вид (фу-
говена тула, воздух и сипорекс) во комбинација
со сразмерно мали отвори наполно одговара на
почетните услови за термичка заштита. Во тек
на користењето се покажа дека почетните инвест-
иции наполно се исплатени, со многу малите гу-
битоци на топлина и малата потрошувачка на енер-
гија при загревањето (спална 12 м² - три ради-
јаторски ребра).

Исто така употребата на монтажните санитарни ка-
бини придонесе за брза изградба и економично ре-
шение на комплетните инсталации.

РО "МАКЕДОНИЈАН РОЕКТ"
СКОПЈЕ

СТАНБЕН ПОТЕЗ
"ПОРТА ВЛАЕ"-СКОПЈЕ

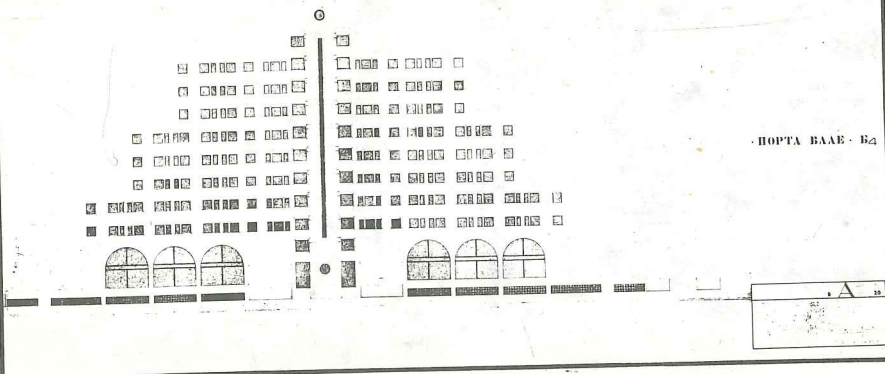
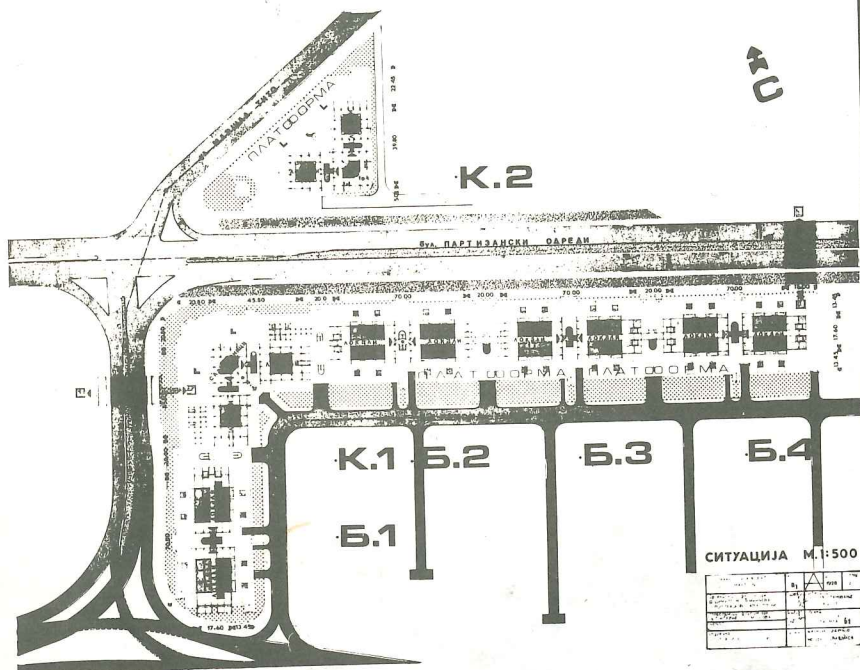
автори:
ДИМИТРОВ Димитар, дипл.инг.арх.
МИНЧЕВА Роса, дипл.инг.арх.
ПОП-ТРАЈКОВ Јован, дипл.инг.арх.
АПОСТОЛСКИ Симеон, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1984

изведувач:
ГРО "ТЕХНИКА"-СКОПЈЕ

инвеститор:
СИЗ ЗА СТАНОВАЊЕ
НА ГРАД СКОПЈЕ

Локација:
Населба "Влае" крстосница на ул. "Маршал Тито"
и бул. "Партизански одреди".
Проектна задача:
Станбени објекти со локали во приземјето и га-
ражирање во сутеренот.
Комплексни содржини:
Две станбени кули од П+10 и П+18 и четири стан-
бени блока од П+8+ПК
Вкупен број на станови 594
Конструктивен систем:
Армирано-бетонски скелет со издвоени степеништа
во армирано-бетонски платна
Обработка:
Платформата е поплочена со мермерни плочи -
травертин
Фасадните површини се во бело - пиковани
Столарија: бруниран алуминиум темно браон

РО "МАКЕДОНИЈАНОВЕ" Т"
ОКОПЈЕ

ОСУМГОДИШНО УЧИЛИШТЕ
ВРАЌЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

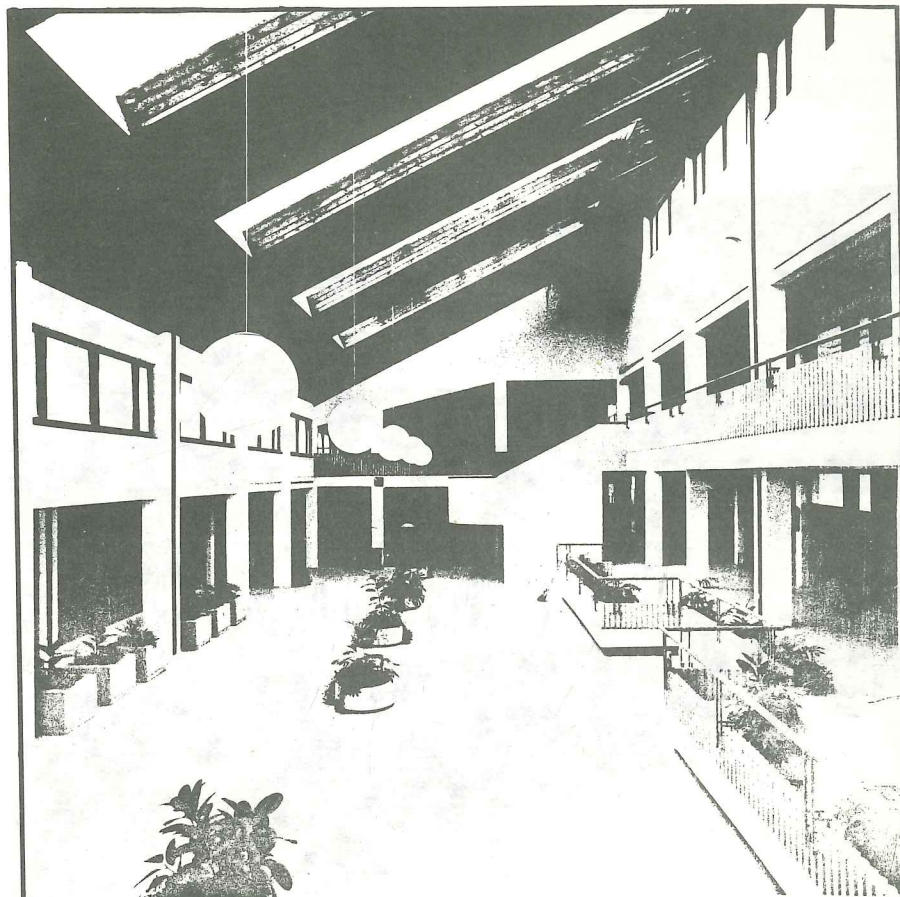
автор:
СИДОРОВИ МИРОСЛАВ, ДИП. ИНГ. АРХ.

година на проектирање:
1981-1982

година на изведување:
1983

изведувач:
ГРАДЕЖНА ОРГАНИЗАЦИЈА
"НОВОГРАДБА"-ВРАЌЕ

инвеститор:
СИЗ ЗА ШКОЛСТВО - ВРАЌЕ

Содржина:

16 училиници за настава со остава за помагала,
(училиница за 30 ученици - 54 m^2).

Кабинети: Физика, Хемија и Биологија.

Управа со соба за наставници, библиотека,
чајна кујна, сала за физичко воспитување со
гардероби и санитарии, просторија за учител,
реквизити и лекар (забар и општа пракса) вкуп-
но 4700 m^2 .

Функција:

Аула максима-матичен простор за проекции, па-
тронати, давање на свидетелства, концерти, дру-
гарување, и сл.

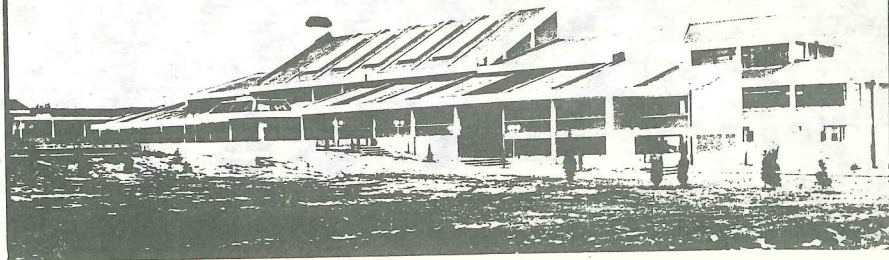
Вертикалната диспозиција на овој простор дава
можност за искористување на соларната енергија.

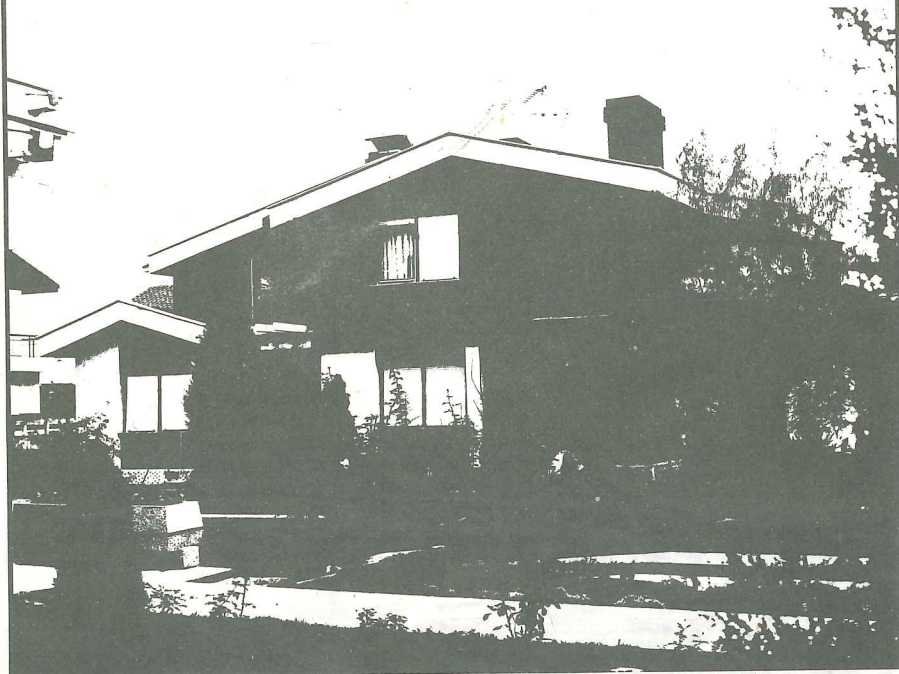
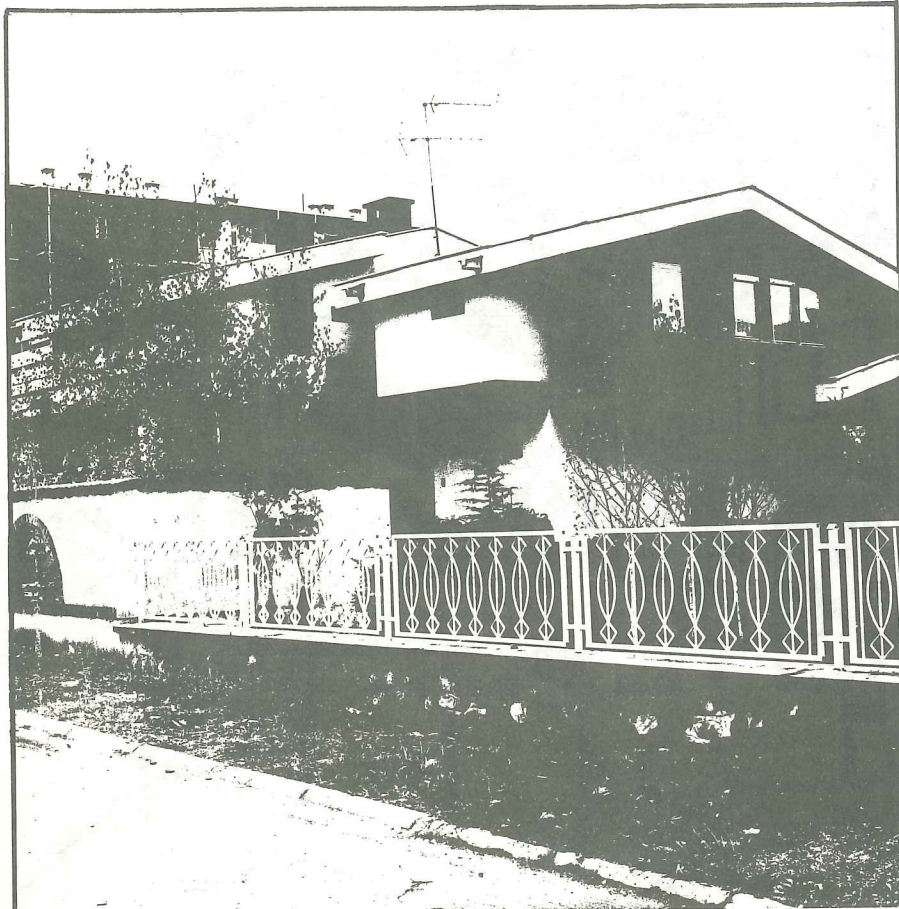
Екстериер:

Влезно плато, простори за игра, физичка култура
на отворено-ракет, кошарка и одбојка.

Архитектонски израз:

Обоен природен бетон-бел, исполна-сандвич од
црвена фугована тула, коси кровови во ентериер
и екстериер, покривање со брановиден салонит
во бра он боја.

"МАКЕДОНИЈА.ПРОЕКТ"
СКОПЈЕ

ИНДИВИДУАЛНА СТАНЕБНА
КУКА ВО КАВАДАРЦИ

ИЗВЕДЕН ПРОЕКТ

автор:
МИЦЕВСКИ Благоја, дипл.инг.арх.

соработници:
МИЦЕВСКИ Тихомир, арх.техн.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983

изведувач:
ПРИВАТНИ РАБОТНИЦИ

инвеститор:
ПРИВАТЕН ИНВЕСТИТОР

За потребите на една поголема фамилија, објек-
тот со својата програма овозможи сместување на
стан за младите со нивните деца во приземјето
и стан за родители во поткровјето.
Вкупната нето површина е 130 м².

"МАКЕДОНИЈАПРОЕКТ"
СКОПЈЕ

СТУДИЈА ЗА ПРИМЕНА НА
ГИПСКАРТОНСКИТЕ ПЛОЧИ
ВО ПОДОБРУВАЊАТА НА
ЗВУЧНОТОПЛИНСКИТЕ
КАРАКТЕРИСТИКИ НА
ГРАДЕЖНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

автор:
ТРАЈКОВСКИ Трајко, дипл.инг.арх.

соработници:
РАЛИК Славица, дипл.инг.арх.
КОСТАДИНОВСКИ Влатко, дипл.инг.арх.
ПЕТКОВСКА Милка, арх.техн.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
РАДИКА - КОМБИНАТ ЗА
ГИПС И ГИПСЕНИ ПРОИЗВОДИ
ДЕБАР

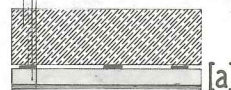
Гипсот, како градежен материјал е запоставен кај нас. Додека другите земји го применуваат во многу големи количини (100-120 кг градежен гипс по жител), и во најразлични видови на производи за градежништвото, кај нас, пред се заради навиките од традиционалната градба, неговата примена е минимална (4-5 кг градежен гипс по жител). Студијата има за цел да појасни определени недоразбирања во врска со примената на гипскартонските плочи во градежништвото и да укаже на повеќеструката корист од нивната примена: ефтина цена на плочите, едноставна монтажа, лесна конструкција, поедноставување на одделни занатски работи итн. Особено денес, кога современите градежни прописи бараат од градежните материјали да одговорат на повеќе барања (противпожарни, звучнотоплински...), гипскартонските плочи претставуваат вистинско решение за решавање на овие проблеми.

Гипскартонските плочи во соодветство со тврдите плочи од стаклени фенолизирани влакна - ТЕРМАЛ-ПЛОЧИ - со или без парна брана од Алу-фолија, претставуваат вистинско решение за обложување на внатрешните површини, а воедно придонесуваат кон отпорноста на оган, за подобрување и корекција на топлинската и звучната заштита како и за спречување на минување на внатрешната водена пара во градежните елементи. Современата технологија на производство на стаклени влакна и фенолизирани тврди плочи овозможува директно лепење на ТЕРМАЛПЛОЧИТЕ на видот без да се јави раслојување на плочите, што значи избегнување на потконструкциите, како и елиминирање на топлинските и звучните мостови.

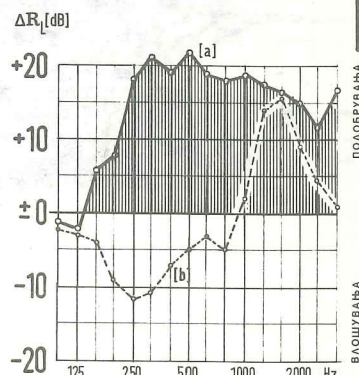
подобрувања на звучната изолација

со примена на тврди плочи
од стаклени влакна како
изолациски слој

ЗИДНА ПРЕГРАДА
ГИПС-ЛЕПИЛО
ПЛОЧИ ОД СТАК. ВЛАКНА
ГК ПЛОЧА 12.5 mm

ЗИДНА ПРЕГРАДА
ГИПС-ЛЕПИЛО
ПЛОЧИ ОД СТИРОПОР
ГК ПЛОЧА 12.5 mm

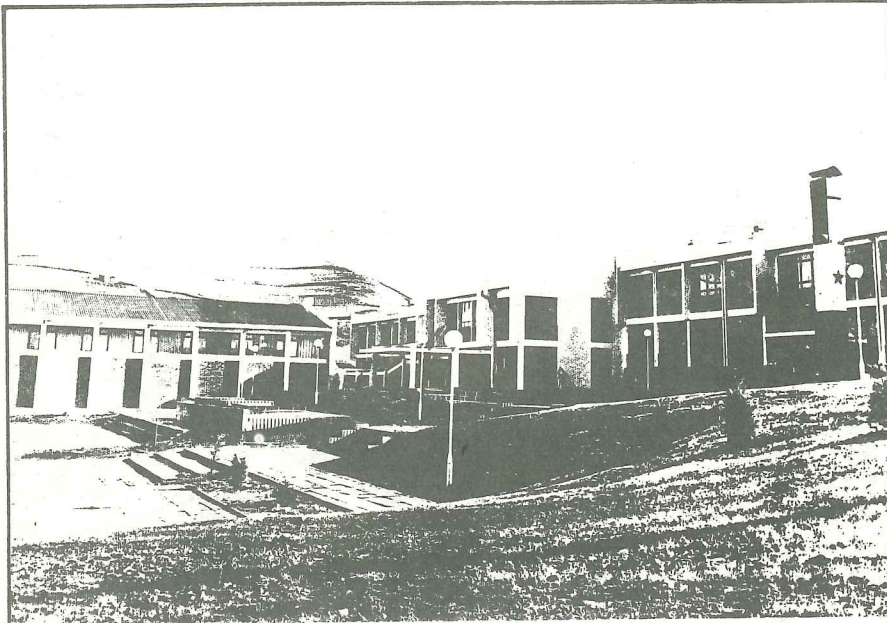
ПОДОБРУВАЊЕ НА
ЗВУЧНОТОПЛИНСКИТЕ
КАРАКТЕРИСТИКИ
СО ПРИМЕНА НА
ТЕРМАЛ
ГК-ПЛОЧИ

NADVOREŠEN MALTER
BLOK 20
GIPS LEPILO
PLOČI OD STAKLENI VLAKNA
ZALEPENI NA GIPSKARTON -
SKA PLOČA 12.5mm
(•AL-FOLIJA)

БЕЗ ТЕРМАЛ ГК-ПЛОЧИ

$K = 1.67 \text{ w/m}^2\text{K}$
 $I_z = -4 \text{ dB}$

$K = 0.62 \text{ w/m}^2\text{K}$
 $I_z > +1 \text{ dB}$

"МЕГАПРОЕКТ"-ШТИП

ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ
ВО ШТИП

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

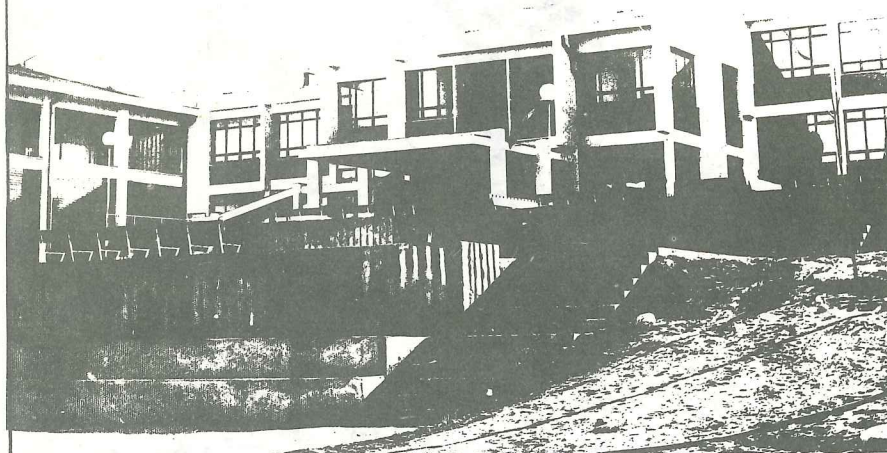
автори:
ОПАШИНОВА Нада, дипл.инг.арх.
ДОНГУРОВ Јордан, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1983/84

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГНИЈА"
ООЗТ "ХИ Градилиште"-ШТИП

инвеститор:
РЕЖИСКИ ОДБОР ЗА ИЗГРАДБА
НА УЧИЛИШТА ОД МЕСНИОТ
САМОПРИДОНЕС

"МЕГАПРОЕКТ"-ШТИП

МЕДИЦИНСКО УЧИЛИШТЕ ВО ШТИП

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:

ПЕТРУШЕВ Павле, дипл.инг.арх.
ЛОНГУРОВ Јордан, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување
1983/84

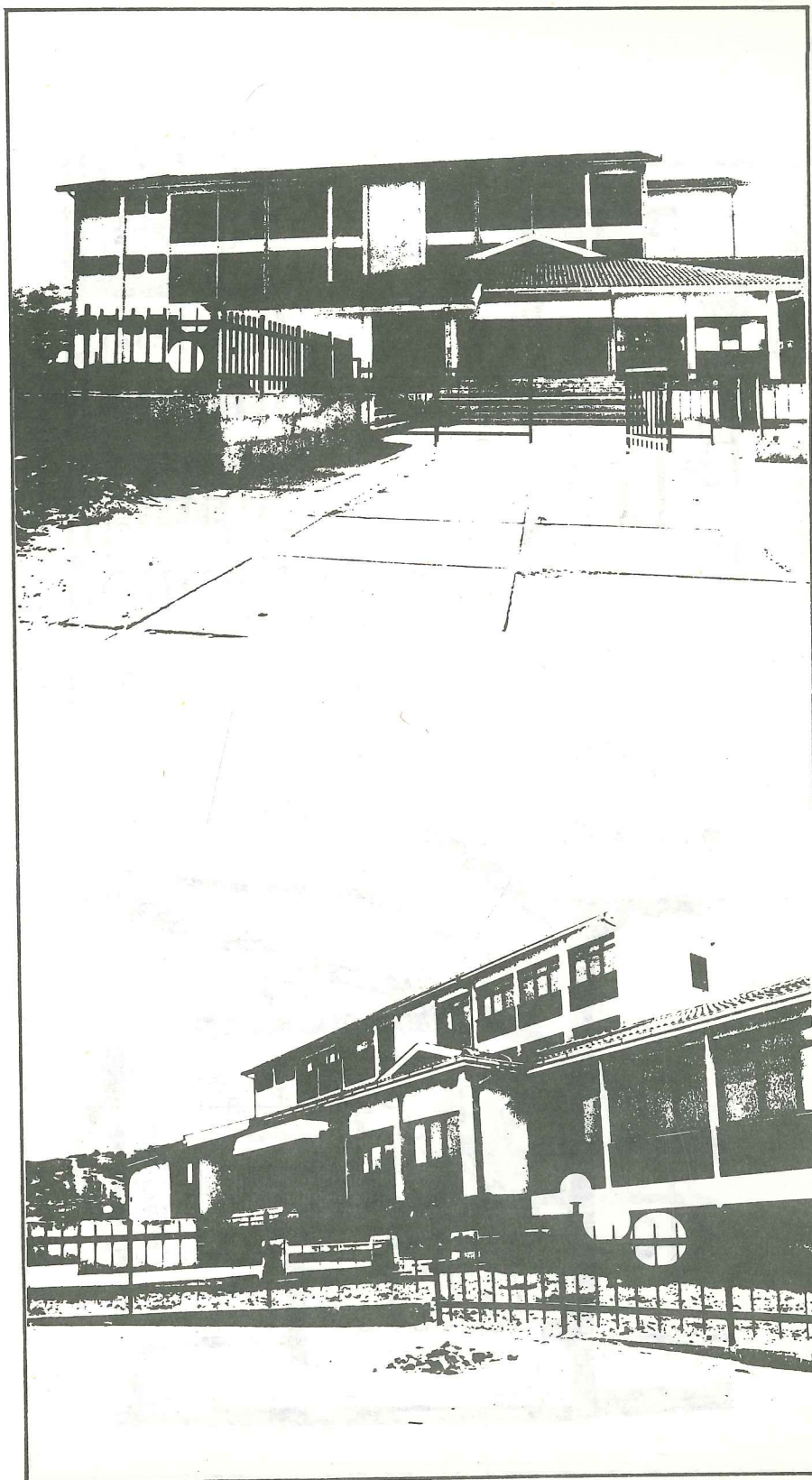
изведувач:

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"

ООСТ "ХИГрадните"-ШТИП

инвеститор:

РЕГИОНСКИ ОДБОР ЗА ИЗГРАДБА
НА УЧИЛИШТА ОД
РЕГИОНОТ САМОРИДОНЕС

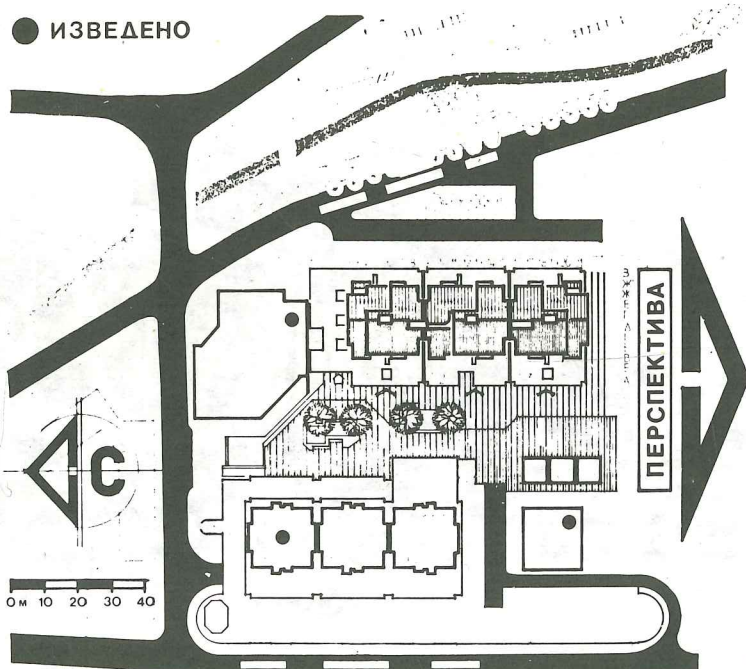

МАСШТАБ 1:500

0 1 2 3 4 5

ДВОИПОСОБЕН

● ИЗВЕДЕНО

0м 10 20 30 40

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ "ПАНОРАМА"-КОЧАНИ
РАБОТНА ЕДИНИЦА - СКОПЈЕ

СТАНБЕНО-ДЕЛОВНО-ТРГОВСКИ
ОБЈЕКТ "БЛОК Б"-КОЧАНИ

ПРОЕКТ

автор:
ВЕЛКОВСКИ Иван, дипл.инг.арх.

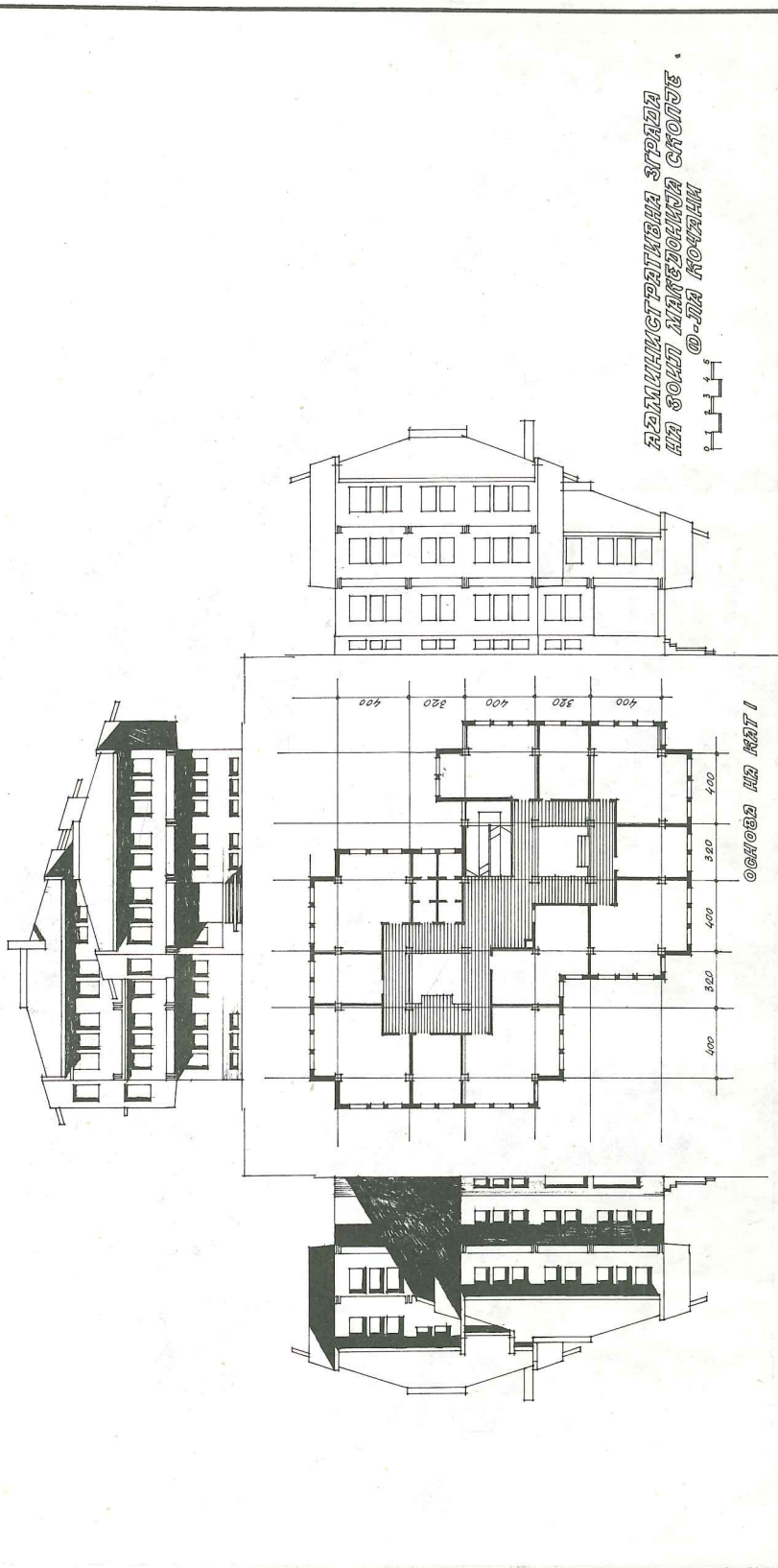
соработници:
АПОСТОЛОВ В. дипл.инг.арх.
БАЗЕРКОВСКИ Д. дипл.инг.арх.
ВИТАНОВСКИ Ј. дипл.инг.арх.
ВЕЛКОВСКА Б. арх.техн.

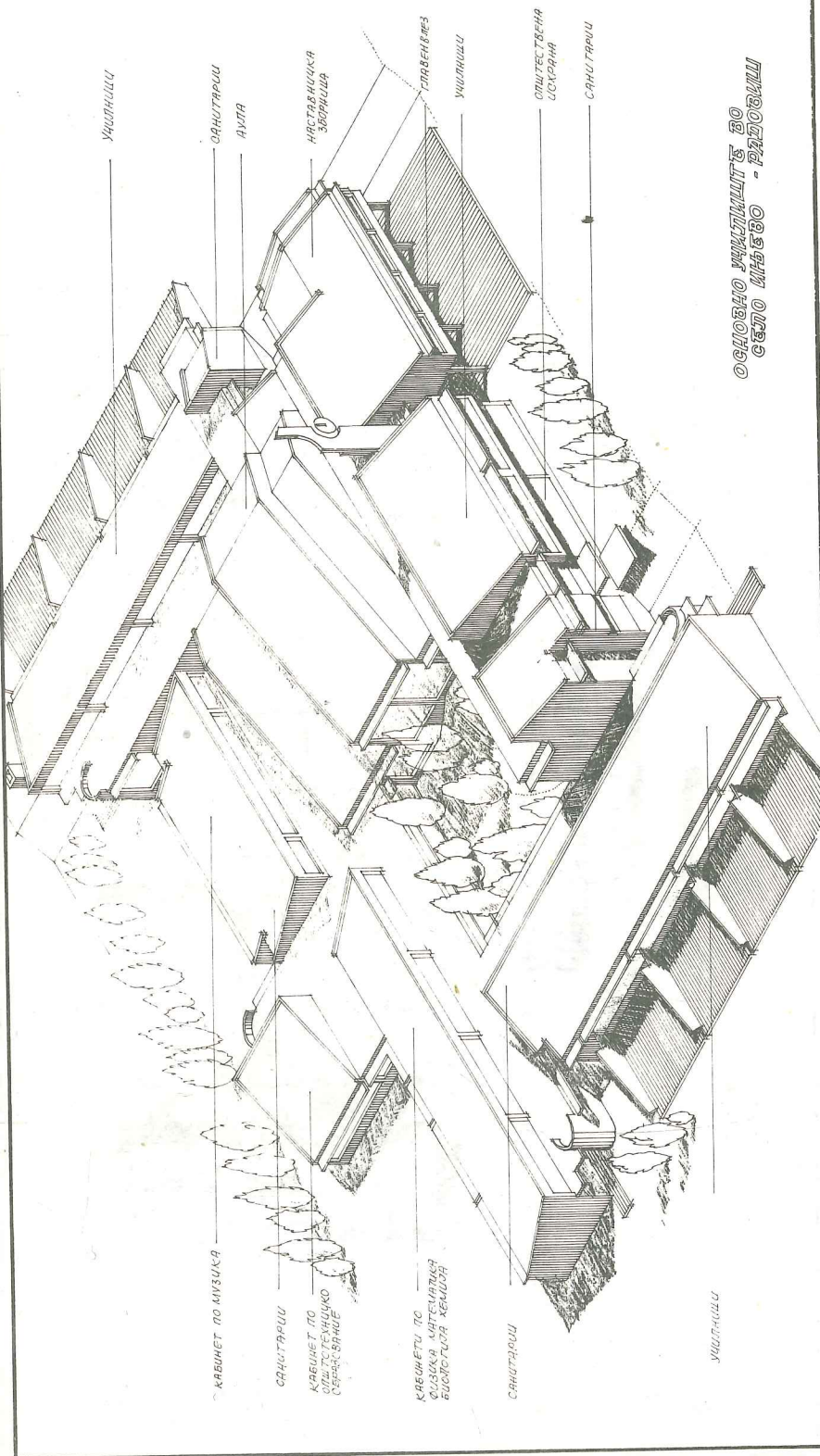
година на проектирање:
1984

инвеститор:
РГО "БЕТОН"-СКОПЈЕ
ООСТ "Х Градилиште"-Кочани

Станбено-деловно-трговскиот објект "Блок Б" лоциран е во центарот на Кочани и претставува заокружување на една микро целина заедно со веќе изведените објекти: стоковна кука и станбено-деловно-трговскиот објект "Блок А". Пешачката променада која се формира помеѓу овие објекти располага со содржини кои се способни со својата привлечност и стимулативност да обезбедат можност за целодневно комуницирање меѓу граѓаните.

Објектот "БЛОК Б" е проектиран како единствена станбена групација составена од три ламели. Со проектирањето на архитектонскиот склоп на масите со каскадно повлекување се формира цврста архитектонска композиција на секоја ламела. Ламелите споени заедно создаваат единствено организиран облик со складен архитектонски израз на секоја ламела кои целината, почитувајќи ги притоа функционалните барања за организација на станбена единица и изборот на материјалите: фасадна цигла, етернит, натур бетон. Ламелите се проектирани со централно вертикално комуникациско јадро, со четири стана на подест кои впираат во типовите според бараната структура на станови. Висината на ламелите е од 7 до 9 ката со приземје, месанин и поткровје. Вкупно има 101 стан, од тоа 15% едноспобни, 30% двоспобни, 30% двоипоспобни и 25% троспобни станови со вкупна корисна површина од 7.470 м². Мезанинот е наменет за деловни просторни со корисна површина од 768 м². Во приземјето има боксови за сместување на огрев секој стан, а во анексите се предвидени локали за трговија и угостителство со површина од 1.000 м². Вкупната корисна површина на објектот е 11.422 м².

ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ ВО
СЕЛО ИВЕВЕ-РАДОВИШ

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ
И ПРОЕКТИРАЊЕ
"ПАНОРАМА"-КОЧАНИ

ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ
ВО СЕЛО ИВЕВЕ-РАДОВИШ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ГИЦОВ Александар, дипл.инг.арх.

соработници:
ПЕНДОВСКИ К. дипл.инг.арх.
НАУНОВА Д. арх.техн.
АТАНАСОВ Ј. дипл.инг.арх.
БУЦОВСКИ

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1984 (во изградба)

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООСТ "Х Градилиште"-РАДОВИШ

инвеститор:
СИЗ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И
КУЛТУРА-РАДОВИШ

Две рамнини пресечени со една косина која чини разлика меѓу нив од 3 м, представуваат локацијата за основно училиште во село Ивеве. Во својата содржина опфаќа: собирна аула, хол, кабинетски тракт, дел за општествена исхрана, наставничка зборница и трактови на училишница. Чистината на локацијата е немарумена бидејќи објектот е претежно приземен освен при влезната партија каде што се сместени: влезен хол, портирница, општествена исхрана на приземје и тракт од училишница и зборница на катот. Подрумскиот дел и засолништето се вкопани во делот од шкарпата врз кој лежи другиот тракт од училишница, а кабинетите, и третиот тракт од училишница се сместени во приземјето. Целата зграда е во конструктивен систем од 385 см во двата правци. Носивите елементи се армирано-бетонски, исполнети се од фугована тула, а кровниот покривач е од салонитки. Меѓу себе трактовите затвараат атриум кој само го надополнува како архитектонскиот така и функционално-психолошкиот амбиент на зградата. Демивелацијата на теренот во целост се пресликува на зградата преку различните нивои на аулата. тој ритам го продолжува галеријата и во аулата и завршува со кровниот облик на целата зграда. Овој облик ги подвојува сите функции во училиштето.

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ "ПАНОРАМА"-КОЧАНИ
РАБОТНА ЕДИНИЦА СКОПЈЕ

КОМПЛЕКС БАНКИ-СКОПЈЕ

АРХИТЕКТОНСКО УРБАНИСТИЧКА
СТУДИЈА ЗА ПРОШИРУВАЊЕ НА
КОМПЛЕКСОТ

автор:
ЛАЛОВИЌ Радомир, дипл.инг.арх.

соработници:
ВИТАНОВСКИ Ј. дипл.инг.арх.
КОШЕВ И. дипл.инг.арх.

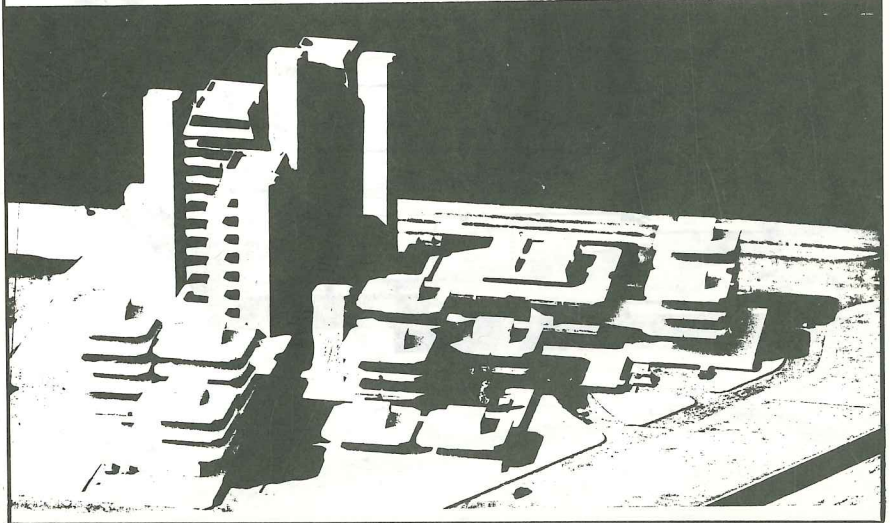
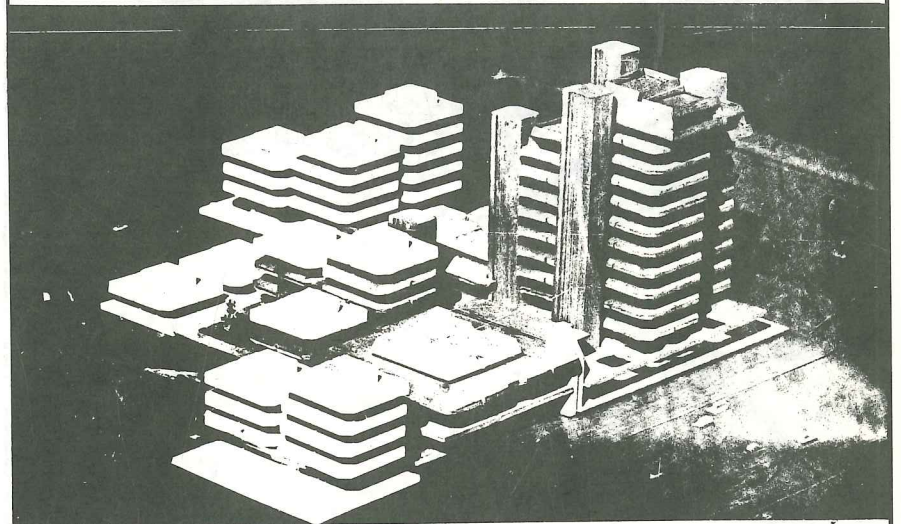
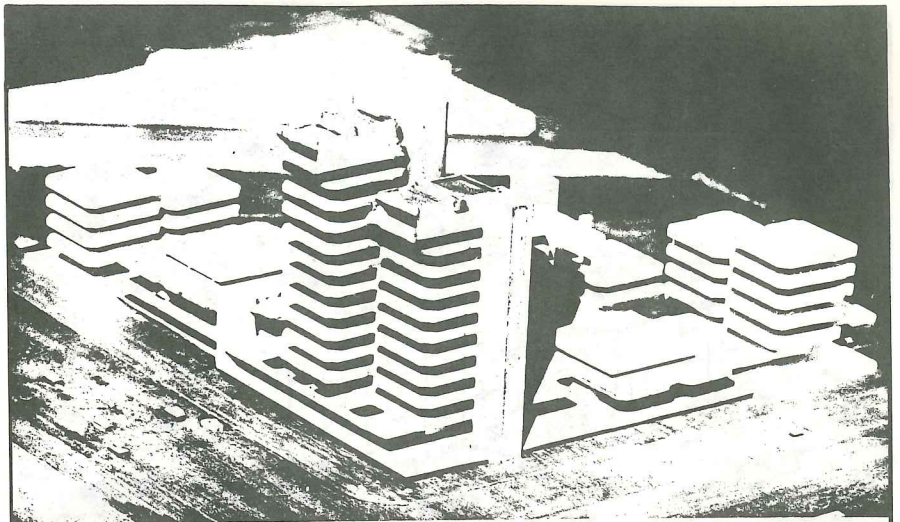
година на проектирање:
1984

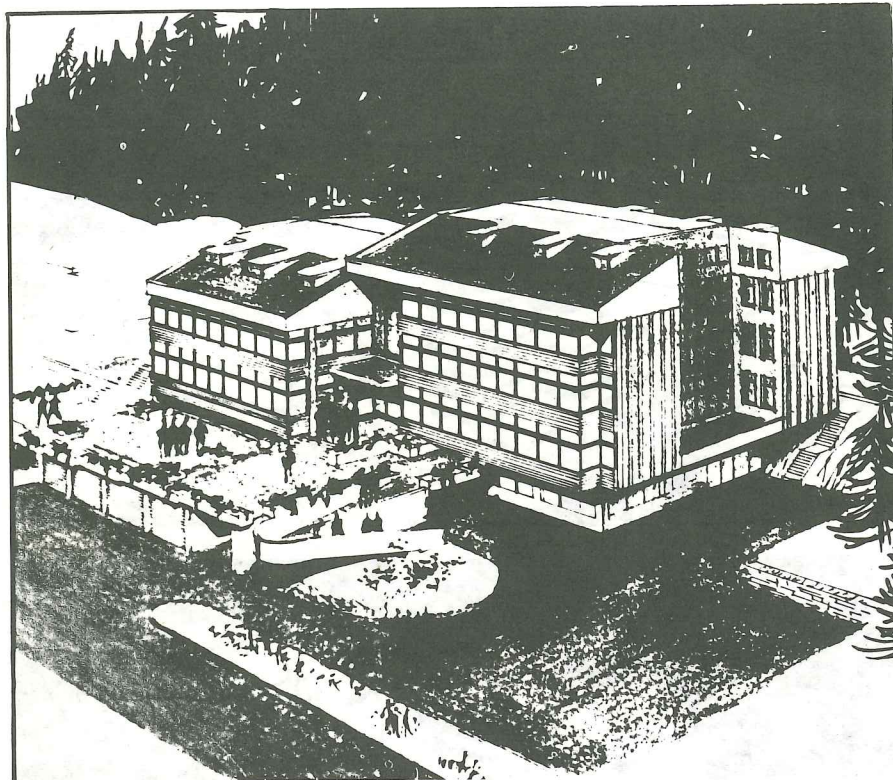
инвеститор:
"ЈУГОБАНКА", НАРОДНА БАНКА
НА СРМ, СОК ЦЕНТРАЛА НА СРМ,
СОК ФИЛИЈАЛА 401

Комплексот на банки од како е реализиран пред скоро една деценија, веќе доби право да биде еден од битните белези на ново Скопје и врши своевидна генетска тензија на зародишниот центар на ново Скопје. Оваа тензија битно се зголеми со изградбата на новиот транспортен центар кој буквално ги отвара вратите на градот. Тензијата се зголемува и од други влијанија. Просторот за кој зборуваме, блиската периферија на пред разурнатото Скопје, со урбанистичкиот план, а многу повеќе со непредвидениот раст на градот кон исток, станува всесно и геометрички центар и гравитационо јадро на градот. Периодот на постоењето на комплексот го означува и периодот на преиспитувањето на планерските претпоставки при програмирањето на видот, обемот и бројот на функциите кои треба да ги содржи планираниот комплекс.

Сегашниот статус покажува тензија и во внатрешната структура на комплексот, произлезена од логични прераснувања на функциите, преку органски промени предизвикани од растот на градот, до потфрлање на планерските претпоставки. Потребата за нов простор е и денес евидентна, а секако ќе биде уште поголема во идниот период.

Респектабилно, но и критички кон постојниот комплекс, предложена е надградба над постојната композициона идеја. Успехот на оваа идеја не е спорен, но согледава во рамките на временската дистанца, може да се очекува авторитетот евентуално да ја транскрибираат својата првобитна идеја во нови видови на хармониски вокализаци.

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ "ПАНОРАМА"-КОЧАНИ
РАБОТНА ЕДИНИЦА - СКОПЈЕ

ЗДРАВСТВЕНА СТАНИЦА
ПЕХЧЕВО

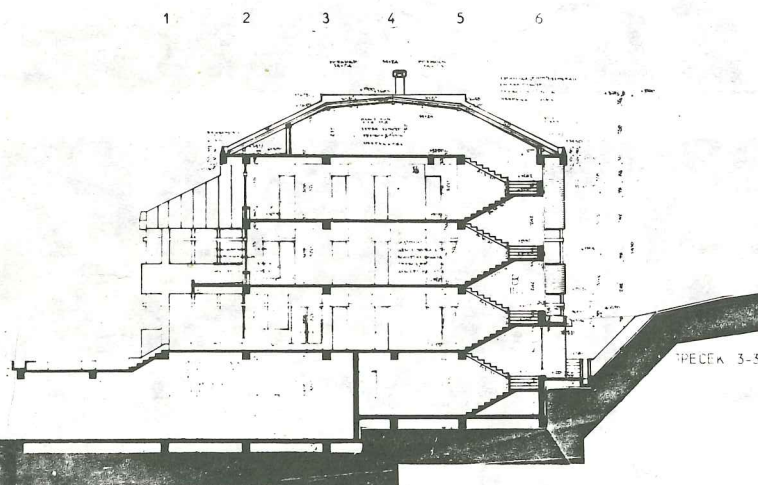
ПРОЕКТ

автори:
ЛАЛОВИК Радомир, дипл.инг.арх.
КОШЕВ Илија, дипл.инг.арх.

соработници:
БАЗЕРКОВСКА Д. дипл.инг.арх.
КОЛЕВСКА И.С. дипл.инг.арх.
ВИТАНОВСКИ Ј. дипл.инг.арх.
ВЕЛКОВСКА Б. арх. техн.
АПОСТОЛОВ В. дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
МЕСНА ЗАЕДНИЦА
ПЕХЧЕВО

Нараснатите потреби за здравствена заштита на населението во градот и поширокото подрачје кое гравитира кон него, условено од брзот стопански развој, наметна потреба за модернизирање на здравствената служба со адаптација на постојаната и градење на нова здравствена станица. Локацијата претставува микро урбанистичка целина со сите потребни елементи за нејзино егзистирање, приодна околина со многу зеленило како елемент за заштита од бучавост и загадување. Постојниот дел се адаптира и доградува и во него се предвидува административен дел, сала за состаноци, хигиено-епидемиолошка служба и одделение за медицина на трудот.

Новиот дел претставува функционално-естетска целина за себе, а во склоп со постојниот објект во склад е со урбанистичкиот план на градот. Функционално објектот е поделен на независни единици кои преку вертикални и хоризонтални комуникации се поврзани во една целина.

Новонаградениот објект има вкупна корисна површина од 1330 м² и во него се сместени следни-

- ниско приземје: итна медицинска помош, котларница,
- приземје: аптека, интерна и општа медицина, рентген,
- I кат: лабораторија, педијатрија, гинеколошко-акушерско одделение,
- II кат: превентивна заштита, стоматологија,
- поткровје: магацини.

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ "ПАНОРАМА"-БЕОГРАД
РАБОТНА ЕДИНИЦА-СКОПЈЕ

ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
НА ЦЕНТАРОТ НА ПЕХЧЕВО

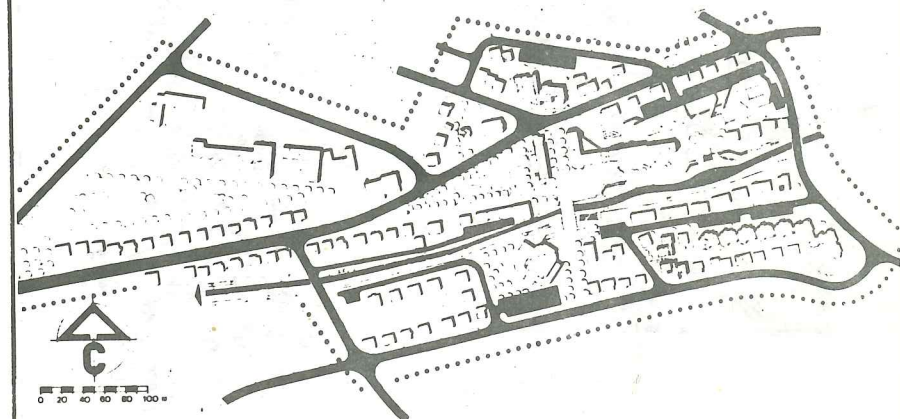
ПРОЕКТ

автори:
ЛАЛОВИК Радомир, дипл.инг.арх.
МОШЕВ Илија, дипл.инг.арх.
КАЛЕВСКА С.И. дипл.инг.арх.

соработници:
НИЗАМОВСКА С. дипл.инг.арх.
ВЕЛКОВСКА Б. арх.техн.

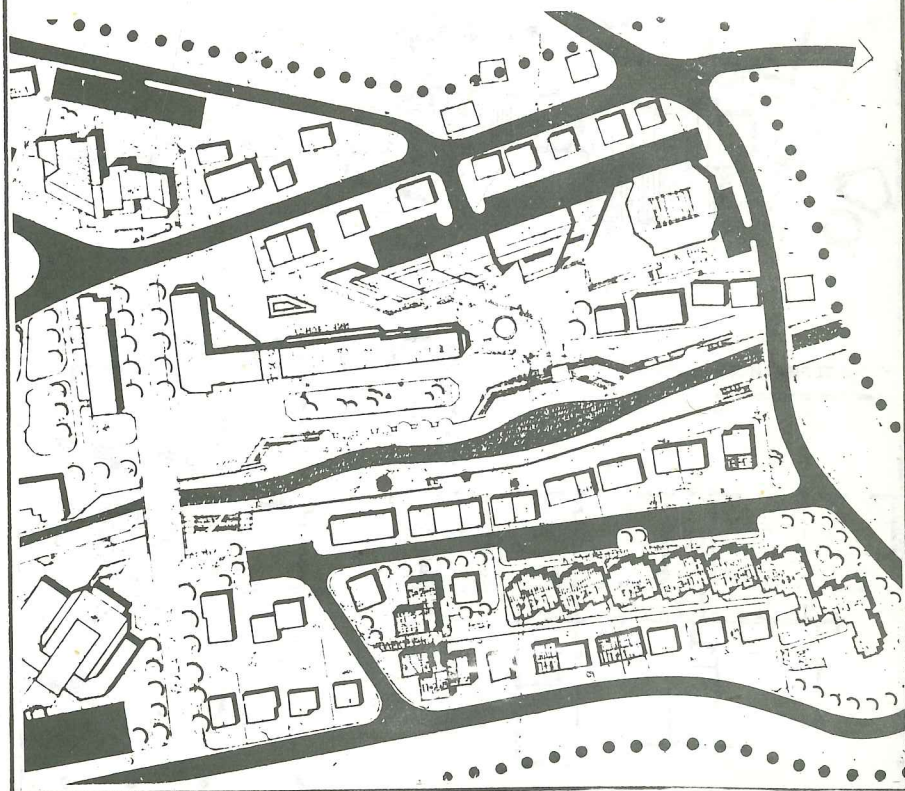
година на проектирање:
1983

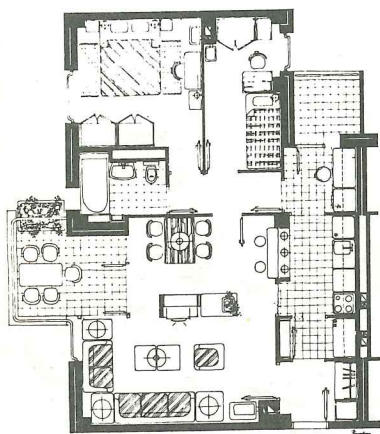
инвеститор:
МЕСНА ЗАЕДНИЦА ПЕХЧЕВО

Слика и градењето на градовите се базира на две основни паралелни линии на конструирање. Првата ја сочинуваат технолошките аспекти на градот кои можат да бидат релативно егзактно проверени, докажани и бранети. Оваа линија ја сочинуваат правците на развој на физичките и инфраструктурните елементи, сообраќајните принципи, еколошките аспекти на градот и неговата околина, социјалните, економските и други. Втората димензија на градот, по многумина почувствителна, ја сочинуваат дилежонирањето на елементите на урбаниот простор, карактерот на урбаните и архитектонските елементи, типологијата на просторот итн. Овие аспекти и теми за разлика од првите, во теоријата на планирањето и архитектурата тешко можат да се проверат и докажат, се до моментот на реализација. Според тоа тие се многу поблиски до луѓето, а со тоа и побитни.

Се проектната задача се бараше детално урбанистичко решение на центарот на Пехчево. Опфатена е површина од 12 ха. На оваа територија живеат 640 жители во 213 индивидуални стамбени згради и 28 станови во колективни стамбени згради. Основна идеја во изработката на планот беше зачувување на сите објекти чиј физички век на траење не е минал, а со мали интервенции да се обезбеди подобрување на содржинскиот и естетскиот момент на просторот, како и решавање на сообраќајната инфраструктура. Во постоечката структура вметнати се и нови содржини како што се трговско-административна зона, дом на културата, колективно домување и зона за одмор, рекреација и секојдневно комуницирање, која се протега долж регулираното корито на водениот тек.

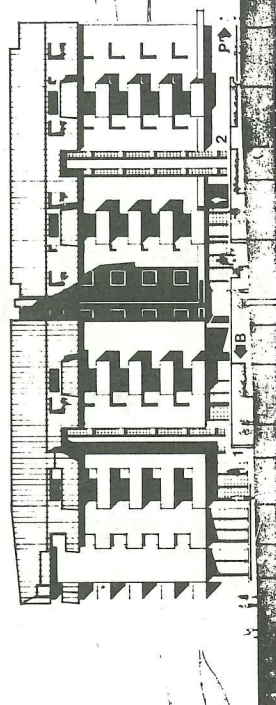

ДВОИПОЛСОБЕН

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N

СЕВЕРИСТОЧНА ФАСАДА

ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЕКТИРАЊЕ "ПАНОРАМА"-КОЧАНИ
РАБОТНА ЕДИНИЦА - СКОПЈЕ

СТАНБЕНА ЗГРАДА-
"ДИСТРИБУЦИЈА"-КОЧАНИ

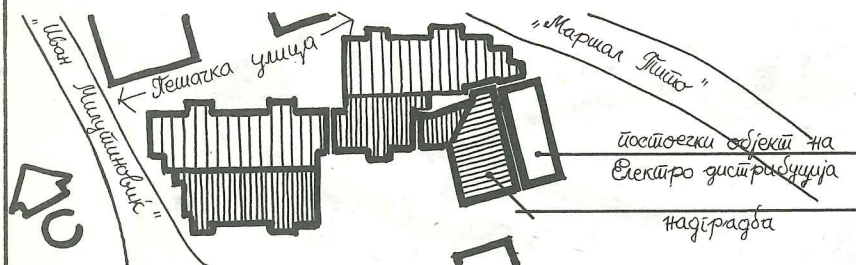
ПРОЕКТ

автори:
ЛАЛОВИК Радомир, дипл.инг.арх.
ВЕЛКОВСКИ Иван, дипл.инг.арх.

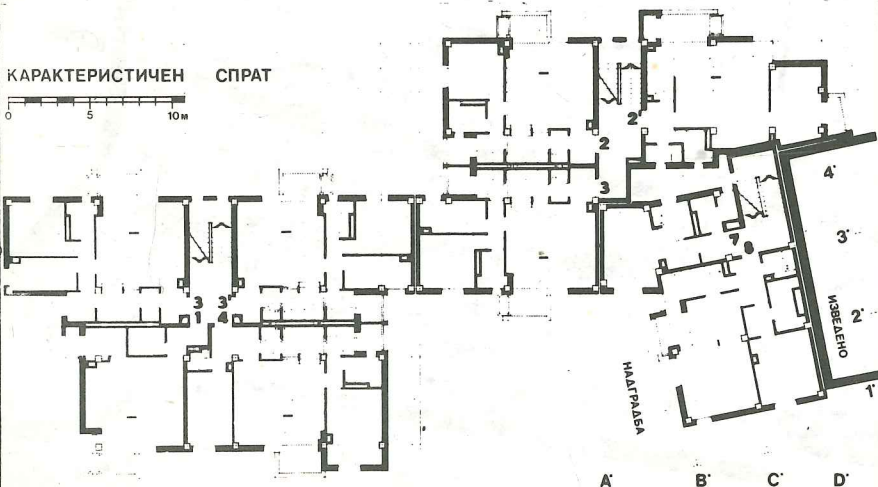
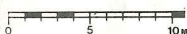
соработници:
АПОСТОЛОВ В. дипл.инг.арх.
ВИТАНОВСКИ Ј. дипл.инг.арх.
НИЗАМОВСКА С. дипл.инг.арх.
ВЕЛКОВСКИ Б. арх.техн.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
ОСНЗ ЗА ДОМУВАЊЕ - КОЧАНИ

КАРАКТЕРИСТИЧЕН СПРАТ

Објектот е поставен на многу специфична и ориентационо неповолна локација. Се протега во правец исток-запад, од исток е ограничена со објектот на Електро-дистрибуција, од север со индивидуални станбени згради, а од запад со сообраќајницата "Иван Милутиновиќ". На локацијата постои и индивидуална станбена зграда со приземје и спрат која според програмските барања треба да се реконструира и да се надгради, со цел да се вклопи во единствена архитектонска целина. Имајќи ги предвид сите ограничувачки фактори, се наложи проектирање на објектот составен од три ламели. Иако секоја од трите ламели е различна по обликот на основата и структурата на становите, споени заедно тие оформуваат целина со складен архитектонски израз, употребувајќи притоа фасадна цигла, етернит плочи за покривање и натур бетон. Ламелите се проектираат со два, три и четири стана на подест, а имаат подрум, приземје, четири спрата и поткровје. Вкупно има 45 стана, од тоа 20% еднособни, 33% двособни, 33% двоипособни и 14% трособни. Во приземјето на објектот сместени се трговски и угостителски локации и шалтер сала за потребите на Електро-дистрибуција. Во подрумот има боксови за сместување на огрев за секој стан.

Вкупната корисна површина на објектот е 4.000 м².

ГРО "МЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООСТ "МЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

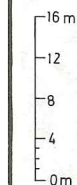
ТРГОВСКА УЛИЦА
КРИВА ПАЛАНКА

ИДЕЕН ПРОЕКТ

автори:
БОГОВСКА Д. дипл.инж.арх.
МЕШКОВСКА-ГЕОРГИЈЕВСКА Г. дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1984

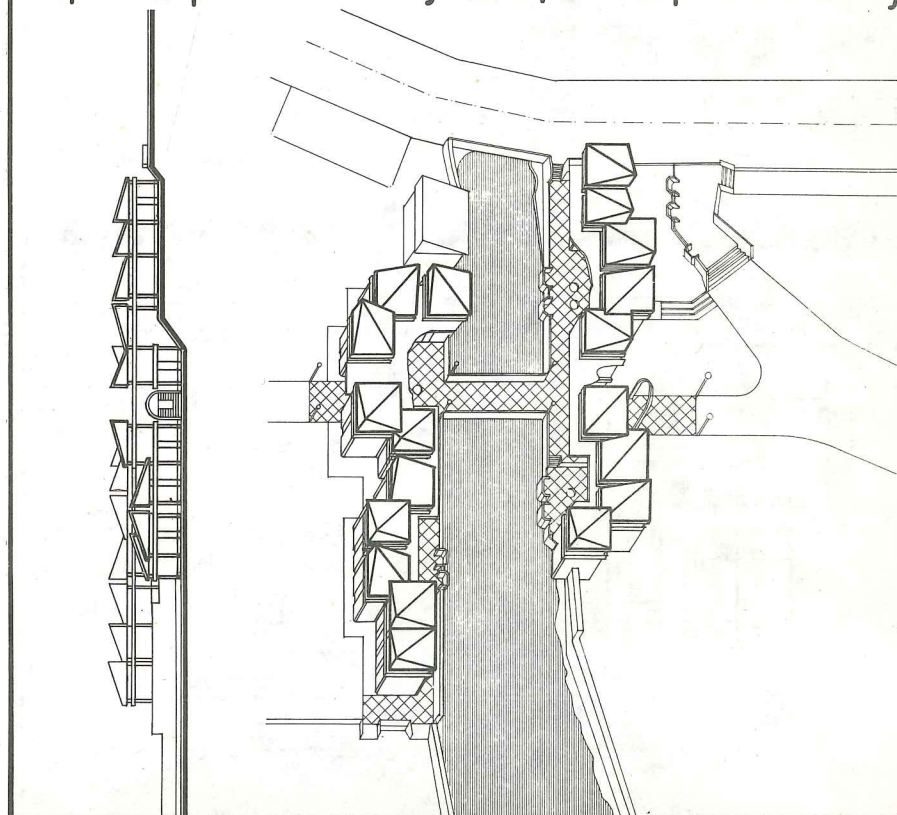
инвеститор:
СИЗ ЗА ДОМУВАЊЕ
КРИВА ПАЛАНКА

- A бурека
слаткарница
бифе
B венчаници
златар
бербер
саатчија
C фото
кондурација
ташнар
биде
Г пилјара
леблебија
бижутерија
шнајпер
ршб. поправки

улица трговска улица трговска у

Локацијата е во централното подрачје на Дурачка река.
Композициски постојат две поголеми групации на дуќани од двете страни на реката. Тие се поврзани со пешачка комуникација-мост. Просторот пред дуќаните е оживеан со одредени проширувања, места за седење и фонтани.
Дуќаните се проектирани во модул, а поголеми или помали дуќани се добиваат со комбинација на модуларните единици.
Содржински, дуќаните се групирани во четири групации:
а) бурека; слаткарница; бифе,
б) венчаници; златар; бербер; саатчија,
в) фот; кондурација; ташнар,
г) пилјара; леблебија; бижутерија; кројач; РТВ поправки.
Конструктивно, пешачката улица е еркено решавана од двете страни над реката. Со тоа се добива во простор и се оформува одредена силуета над реката. Теренот е во пад, а објектите се поставени така да го потенцираат теренот.

ГРО "МЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "МЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

ОДМОРАЛИШТЕ
"МЕЛАГОНИЈА"-ОХРИД

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

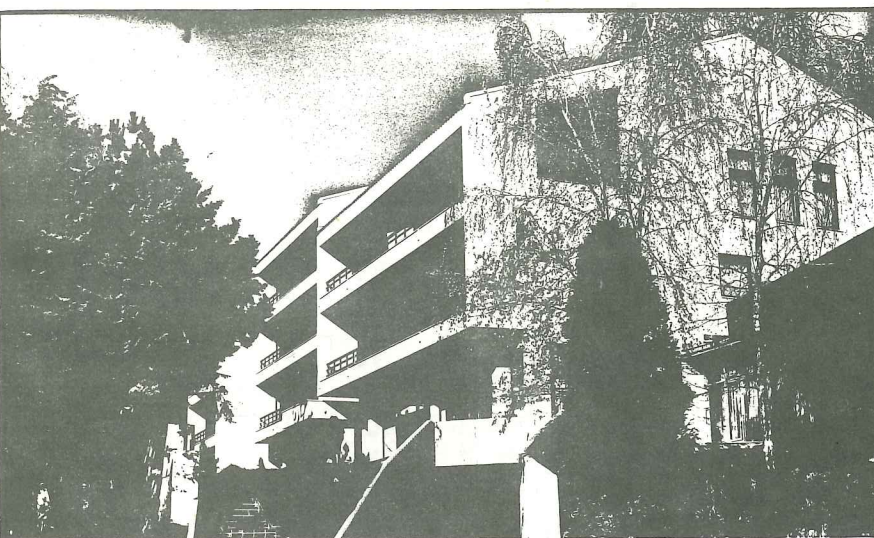
автори:
ЗОГРАФСКА Панда, дипл.инг.арх.
КАРОВСКА Милица, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1983/1984

изведувач:
ГРО "МЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "VI градилиште"

инвеститор:
ГРО "МЕЛАГОНИЈА"

Одморалиштето е конципирано како угостителски објект од Б категорија врз основа на урбанистичкиот план на туристичкиот комплекс, "Св. Стефан" - Охрид. Основните содржини, сместувањето и придружните простори, се вклопени во целина која максимално ги користи условите на теренот и претставува резултат на програмските барања. Основната нагласена содржина, сместувањето на 128 особи во двокреветни, трикреветни соби и апартмани, распоредена е на 5 нивоа. Придружни содржини: холови, рецепција. Заеднички простори: ресторан - за 128 особи, дневен престој и ТВ сала со тераса. Економски простори: кујна за 500 оброци, магацин ладни комори и гардероби за персонал со (колески пристап од паркингот). Слободни простори: парковски дел и тераси. Формирана е волуменска целина со единици со променлива катност, приземје, сутерен и 2,3 или 4 нивоа.

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

СПОРТСКА САЛА-НЕГОТИНО

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

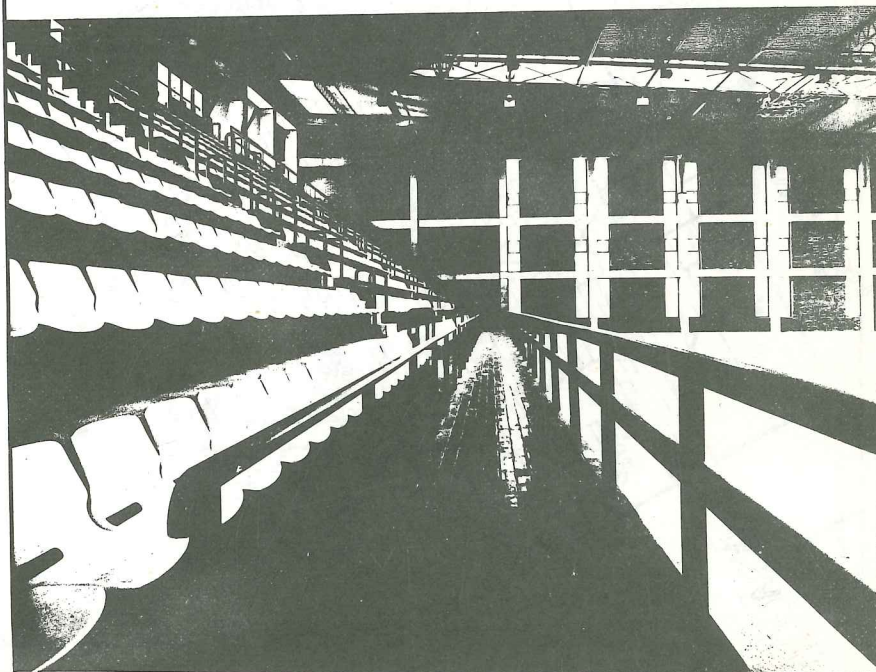
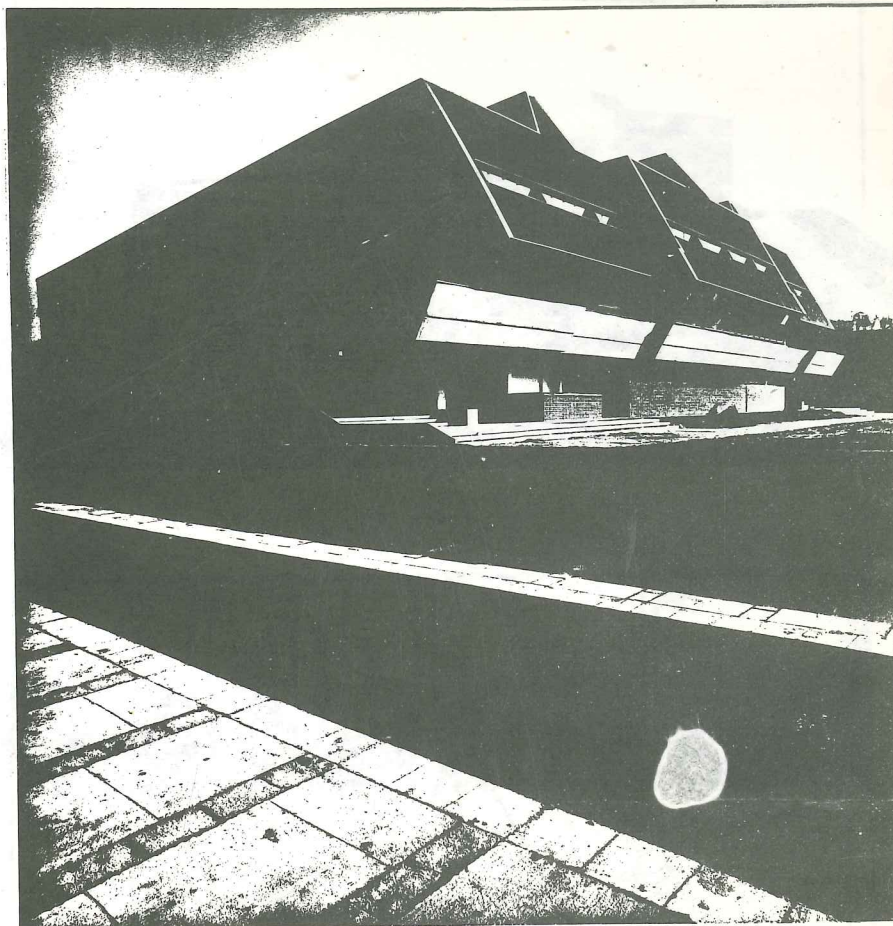
автор:
ИВАНОВА-ЧАУШЕВА Македонка, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1983

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "III градилиште"

инвеститор:
СИЗ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА
НЕГОТИНО

ЛОКАЦИЈА: Во непосредна близина на гимназијата
НАМЕНА: спорт, култура и физичка култура
КАПАЦИТЕТ: едностраната трибина овозможува непре-
печено седење на 900 гледачи
фискултурна сала за потреби на училиштето
КОНСТРУКЦИЈА: армирано-бетонски столбови во
комбинација со просторни решетки како кровна
конструкција.

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

ТРГОВСКИ ЦЕНТАР
БИТОЛА

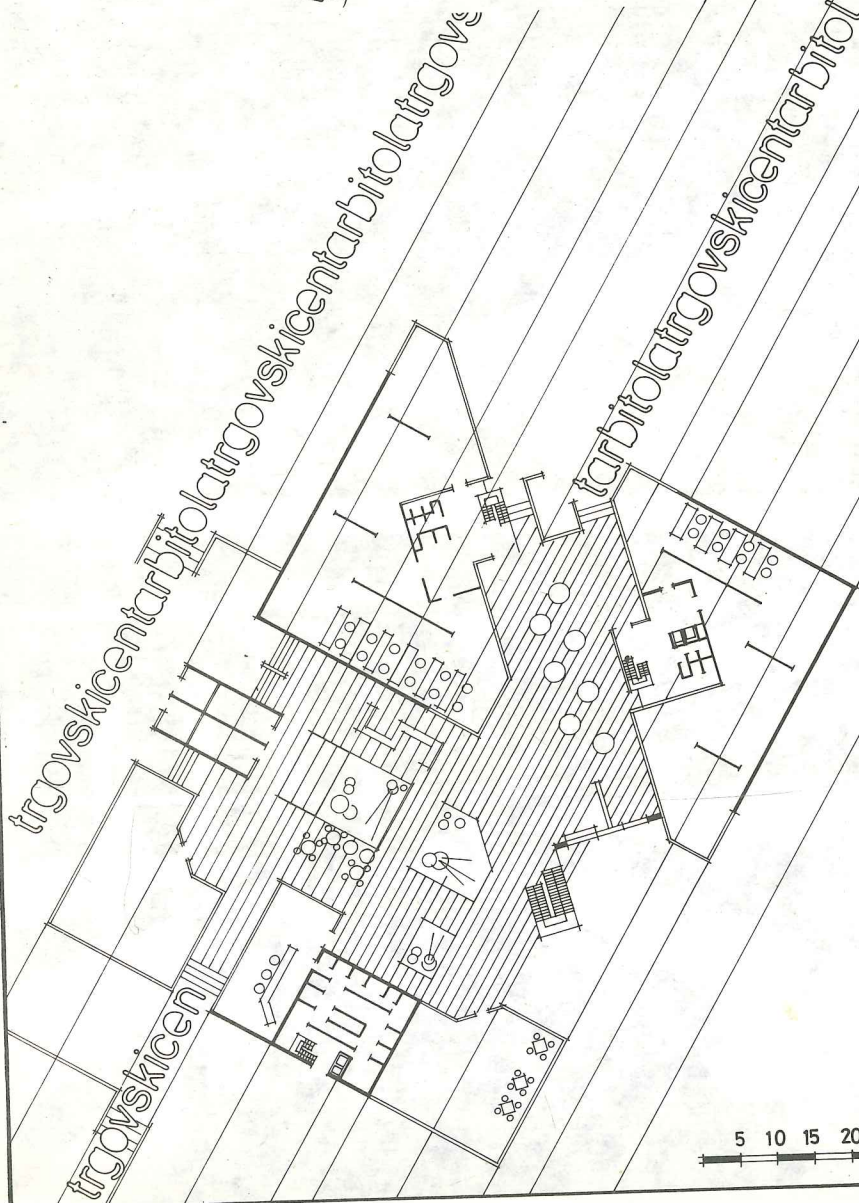
ИДЕЕН ПРОЕКТ

автори:
ИЦЕВСКА-БОРОВА Александра, дипл.инжарх.
АНАСТАСОВА Елеонора, дипл.инж.арх.

соработник:
ЈАШАРИ Лиме, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

инвеститор:
ТРГОВСКА ОРГАНИЗАЦИЈА
"ЈАВОР"-БИТОЛА

Ширењето на градот и формирањето на нови стан-
бени јадра во месноста "Довлецик" наложи и фор-
мирање на ново јадро на објектот од јавен карак-
тер во чија содржина е вклопен и овој трговски
центар.

Неговата поставеност помеѓу две крстосници има-
ше битно влијание при поставувањето на основни-
те габарити.

Двете функционални целини за производно-админи-
стративен и продажен дел заедно со отворените
пешачки патеки, плоштади и галерии прават една
целина.

Производно-административниот дел, одвоен со по-
себни влезови и интерни вертикални комуникации,
ги има сите потребни пратечки содржини.

Продажниот простор, кој со своите содржини се
простира на три ката, има свои отворени верти-
кални комуникации лоцирани во пешачката зона на
комплексот.

Со катност од П+3 и П+5 и вкупна корисна по-
вршина од 25.500 м², комплексот има и 3.500 м²
отворен пешачки простор збогатен со површини на
ресторани, слаткарници и бутици со повеќе намени.

ГРО "МЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООСТ "МЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

ПОШТЕНСКА ЗГРАДА
ВИНИЦА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ЈОВАНОВИК Ружа, дипл.инг.арх.

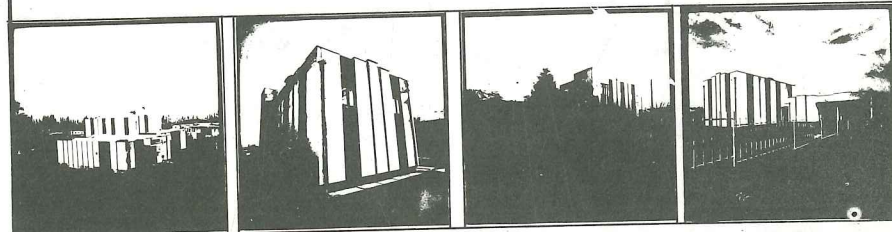
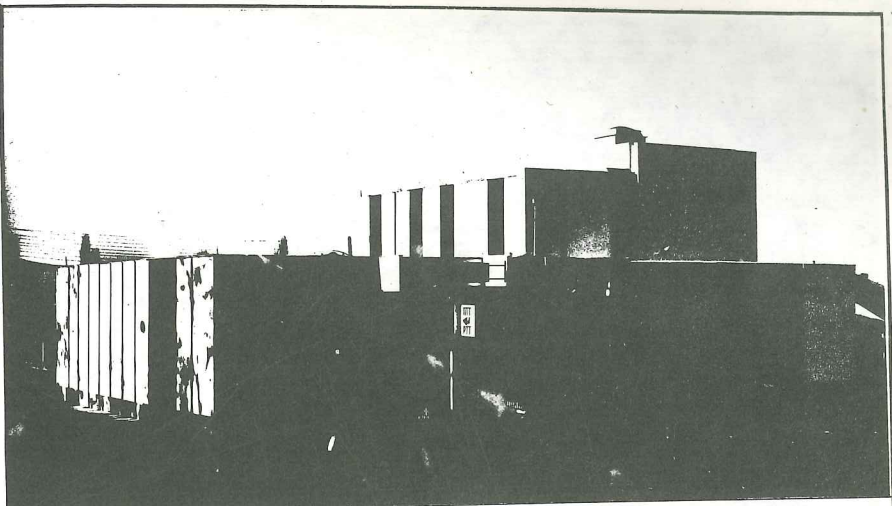
соработници:
ЧЕНГОВИК Милица, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1983

изведувач:
ГРО "МЕЛАГОНИЈА"
ГРАДИЛИШТЕ-ВИНИЦА

инвеститор:
ПТТ СКОПЈЕ

Локација:

Објектот е лоциран на слободна површина во централното градско подрачје на потесната локација на новопроектираниот градски плоштад во Винаца.

Функција:

Програмските барања за решавање на објектот за Т. Т. комуникации и поштенски услуги на реонот на град Винаца напoлно се задоволени. На развиена површина од околу 1500 м² корисен простор организиран во три едделни целини несметано се одвива работата на три различни служби.

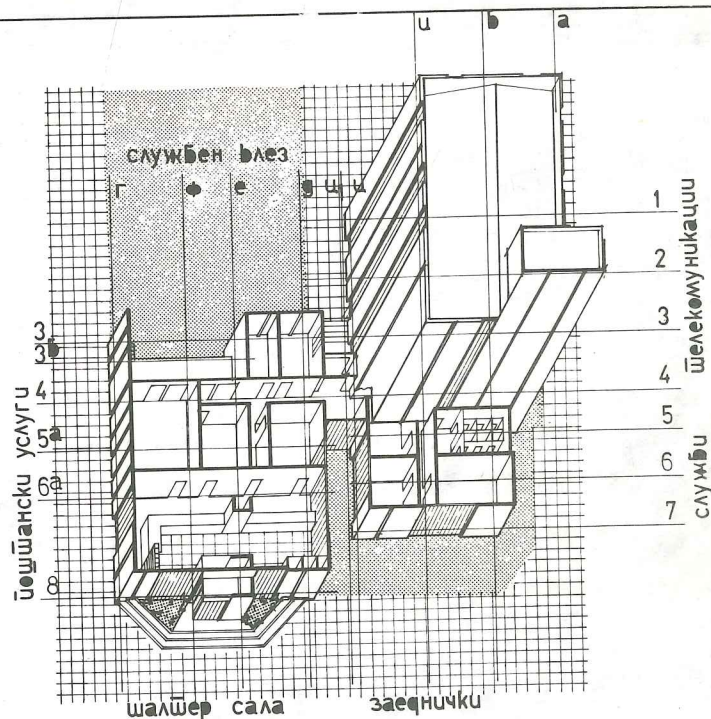
- поштенски, телеграфски и телефонски услуги;
- телекомуникации;
- администрација и заеднички служби.

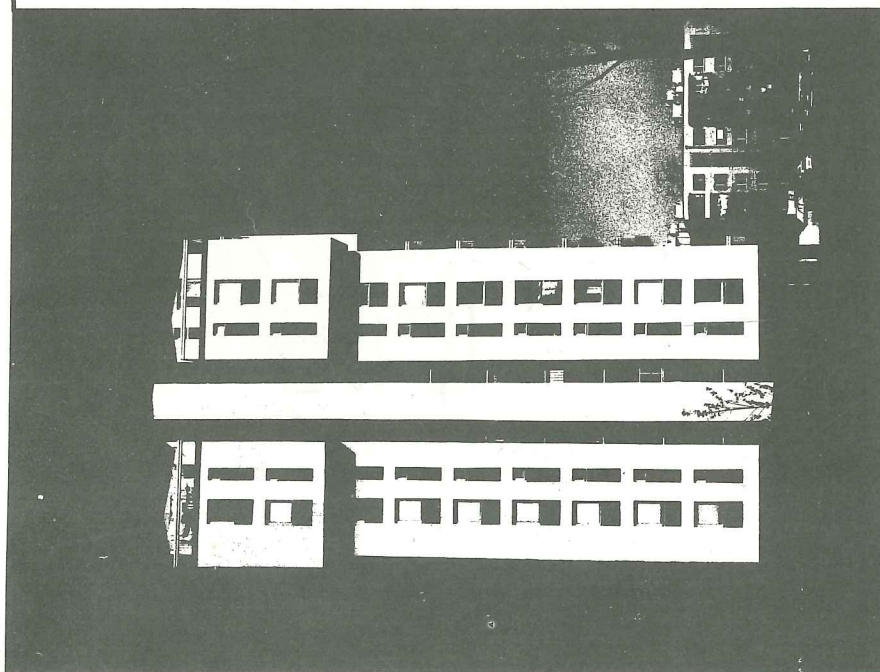
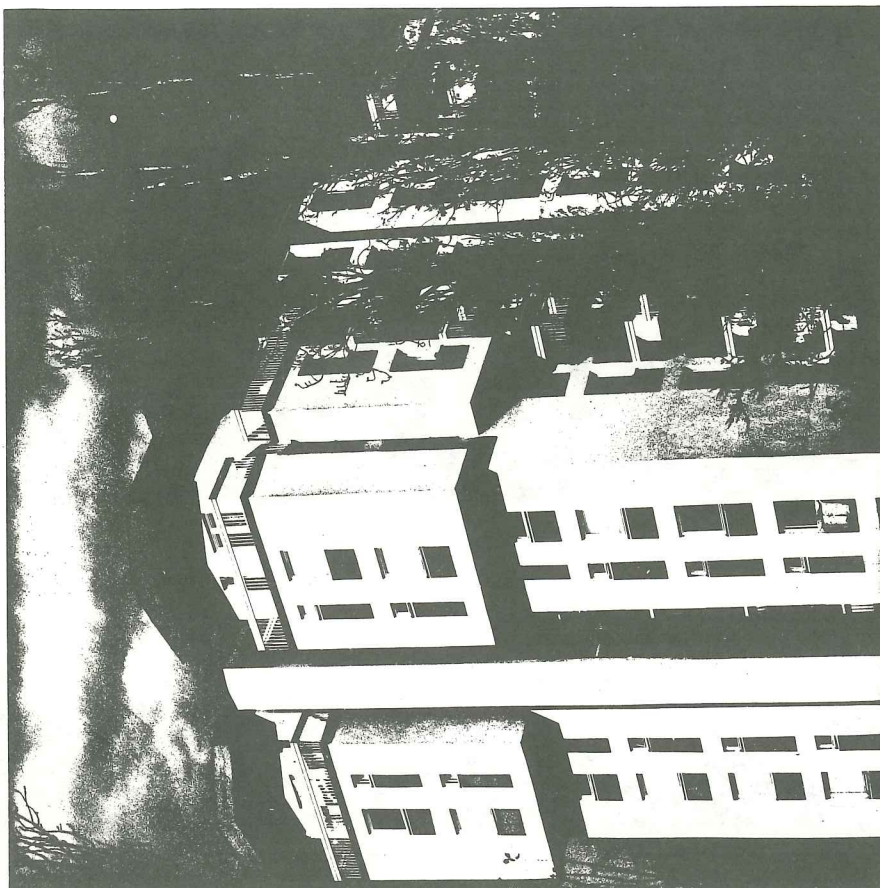
Архитектонски израз:

Основниот модул што е користен во проектирањето на објектот е видлив и во обликувањето на целиот објект. Фасадните платна од бела прскана ризла со нагласени вертикални фуги претставуваат соодветна обработка во склоп со вертикалите во кои се поместени прозорските отвори и парапети, обработени во дуранодик алуминиумски рамки и исполна од сендвич "Ингрид" - Љутомер во браон боја.

Оваа обработка на ѕидните платна е ускладена со останатите објекти кои ќе се наоѓаат на градскиот плоштад.

Зградата на општинското собрание и домот на културата од двете страни, со зградата на поштата од третата, го затвораат градскиот плоштад во трапезна форма наслонета на главната градска сообраќајница.

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

СТАНБЕНА ЗГРАДА П+9+Т
СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
МАЛЕНКОВА Љубинка, дипл.инг.арх.
ИВАНОВА Билјана, дипл.инг.арх.

соработници:
БОГОВЕВА Благоица, техн.
БЛАЖЕВСКА Ангелина, техн.
КОЧКОВСКА Билјана, техн.
АЦЕВСКА Светлана, техн.

година на проектирање:
1980-1981

година на изведување:
1983

изведувач:
ООЗТ "У ГРАДИЛИШТЕ"
"ПЕЛАГОНИЈА"

инвеститор:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
Р.Т.В. СКОПЈЕ

Потесната локација на објектот е завршеток на урбанизираниот и изграден дел долж булеварот "Партизански одреди", поточно на аголот меѓу булеварот и ул. "Никола Марупов" на која се наоѓаат деловните простории на РТВ-Скопје. Станбената зграда содржи подрум, приземје девет ката и тераса.

Во подрумскиот дел се сместени:

- засолниште
- топлотна подстанција
- просторија за хидрофор
- боксови за потребите на станарите.

Во приземјето, согласно со урбанистичките, барања, се сместени:

- локала
- главниот влез за станарите
- спореден влез т.е. излез во дворот.

На катовите се сместени:

- од 1-7 кат 28 двособни станови
- на 8 и 9 кат 8 трособни станови
- на терасата 4 двособни станови
- вкупно: 40 станови

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООСТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

ПОРТА-БУЊАКОВЕЦ

ИДЕЕН ПРОЕКТ

автори:
МАЛЕНКОВА Љубинка, дипл.инг.арх.
АНДРЕЕВ Љубен, дипл.инг.арх.

соработници:
БОГОВА Даница, дипл.инг.арх.
БРДАРСКА Маја, дипл.инг.арх.

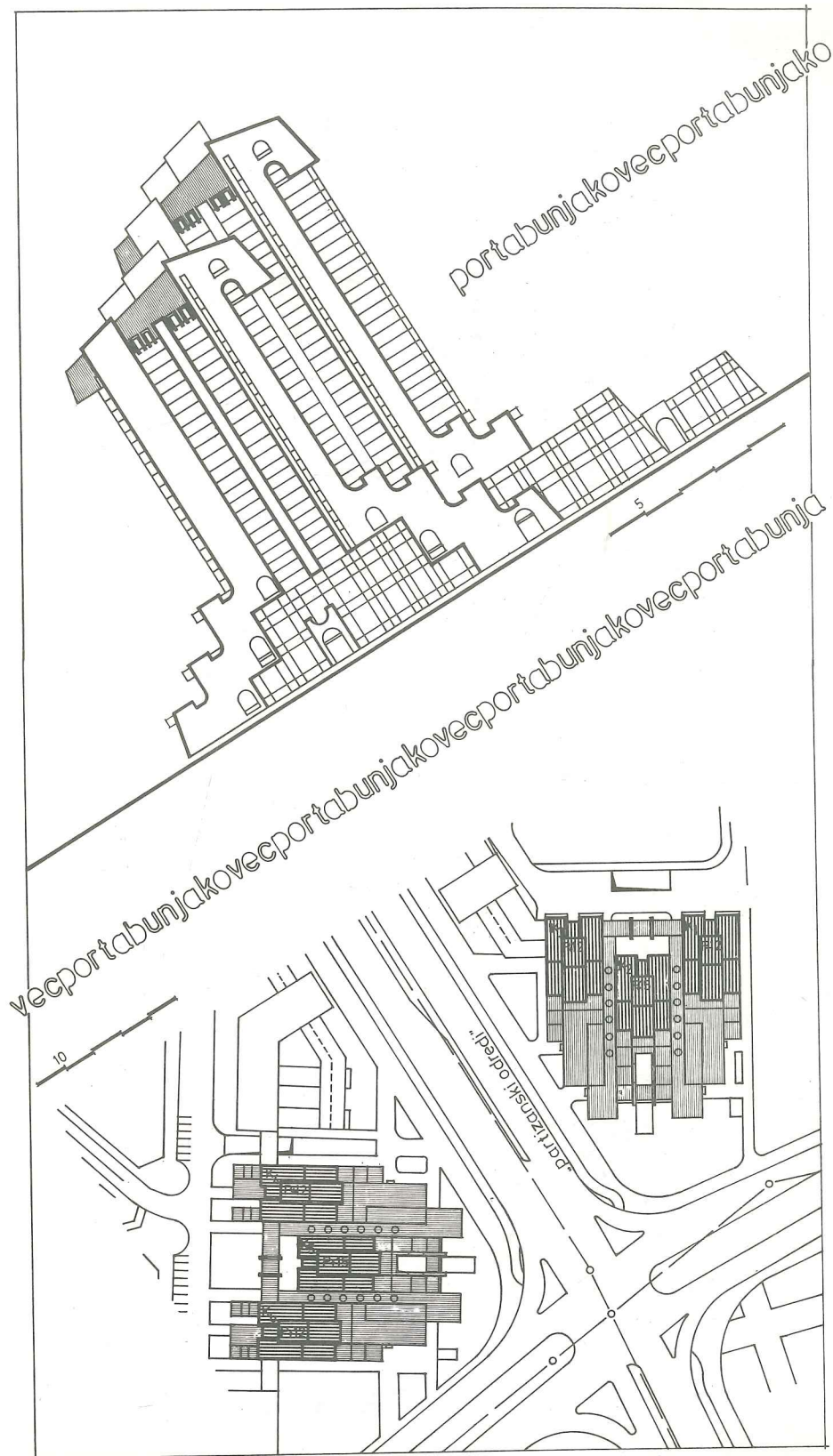
година на проектирање:
1984

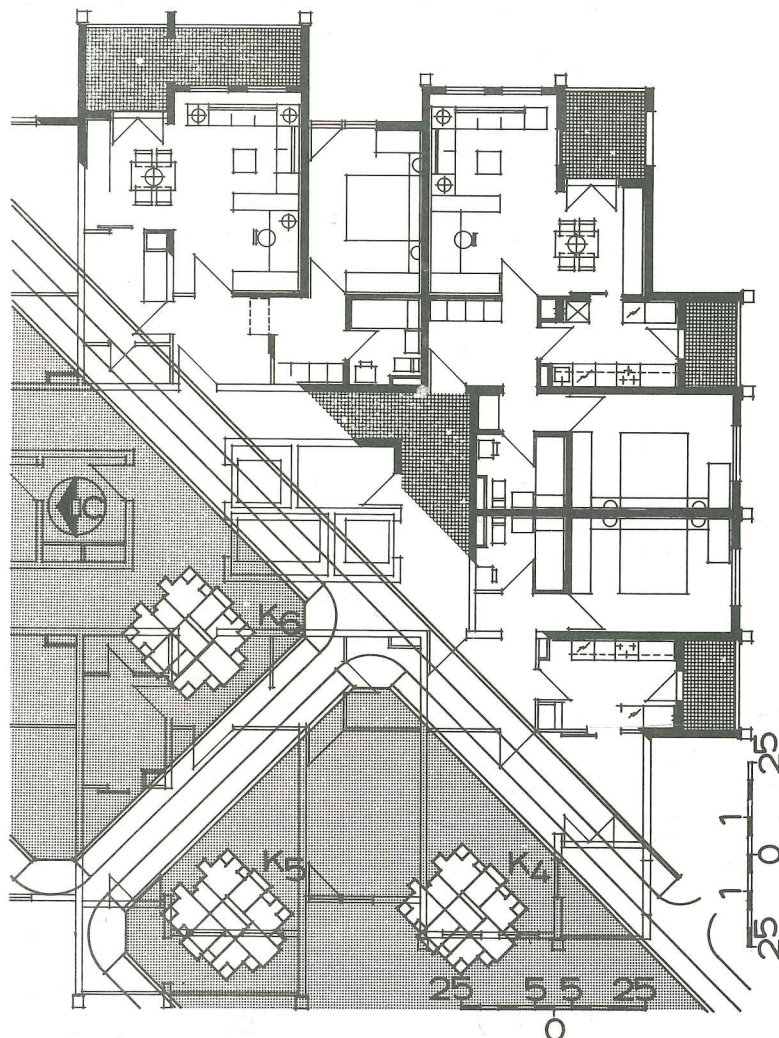
инвеститор:
СИЗ ЗА ДОМУВАЊЕ - СКОПЈЕ

- Содржината на изградената структура, на локациите на крстосницата на булевар "Партизански одреди" и булевар "ЈНА", е становање со 2 до 13 и 15 ката, со додатни содржини во подрум, приземје и I кат (подрум; паркирање, магацински простор, помешни простории и скривница, приземје: трговија, I кат: деловен простор.).

- Урбанистичкиот и архитектонскиот ретман на двете локации е идентичен. Станбените структури се повлечени од прометните улици, додека трговијата и деловниот простор имаат истурен транспарентен третман.

- станбена изградена површина	20.100 м ²
- трговија	1.200 м ²
- деловен простор	1.000 м ²

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"
СКОПЈЕ

СТАНБЕНИ КУЛИ К4, К5, К6
"НОВО ЛИСИЧЕ"-СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ПЕТРОВСКА Лилјана, дипл.инг.арх.
КАРОВСКА Милица, дипл.инг.арх.
МИЦАЈКОВА Јагода, дипл.инг.арх.
АНАСТАСОВА Елеснора, дипл.инг.арх.

соработници:
БРАДАРСКА Марица, дипл.инг.арх.
СТАНОВСКА Бранка, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1981-82

година на изведување:
1983-84

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "VI градилиште"
СКОПЈЕ

инвеститор:
СИЗ ЗА ДОУВАЊЕ - СКОПЈЕ

Во подцентарот на месната заедница е лоцирана композиција од три станбени кули со спратност од 11, 14 и 9 ката со поткровља. Во приземјето на кулата К6 предвидени се локали, а во останатите две станови. На секој кат се предвидени по шест двособни стана, односно во кулата К4-75, во К5-93, а во К6-58 станови. Трите кули имаат вкупна површина од 23.400 м².

ГРО "ПЕЛАПЕНИЈА"
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"
СКОПЈЕ

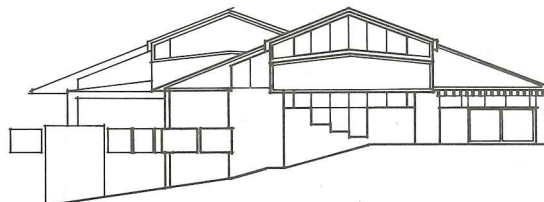
РЕСТОРАН И САМОПОСЛУЖУВАЊЕ НА
ГРАНИЧНИОТ ПРЕЛИН "БОГОРОДИЦА"
ГЕВГЕЛИЈА

ИДЕЕН ПРОЕКТ

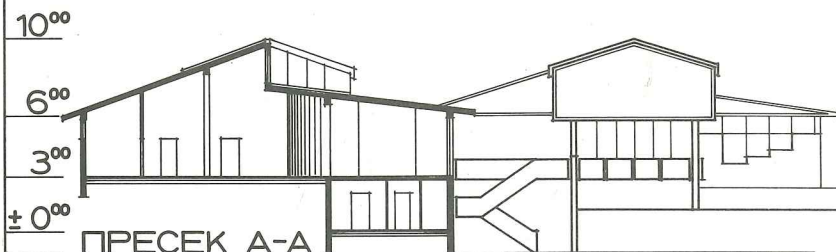
автори:
СТАНЧЕВА Љилана, дипл.инж.арх.
МИЦАЈКОВА Јагода, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

инвеститор:
"ВИНОЈУГ"-ГЕВГЕЛИЈА

ИЗГЛЕД

Легенда::

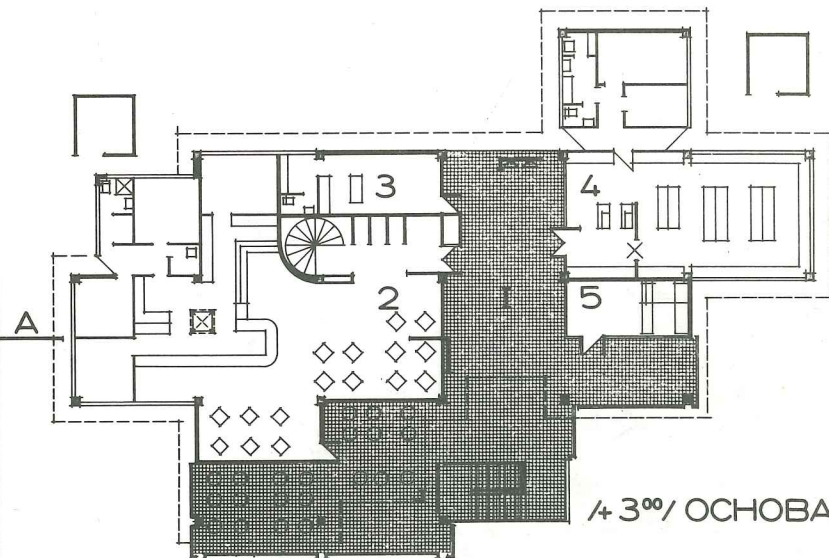
- 1-тераса
- 2-ресторан
- 3-туристичка агенција
- 4-самопослуга
- 5-менувачница

„за да се претстави просторот потребно е да се нацртаат основи, пресеци и изгледи. Тоа е единствен начин, но тоа е истовремено и декомпонирање на една целина...

...Планот може да биде добар во пртеж со сите правила за рамновесје на полно и празно, во пропорција и второстепена пластика, а изведен, да даде лош простор. Просторот мора да се црта, но пред се тој се гради, а неговите вредности се доживуваат дури по градењето...

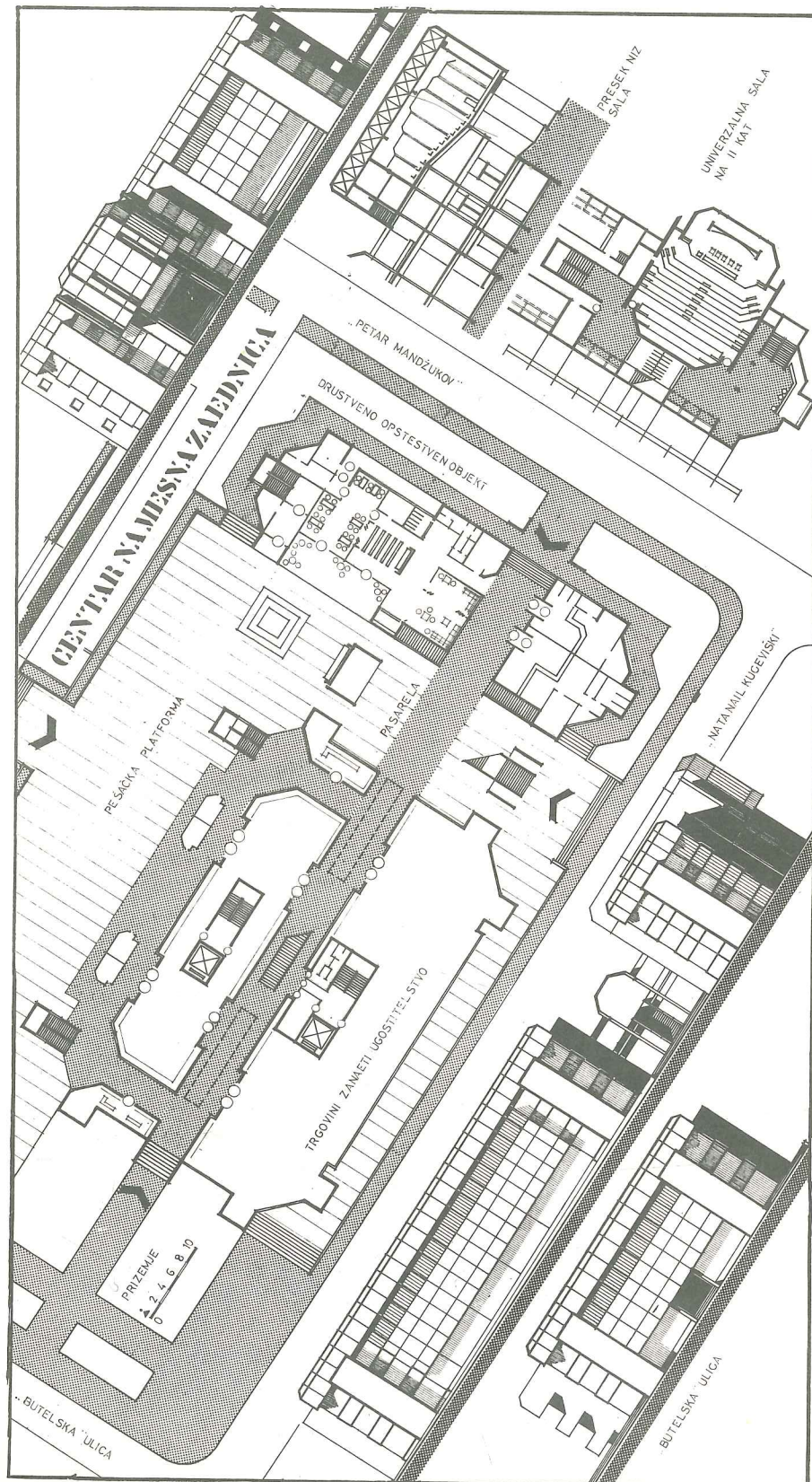
...Морае да бидеме во просторот и да се почувствуваме како дел на архитектонскиот простор. Дури тогаш ќе го доживеее физички, спиритуално и естетски...II

(академска беседа на арх. Антик)

± 3.00/ ОСНОВА

5 1 1 5 A
0

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"
СКОПЈЕ

ЦЕНТАР НА МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА
"ЖИВКО БРАЈКОВСКИ"-СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ПРОЕКТ

автор:
КОСЕВСКА Вера, дипл.инг.арх.

соработник проектант:
ДЕСОВСКА-МИШИК Ружица, диплинг.арх.

година на проектирање:
1984

Во МЗ "Ж. Брајковски"-Скопје, со 8.500 жители, предвидена е изградба на центар кој би ги задоволил културните, општествено-политичките, снабдувачко-занајтчиските и сите останати потреби на жителите од овој дел на градот. Затоа комплексот е поделен на две функционални целини: дел со општествен карактер и дел со трговско-занајтчиско-угостителски карактер. Во првиот дел од објектот сместени се простори за: МЗ; Дом за пензионери; универзална сала со кино проекции; цивилна заштита; ИП сојуз; библиотека; младински клуб; експозитури на банка и пошта. Вториот дел од објектот има трговско-занајтчиско-угостителски содржини. Двата дела на објектот се споени со пешачка пасарела, поставени врз платформа под која се наоѓаат паркирањето и влезот за економско снабдување на комплексот. Висината на објектот е Р+2 ката, со вкупна нето површина од 11.234 м².

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООСТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

ЗДРАВСТВЕН ДОМ-БАЛАНДОВО

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
КОСЕВСКА Вера, дипл.инг.арх.

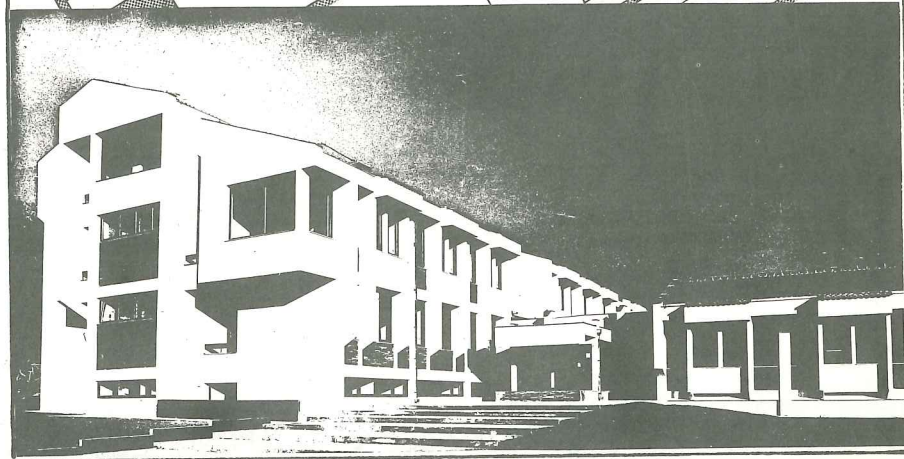
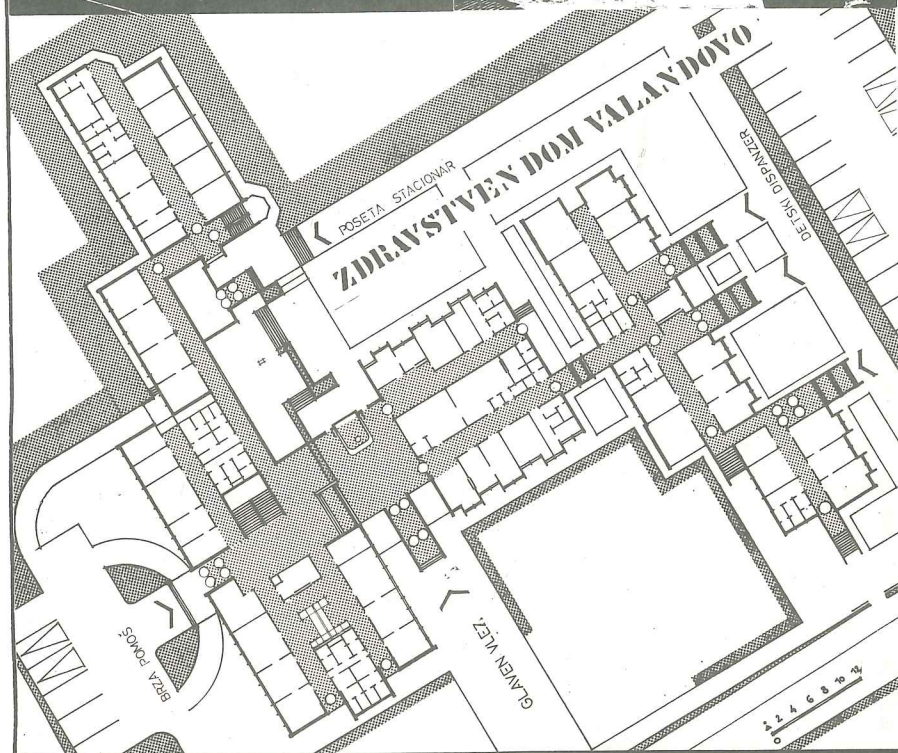
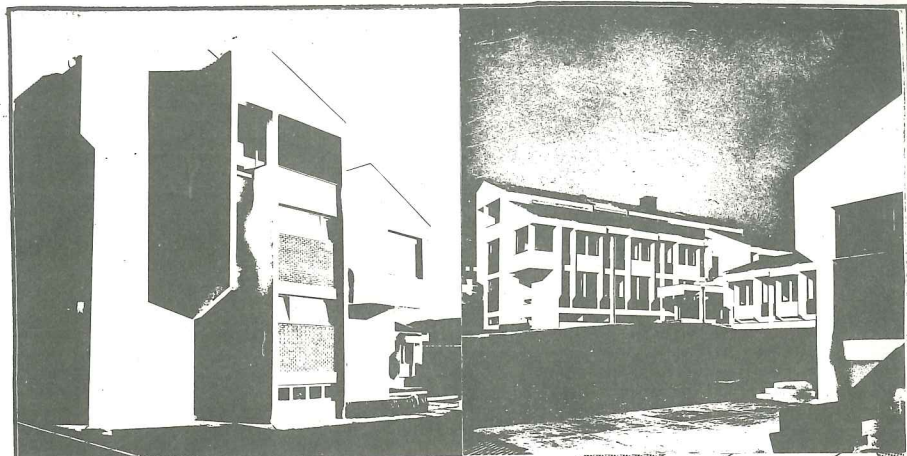
проектант соработник:
ДЕСОВСКА-МИШИК Ружица

година на проектирање:
1982-1983

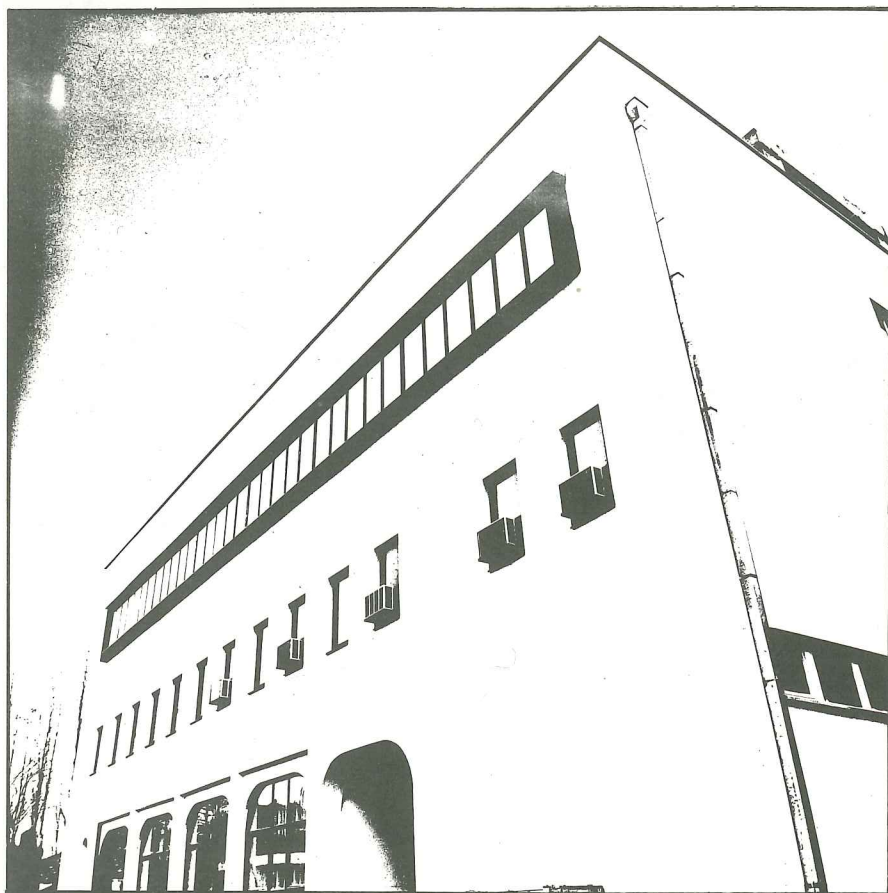
година на изведување:
1984

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООСТ "VI градилиште"-СКОПЈЕ

инвеститор:
ЗДРАВСТВЕН ДОМ-БАЛАНДОВО

Објектот е лоциран на југо-западниот дел од Валандово, меѓу улиците "Л. Колишевски", "Вардарска" и патот Миравци-Валандово. Теренот е во пад од север кон југ, што овозможува павилоните да го пратат теренот, а објектот и покрај својата големина да се вклопи и не ја наруши својата околина. Здравствениот дом содржи амбулантни и стационарни одделенија. Од амбулантите се изградени: општа, стоматолошка и интерна амбуланта, клиничко-биохемијска лабораторија, рентген, трансфузија, детски, гинеколошко-акушерски и антитуберкулозен диспанзер. Од стационарните одделенија кои ќе бидат изградени во II етапа на градба предвидени се стационари за гинеколошко-акушерското и интерното - одделение. Објектот содржи и заеднички, управни и економски простори. Вкупната површина на објектот е 3.420 m^2 , од која во I етапа се изградени 2.730 m^2 .

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

ПТТ-ОБЈЕКТ-ГОСТИВАР

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ
ДОГРАДБА И АДАПТАЦИЈА

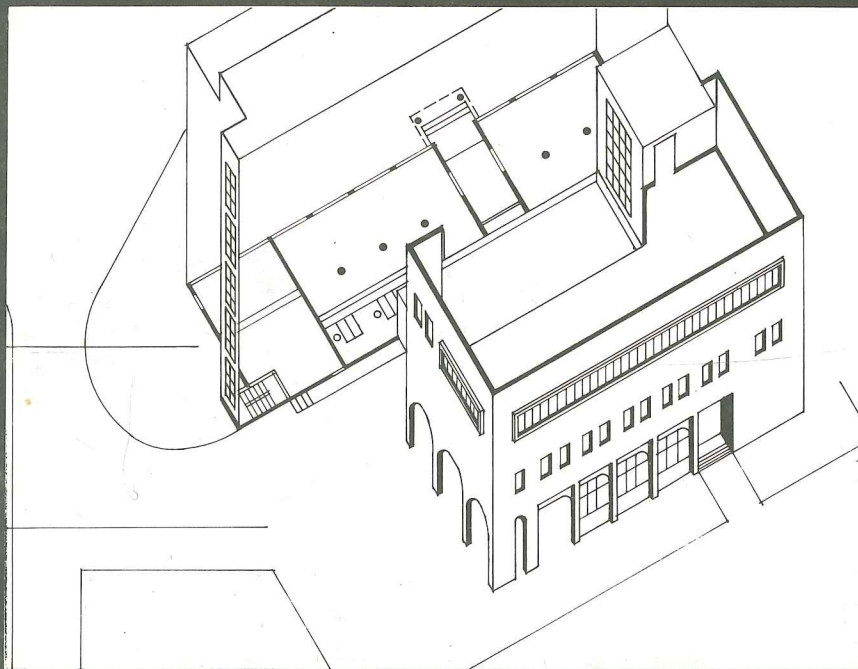
автор:
ФИЛИПОВСКА Билјана, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983-1984

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ VIII-градилиште
ГОСТИВАР

инвеститор:
РО ЗА ПТТ-СООБРАЌАЈ
СКОПЈЕ

"Економски е неоправдано да се гради нова ПТТ зграда поради што, со инвестиционата програма е предвидена доградба и адаптација на постојната зграда. За оваа цел ќе се користи добиената локација која се наоѓа до постојната зграда како и просториите од станбениот дел на зградата.

Постојната зграда има подрум, приземје и три спрата со вкупна површина од $1425,8 \text{ m}^2$,... кои треба да се адаптираат... и новопрограмирана површина од 850 m^2 ..."

Дилемата на инвеститорот, доградба и адаптација или нов објект е завршена, програмата е вачена, почнува немирот каи проектантот.

Каква форма треба да добие една функционално-технолошка програма, како да се надворзе на постојниот објект граден во почетокот на шеесетите години (интернационален стил), како да се остане во контекст на местото (цамија, саат кула, куќа со чардак), и конечно како да се остане и во контекстот на времето...?

Дали еден паралелопипед може да прифати повеќе апликации (симболи) како одговори на прашањата што се поставуваат...?

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ООЗТ "ПЕЛАГОНИЈАПРОЕКТ"

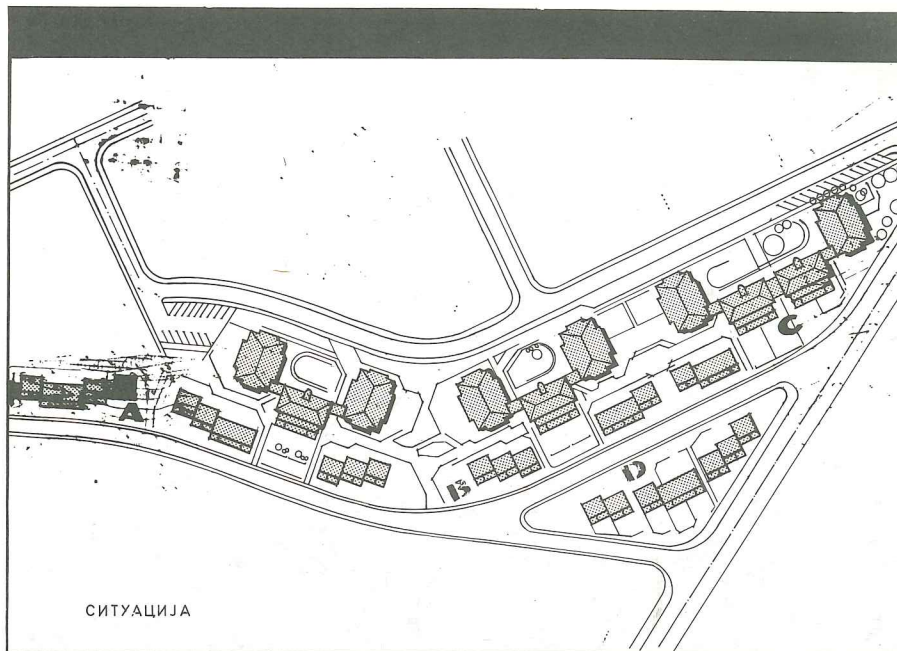
СТАНБЕНИ НАСЕЛБИ
"СААТ КЅЛА"-НЕГОТИНО

УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕНИЕ
ИДЕЕН ПРОЕКТ

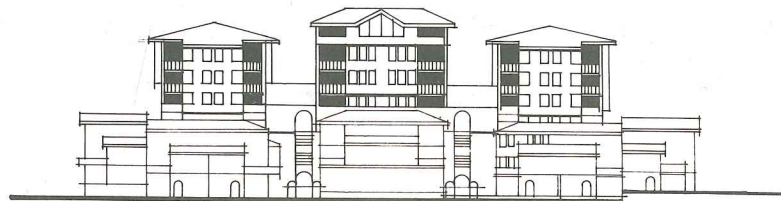
автори:
ФИЛИПОВСКА Билјана, дипл.инж.арх.
ИВАНОВА Македонка, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
СИЗ ЗА ДОМУВАЊЕ-НЕГОТИНО

СИТУАЦИЈА

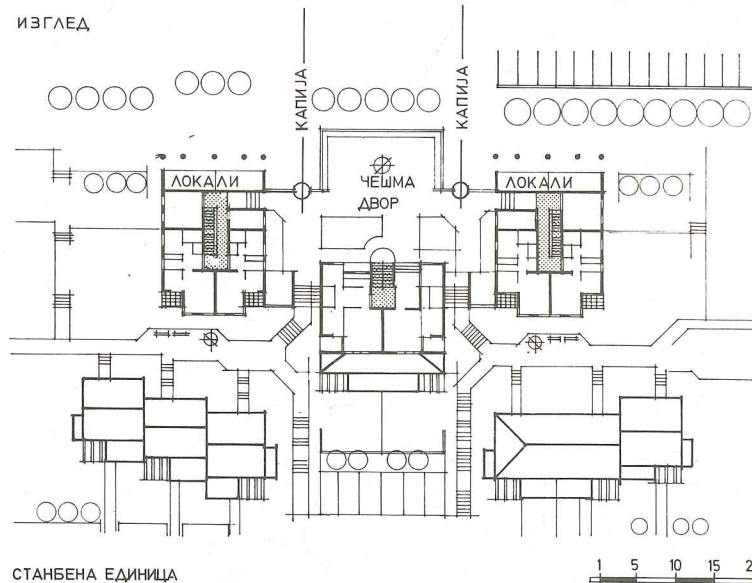

ИЗГЛЕД

Површини на населбата	2,08 ха
Број на жители	500
Густина на населеност	240 м/ха
Изграденост на земјиште	25%
Коефициент на искористеност	$K = 0,7$

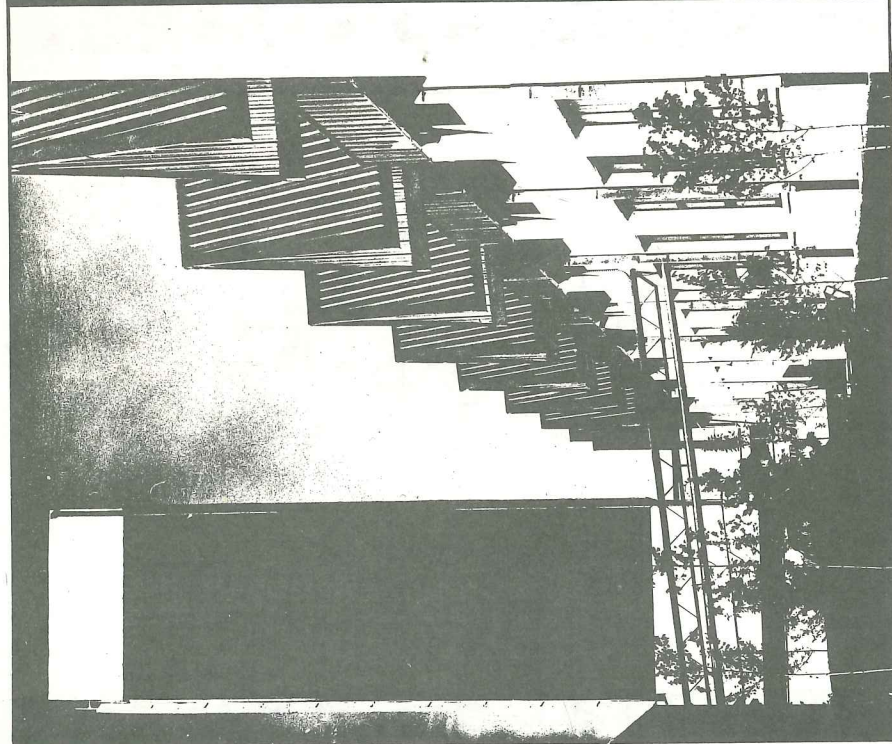
Новоформираната станбена населба е конципирана како интегрален простор составен од четири станбени единици кои физички и социјално обезбедуваат потребна хомогеност во сите манифестации на заедничкиот живот на семејствата што ја сочинуваат.

Секоја станбена единица е физички организирана околу еден заеднички простор, куќен двор со свои капии, каде би се одвивале сите социјални контакти, игра на деца, одмор и рекреација на возрасни, и сите видови на комшички другарувања. Приземните станови имаат проширувања во своите предбавчи, простории за мирно боравеме, со потребна индивидуалност на семејствата.

СТАНБЕНА ЕДИНИЦА

1 5 10 15 20

ГРО "МЕЛАГОНИЈА"
ООСТ "МЕЛАГОНИЈА.ПРОЕКТ"
СКОПЈЕ

МЕКАРА
"ЖИТО ЛУКС"-СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ЧОЛАНЧЕВСКА О. дипл.инг.арх.

соработници:
ТРАЈКОВСКА Е. арх.тех.
ТЕРЗИЈАН П. арх.тех.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983

изведувач:
ГРО "МЕЛАГОНИЈА"
ООСТ "III градилиште"
СКОПЈЕ

инвеститор:
"ЖИТО ЛУКС"-СКОПЈЕ

Проектирањето се базираше на технолошкиот проект и програмата на инвеститорот. Просторите се поделени во групи:

- администрација, санитарии, лабораторија
- производни простории
- прием на сировини и складиштење
- погонски пратечки објекти

Поврзаноста на групите е според потребите за најлесно комуницирање помеѓу нив. Архитектонското решение и обликувањето на волумените произлегува од функцијата на објектите, а земени се предвид и урбанистичките барања. Ритмички ускладениот распоред на волумените, како и конструктивно чистата концепција, нагласени со уедначениот третман на обработките, даваат складна целина.

Модифициран, истиот објект се гради: во Братислава, ЧССР. Ова е големо признание за проектанското решение како и висока оценка за успешната изведба.

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА РАЗВОЈ

СТАНБЕНА ЗГРАДА П+4+П
на ул. "ОРЦЕ НИКОЛОВ"-
СКОПЈЕ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

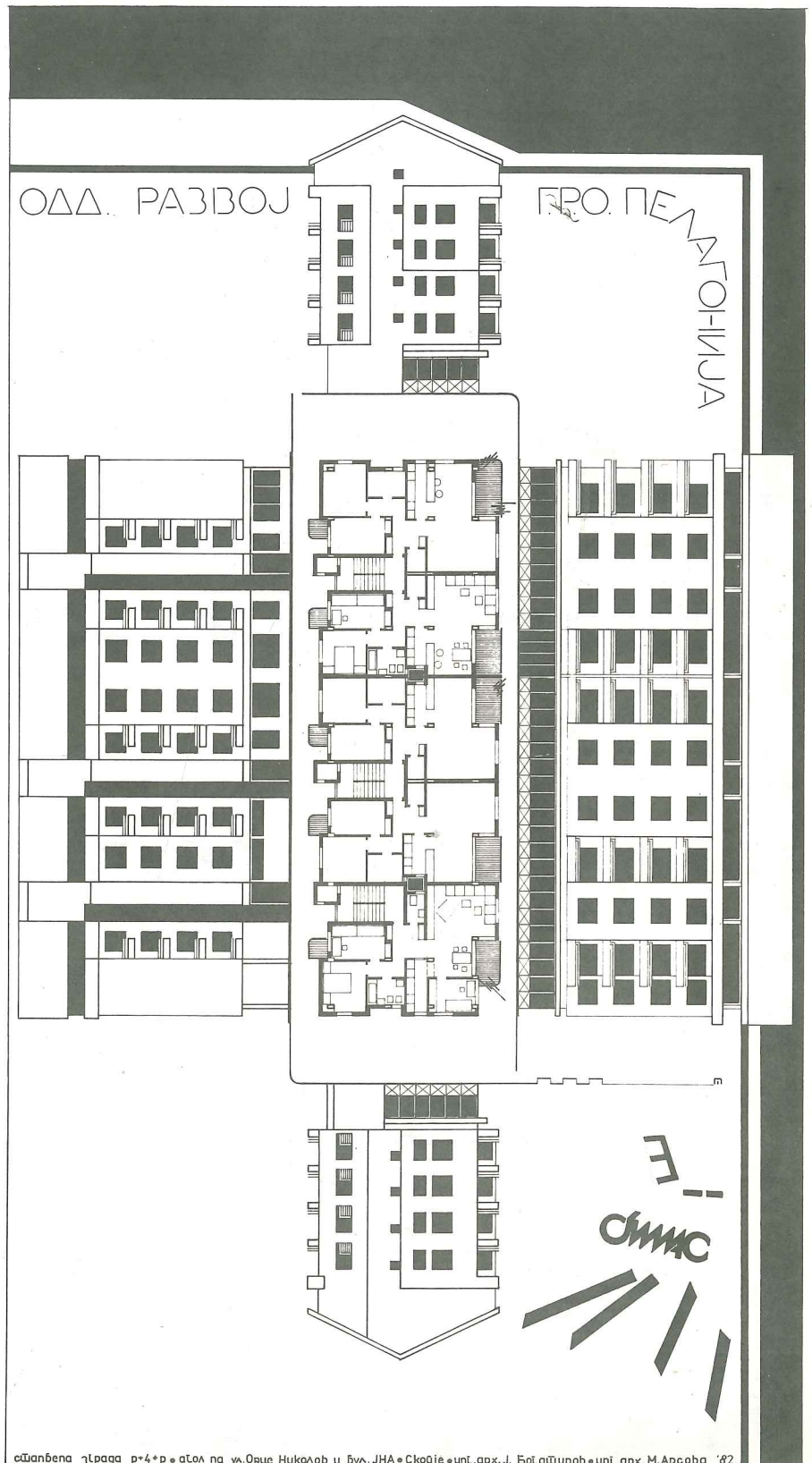
автори:
АРСОВА Магдалена, дипл.инг.арх.
БОГАТИНОВ Јордан, дипл.инг.арх.

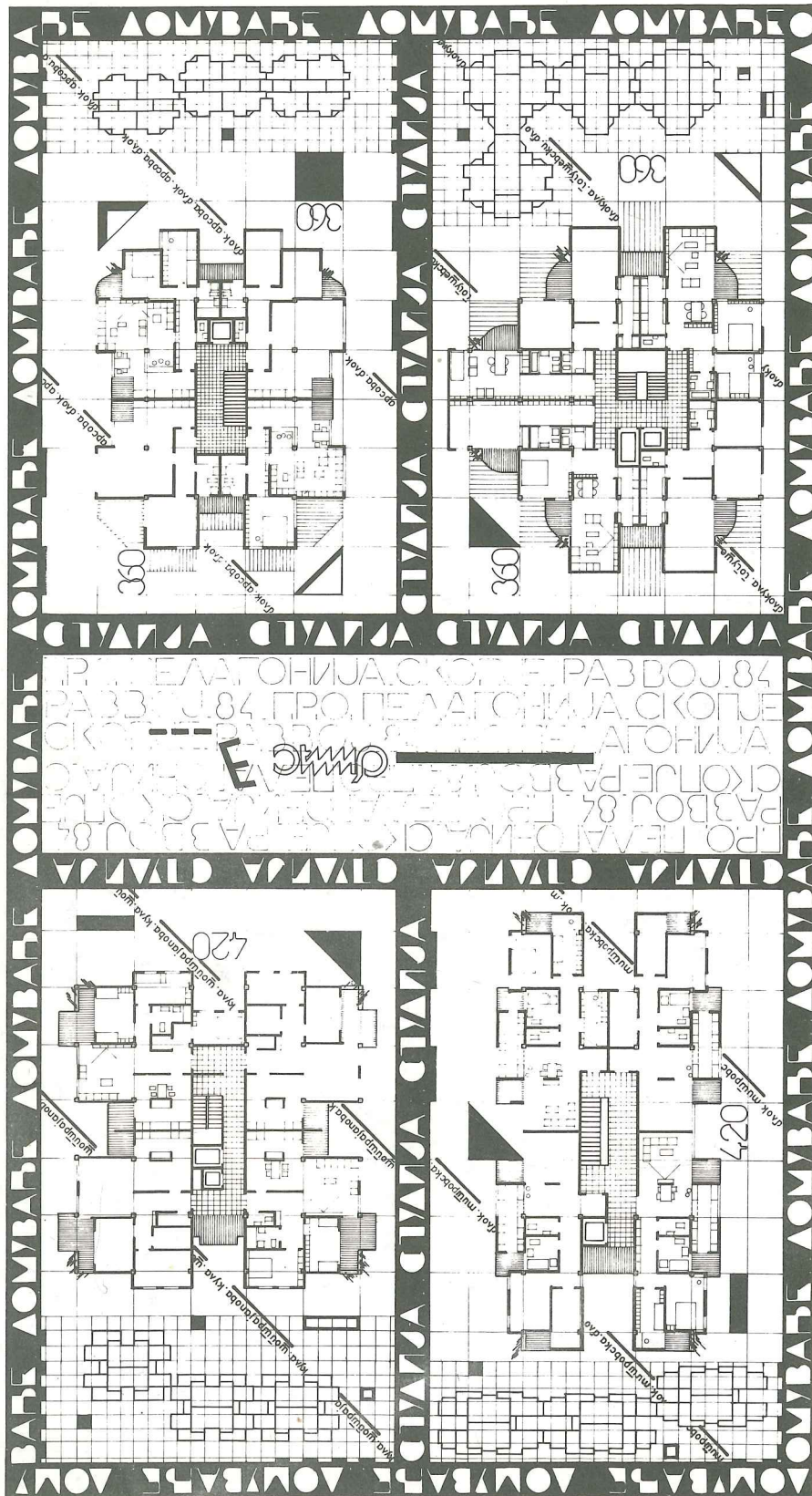
година на проектирање:
1981-1982

година на изведување:
1982-1983

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
V - градилиште

инвеститор:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ

ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА РАЗВОЈ

ДОМУВАЊЕ

СТУДИЈА

автори:

МИТРОВСКА Јадвига, дипл.инг.арх.
ШОПТРАЈАНОВА Весна, дипл.инг.арх.
АРСОВА Магдалена, дипл.инг.арх.
ГОГУШЕВСКИ Јанко, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА" СКОПЈЕ

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА
СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА-СКОПЈЕ
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"-СКОПЈЕ

МЕМОРИЈАЛЕН КОМПЛЕКС
ГОРНО ВРАНОВЦИ

ИЗВЕДЕНИ ОБЈЕКТИ

автори:
ДАПЧЕВ Горѓи, дипл.инг.арх.
ШУМАНОВ Лазар, дипл.инг.арх.
ДИМОВСКА-ЧОЛОВИК Мирјана, дипл.инг.арх.
ЗОГРАФСКА Панде, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983 и 1984

година на изведуваше
1983 и 1984

изведувач:
ГРО "ПЕЛАГОНИЈА"
ООЗТ "IV Градилиште"-Т.ВЕЛЕС

инвеститор:
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА
СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА-СКОПЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА
ВНАТРЕШНИ РАБОТИ - СКОПЈЕ

1944
1984

ГОРНО ВРАНОВЦИ

Воено-политичката состојба во Македонија по капитулацијата на фашистичка Бугарија ја наметна потребата раководните тела на Народноослободителната војна на Македонија да преминат во централна Македонија заради поуспешно раководење со натамошниот развој на востанието. Нивниот престој и активност во селото Горно Врановци беа од пресудно значење за организирањето и работата на сите сектори од општествениот живот и изградувањето на македонската држава.

По повод одбележувањето на 40-годишнината од Првото заседание на АСНОМ, централната прослава е одржана во селото Горно Врановци каде во периодот од септември до ноември 1944 година престојувале и работеле членовите на Президиумот на АСНОМ и членовите на ЦК на КПМ и Главниот штаб на НОВ и ПОМ.

По тој повод, во селото Горно Врановци е извршена реконструкција на објектите во кои престојувале членовите на Президиумот на АСНОМ, ЦК на Главниот штаб на НОВ и ПОМ и објектите во кои била сместена печатницата "Гоце Делчев" и ОЗНА на Македонија. Истите се третирали како меморијални објекти во кои е презентирани музејска поставка.

Реконструкцијата на објектите е извршена со традиционални материјали. Извршени се минимални измени на поранешната функција, за да се овозможи подобра организација на музејските експонати. Објектот на ОЗНА на Македонија е новопроектиран со услов да вклопи во историскиот амбиент.

Мемориален музеј ЦК КП на
Македонија

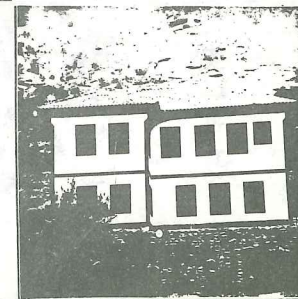
Мемориален музеј Партизанска
печатница "Гоце Делчев"

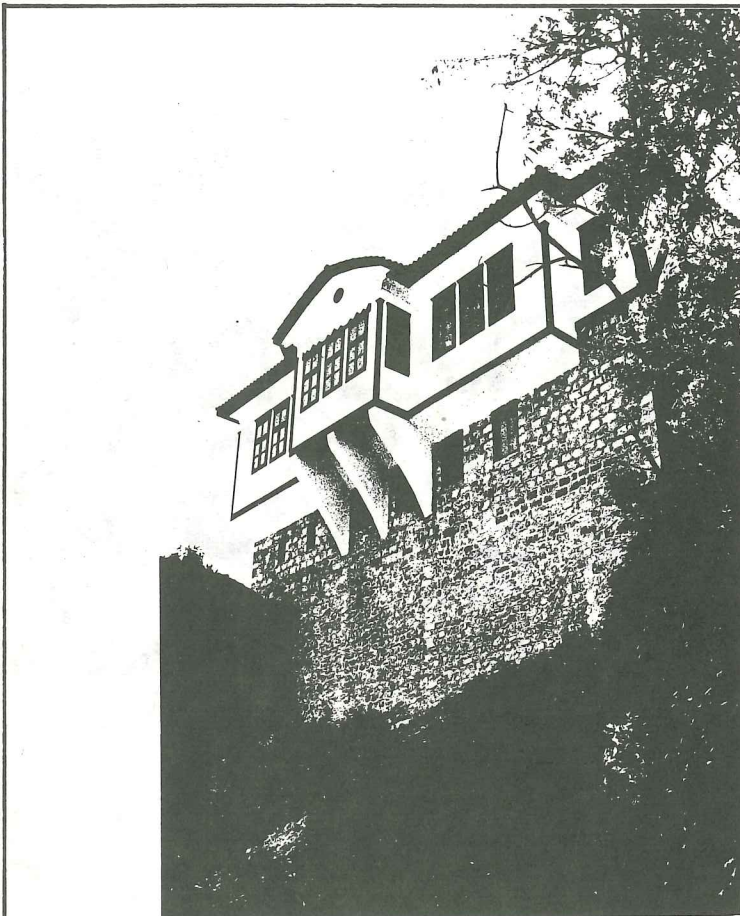
Мемориален музеј Президиум
на АСНОМ

Мемориален музеј ОЗНА на
Македонија

Мемориален музеј Главен
штаб на НОВ и ПО на Македонија

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА
СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА-СКОПЈЕ

ДОМ НА КУЛТУРАТА
(МУЗЕЈСКИ ДЕЛ)
КРАТОВО

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

ШЕНТЕВСКИ Никола, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1980/81

година на изведување:
1981/84

изведувач:
ООСТ "СИЛМОГРАДБА"- "СИЛЕКС"
КРАТОВО

инвеститор:
РЕПУБЛИЧКА ЗАЕДНИЦА НА КУЛТУРАТА
ОСИЗ ЗА КУЛТУРА-КРАТОВО

Еден од највредните зачувани станбени објекти од втората половина на XIX век во Кратово е куќата на ул. "Гуро Салај"-4. Објектот се наоѓа во заштитеното градско јадро на левниот брег од Табачка Река, во непосредна близина на Грофчански мост. Тој е дел од некогашниот архитектонски комплекс Сарај, кој се наслонувал и поврзувал со Ајлуката чаршија правејќи притоа неделива органска целина со високи амбиентални вредности.

Објектот поседува богата програмска содржина; во приземјето се сместени шталите и визбите, а на катот, станбените простори наредени околу затворен чардак.

Богатата внатрешна содржина на куќата се рефлектира на надворешното обликување на масите и фасадните платна. Развиената просторна пластика посебно доаѓа до израз од страната на Табачка Река каде катот е еркерно исфрлен, а чардакот завршува со дократ.

Дотраеноста на материјалот од кој е граден објектот, налагаше негова реконструкција која отпочна во 1981 г., а заврши 1984 г. Програмската задача предвидувае куќата да задоволи дел од функциите на Домот на културата во Кратово.

Со добивањето на нова намена и внесувањето на постојниот простор и автентичноста на ентериерот и екстериерот. Притоа, новата функција е подредена и прилагодена на постојните структури на објектот, подобрувајќи ги техничко хигиенските услови за работа и престој на корисникот.

Во приземниот дел сместени е галеријата на детски цртежи "Софијанов", сликарско атеље, соба за кустос, санитарен јазел и магацински простор. Катот содржи археолошка, етнологска и историска музејска збирка, гостинска соба и сала за состаноци.

При реконструкцијата, постојните масивни ѕидови од камен во приземјето и бондручната конструкција на катот се заменети со армирано бетонски столбови, греди и плочи, вметнати во ѕидната маса или обложени со природни градежни материјали.

ООЗТ "ТРЕСКА"
РО "ТРЕСКА МЕБЕЛ" ООЗТ "ДОМ"

НАСЕЛБА РАДИШАНИ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
АЛЕКСОВ Јупчо, дипл.инг.арх.

соработници:
МАЛИНОВ Милан, дипл.инг.арх.
АТАНАСОВСКИ Атанас, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1978-1979

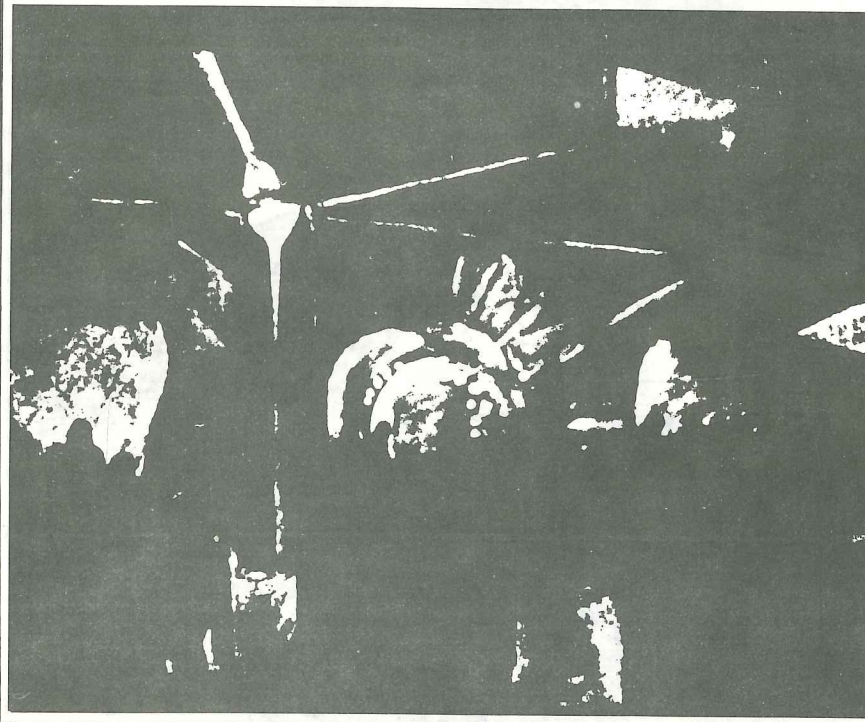
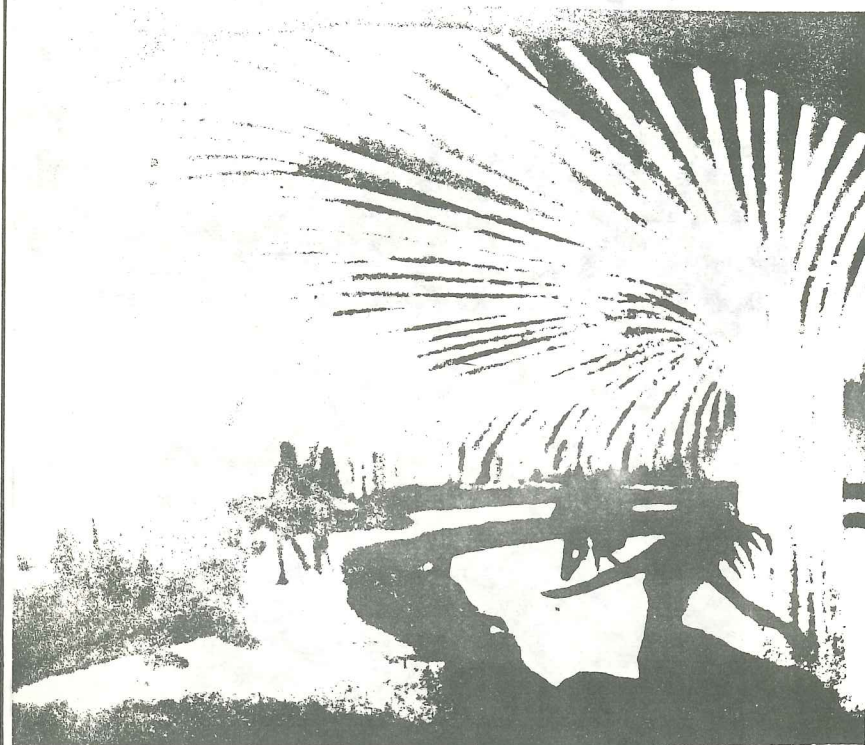
година на изведување:
1979 - конструмурана натамошна
изградба

изведувач:
РО "ТРЕСКА МЕБЕЛ" ООЗТ "ДОМ"

инвеститор:
СИЗ ЗА СТАНОВАЊЕ НА ГРАД СКОПЈЕ
СТАНОВИ ЗА ПАЗАР

Монтажната градба во населбата Радишани е реализирана со потполна индустријализација на сите монтажни елементи, со што е постигнат квалитативен и квантитативен ефект, кој е многу значаен во станбената изградба со оглед на денешните високи цени на становите. Имајќи го горното во предвид монтажната градба добива економска оправданост во смисла на времето на изработка бидејќи во краток временски период објектот може да влезе во експлоатација. Самото индустриско производство овозможува проектирање на најразновидни простори од станбен, деловен и јавен карактер.

ООЗТ ТРЕСКА
РО "ТРЕСКА-ИНЖИНИРИНГ"-СКОПЈЕ
ПРОЕКТАНСКО БИРО

КОМПЛЕКС САНАТОРИУМ
"ЗАПОМАРЕ" в.г. СОЧИ - I ДЕЛ

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:

ГАВРИЛСКА Венцислава, дипл.инг.арх.
МИТЕВА Петранка, дипл.инг.арх.

соработници:

САВИК Лилјана, дипл.инг.арх.
СРЕИНОВСКА Цена, дипл.инг.арх.
САВИК Билана, дипл.инг.арх.
МАРКОВСКА Билана, арх.тех.
РИТОВСКА Ленче, арх.тех.
ПОПОВСКА Јагода, арх.тех.
ЈАНКОВА Гордана, арх.тех.
ОРДЕВА Стефанка, дипл.инг.арх.
ДУРИДАНОКА Елеонора, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1981-1982

година на изведување:
1983-1984

изведувач:

РО "ТРЕСКА-МЕБЕЛ", ООЗТ "ФИНАЛА"
ООЗТ "ТАПЕТАРИЈА" И "МЕТАЛНА"
РО "ТРЕСКА-ОПАЧКА"-ИЧЕВО
РО "ТРЕСКА-Б.ИДРИЧ"-ЛОЧАНИ
РО "ТРЕСКА-ОГРАЖДЕН"-БЕРОВО

инвеститор:

"СОЈУЗ ВНАТРЕШНОЈ-ИМПОРТ"-ЛОСКВА

Комплексот на објекти на санаториум "Запомаре"
- Сочи наменет за одмор и рекреација на вработените од градот Норилск, СССР. Тоа се објекти за сместување, како и други објекти и детски градинки со кои на посетителите им се овозможува целосно прифаќање за време престојот во Сочи.

Според изведбата, објектите се делат во 2 фази:
Во I фаза спаѓаат новопроектираните објекти - К6, К7, К8 од хотелски тип со капацитет од 1000 легла и К7 - ресторани со 1000 седишта.
Во К6 и К7 сместени се детски градинки, ресторани, кино сала, дансинг бар, куглана, билијар, банкет сала.

СОСТ "ТРЕСКА"
РО "ТРЕСКА МЕБЕЛ"-СКОПЈЕ
СОСТ ФИНАЛА

СИСТЕМ КОМПОНИБИЛНИ
ЕЛЕМЕНТИ "ФЛЕКС - 300"

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ГАВРИЛСКА Венцислава, диплинг.арх.
(Биро за проектирање и дизајн-СОСТ Треска)

соработници:
ТАСЕВСКА Лилјана, дипл.инг.арх.
ТАМАНЦИОСКИ Митко, дипл.инг.арх.
ПРСТЕВСКА Цветанка, арх.тех.
ДЕЦКОВСКА Лилјана, арх.тех.
(Биро за проектирање и дизајн-СОСТ Треска)

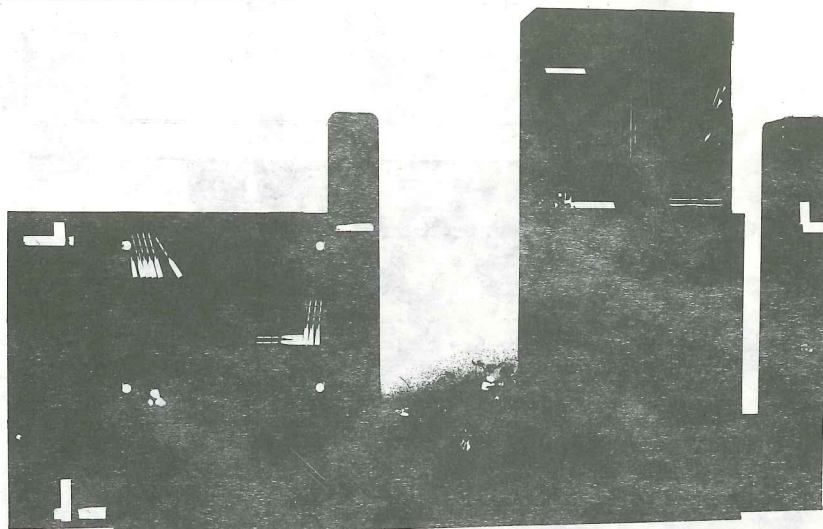
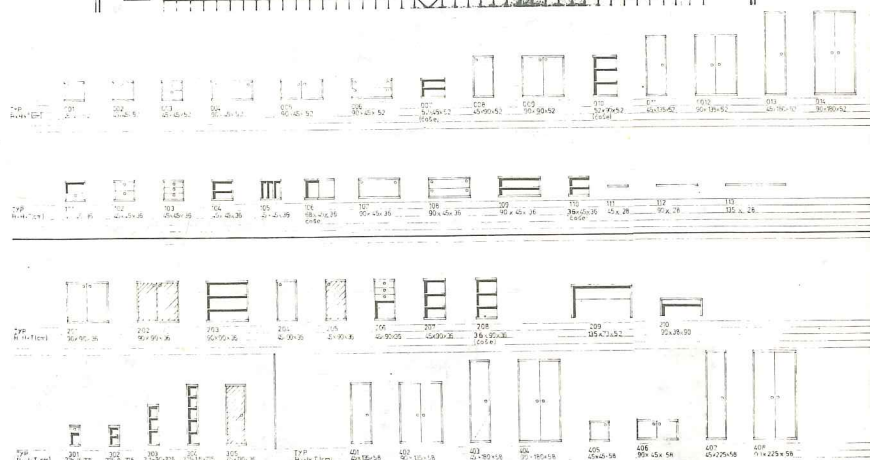
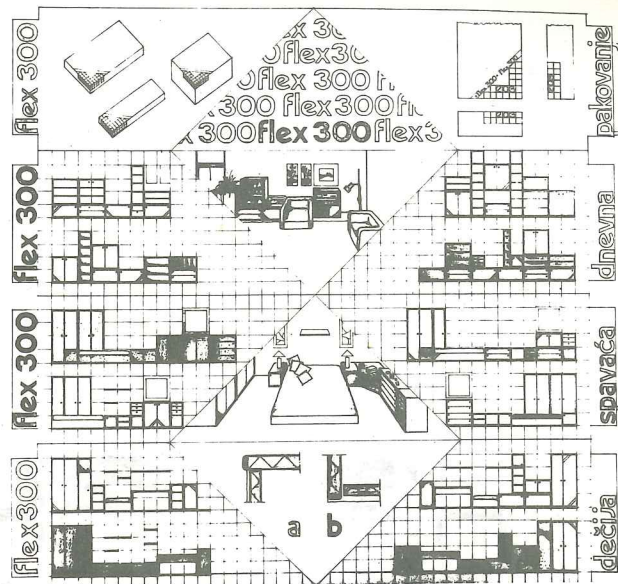
година на проектирање:
1984

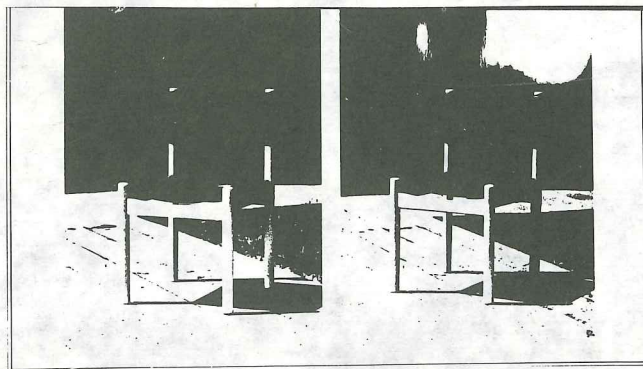
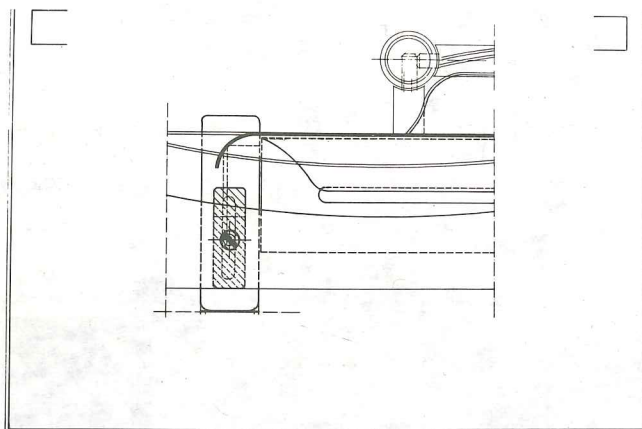
година на изведување:
1984

изведувач:
РО "ТРЕСКА МЕБЕЛ"-СКОПЈЕ
СОСТ ФИНАЛА

добени награди или признанија:
Златен клуч 1984 година на
меѓународниот саем на мебел во
Београд

Компонибилниот систем "Флекс" го сочинуваат 50 различни елементи, составени од мали корпуси со различна намена, кои овозможуваат лесно формирање на различни амбienti во просторот; систем комоди, систем традиционални корпуси, разбивање на корпусите на висок и низок дел, како и формирање на детска соба и спална соба со додаток на легло. Системот "Флекс-300" површински е обработен од фурнирана иверица целосно бајцована со темно браон бајц. На лицето, местимично, се појавуваат дијагонално поставени тенки лајсни.

СОЗТ "ТРЕСКА"
РО "ТРЕСКА-БОРИС КИДРИЧ"-КОЧАНИ

СТОЛИЦА "БК-309"

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ЕФРЕМОВА Милена, арх.
(Биро за проектирање и дизајн-СОЗТ Треска)

соработници:
ДИМИТРОВСКИ Симеон, дипл.арх.инг.
ЈАНЧЕВ Доне, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1984

година на изведување:
1984

изведувач:
РО "ТРЕСКА-БОРИС КИДРИЧ"-КОЧАНИ

добиели награди или признанија:
Сребрен мост 1984 година на
Саемот на мебел во Скопје,
Диплома за добар дизајн 1984 г.

Сите елементи на столицата се направени од масивна бука-натур или бајцована, лакирана со мат лак или лак со висок сјај. Седиштето и наслонот се од грубо ленено платно или кожа. Столицата е демонтажна, пакувана во картонски кутии - погодни за транспорт. Оков: Имбус штраф - МБ - 6 мм.

ООЗТ ТРЕСКА
РО "ТРЕСКА МЕБЕЛ"-СКОПЈЕ
ООЗТ ТАПЕТАРИЈА

ТАПАЦИРАНО ЛЕЖЛО
ГАЛЕБ-1 (АНА-1)

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ИВАНОВСКА Нада, дипл.инг.арх.
(Биро за проектирање и дизајн;ООЗТ Треска)

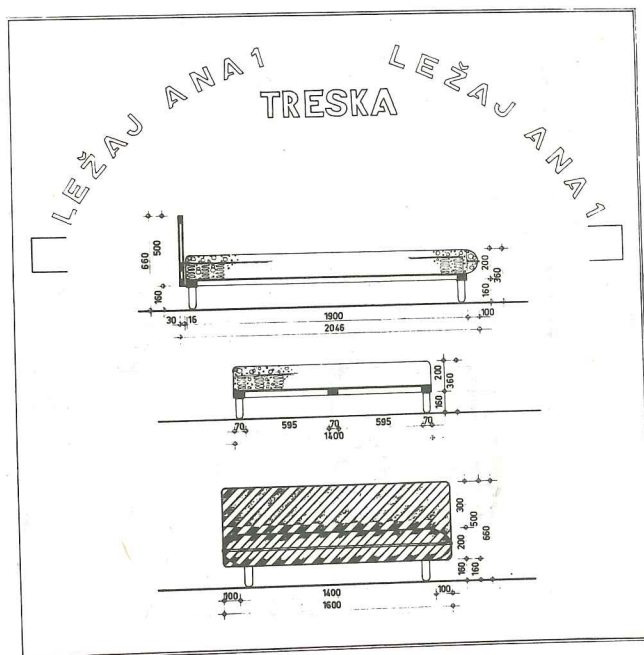
соработници:
ДУРИДАНСКА Елеонора, дипл.инг.арх.
СТЕФАНОВСКИ Миле, дипл.инг.арх.
МАТЕВСКИ Мито, технолог
НИКОЛОВСКИ Пане, технолог

година на проектирање:
1984

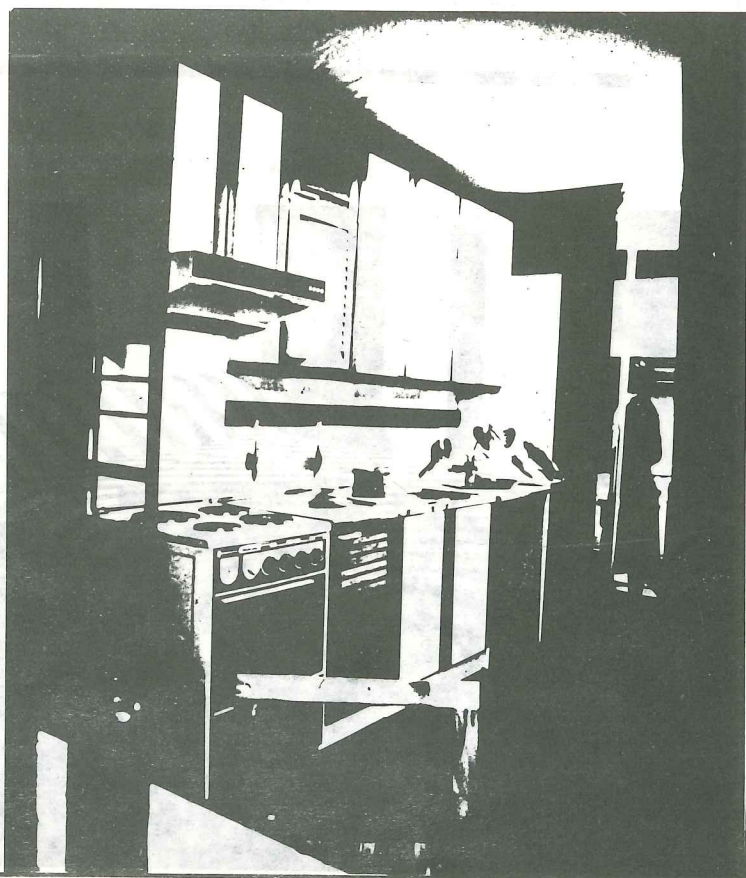
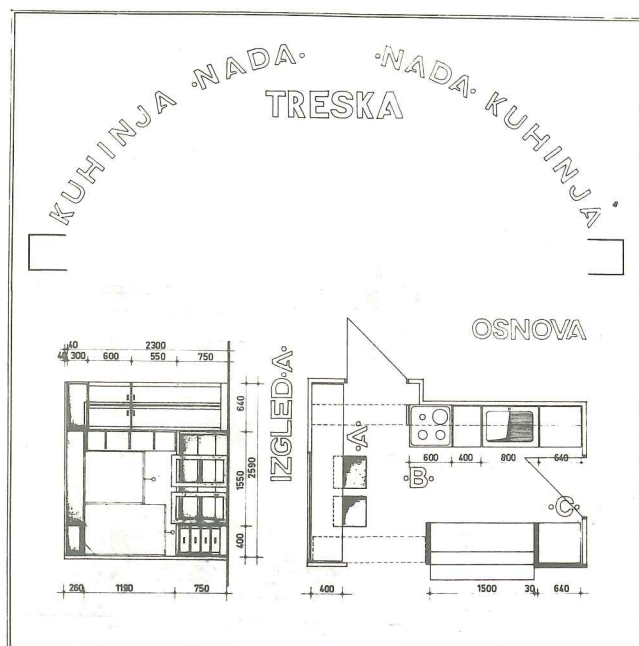
година на изведување:
1984

изведувач:
РО "ТРЕСКА МЕБЕЛ"-СКОПЈЕ
ООЗТ ТАПЕТАРИЈА

добивени награди или признанија
Сребрен клуч 1984 година на
еѓународниот саем на мебел во
Белград

Карактеристично за овој лежај е што е целосно тапациран без сандак за постелина, поставен на четири нози од масивно дрво. Останатите лежаји се со сандак. Тапацирањето на овој лежај се врши од неколку различни материјали и тоа основниот материјал се дополчува со слој од синтетичка вата и мебел штоф со различни дезени. На тој начин се добива многу мека и еластична тапацирана површина, која е модерна и допадлива.

СОСТ "ТРЕСКА"
РО "ТРЕСКА-ЈОСИФ СВЕШТАРОТ"-СТРУМИЦА
ООСТ КУЈНСКИ МЕБЕЛ

КУЈНА "НАДА"

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
КОСТОВСКА Билјана, дипл.инг.арх.
(Биро за проектирање и дизајн -
СОСТ "Треска")

соработници:
СТАНОВЕВИК Виолета, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1984

година на изведување:
1984

изведувач:
РО "ТРЕСКА-ЈОСИФ СВЕШТАРОТ"
СТРУМИЦА
ООСТ КУЈНСКИ МЕБЕЛ

добиели награди и признанија:
Златен мост 1984 година на
Саемот на мебел во Скопје

Кујната е изведена од иверица со вертикални
лајсни од масивно дрво, натур бука лакирана
со киселински лак. Карактеристика на оваа куј-
на е што се предвидуваат вертикални елементи
чија крила се целосно изработени од натур бука
во стил на ролетни. Елементите се работени
според постоека основа на станбен објект. Пе-
ставени се на три страни од основата. На една-
та страна каде што се наоѓа прозорецот има ма-
сичка за ручање и остава. Оваа кујна е поврзана
со трпезаријата преку пулт.
Елементите се одбираат според потребите односно
големијата на просторот. Секој елемент е со сво-
ја намена.

ООЗТ "ТРЕСКА"
РО "ТРЕСКА МЕБЕЛ" ООЗТ "ДОМ"

ЦЕНТАР НА МЗ РАДИШАНИ

ОБЈЕКТ ВО ИЗГРАДБА

автори:

САВИК Витомир, дипл.инг.арх.

СИМИК Радован, дипл.инг.арх.

соработници:

СЕКОВА Билјана, дипл.инг.арх.

СТЕФАНОВСКИ Јован, арх.тех.

САЗДОВ Ангеле, ел.тех.

ЦИБРЕВ Томислав, арх.тех.

година на проектирање:

1982

година на изведување:

1983 - континуирана натамошна изведба

изведувач:

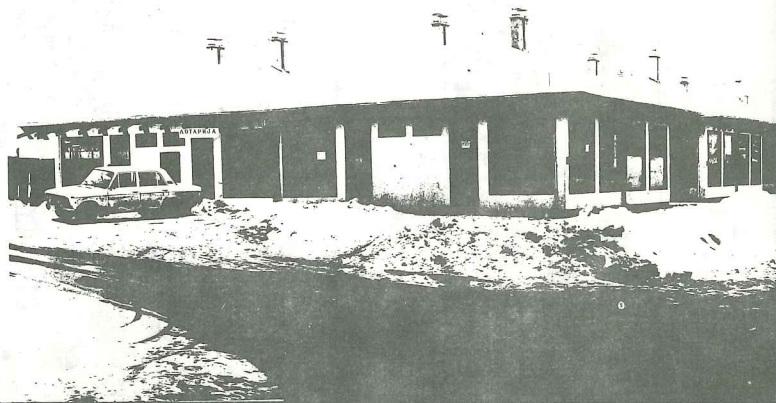
ООЗТ ДОМ

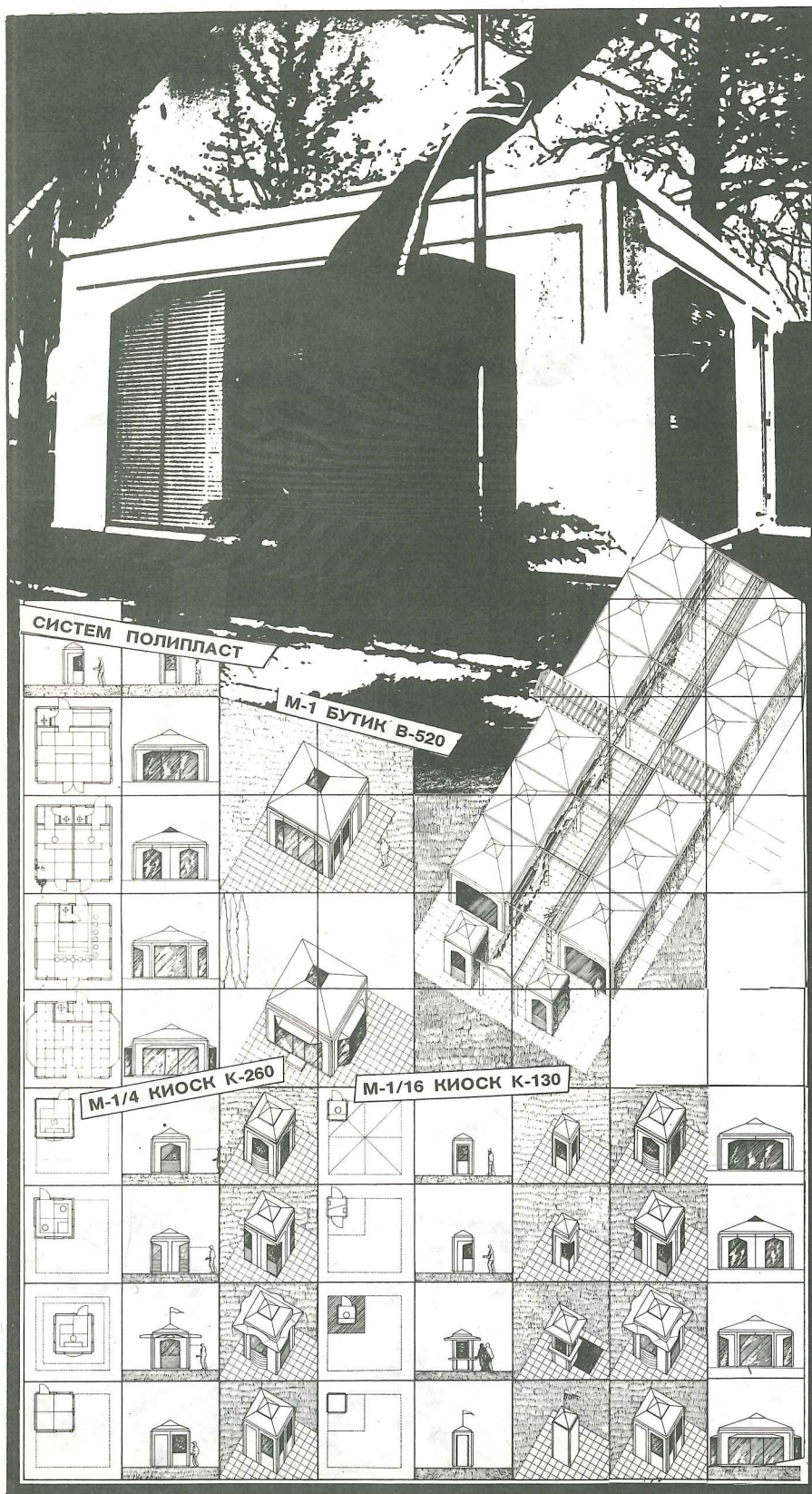
инвеститор:

ТУКА

Комплексот е конципиран како центар во кој се одвиваат основните дејности на јавниот живот во населбата, бидејќи е сместен во фокусот на Радишани.

Автомобилот нема пристап во центарот бидејќи неговото присуство би го пореметуваало мирот на пешакот во паркот кон кого се ориентирани сите објекти. Монтажната градба не беше пречка објектите да добијат елементи на народната архитектура, па со својата концепција и стилизираната кровна конструкција, центарот создава амбиент на стара чаршија.

РО "ТРЕСКА"
"ПОЛИПЛАСТ"-СТРУГА

СИСТЕМ НА МАЛИ ОБЈЕКТИ
"БУТИК"-520, 260, 130

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
НИКОЛОВСКИ Тихомир, дипл.инж.арх.
МАТОСКИ Владимир, дипл.инж.арх.

соработници:
НИКОЛОВСКИ Тихомир, м-р,инж.
СТЕФАНОВСКИ Димитри, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1981-1983

година на изведување:
1983

изведувач:
РО "ТРЕСКА"
"ПОЛИПЛАСТ"-СТРУГА

СИСТЕМ "ПОЛИПЛАСТ"

РО "ТРЕСКА-ПОЛИПЛАСТ" го остварува сопствениот развој низ усвојувањето на нови производи и нај-современи технолошки постапки. Новата производна програма - систем ПОЛИПЛАСТ-520,260,130, произлегува од досегашното повеќегодишно искуство во производството и примената на урбана опрема, новите согледувања за развој и трансформација на градската средина, новите технолошки сознанија и усовршувањето на сопствениот технолошки процес. Со анализа на градската средина утврдени се пресечните потреби од мали објекти за трговија, угостителство, услужни и комунални дејности, мало стопанство и др. Од нив произлегува сознанието дека потребите можат да се задоволат со универзален објект (систем), со што се олеснува производството и овозможува ефикасна примена во градската средина. Со соединувањето на содржините на објектите можат да се формираат помали снабдувачки или комбинирани центри што е можност привремено или трајно да се надоместат секојдневните потреби на населението. Новиот систем ПОЛИПЛАСТ се состои од повеќе поединечни клетки 520 x 520, 260 x 260, и 130 x 130 см, кои можат меѓусебно да се соединуваат во поголеми групации. Секоја единица од системот се состои од поединечни вертикални видни елементи 130 x 244 см, и одделен кровен елемент. Една од основните карактеристики на системот е можноста за повеќекратна мултипликација на единките. Челична носива конструкција се применува само кај најголемиот елемент, додека помалите се само зајакнати со лимени профили. Сидните и кровните панели се изведени како сендвич панели со две облоги од стаклопластика по 3 мм, со изолационен слој од тервол од 60 мм. Панелите се наполно затворени, а меѓусебното дихтување се врши со лентована тврдо пресувана гума.

ГРО "ТРУДБЕНИК" - ОХРИД
ОСОТ "АТЕЛЕ ЗА СТУДИИ,
ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖИЊЕРИНГ"
ОХРИД

"ОХРИДАТ 1" - ОХРИД

ГЛАВЕН ПРОЕКТ

автор:
ЗАРЧЕВ Димитар, дипл.инг.арх.

соработници:
КОЧОВСКА Елена, дипл.инг.арх.
СКЕНДЕРОВА Зерица, дипл.инг.арх.
ЛАХТОВА Мирјана, дипл.инг.арх.
ГРОЗДАНОВСКА Љубинка, дипл.инг.арх.
РИЛКОВСКИ Љупчо, дипл.инг.арх.
ПАСКАЛИЕВ Митко, дипл.инг.арх.
СТОЈАНОВСКИ Драган, дипл.инг.арх.

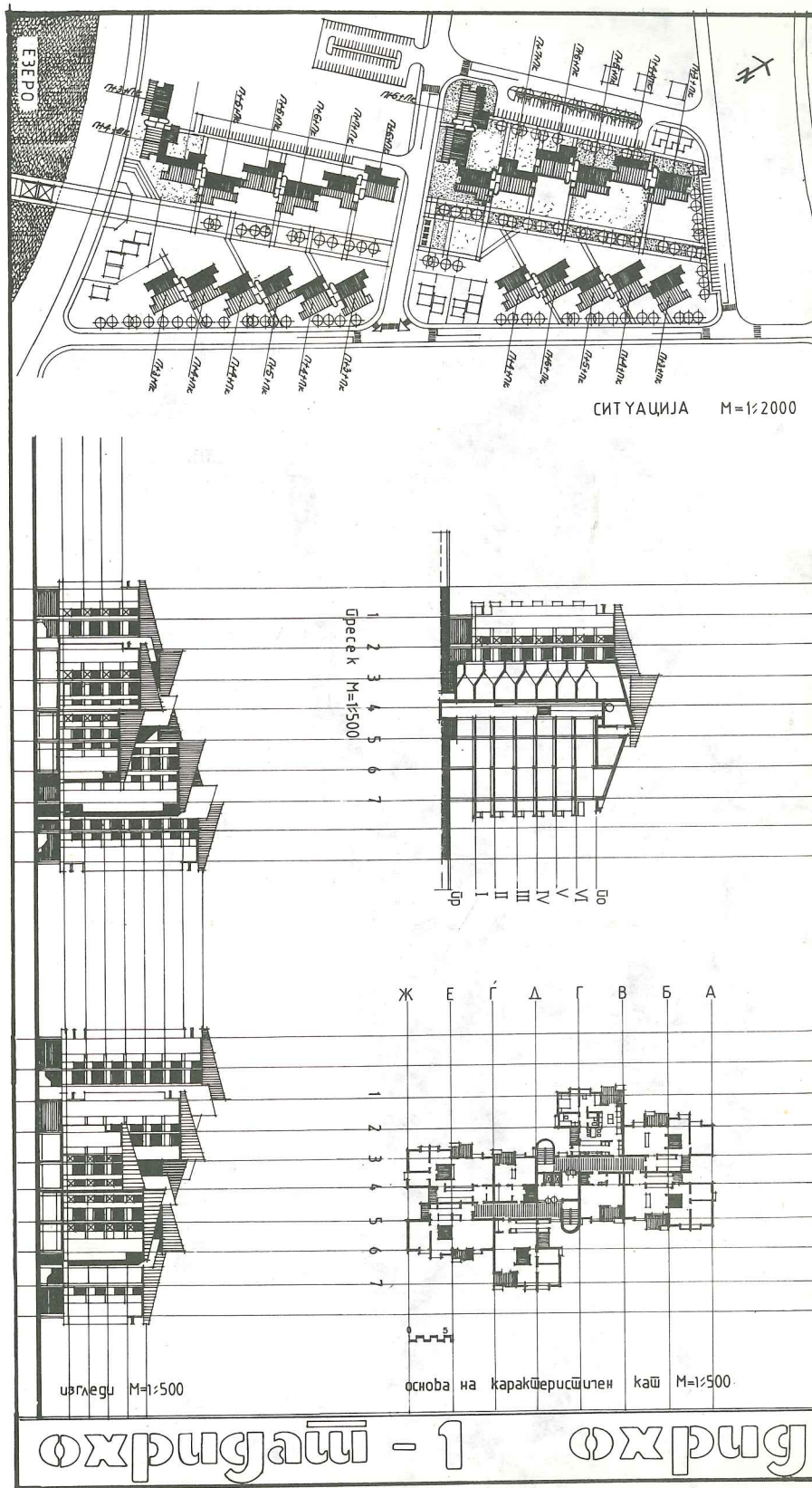
година на проектирање:
1984

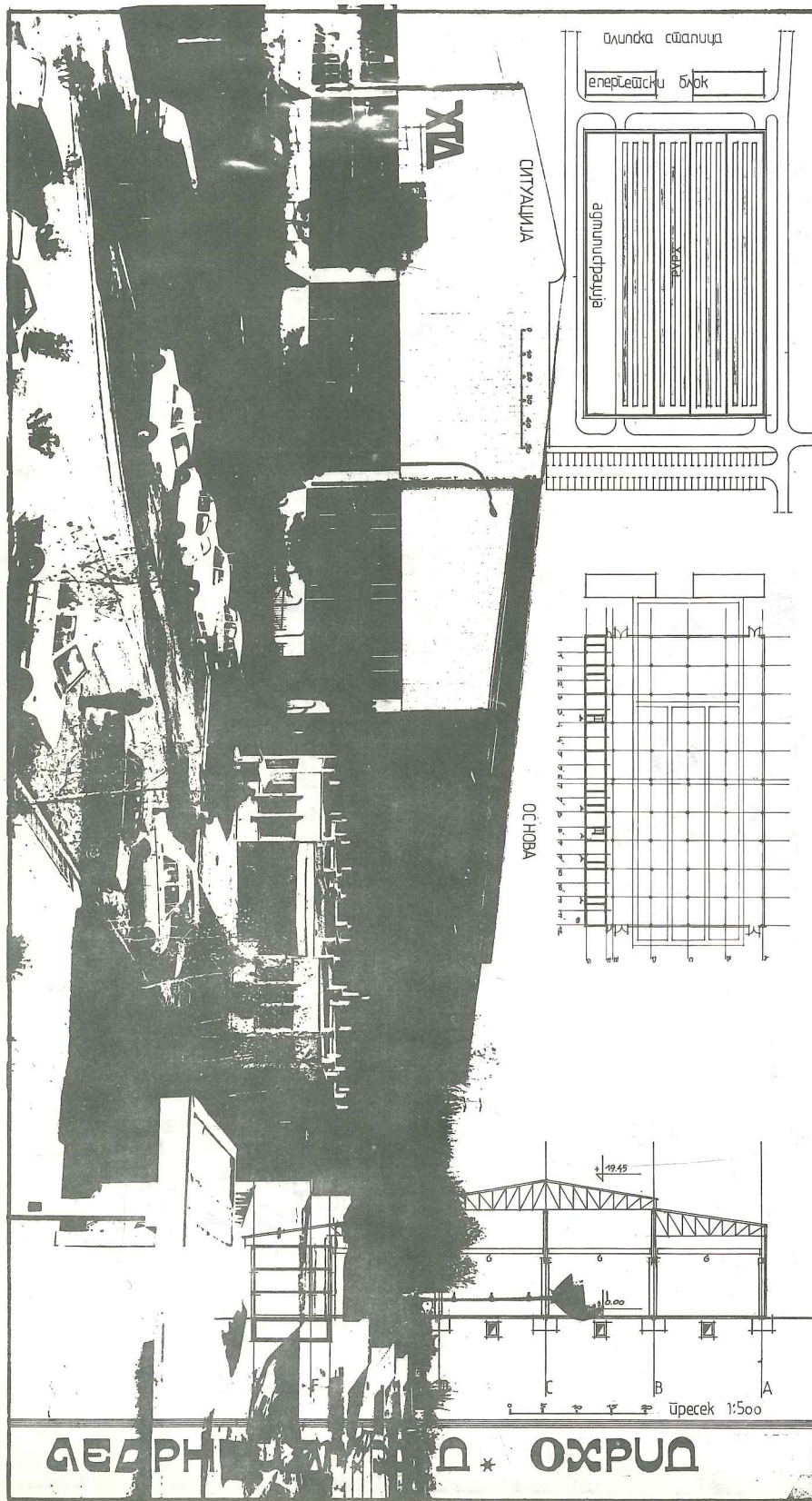
година на изведување:
1985

изведувач:
ГРО "ТРУДБЕНИК" - ОХРИД

инвеститор:
ГРО "ТРУДБЕНИК" - ОХРИД

Со деталниот урбанистички план на II-та урбана единица на град Охрид предвидени се три нови станбено-угостителски структури условно наречени "Охридати". Охридотот I го опфаќа југоисточниот дел од градот. Улицата "Партизанска" го дели Охридотот I на две нееднакви габаритни целини кои се погодни за фазна изградба. Соебраќајот и паркирањето во секоја габаритна целина се периферно лоцирани, а во самата населба комуникарањето е пешачко. Меѓу објектите се формираат слободни површини, збогатени со зеленило, детски игралишта, поплочени плоштади, а сите пешачки патеки водат кон езерото. Објектите се ориентирани кон југо-исток и северо-запад. Групирањето на објектите е од отворен тип, со групации од три до четири ламели. Спратноста се движи од П+3+Пк до П+7+Пк. Приземјата на објектите добиваат различна намена (ресторани, експрес ресторани, кафетерии, слаткарници, самопослужувања, агенции, менувачници, бутици и сл.) со цел и пешаците од којот да бидат вовлечени во населбата. Сите овие содржини треба да и дадат особен белег на оваа населба. Во структурата на станови застапени се станови со различна големина од гарсовери до трипол собни станови со максимална површина од 85 м². Процентуалната застапеност на станавите според квадратурата е различна и променлива во зависност од побарувачката. Тоа е овозможено со еднаков модуларен систем од 3,3 м т.е. конструктивен модул 6,6 м x 4,8 м. Со оваа урбанистичка поставка би се добиле околу 700 станови со што би се овозможила оптимална густина на живеење во крајбрежното градско подрачје.

ГРО "ТРУДБЕНИК" - ОХРИД
ООЗТ АТБЕЕ ЗА СТУДИИ,
ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖИЊЕРИНГ
ОХРИД

ЛЕАРНИЦА "ХЕРОЈ ТОЗА ДРАГОВИК"
ОХРИД

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
НАУМЧЕСКИ Владимир, дипл.инг.арх.

соработници:
МЕШ-ОВА Даница, дипл.инг.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1983-1984

изведувач:
ГРО "ТРУДБЕНИК" - ОХРИД

инвеститор:
Ф-КА "ХЕРОЈ Т. ДРАГОВИК" - ОХРИД

Во фабричкиот комплекс на фабриката ХТД предвидена е изградба на ливница за лиење на делови за автомобилската индустрија од легури на алуминиум и цинк.

Објектот е поставен во правец исток-запад. Површината на производната хала е 7.800 m^2 , а на неа од јужната страна се надоврзува административниот дел со висина од 3 ката и со површина од 3.000 m^2 .

Конструкцијата на објектот е рамовска со распон од 16 м во попречен правец и 12 м во подолжен правец. Димензиите на столбовите се 120/60 см. Кровната конструкција е од челични решетки, а покривната конструкција и надворешните ѕидови се од сендвич лим.

Машинските инсталации овозможуваат регенеративно искористување на отпадната топлина од примарните и секундарните печки.

Повратноста на енергијата е сса 60% што овозможува заштеда на 300 тони мазут во грејната сезона.

Во состав на фабричкиот комплекс предвидени се и пратечки објекти:

станица за преточување, складирање и дистрибуција на пропан бутан ($\text{C}_3\text{H}_8 - \text{C}_4\text{H}_{10}$), котларница, компресорска станица, објект за разладна технолошка вода со отворен систем, трафостаница цевен енергетски мост за развод на енергетски флуиди.

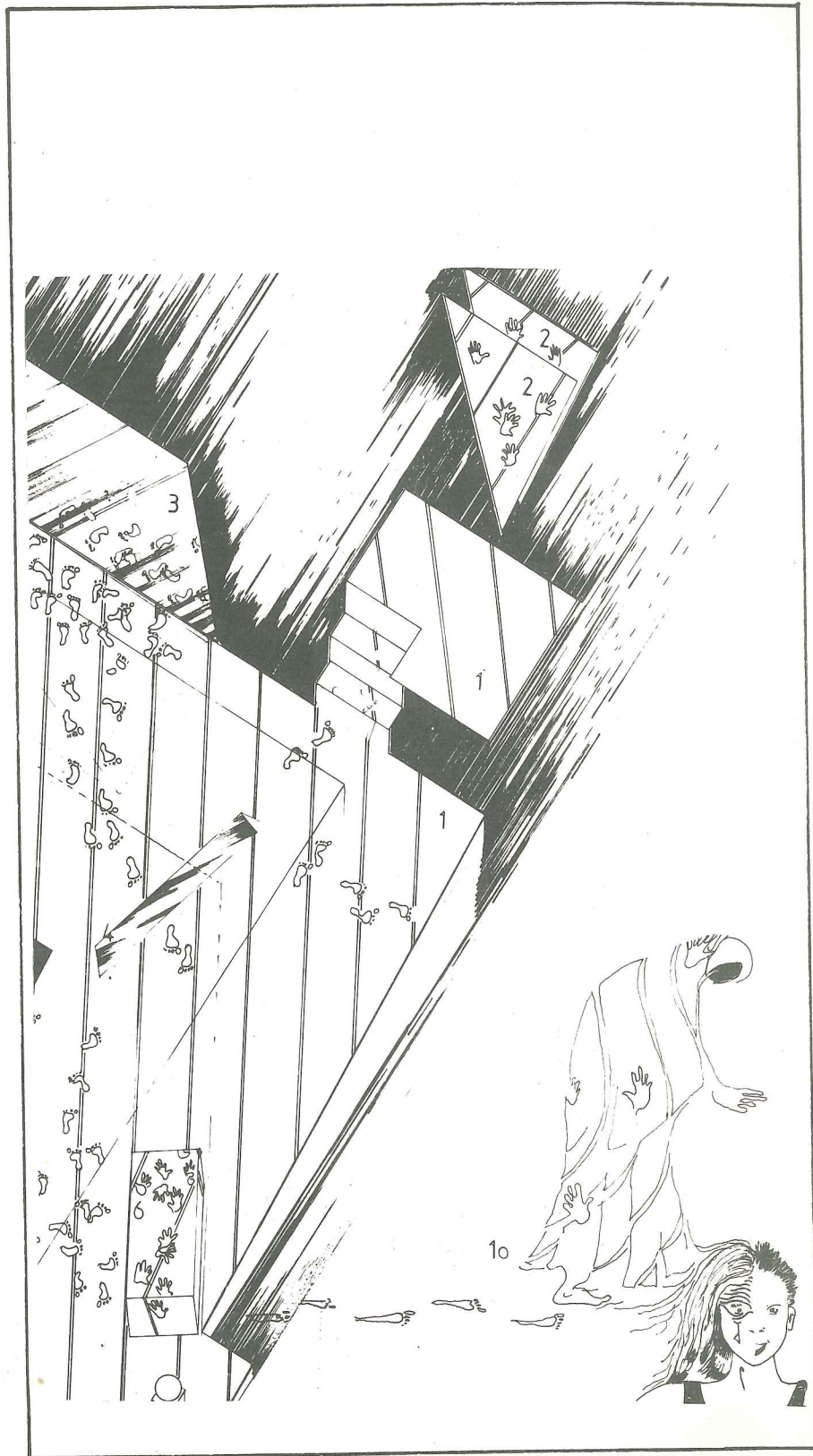
СЦЕНОГРАФИЈА И КОСТИМОГРАФИЈА ЗА ПРЕДСТАВАТА
"ДЕЈСТВОТО НА ГАМА ЗРАЧИТЕ ВРЗ СЕНИНТЕ
НЕБЕНИ" ОД П.ЗИНЦЕЛ
РЕЖИСЕР: А.АЛЕКСОВ

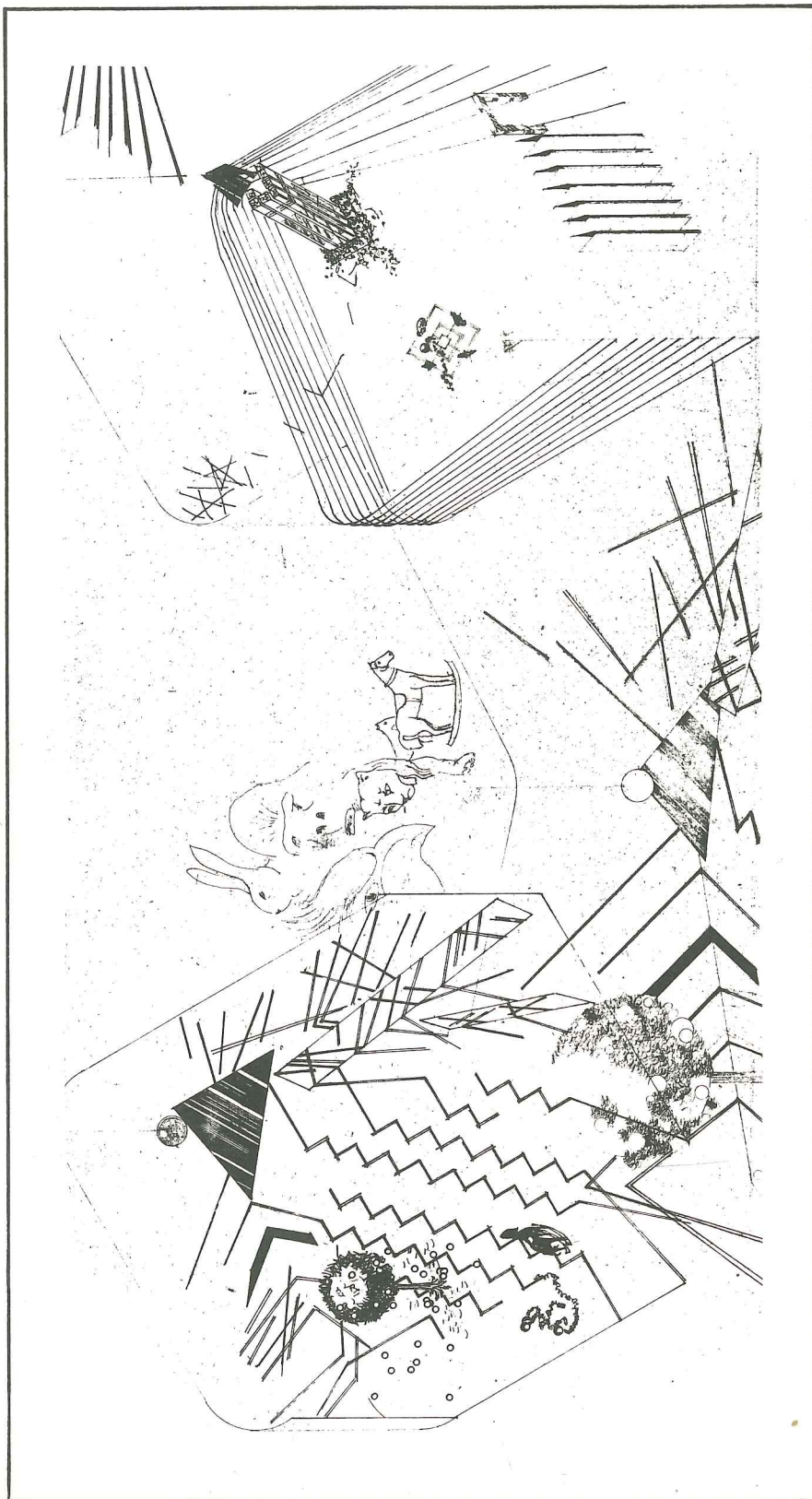
автори:
БОЈИНОСКИ Вангел, дипл.инж.арх.
БОЈИНОСКА Гордана, дипл.инж.арх.

сезона 1983

изведувач:
НАРОДЕН ТЕАТАР- КУМАНОВО

ИНДИВИДУАЛНИ
УЧЕСНИЦИ

СЦЕНОГРАФИЈА ЗА ТЕЛЕВИЗИСКАТА СЕРИЈА

„ДА ПЕАМ, ДА ТЕ НАПЕАМ“

РЕЖИСЕР: Д. ХРИСТОВ

автор:

БОЖИНОСКИ Вангел, дипл. инж. арх.

година на проектирање:

1983

година на изведување:

1983

изведувач:

РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА - СКОПЈЕ

инвеститор:

РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА - СКОПЈЕ

ИНДИВИДУАЛНА ЗГРАДА

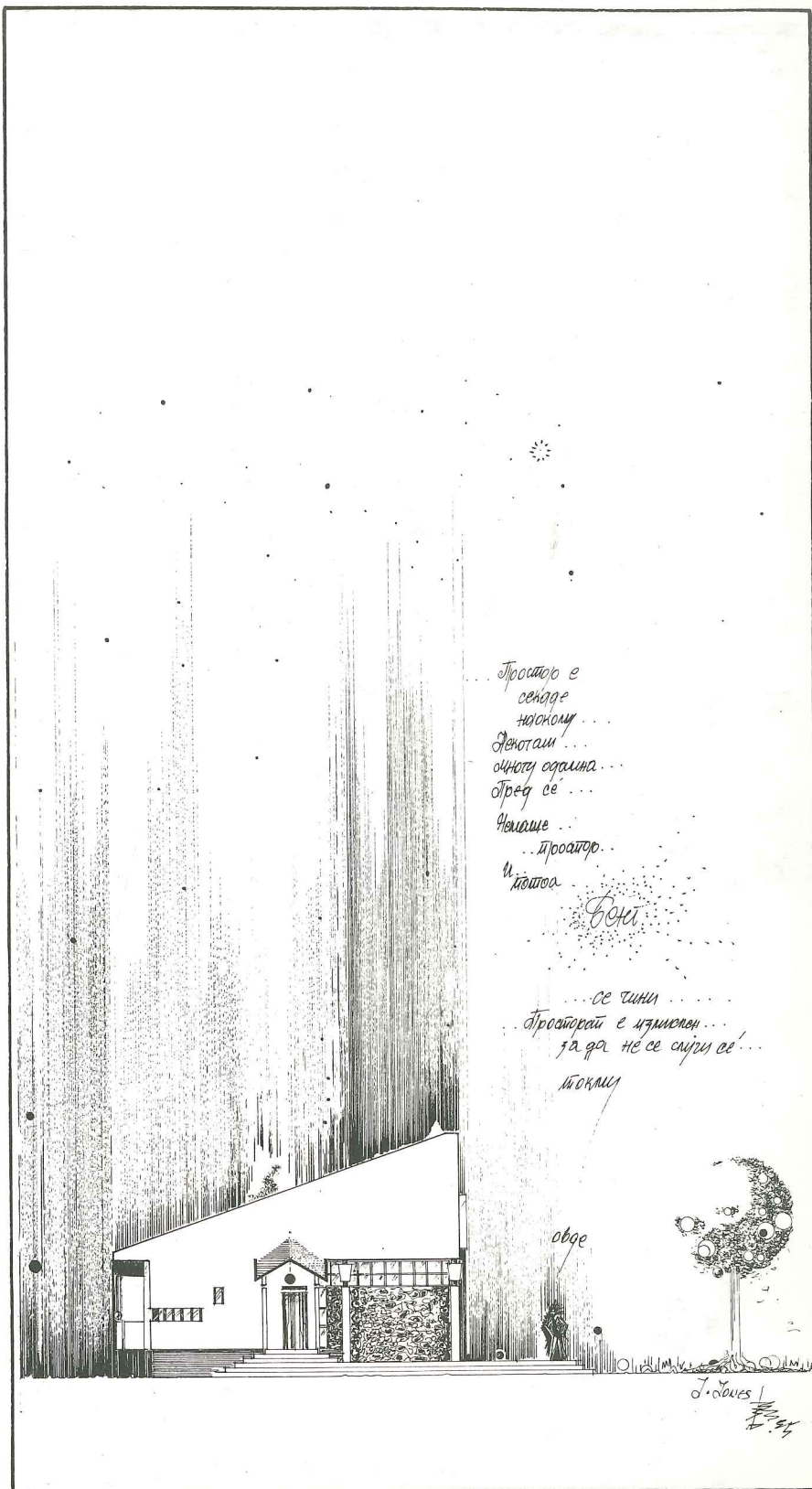
автор:
БОЖИНСКИ Вангел, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
во изградба

изведувач:
ПРИВАТЕН МАЈСТОР

инвеститор:
НОВИЦА РИСТОВСКИ

АРХИТЕКТОНСКО-УРБАНИСТИЧКО РЕШЕНИЕ
НА СТАРИОТ ДЕЛ НА ГРАДСКИОТ ПАРК -
СКОПЈЕ И НА ОБЈЕКТОТ КЕРМЕС

КОНКУРСЕН ТРУД

автори:

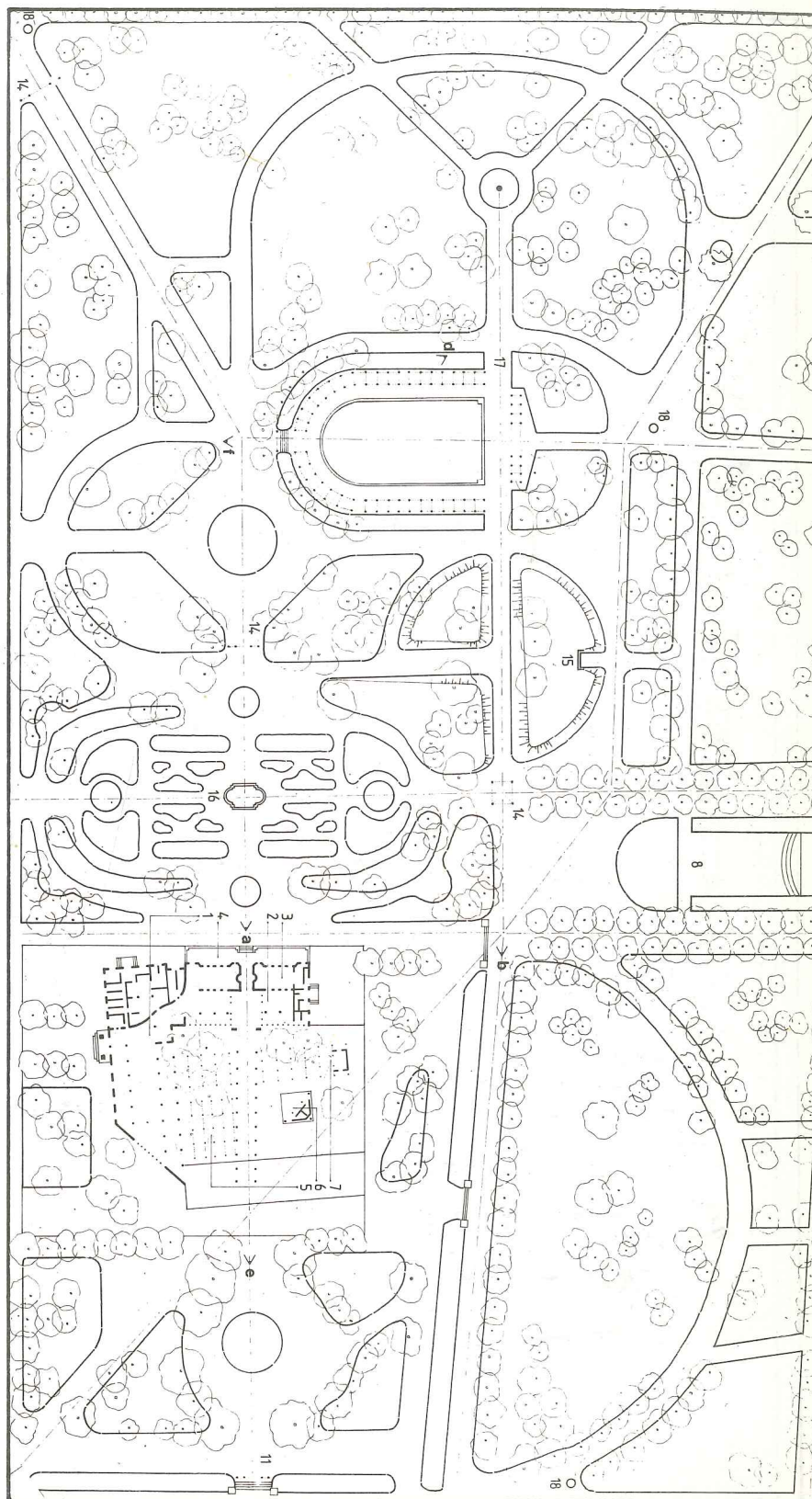
ГРЧЕВ Мирослав, дипл.инж.арх.

КОРОБАР Влатко, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

1984

Конкурсната задача авторите ја сфатија како повод за афирмација на одредени идеи за градот и градската реконструкција, идеи многу стари, суштествени, но трагично отсатни од скопската урбанистичко-архитектонска пракса. Стариот дел на Градскиот парк се третира како вредно наследено урбано ткаење, та предложеното решение поаѓа од следниве основни одредби: Почитување на духот на стариот парк и одржување на неговиот "genius loci"; акцентирање на позитивните барокни искуства во уредувањето на паркот; задржување на постоечките главни оски и отворање на нови во правец на денешните главни пешачки текови; Дообликување на оние потези коишто се започнати во минатото и не се довршени, а за кои може да се насети дека представуваат амбиентална вредност; целосно дообликување на јазлите - собиралишните простори; и целосно задржување на постоечкиот зелен фонд на паркот. Бидејќи локацијата Кермес не опстои само како угостителски објект, туку и како собиралиште на жителите на Скопје, тој простор се третира како градска пјацета, а угостителските и пратечките објекти на Кермес - како урбани елементи коишто ја формираат. Изгледот на стариот објект Кермес во потполност се обновува, и се доградува така да старата источна фасада останува во ентериерот на новиот објект, а новата источна фасада е обработена како современа реплика на старата. Во средината на објектот се отвора пасаж низ кој поминува основната Исток-Запад оска на паркот. Со ова се потенцира оската по којашто биле градени првобитните концепции на паркот и на Кермес, и се дели објектот на две функционални целини. Проширувањето на објектот е на јужната страна во правец на главната оска и го дефинира просторот на пјацетата.

СПОРТСКА САЛА - ЗАДАР

КОНКУРСЕН ТРУД

автори:

ГУЛЕСКИ Мартин, дипл.инж.арх.

ХРИСТОВ Ранчо, дипл.инж.арх.

ЦИДРОВ Крсте, дипл.инж.арх.

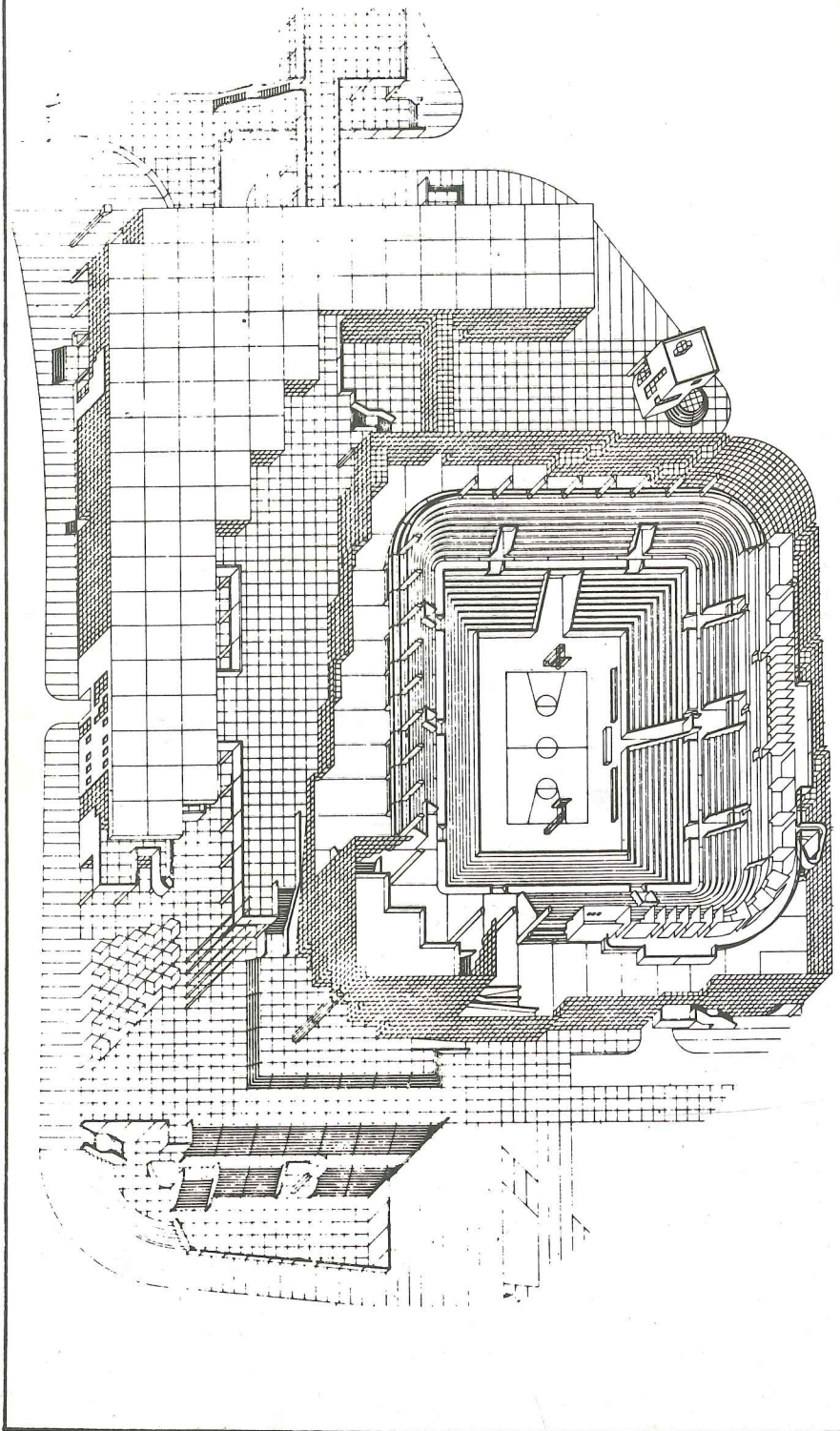
година на проектирање:

1983

награди или признанија:

ОТКУП НА ОПШТ ЈУГОСЛОВЕНСКИ

АНОНИМЕН КОНКУРС

СПОРТСКИ ЦЕНТАР - ПЛЕВЉА

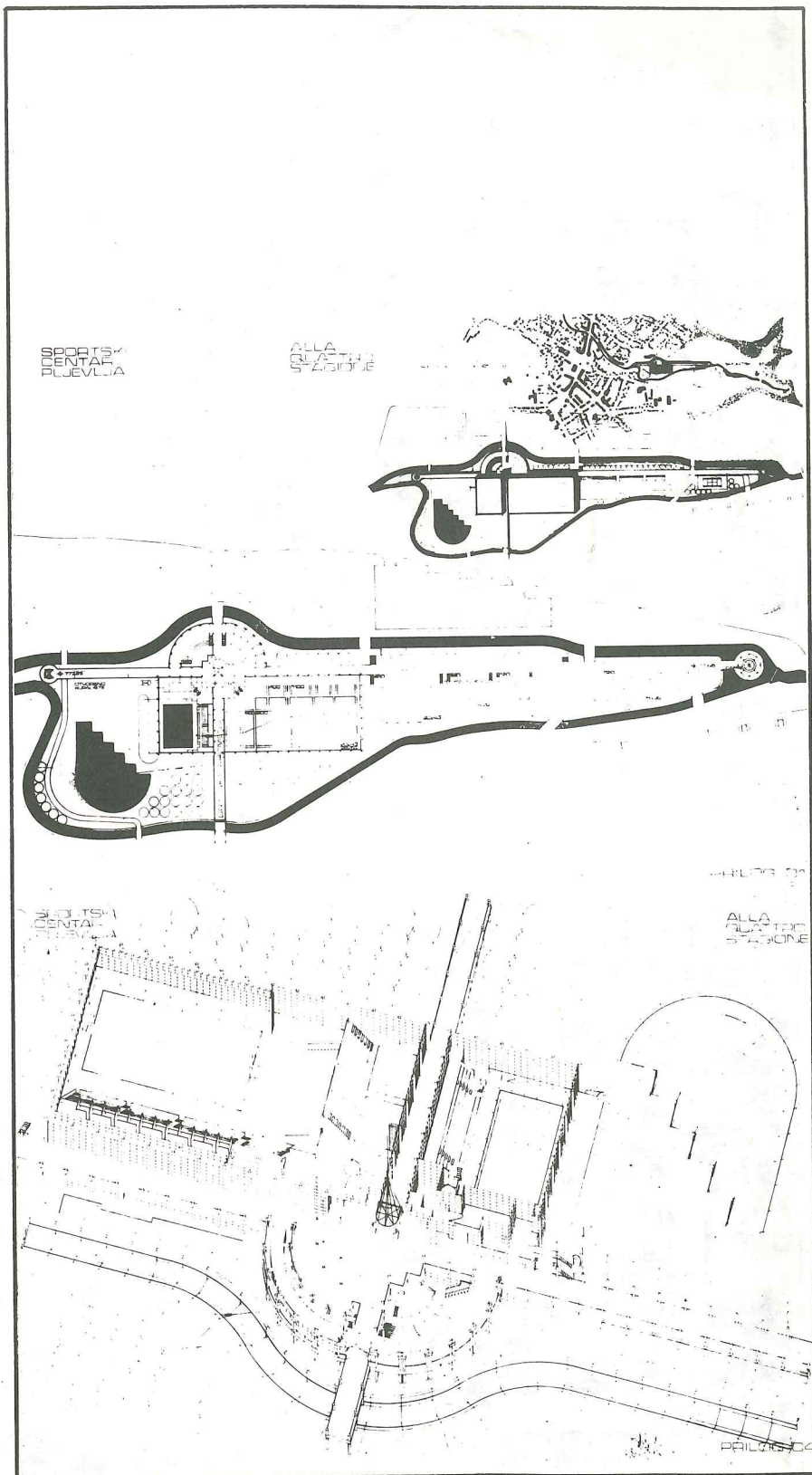
КОНКУРСЕН ТРУД

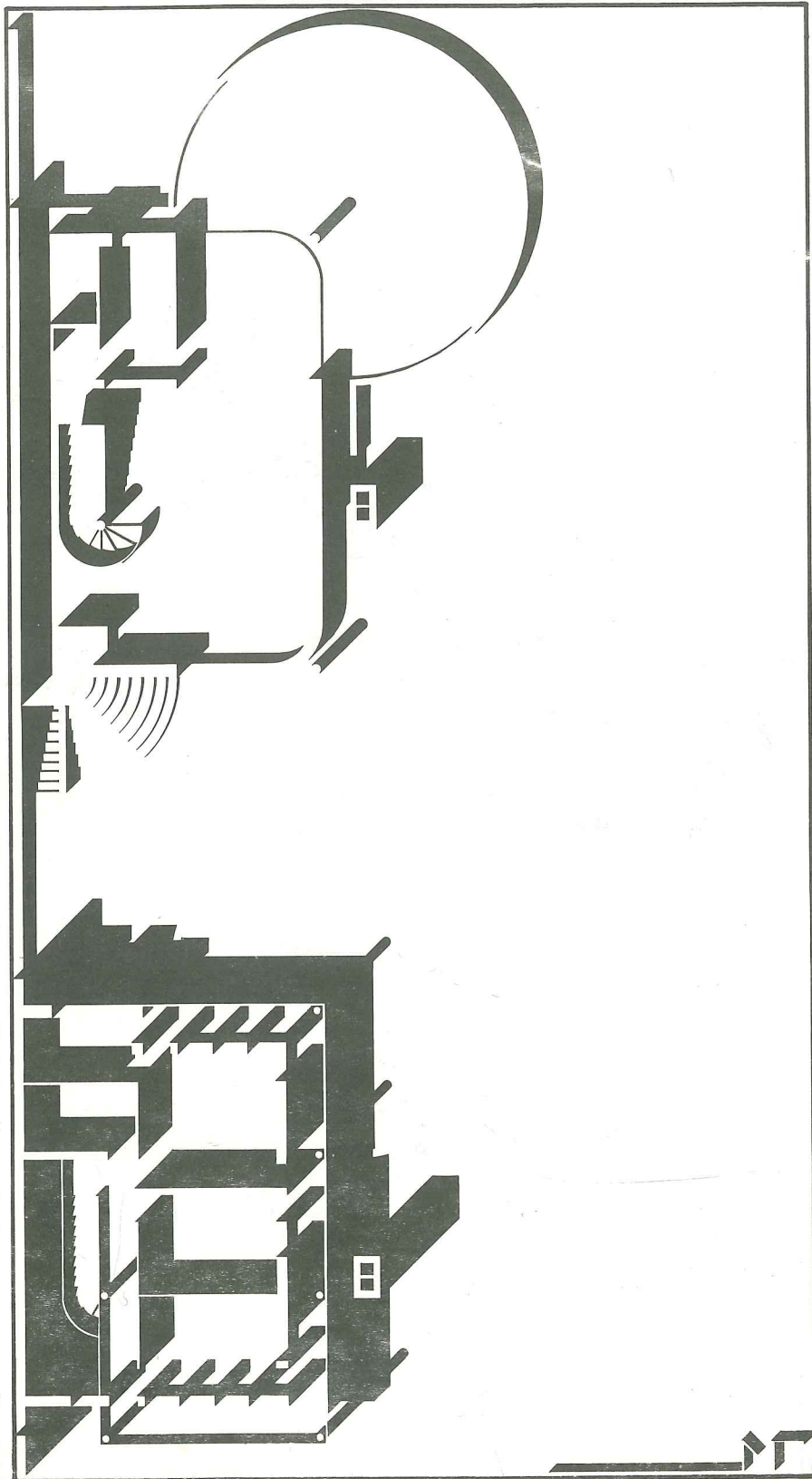
автори:

ГУЛЕСКИ Мартин, дипл.инж.арх.
РАДОЊИЋ Миодраг, дипл.инж.арх.
СМИЛЕВСКИ Стеван, дипл.инж.арх.
ХРИСТОВ Ранчо, дипл.инж.арх.

година на проегирање:
1984

награди или признанија:
СПЕЦИЈАЛНО ПРИЗНАНИЕ НА ОИШТ
ЈУГОСЛОВЕНСКИ АНОНИМЕН КОНКУРС

ИНДИВИДУАЛНА СТАВБЕНА КУКА

ВО ГРАДБА

автор:
ГУЛЕСКИ Мартин, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983

ВИЛА РОГАЧЕВО-ТЕТОВСКО

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автори:
ДЕЛОВСКИ Бранко, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1983-1984

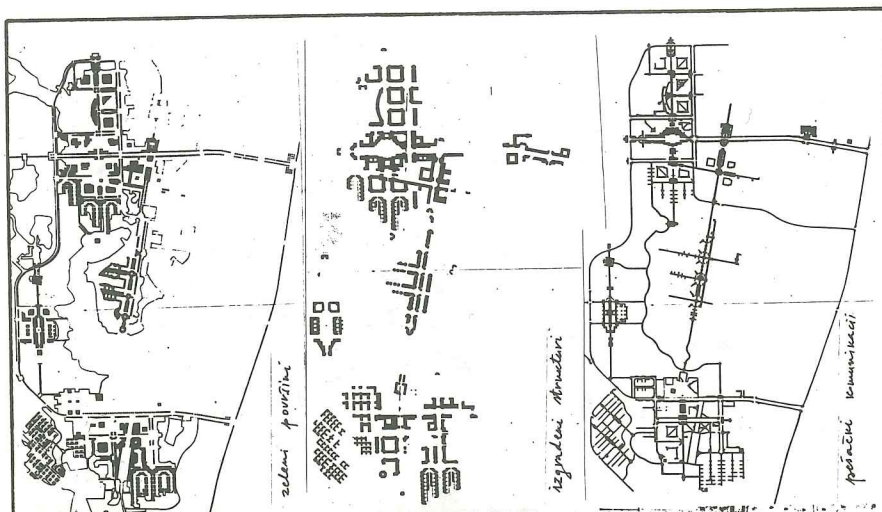
изведувач:
"ИНВЕСТ ГРАДЕБА"-СКОПЈЕ

инвеститор:
АТАНАС ЈОСИФОВСКИ

Не можеме да го разбереме растењето на дрвјата, ако не ги познаваме нивните корени.
Не можеме да ги разбереме современите искуства, ако не го знаеме нивниот развој.
Секогаш се бараат условите, од кои никнува една кука.
Никогаш не се зема исти калуп за сите куќи.
Секогаш куќата никнува како резултат на својата околина, клима, материјал, човечки навики, обичаи и на техничкиот и општествени развој.
Оваа кука ја прикажува Македонската архитектура во ново руво. Таа е одраз на денешното време, на денешните технички и технолошки достигнувања.
Намената е за нашиот човек, за неговите денешни и утрешни потреби, ако знаеме дека човекот повеќето време од животот го поминува во својот дом.

ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН БИТЊЕ - КРАЊ

КОНКУРСЕН ТРУД

автори:
ДИМИТРОВСКА-КРИСПЕР Калиопа, дипл.инж.арх.
ДАЛЛА ВАЛМЕ Сама, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
СОБРАНИЕ НА ОПШТИНА КРАЊ

награди:
ПРВА НАГРАДА НА РЕПУБЛИЧКИ КОНКУРС

Долгорочниот просторен развиток на Крањ, согласно со верифицираните општествени цели (заштита на земјоделските површини) и развојните потреби на општината и регионот се преусмерува во областа Битње на на сосема нова локација во шумските и ридските терени покрај регионалниот пат Крањ-Шкофја Лока. На оваа локација се предвидува изградба на станбена населба од 18000-20000 жители со економско трговски и културен центар. Новата населба е дислоцирана од центарот на Крањ и просторно не се надоврзува на било каква урбана структура. Урбанистичкиот концепт на населбата ги интегрира сите разновидни постојни структури: типологијата на селските структури, ливадите, шумите, карактеристичните шумски рабови, водените површини и природните биотоми. Поквалитетните пејсажни простори стануваат составен дел на системот на зелените површини во населбата. Подолжната диспозиција на населбата ги задржува својвидните просторни елементи структурирани покрај донгитудиналната оска на регионалниот пат. Мрежата на урбанистичкиот модул се поклопува со мрежата на монументалните елементи во постојниот макростор и се прилагодува на географските карактеристики. Појдовните начела на урбанистичко-архитектонското обликување го валоризираат градското значење на населбата и обезбедуваат хетерогеност на просторната морфологија и грабената типологија. Урбанистичкиот концепт интегрира повеќе сродни урбанистички архитектонски целини вклопени во постојните микро амбиенти. Физичките структури на градба се згуснуваат околу плоштадите, главните сообраќајници, раскрсниците и влезовите. Урбанистичкиот концепт предвидува повеќе типови на градска станбена кука, во зависност од ликалитетот во структурата на населбата: уличен блок, каре, вила блок, терасесто становање. Хиерархијата на урбанистичките целини ја следи социјално општествената организација (група на станови, соседство, месна заедница). Проектот Битње нуди нов облик на сателитска населба, населба концепирана како град.

КУЛТ II

ИЗВЕДЕН ПРОТОТИП

автор:

ЖИВКОВСКИ Слободан, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

1983

година на изведување:

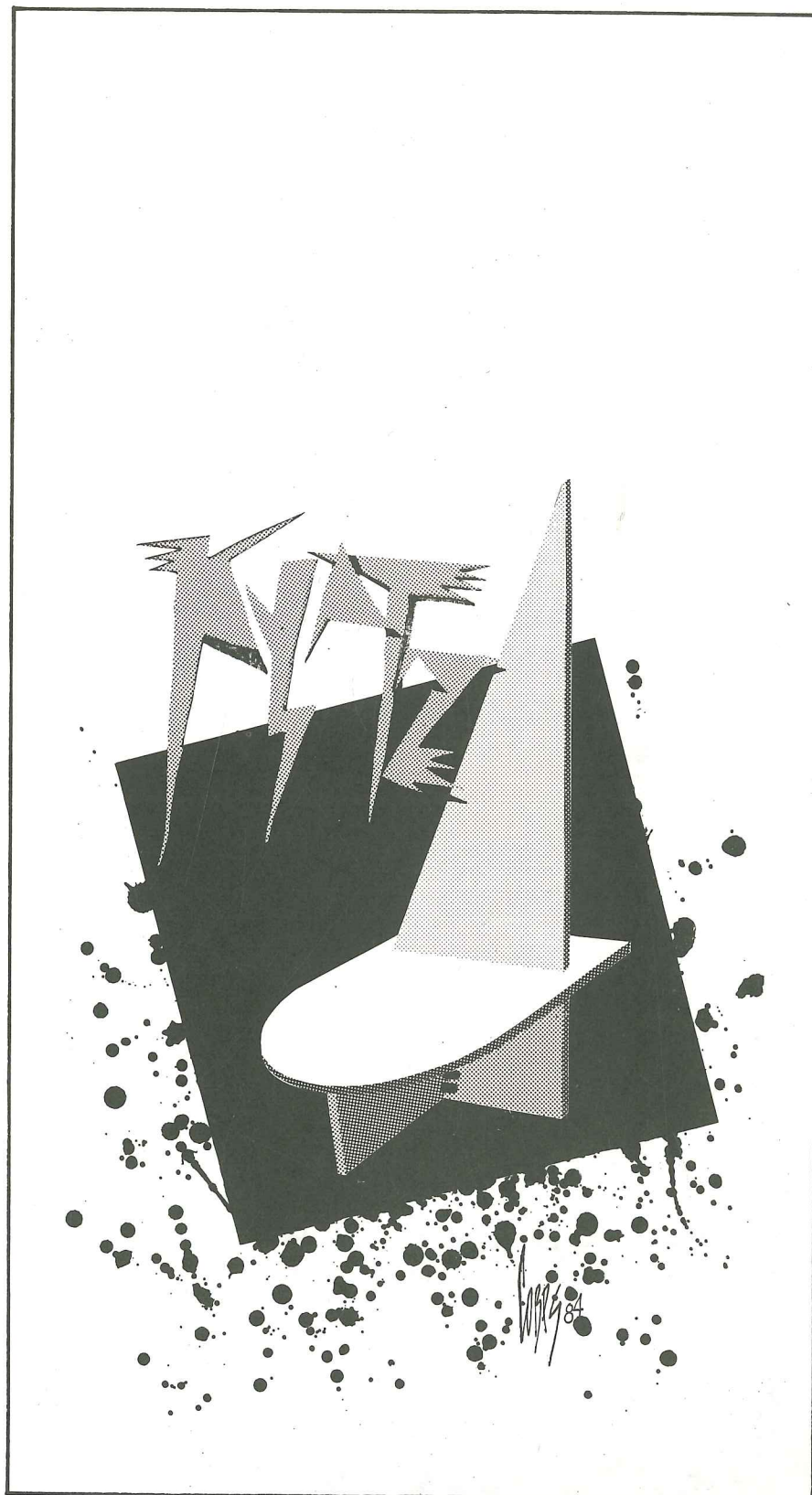
1985

изведувач:

АВТОРОТ

инвеститор:

АВТОРОТ

Три едноставни геометриски облици од рамни плочи се поставени во основните рамнини, со едноставен монтажен склоп, погодни за едноставни технолошки процеси, за висока серија и со особени можности за ликовна надградба.

ДОМУВАЊЕ ВО ИДНИНА

КОНКУРСНА РАБОТА

автор:

ЛИКОВСКИ Слободан, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

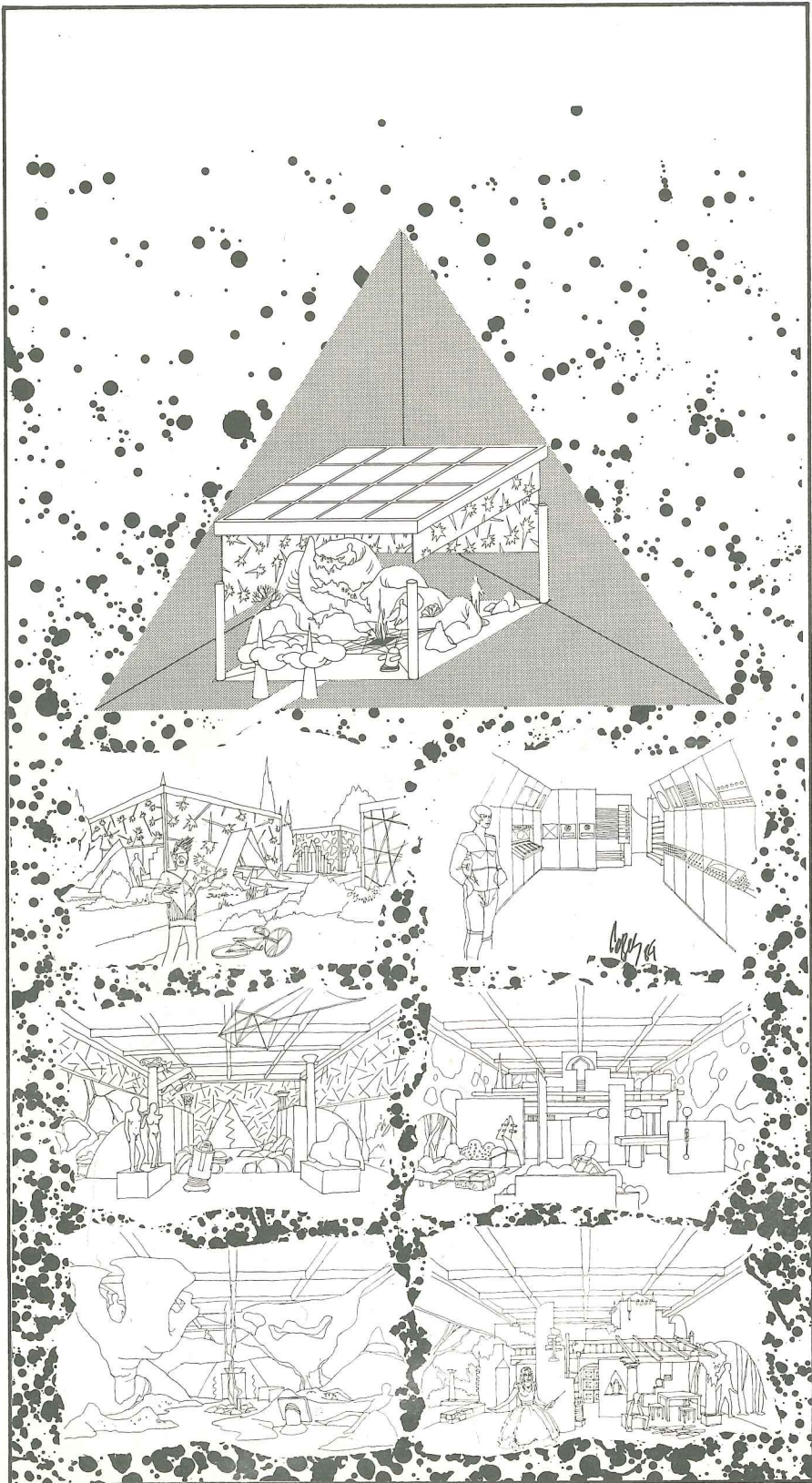
1984

година на изведување:

блиска иднина

награди и признанија:

Селектиран труд во составот на југословенската екипа за Меѓународниот конкурс на УНЕСКО за млади архитекти за Светската изложба во Јапонија, 1985 година.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КОНКУРС
ЗА ИДЕЈНО РЕШЕНИЕ

автори:

КОКАЛЕВСКИ Мирче, м-р арх.урб.
КОКАЛЕВСКА Марија, дипл.инж.арх.

соработници:

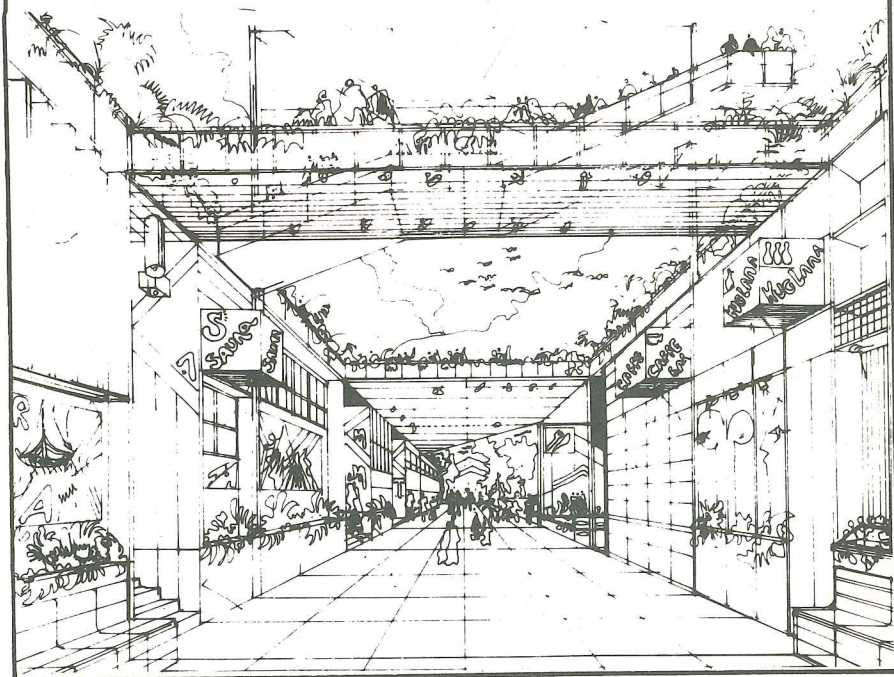
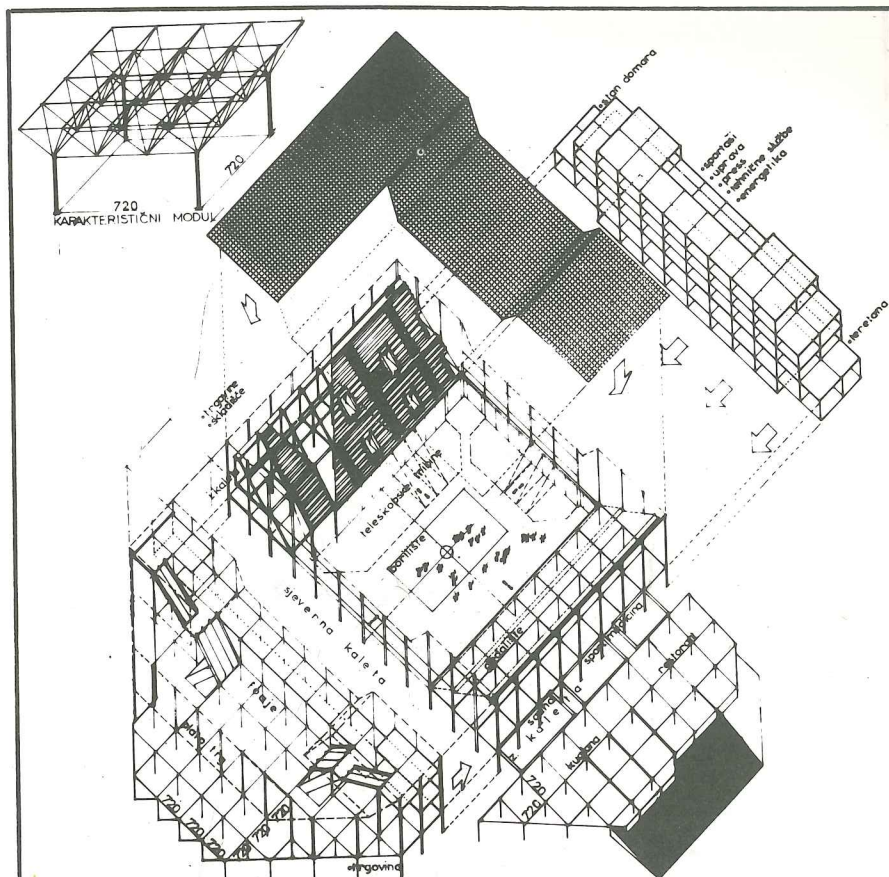
СТЕФАНОВСКИ Ристо, дипл.инж.град.
СТОЈАНОВСКИ Спице, инж.град.
ЧЕКИЧЕВСКИ Војислав, инж.

година на проектирање:

МАЈ-СЕПТЕМВРИ 1983

инвеститор:

СИЗ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА
НА ОПШТИНА ЗАДАР

Изворната мисла при организирањето на комплексот на повекеенаменската спортска сала во Задар (околу 18.000 м²) претставува непосредноста на амбиентите и секојдневната живот на конкретниот локалитет во рамките на градот Задар и пошироко. Втисната во ткивото на градот, на локалитет покрај динамична сообраќајница и во близина на автобуска и железничка станица, повекеенаменската сала е во фокусот на пешачкиот интерес. Структурата на комплексот е отворена за пешачките истражувања, таа повикува на акција низ денивелираниот плоштад и едноставните засенчени медитерански улици-"калети".

Комплексот на повекеенаменската спортска сала е конципиран врз база на органски поврзани делови со соодветни меѓусебни односи, создавајќи композиција на бродови на морскиот хоризонт. Таа идеја оформи три просторно дефинирани целини: спортска сала со потребни содржини; дел за трговија и куглана со угостителство. Врската меѓу нив е преку карактеристични пешачки улици кои го внесуваат динамизмот и амбиентот на приморјето и во едно претставуваат фокус на комплексот. Тие се заштитени од сончево зрачење, претставуваат извор на информации, забава, рекреација, а во едно создаваат услови за прифаќање на комплексот на повекеенаменската спортска сала во свеста на посетителите, како микро град - со плоштад, улици и објекти, како центар на активности, спорт и рекреација, забава, снабдување, информирање, пулс на градот. Сето тоа со цел - посетителот да биде што повеќе присутен во просторите на комплексот, со чувство на едноставност и природност во препознатлив амбиент на приморскиот предел.

"ТАИНСТВЕНА КУТИЈА"

КОНКУРС УНЕСКО:

"КУКАТА И НЕЈЗИНАТА ОКОЛИНА

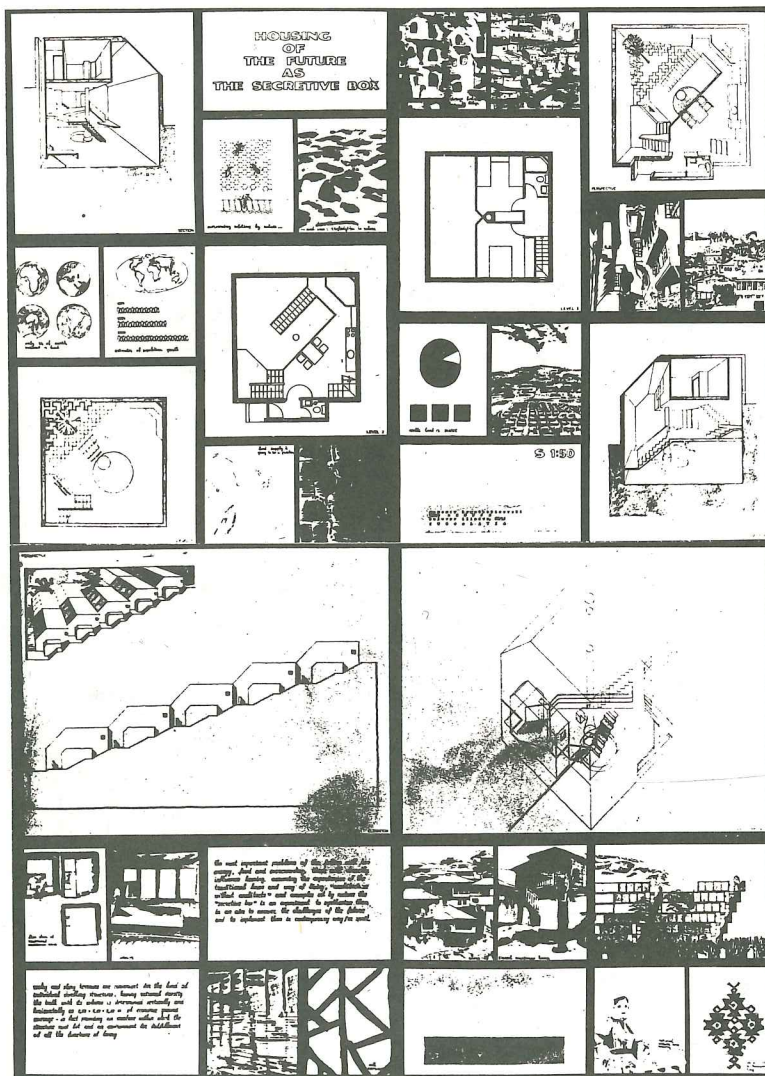
- НАУКАТА И ТЕХНОЛОГИЈАТА ВО
СЛУЖБА НА ЧОВЕКОТ ВО НЕГОВИОТ
СТАН"

автор:

КОНСТАНТИНОВСКИ Самомир, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

1984

ЕНТЕРИЕРНО И ЕКСТЕРИЕРНО РЕШЕНИЕ
НА КАФЕАНАТА "МЕТРОПОЛ"-СКОПЈЕ

КОНКУРСЕН ТРУД

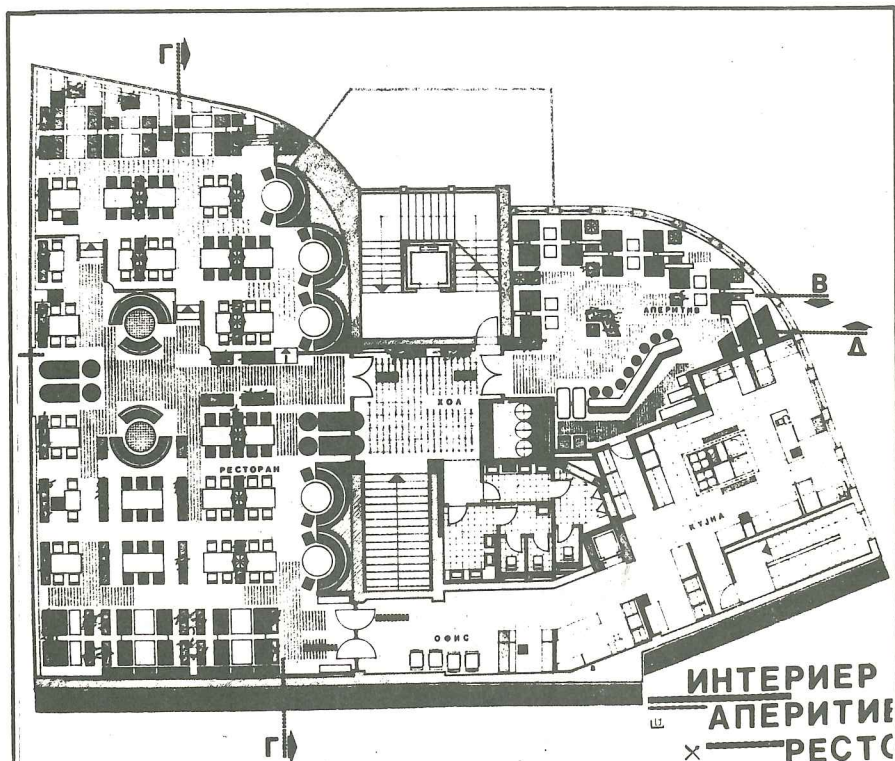
автори:

КУСАКАТСКА Татјана, дипл.инжарх.
КУСАКАТСКИ Кирил, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1984

инвеститор:
РО "МЕТРОПОЛ"-СКОПЈЕ

Награди:
ЗГОЛЕМЕНА III НАГРАДА

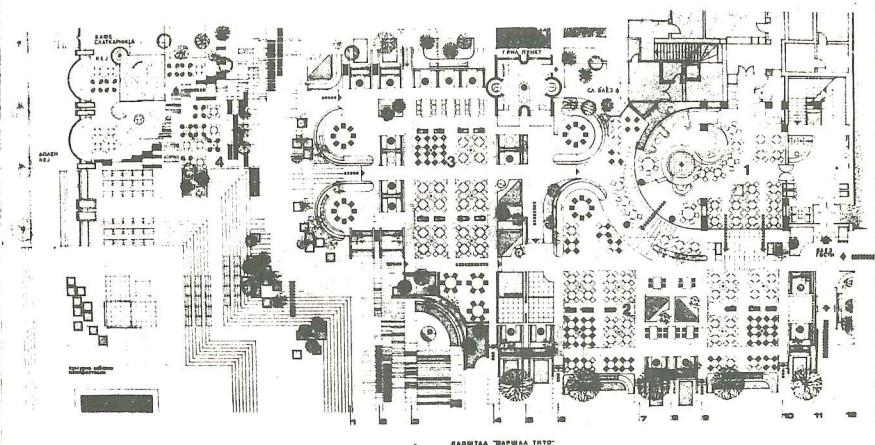

Градската кафеана и ресторанот "Метропол" се дел од просторот на еден комплексен архитектонски објект со свои историски и естетски вредности и објект што во својата патина крие богати естетско-технички елементи од почетниот период на модерната архитектура во Скопје. Со самото тоа што објектот е ситуиран во најтесното централно градско подрачје, на плоштадот "Маршал Тито" и во близина на реката Вардар со кејовите и Камениот мост, тој егзистира традиционално на најекспониран градски простор и со своите естетски и архитектонски вредности е препознатлив амбиентален илне на градот.

Предложениот елаборат ги почитува основните обележја на силуетната пластика и оригиналниот архитектонски израз и му го враќа првобитниот архитектонски изглед и одземената душа и топлина на овој вреден и издржан објект.

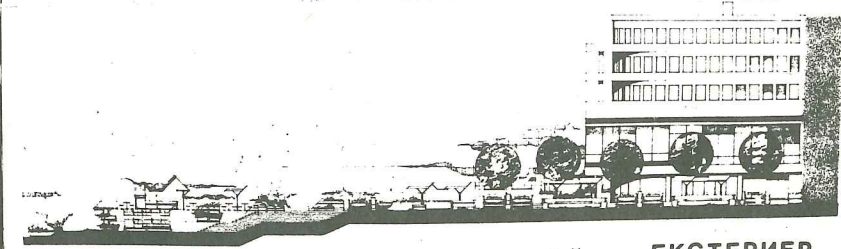
Ентериерното решение на кафеаната и на ресторанот ги задоволува основните критериуми за употребна вредност и тоа, организација на просторот, функционалност, современ естетски израз, "меко" диспозиционирање на мобилијарот и експозиција на просторот спрема надвор.

Екстериерното решение на терасите со дел од кејот, нуди поставка со дефинирани три групации на платформи со свои функционални карактеристики кои создаваат интегрална архитектонско-урбанистичка целина. Карактеристичен е предлогот за решение на кејскиот простор како собиралиште на млади, кој веќе има здобиен имиџ и одредена традиционалност, а со решението се збогатува архитектонско-функционалниот и естетски израз на овој простор.

- 1. ГРАДСКА КАФЕАНА
- 2. КАФЕ ТЕРАСА
- 3. ГРИЛ ТЕРАСА
- 4. ТЕРАСА ЗА МЛАДИ

ЕКСТЕРИЕР
ТЕРАСИ

ЕКСТЕРИЕР
ИЗГЛЕДИ Р:100

ИДЕЈНО АРХИТЕКТОНСКО ЕКОТЕРИЕРНО И
ИНТЕРИЕРНО РЕШЕНИЕ ЗА "МЕТРОПОЛ"
СКОПЈЕ

КОНКУРСЕН ТРУД

автор:

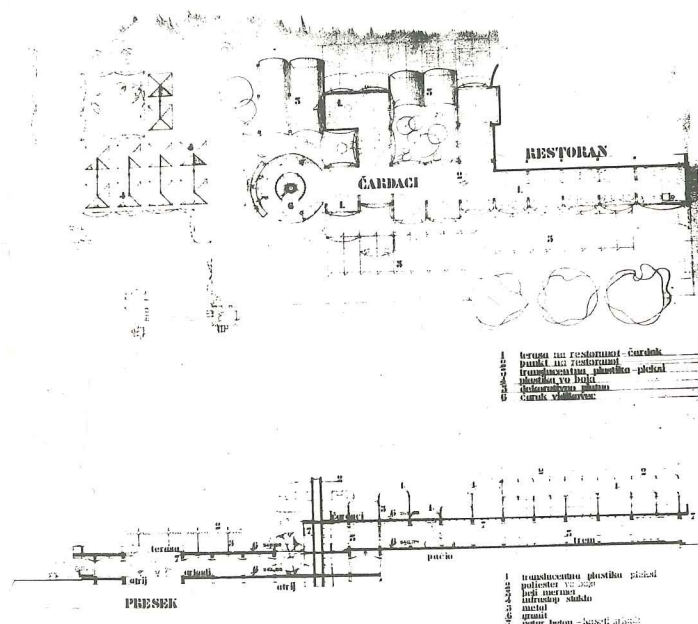
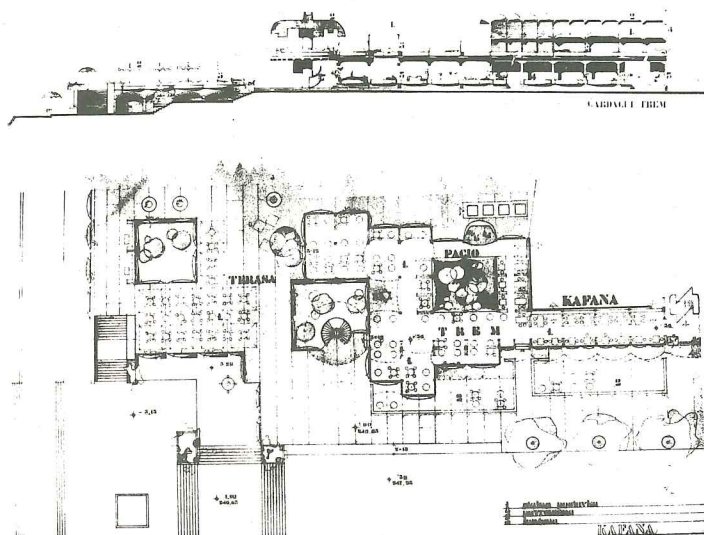
МУЛИЧОВСКИ Петар, дипл.инж.арх.

соработници:

ЗЕКАНОВСКА Виолета, арх.техн.

година на проектирање:

1984

Авторот предлага нови архитектонски и амбиентални просторни содржини на плоштадот како: "Трмот" на кафаната во приземниот дел како СТАЛНА ПОСТАВКА на полуотворено, потоа "Тераса" на кат како составен - ПРОДОЛЖЕН дел на Ресторанот, за ручавање на отворено - на ЧАРДАЦИ. Овие се надкриени со транспарентна пластика за полусенка и посебна атмосфера. На кејот на Вардар се предлагаат: "Пацио" и "АТРИУМ" со ТАБЕРНА И АРКАДИ (тремови под ниво на теренот) кои излегуваат на самиот обален дел на реката. Овие просторни амбиентални содржини преку визуелни и други чувствителни контакти непосредно комуницираат со блиската околина-реката, Камениот мост, Кејовите Плоштадот и подалеку со Кале. Решението на интериерот на Кафаната и Ресторанот со продолжените надворешни тремови тераси го прават аголот просторно расчленет и богат. Предложената поставка-аранжман на масите обликуван е на принципот, ВНАТРЕШНА ПЕЈСАЖНА АРХИТЕКТУРА која го прави просторот за ручавање и интимни разговори да биде пријатен, привлечен и култивиран.

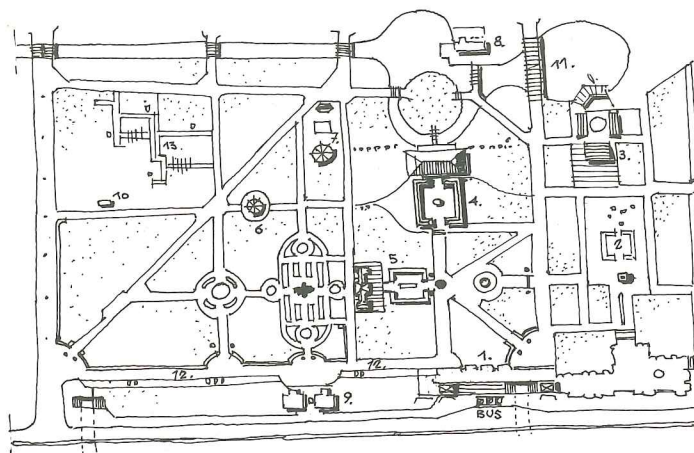
КОНКУРСЕН ТРУД

автор:
МУЛИЧОВСКИ Петар, дипл.инж.арх.

соработници:
ЗЕКАНОВСКА Виолета, арх.техн.

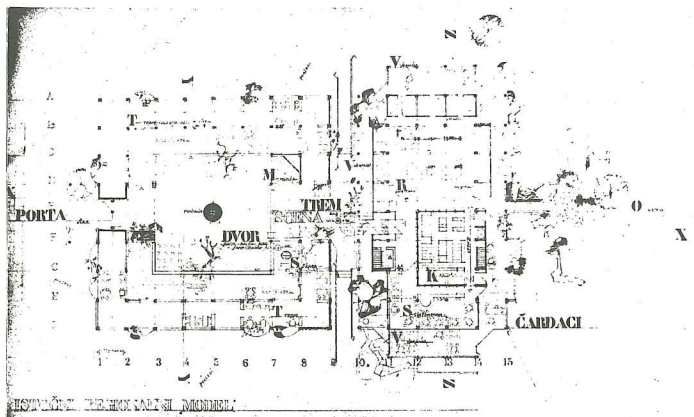
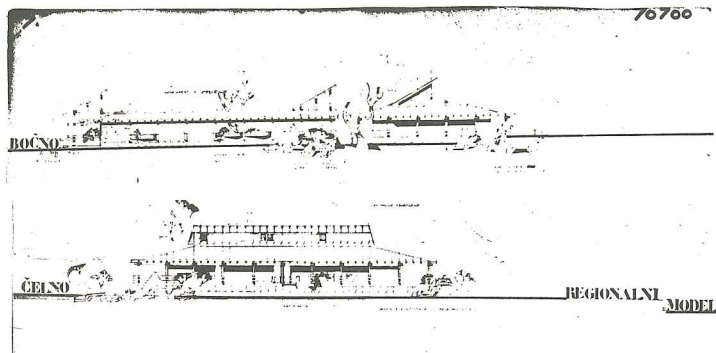
година на проектирање:
1984

добиели награди:
ОТКУПЕН ТРУД

1. Порта во паркот	8. Ресторан "Езерце"
2. Македонски проспект	9. "Близнаци" - Управа
3. Јавна трибина	10. Јавно WC
4. Кермес	11. Езеро
5. Уметнички павиљон	12. Паркинг
6. Теферик за пензионери	13. Форма вива
7. Алпинетум за млади	

Предложеното урбанистичко решение на паркот е направено со сериозен и инвентивен проектански приод, каде е изразена една богата интелигентна ерудиција. Добиена хармонична и функционална интегрална целина на сите предвидени содржини, почнувајќи од најмалите на урбаната опрема, па се до семантичките партерни целини, како што се Македонскиот проспект, Барокниот парк, Јапонскиот врт и парковскиот ресторан „Кермес“. Решението е направено со чувство за урбана пејсажна целина. Во тој смисол поднесените вредни прилози: студијските анализи за движењето-прометот во паркот и изборот на СЕМАТИЧНИТЕ СИМБОЛИ и нивното обликување, покажуваат дека овој дел на паркот треба да представува репрезентативна ВИЕЗНА ПОРТА на големиот рекреативен центар - ПАРК-от. Направената ИНТЕРВЕНЦИЈА е само нужен потег на промените кои се настанати во неговата непосредна околина а и во самиот него. Поштувајќи ја постоечката состојба со висок смисол за рационалност, се внесени нови содржини (старите ги задржува и враќа на своето првобитно место - уметничкиот павиљон, теферикот на пензионерите и младинците) кои конечно треба да бидат ставени во некаков ред. Решението на "Кермес" покажува исто така чувство за ОРГАНСКО УКЛУПУВАЊЕ на објектот во постојниот парковски амбиент. "РЕГИОНАЛНИОТ МОДЕЛ" на објектот со дрвените конструкции и нискиот кров од керамида со "ДВОРОТ" и неговите ТРЕМОВИ И ВЕРАНДИТЕ го прават објектот да биде со изразито традиционален, регионален архитектонски израз.

КУКА НА ПОПОВА ШАПКА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

ПАЈВАНСКИ Виктор, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1982

година на изведување:
1983

изведувач:

ПОВЕКЕ.

Детаљи од дрво - инвеститорот и
авторот заедно.

инвеститор:

СЛОБОДАН ТОНЕВ

ОД ИЗЛОЖБАТА НА СОЛАРНИ КУКИ
"РОТРИНГ" - ПАРИЗ, ФРАНЦИЈА, 1982

Идејата на оваа кука содржи облик на брод. Се
наоѓа на падините на Попова шапка 1707 м над-
морска висина. Куката ја проектираше за целосен
директен престој со прекини. Големата должина кон
југ дозволува собирање на глобално сончево зра-
чење. Северната страна е права линија која ги
сече изохилсите на теренот и силниот ветер.
Структурата на шарпланинскиот гранитоид е из-
ворна. Соларна архитектура за Попова шапка е
брод.

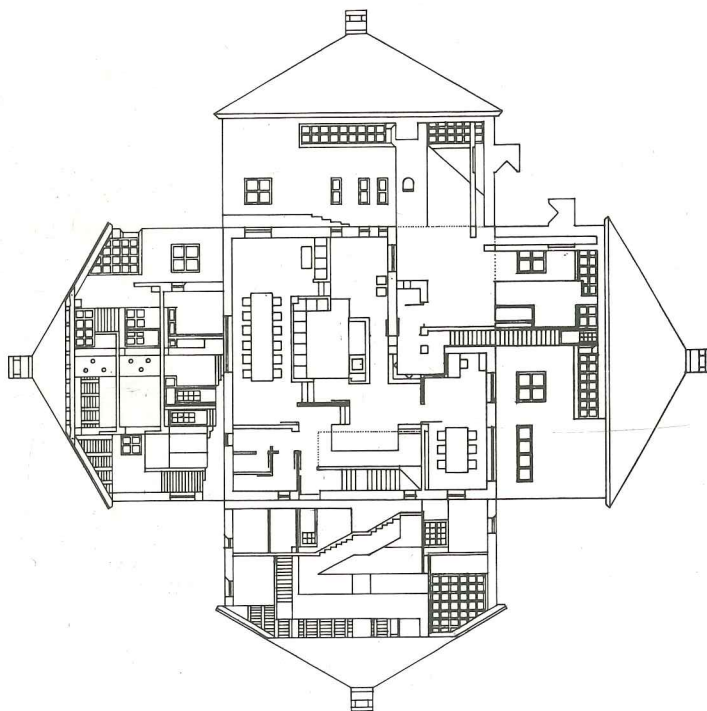
THE DAY AFTER

СПОМЕН КУКА С. МЕУНОВО

ИДЕЕН ПРОЕКТ

автор:
ПОПОВСКИ Живко, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

... Можеби одреден (македонски) архитектонски јазик и не постои, меѓутоа, постои длабоко воспоставен ред во просторот преку репрезентативната улога на системот на знаци. На овој систем ја градиме својата култура која ни обезбедува: меѓучовечко комуницирање, помнење на информации од животното искуство, и производство на нови информации.

ПИЦЕРИЈА НА ОТВОРЕНО

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

СМИЛЕВСКИ Стеван, дипл.инж.арх.

соработници:

ПОПГЕОРГИЕВ Киро, дипл.инж.

година на проектирање:

1984

година на изведување:

1984

изведувач:

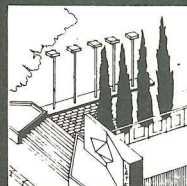
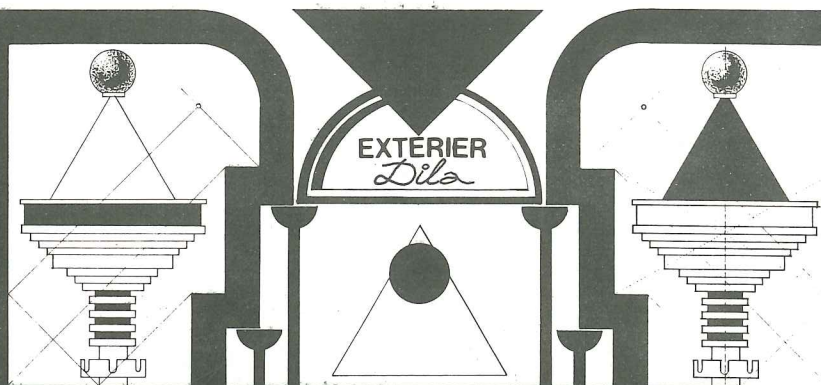
ДИЛА-ДИЗАЈН ЛАБОРАТОРИЈА

СКОПЈЕ

инвеститор:

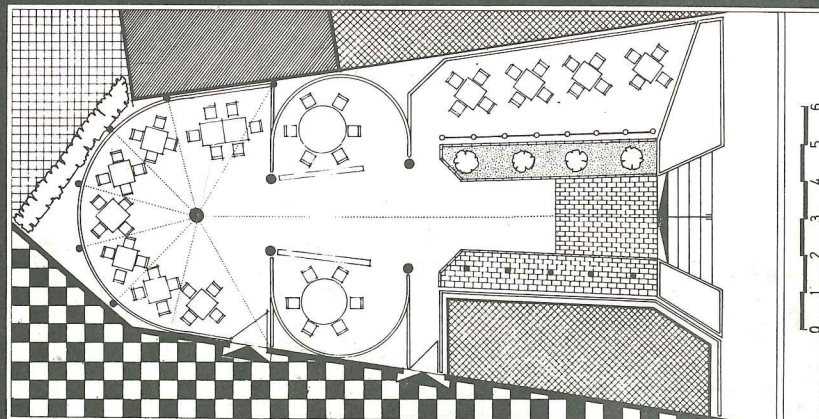
L + M

ПИЦЕРИЈА - СКОПЈЕ

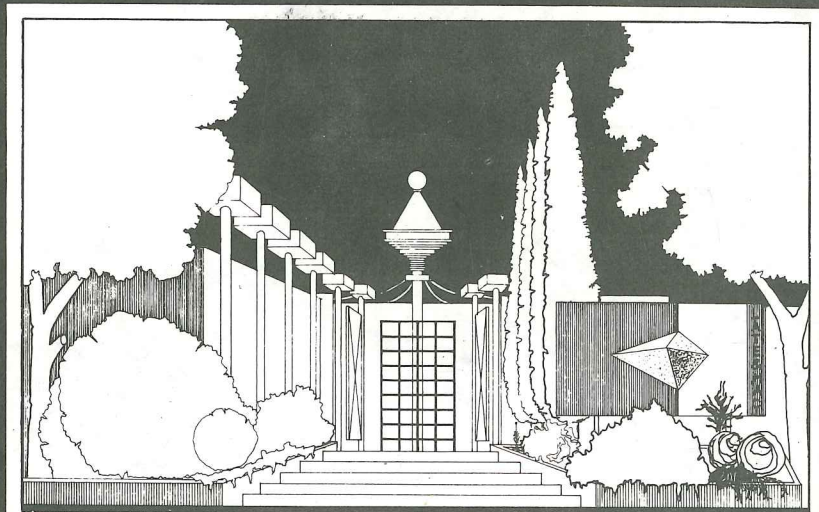

ПИЦЕРИЈА
НА
ОТВОРЕНО

L+M
1984

Приод кон пицеријата на отворено, која има ходничка врска со пицеријата на ул. "Бодњанска" е од "Савска" улица. Со проектната програма е барана бела ризла како подна облога и барска трска за преградни ѕидови. Носењето на трската е со челични кутиести профили убетонирани и меѓусебно поврзани со челична жица. Како подна облога е применета и гитер тула, која продолжува на тротоарот од левата страна и го оивичува просторот за чепреси од десната страна на влезот. Основата пулсира, се стеснува и се шири прифаќајќи ги гостите. Од приодот - влезот - одреден со две жардиниери, низ коридор од чепреси и колонада од канделабри се гледа централниот столб со специјален канделабр, кој треба да потсети на претходната дејност по која е познат сопственикот - спортско куглање. Во овој канделабр е сместена електроника за временско палење, кое треба да асоцира на джењето на кугла преку писта. Во средниот дел на локалот се наоѓаат две сепареа со по 8 места покриени и оградени со пвц фолија а во задниот дел на локалот е поставена кружна шатра со сегменти од 30° чии зраци тргнуваат од централниот столб.

ЦЕРЕМОНИЈАЛЕН И ПАРАДЕН КОМПЛЕКС
ВО ТИКРИТ - ИРАК

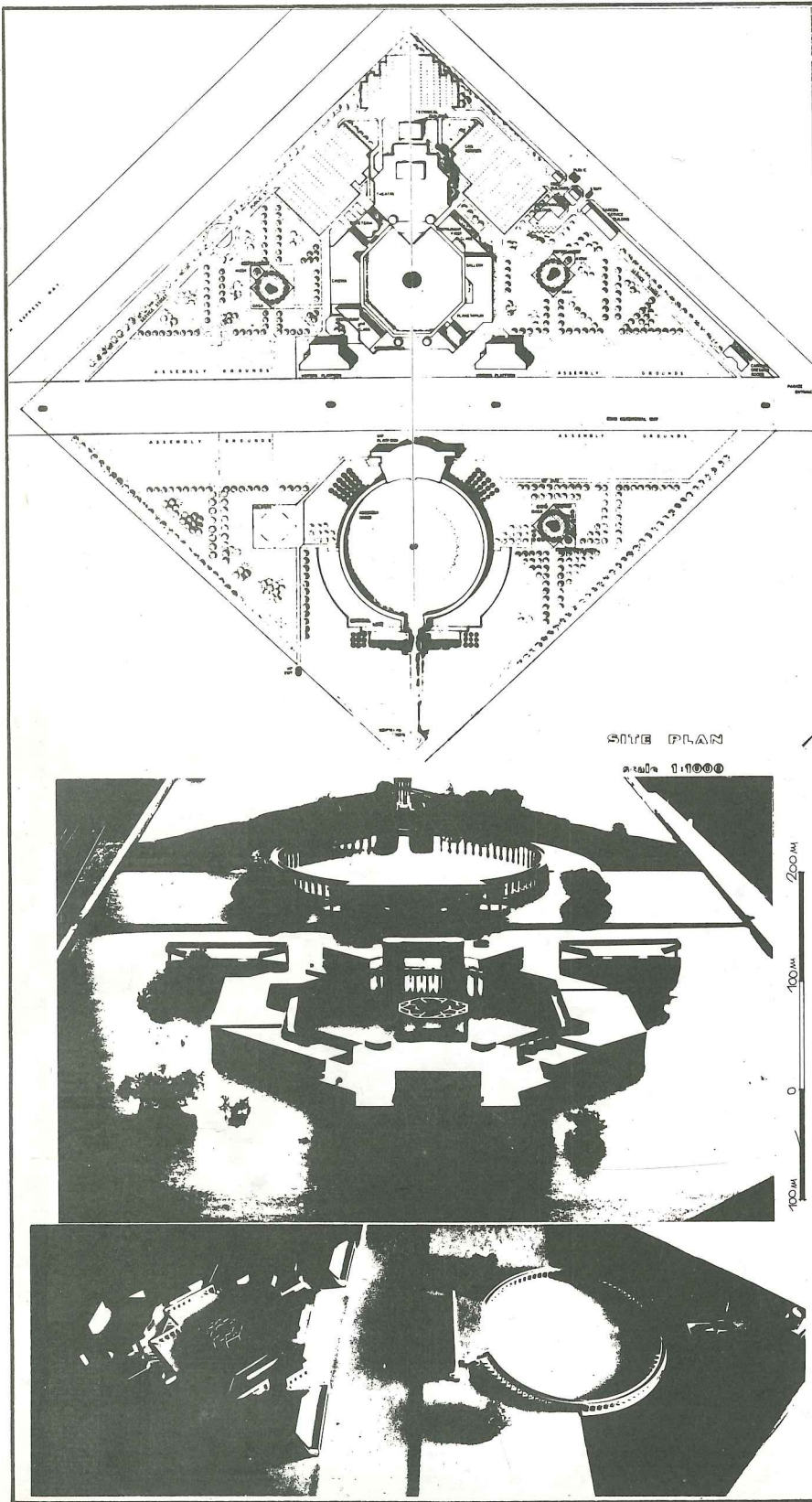
МЕГУНАРОДЕН КОНКУРС

автори:

КИРИК Јован, дипл.инж.арх.
ПАНЧЕВСКИ Ратко, дипл.инж.арх.
КОНСТАНТИНОВСКИ Самомир, дипл.инж.арх.
КАРАНФИЛОВ Ванчо, дипл.инж.арх.
РАЛЕВ Милко, студент арх.

година на проектирање:

1984

ОБЈЕКТ: место за јавни собири, фестивали и рекреација

ЛОКАЦИЈА: предградие на град Тикрит, Северен Ирак

ОПИС: За потребите на свечености и регионалниот фестивал, а со цел да ја велича улогата на државата, да го јакне и подигнува моралот како и за јавни собири и воени паради во предградието на градот Тикрит требаше да се проектира комплекс кој покрај наведеното би содржал и културен комплекс со театар за 600 посетители, кино за 1000 посетители, планетаријум, изложбена галерија, два ресторана и две кафеа.

Површина на локацијата изнесува 500 x 500 м што услови парадниот пат да биде поставен по дијагонала што пак услови просторот за масовни собири, 100.000 луѓе, да се најде од една страна на патот а објектите со културни содржини од друга. Така да е воспоставена нова осовина по дијагонала на локацијата, а нормална на парадниот пат. Просторот за масовни собири решаван е како отворен плоштад опколен со двојна колонада и водена површина која вештачки извира под брдото насипано од земјата која се доби по рамнењето на локацијата. На врвот од брдото поставен е видиковец како вертикална поента на целиот комплекс. Од спротивната страна на плоштадот за масовни собири се формира друг октогонален плоштад затворен до објектите со културна содржина.

МИНИСТЕРСТВО ЗА УРБАНИЗАМ И
КОМУНАЛНИ РАБОТИ ВО РИЈАД,
САУДИСКА АРАБИЈА

МЕЃУНАРОДЕН КОНКУРС

автори:

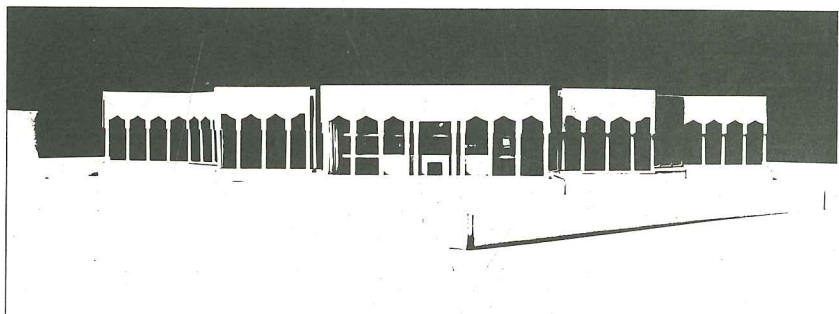
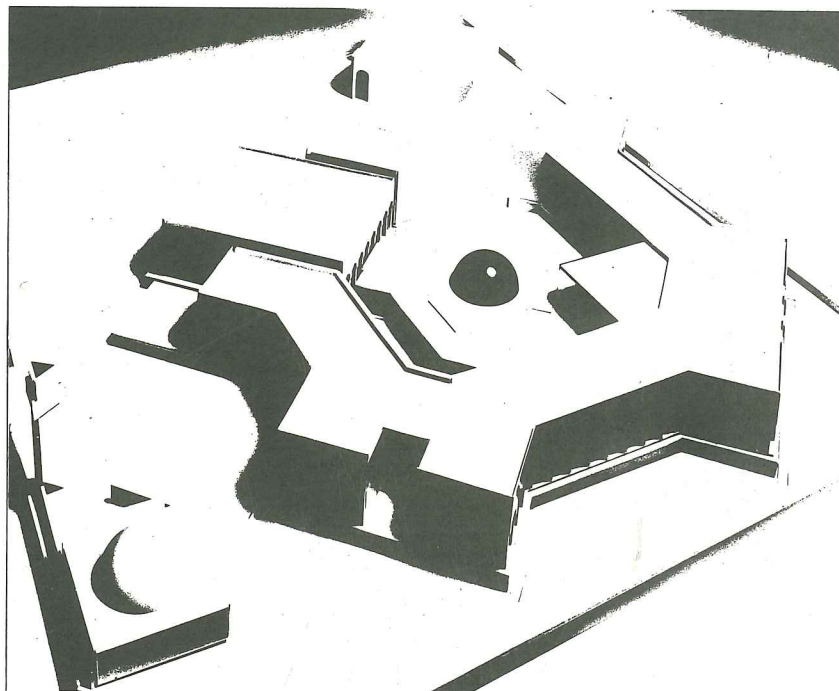
КИРИЌ Јован, дипл.инж.арх.

ПАНЧЕВСКИ Ратко, дипл.инж.арх.

КОНСТАНТИНОВСКИ Самомир, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

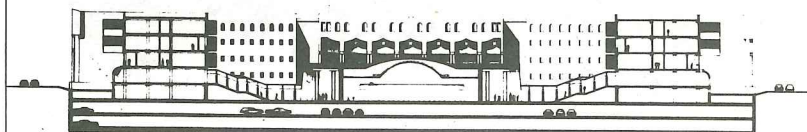
1984

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

الواجهة الجانبية

مقطع ج-ج

ОПИС: Барање на нарачателот беше по уривање на постојните објекти да се подигне зграда со висок стандард која ќе ги задоволи функциите на Министерството. Главните функции, кабинетот на Министерот, заменикот на Министерот и влезниот хол се сместени во засебен објект со квадратна основа 20 x 20 м а останатите сектори на министерството во четирите тракта. Во првите два кои се директно врзани за главната зграда сместени се шефовите на сектори, а во другите два нивните службеници.

Развиена површина на објектот изнесува околу 60.000 м² на два нивоа под површината на теренот, паркирање и гаражирање, и четири нивоа над теренот. Во-среднишното двориште оградено со административните трактови сместени се пријемниот хол на министерството, сала за состаноци, свечена сала за приеми и представи и тех. библиотека со депонија на книги и читална. Како засебни објекти на локацијата се наоѓаат цамија и институт, лабораторија, за испитување на материјали и патишта.

Архитектонскиот третман на објектот е двоен. Од надворешната страна тоа е стилизиран шатор-драперија извлечена пред стаклена ѕид завеса додека кон двориштето тоа е равно перфорирано ѕидно платно.

БУТИК САНАМА

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

ХАЦИ ПЕЦОВ Златко, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

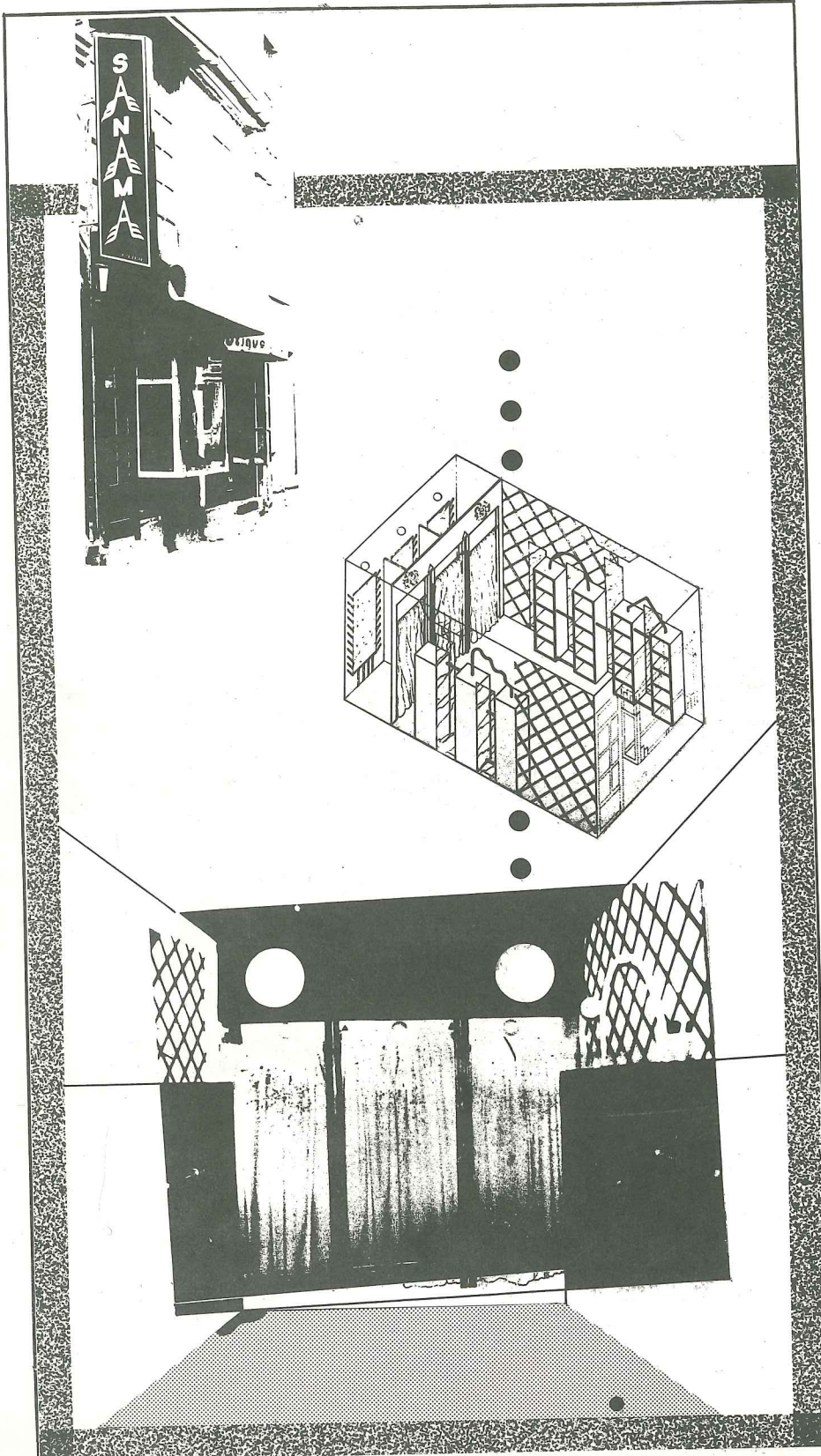
1984

година на изведување:

1984

инвеститор:

РАДЕ ТАСЕВСКИ

Звукот на зборот САНАМА е земен како основа за обликување. Неговата боја во себе содржи нешто од Индија, нешто индијанско, екзотично, ориентално, накитено и богато со поединости. Пластичните розетни ја задржуваат врската, а рефлекторите ја потенцираат сегашноста. Игра на поместено спротивставени огледала ја навестуваат мистичноста. Три знака во просторот. СА за триаголник, НА за полукруг и МА за аморфност. Знаци што никогаш не се исклучуваат меѓусебно. Зборот САНАМА впрочем и е тајновита шифра која го разјаснува времето пред и времето после постоењето на насловот СВЕЗДИ.

БУТИК "ЗЕБРА"

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:

ХАЦИ ПЕЦОВ Златко, дипл.инж.арх.

година на проектирање:

1983

година на изведување:

1983

инвеститор:

ВАНЧО СНАСОВСКИ

Црно бело квадратно развивање на форми, Меко, спектрално спуштање на плафон. Обид за дематеријализација на мал простор со употреба на огледала и темнина. Неутрален фон за продавање на силно обоени предмети за облекување. Излог со црни кукли и смалена црно бела структура адекватна на подот. Акцентирање на две места со жолта боја, како текст и како триаголник.

БУТИК "САРА"

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

автор:
ХАЦИ ПЕЦОВ Златко, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1984

година на изведувaње:
1984

инвеститор
СНЕЖАНА ШАБАНИ

За овој објект ми беше кажано дека е цитиран париски простор. Вистината е многу хибридна, шест антички девојки дошле на египетска плажа и седнале под чардакот. Гардеробните кукички ги обложиле со огледала за да личат на пирамиди. Небото во овој пејсаж од сите страни е розово, а песокот боја на вистина (можеби од тука асоцијацијата на париски амбиент). Палмите представуваат логичен развоен пат на туристичката агенција во Виена, музејот во Техеран и станот на Слободан Живковски. Сигурно не е изненадувачки фактот дека овој нов простор се наоѓа под едни светлечки имажинарни скали во скопската стара чаршија.

ПИЦЕРИЈА "ДАЛ ФУФО"

ИЗВЕДЕН ОБЈЕКТ

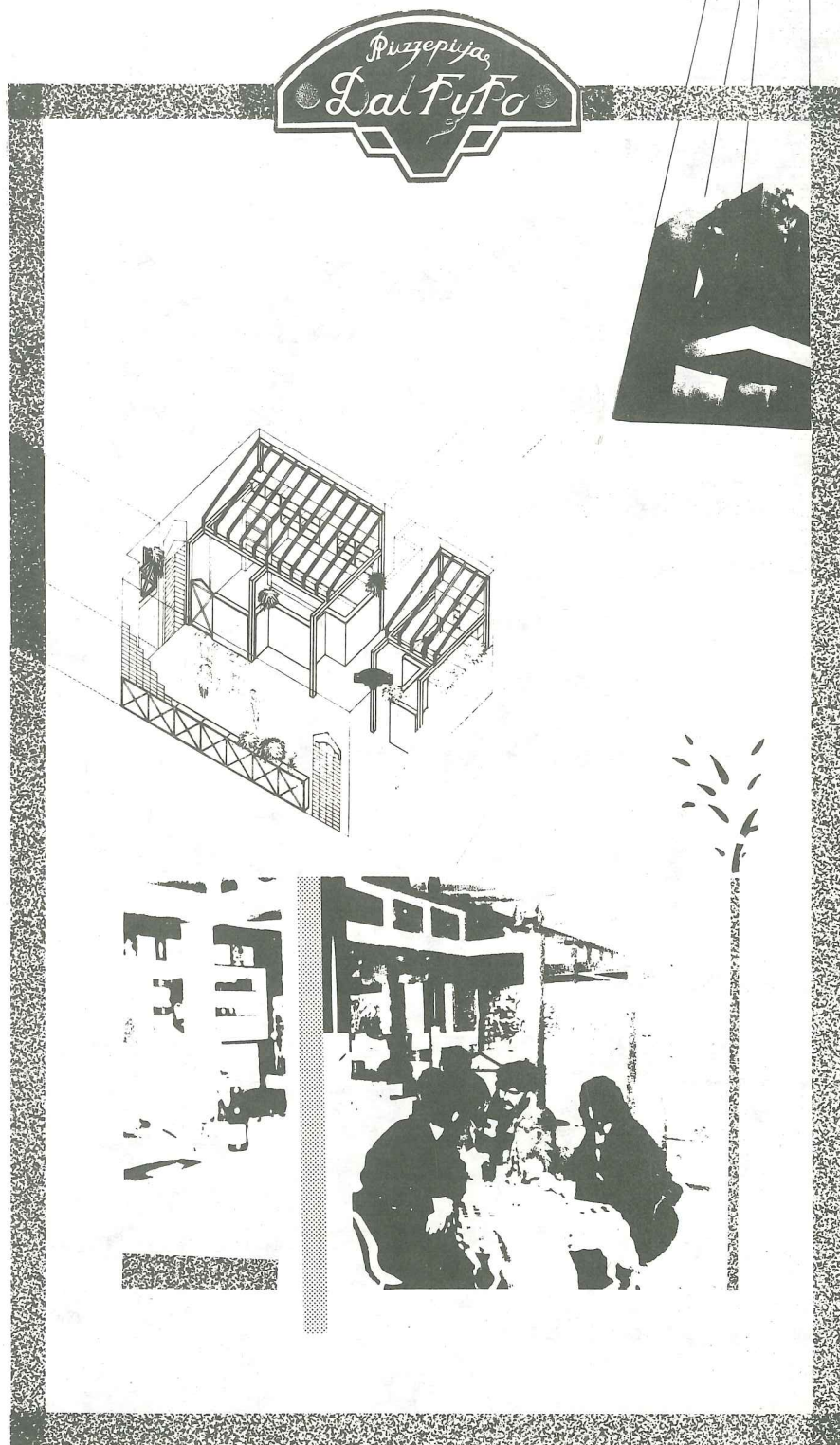
автор:
ХАЦИ ПЕЦОВ Златко, дипл.инж.арх.

година на проектирање:
1983

година на изведување:
1983

инвеститор:
РОЗА НИКОЛОВСКА

Атмосфера на медитеранско камено место, Прозори
балкон, саксии со цвеќе, огради, темно зелена
порта, жици за сушење алишта. Светилки како за
"фешта". Асоцијација на споредни венецијански
улицы. Два шанка, еден за солено а другиот за
слатко. Над нив црвени свежи надстрешници, а
покрај нив огледала што геовски го шират прос-
торот во улица, пиацета, агол... Уникатна ат-
мосфера на летно секавање во новоизградена стан-
бена кула во осем нова станбена населба.

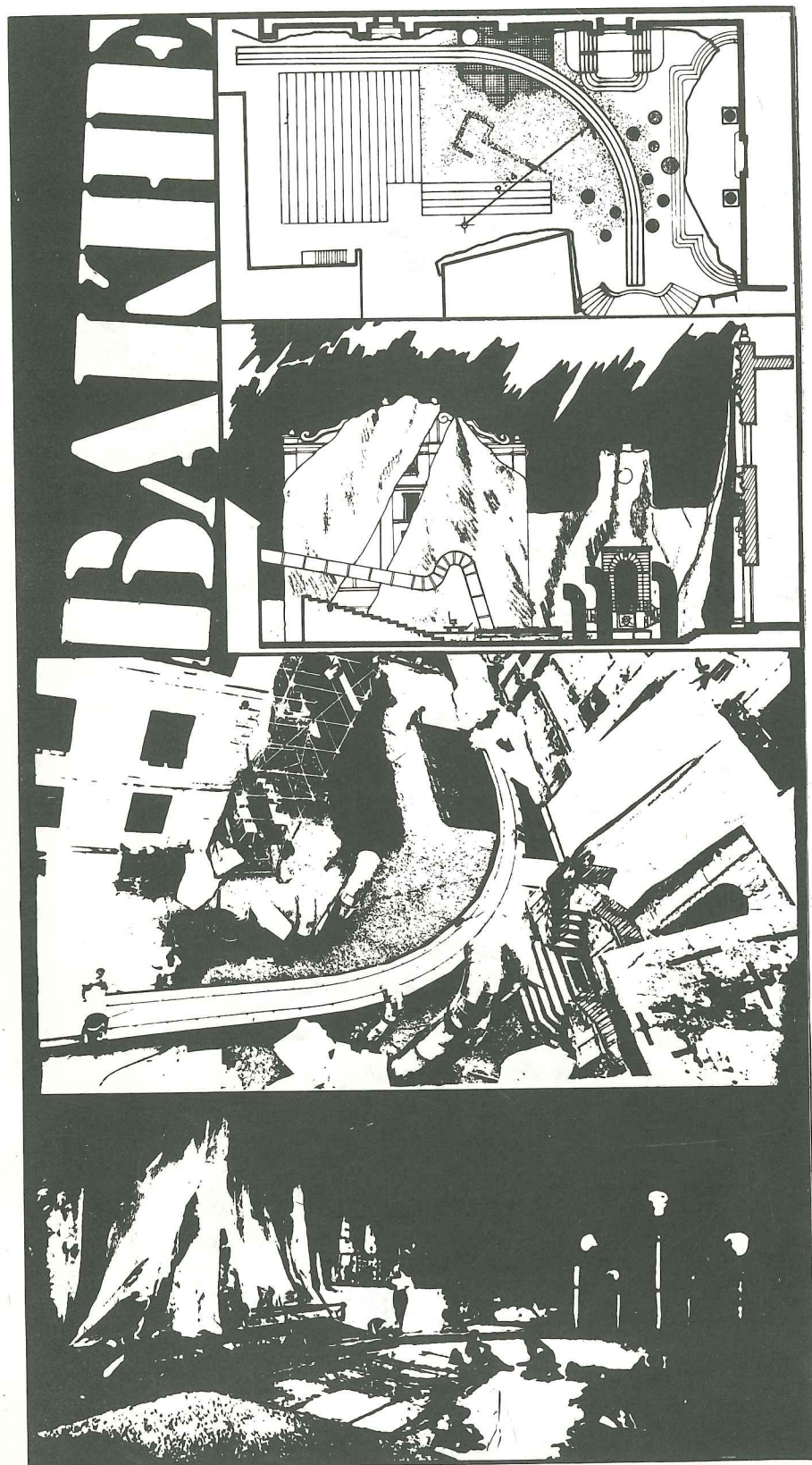

СЦЕНОГРАФИЈА ЗА ПРЕТСТАВАТА
 "БАХАНАТКИЊИ" ОД БЕРИШИД
 РЕЖИСЕР: В. МИЛЧИН

автори:
 ЦИДРОВ С. Крете, дипл.инж.арх.
 УЗУНОВСКИ Симон, дипл.инж.арх.

сезона 1984

изведувач:
 ДУБРОВАЧКИ ЛЕТНИ ИГРИ

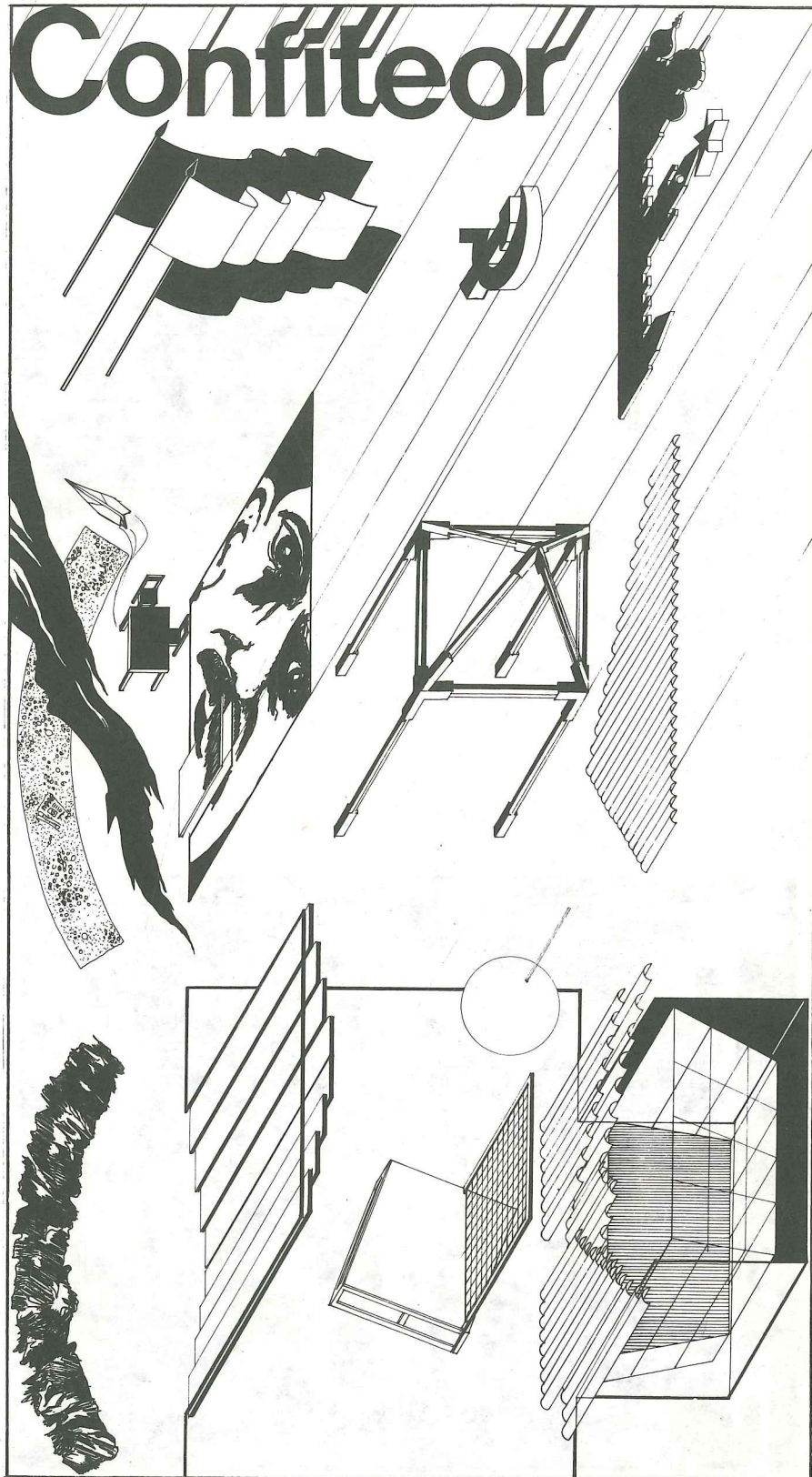

СЦЕНОГРАФИЈА ЗА ПЈЕТАСТАВАТА
"КОНФИТЕОР" ОД С. ШНАЈДЕР
РЕЖИСЕР: В. МИЛЧИН

автори:
ЦИДРОВ С. Крсте, дипл.инж.арх.
УЗУНОВСКИ Симон, дипл.инж.арх.

сезона 1984/85

изведувач:
ЦОКРАЈНСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ - ПРИШТИНА

СЦЕНОГРАФИЈА ЗА ПРЕТСТАВАТА
"НАТЕМАТО НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ"
ОД И. БРЕШАН
РЕЖИСЕР: В. МИЛЧИН

автори:

ЦИДРОВ С. Крсте, дипл.инж.арх.
УЗУНОВСКИ Симон, дипл.инж.арх.

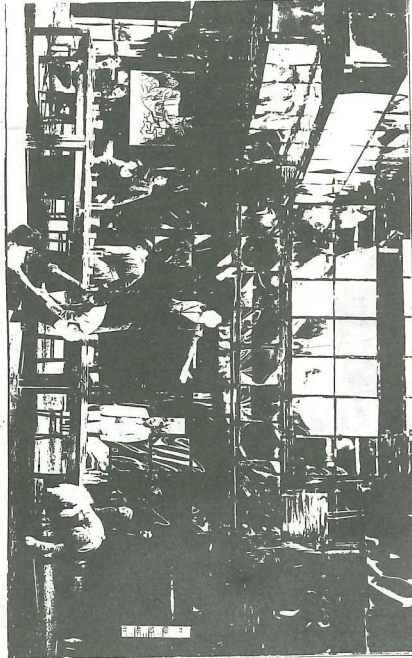
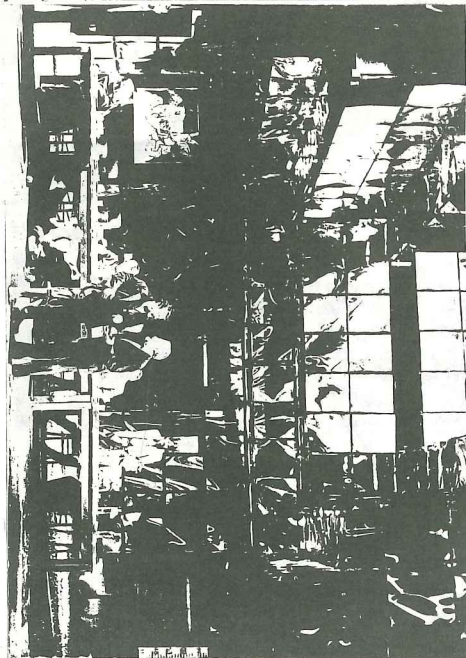
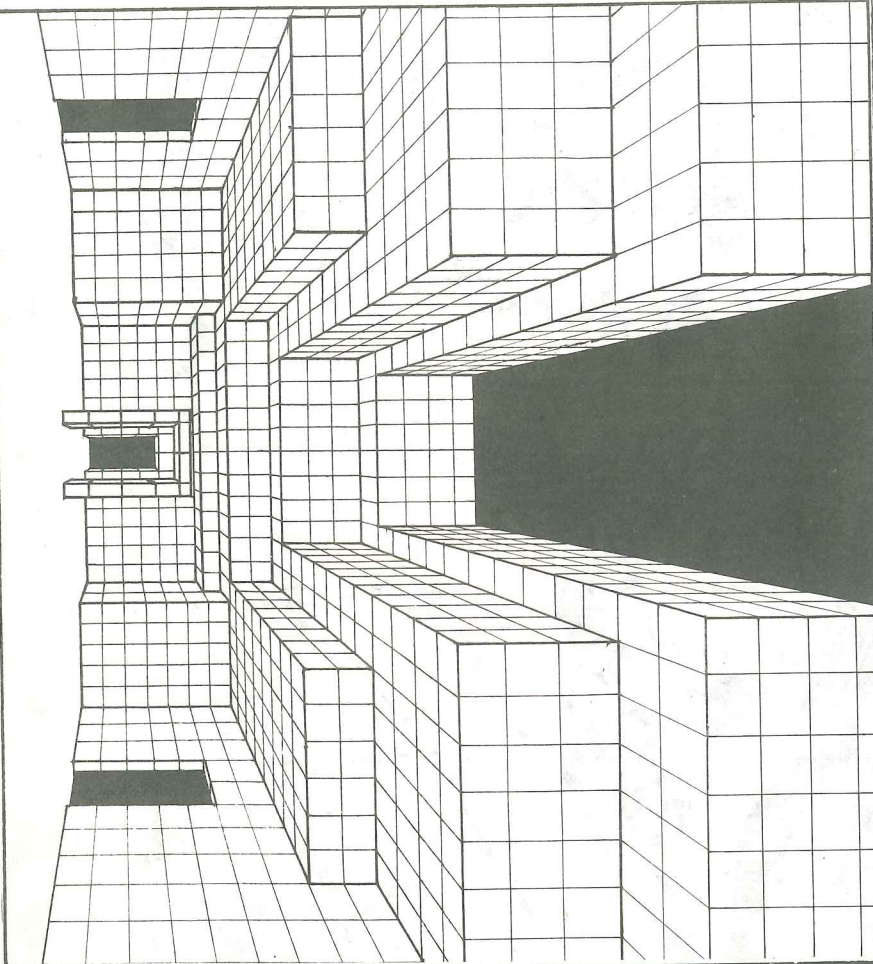
сезона: 1983/84

изведувач:

НАРОДЕН ТЕАТАР - БИТОЛА

награди и признанија:

ПРВА НАГРАДА ЗА СЦЕНОГРАФИЈА НА
ТЕАТАРСКИТЕ ИГРИ "ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ"

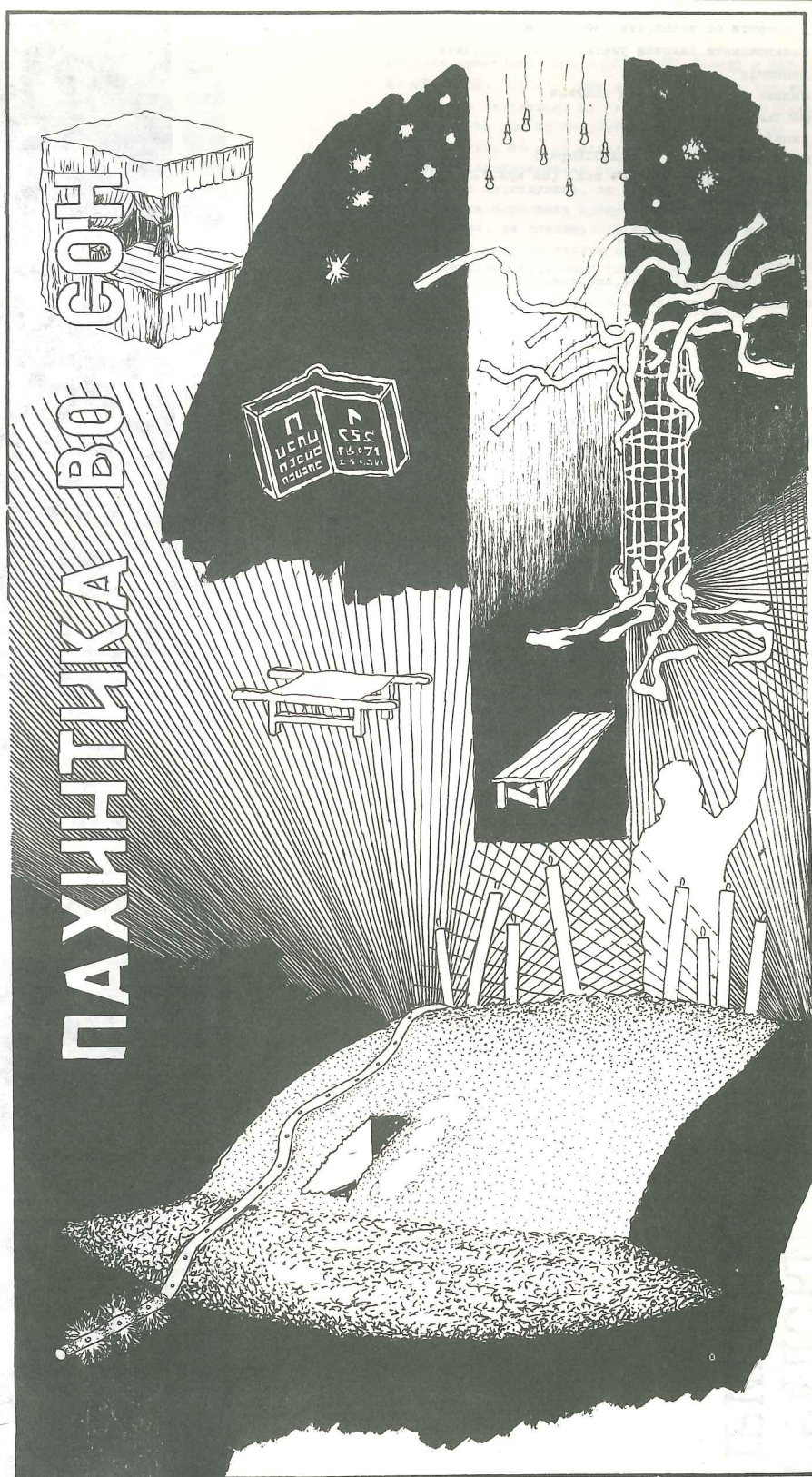
СЦЕНОГРАФИЈА ЗА ПРЕДСТАВАТА
„ПАХИНТИКА ВО СОН“ ОД Ц.АХМЕТИ
РЕЖИСЕР: В.МИЛЧИН

автори:
ЦИДРОВ С. Крсте, дипл.инж.арх.
УЗУНОВСКИ Симон, дипл.инж.арх.

сезона 1983/84

изведувач:
ТЕАТАР НА НАРОДНОСТИТЕ - СКОПЈЕ

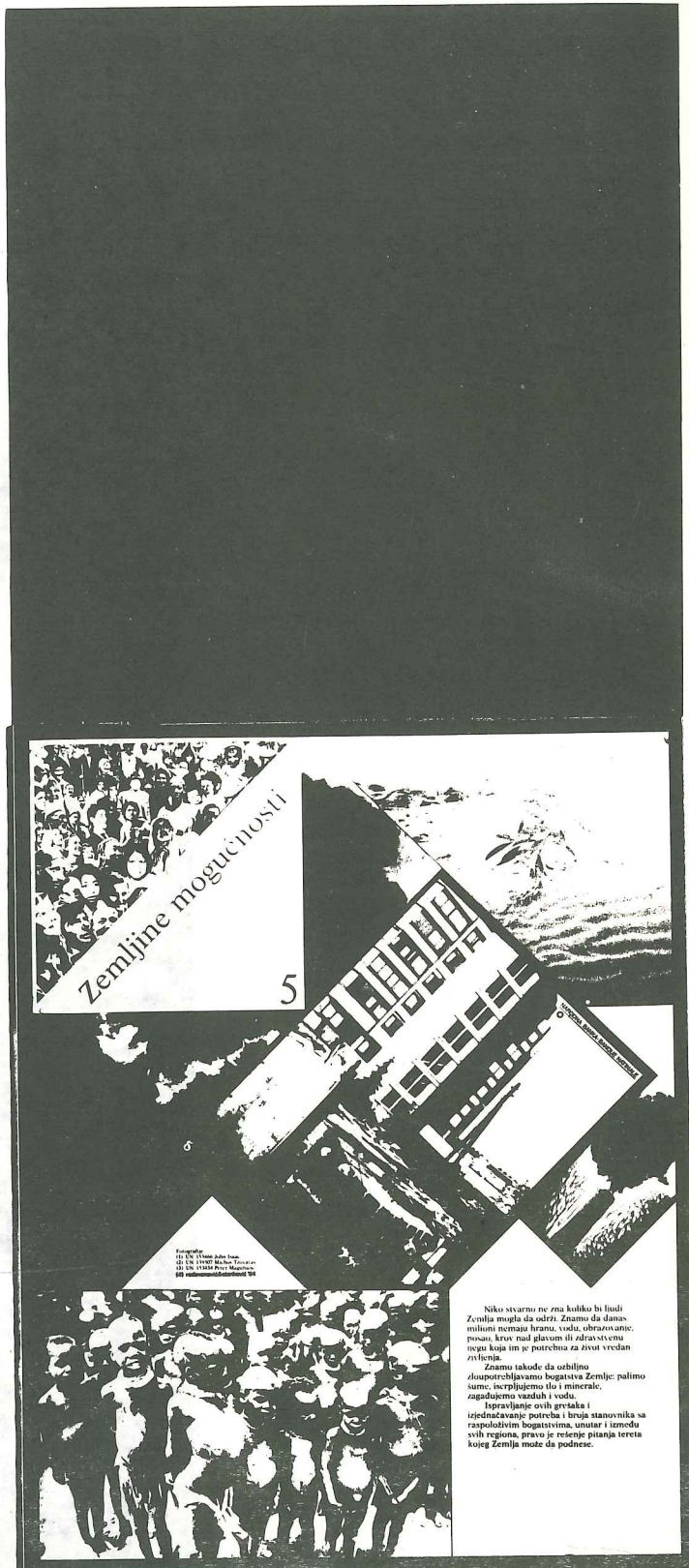
награди и признанија:
ПРВА НАГРАДА ЗА СЦЕНОГРАФИЈА НА
ТЕАТАРСКИТЕ ИГРИ „ВОЛДАН ЧЕРНОДРИНСКИ“

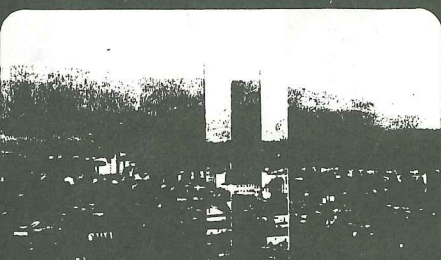
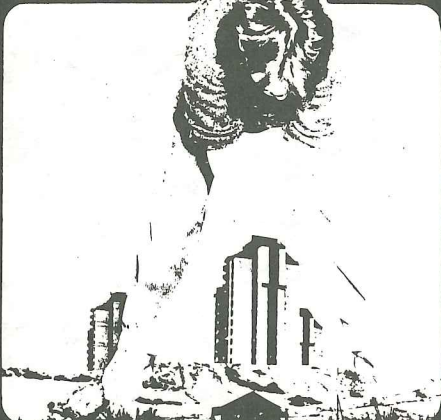
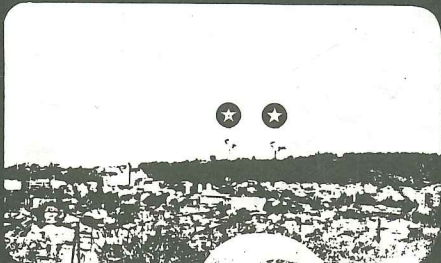
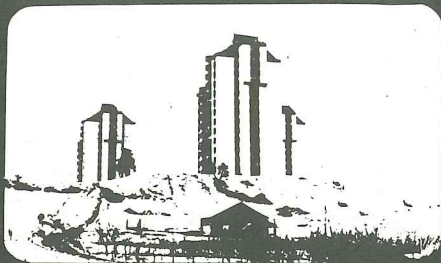

Документи од изложбата „Нови појави во
македонската ликовна уметност во последната
деценија“
Садење дрво од случаен минуваач
QUO VADIS ?
Акција СВОЗ '84
МА ТЕ БОГА БАВО (со арх.Ј.Кирик)
Награден објект за 1984 год. (со арх.Ј.Кирик)
Акција „Цепна фреска“

автори:
РАДОВАНОВИЌ Гоко, дипл.инж.арх.
СТАНКОВИЌ Мирко, дипл.инж.арх.

ГРАДСКИ ПРИКАЗНИ

Младите архитекти ЃОКО РАДОВАНОВИЌ (1949) и МИРКО СТАНКОВИЌ (1951), уште во студентските денови убедено се заложуваат за еден вид неконвенционално создавање кое го подразбира и на свој начин го проширува, но и се одделува во пристапот од потесното професионално подрачје.

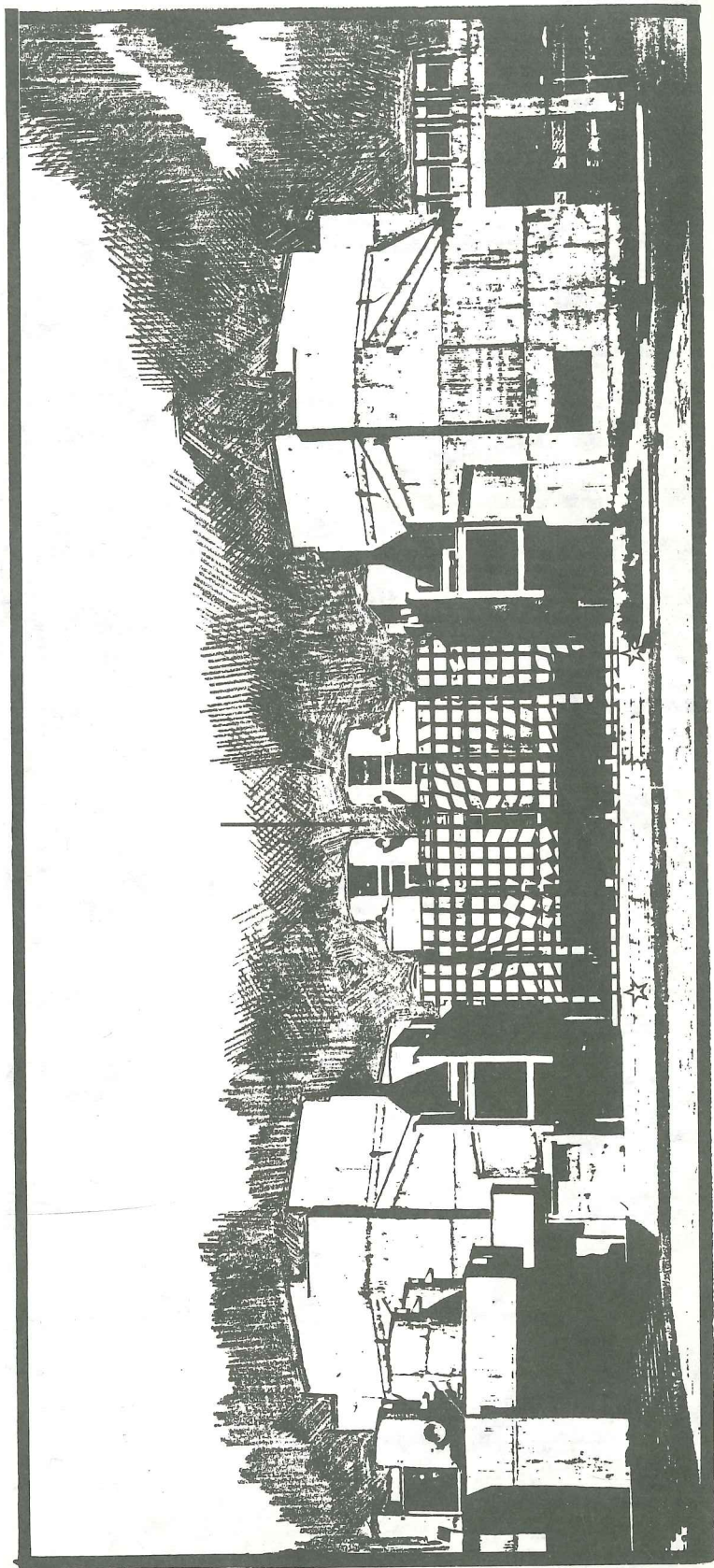
Во нивното дејствување, за кое инспирацијата ја црпи во непосредната архитектонска и урбанистичка практика, се соединуваат "класичните" изразни средства и некои искуства од традицијата на "новата уметничка практика" (концептуализмот и слично). Авторите го користат методот на сатирично концепираната фотомонтажа за да приговорат јасно и директно за некои витални проблеми што го погодуваат градот и животот во него. Креираните од нив визуални "градски приказни", скопски но со универзално значење, имаат цел да го усмерат вниманието на конкретните проблемски жаришта и да поттикнат процес на самоиспитување и осветлување на човекот. Како појдовен мотив се земаат разни евидентирани ситуации од непосредната околина кои се транспортираат во "контрастен колаж" што дејствува (со поставеното прашање и огледала) провокативно на човекот, кој треба, според авторите, да биде пред се и суштествено "мерило на гласот".

Архитектонските фото "корекции" на овој авторски тандем имаат утописки карактер и вредност на идејни решенија и предлози кои ангажирано опменуваат и укажуваат на пореметениот ред и односи, на неопходноста од промисленото градење и урбанизирање на средината, која има и одредени социолошки и еколошки импликации. Нивна интенција е преку процесот на разбудување на свеста и совеста да предизвикаат активен однос на човекот кон разрешување на проблемите, за ревитализирање и хуманизирање на урбаните простории.

В. Величковски

Како би изгледало нешто кога би се направило онака како што ние, идеално, ќе го замислиме? Ова прашање го поставуваат и на него се обидуваат да одговорат, односно предложат или иницираат едно можно идејно решение младите архитекти Г. РАДОВАНОВИК (1949) и М. СТАНКОВИК (1951). Тие всушност, преку јазикот на сөөвиден "визуелен хепенинг" и неговото оптичко делување, сакаат да ја поттикнат фантазијата кај човекот и намерата нешто да менуваат во својот животен амбиент. Основна цел на оваа ефемерна оптичко естетичка акција, која треба да трае неполн час, е идеен предлог за ревитализирање и хуманизирање на градските простори и архитектура. За негово остварување авторите, не случајно, предвидуваат слајд проекција на дела од пионерот на ветското оптичко сликарство В. ВАЗАРЕЛИ (1908) кое ги содржи суштествените елементи, пред се општествените и социјална функција на неговата уметност. Нејзиниот демократски карактер и комуникативност се огледа главно во полодноста на геометриските апстрактно организирани стандардизирани форми (единство на боја-форма-светлост) да се репродуцираат, мултиплицираат и изведуваат (и во монументален израз) во разни простори и медиуми. Така, нашите архитекти, предвидуваат слајд проекција на околу 150 дела (ретроспективно 1936-1974) од Вазарели на ѕидните површини, изведени во сив натур бетон, од зградите на Универзитетскиот кампус (комплекс) во Скопје. Ритамот на визуелните амбиентации ќе го одредуваат посетителите (со манипулирање на осум апарати поставени на скели на средината на малиот плоштад) но сепак воден како непрекината линија што би требало да претставува метафора на пулсирачкиот живот на нашиот град. Оваа динамична "целна фреска" се одвива во потполн мрак нарушен единствено со огновите запалени на три буриња што има симболично значење но и врши функција на физичко затоплување во студениот февруарски ден. Сукцесивното создавање на динамични оптички ефекти и илузии, врз основа на мултипликативните формални структури и содржини, ја поттикнува фантазијата на гледачот и можноста да развива неограничен број комбинации и пластични кинетички метаморфози на геометриските форми.

В. ВЕЛИЧОВСКИ

МУЗИКА НА ЕМОЦИОНАЛНО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ-ЗВУК КАКО МЕДИУМ (ЗВУЦИ ОД ГРАДИЛИШТЕ)-ПАУЗА; ЗВУЦИ НА ТИШИНАТА (ЗВУЦИ КОИ СЕ НАОГААТ ВО НАШИТЕ ГЛАВИ), ЗВУЦИ...

Звучите ги снимил и ги монтирал кон крајот на 1984 година (Ottwell!?) - Ангел СИТНОВСКИ, дипл. инж. архитект, роден во 1951 год. во Скопје. Живее и работи во Скопје (и на терен!).

Звуци...

Поминуваме денес низ градот повеќе со напнати уши отколку со напнати очи. Секојдневно сме опседнати од мноштво на звуци; го слушаме мрморето на забрестаните мотори, треперењето на вентилите, шумот на црпките, скрипењето на пилите, удирањето на чеканите како и викотот на луѓето. Овие звуци се одраз на нашиот век-повеќето од нив порано воопшто не постоеле. Тие асоцираат на изградба и развикот, на движење и снага, на деструкција и бруталност, а се создаваат како последици од влијанијата кои врз човекот ги врши денешниот брз, динамичен тек на животот. Некои од звучите што ги слушаме ни укажуваат на нешто што, можеби нем ни е непознато, но нешто што сепак делува на нас па макар и подсвесно. Овие звуци можат да не вознемират, или не, да не поттикнат да мислиме на ова, или на она, во зависност од нашата душевна состојба, од нашите моментални мисли и расположение. Ова се звуци на емоционално вознемирување меѓу кои се вметнати автентични звуци снимени на градилиште, а на неколку места прекинати се со паузи.

Звучите се формираат во нашите глави во препознатливи звуци, кои звуци ние си ги претставуваме како аналогни звучни слики. И по завршувањето на звукот звучните слики се уште се наоѓаат во нашите глави. Во паузите помеѓу звучите на емоционално вознемирување и звучите снимени на градилиште можете слободно да ги вметнете звучите и звучните слики кои што се наоѓаат во вашите глави.

Звучите на емоционално вознемирување ги исполнуваат групите: System Planning Corporation, 23 Skidoo, A Certain Ratio, Throbbing Gristle, Psychic Rally, додека звучите од градилиште се снимени на објекти од една скопска ГРО. Времетраењето на снимката изнесува еден час. Исклучок се звучите кои се наоѓаат во нашите глави-тие можат да траат бесконечно.

СТУДЕНТСКИ ТРУДОВИ

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ЛИКОВНИ ТВОРЕБИ ПО ПРЕДМЕТОТ
ЛИКОВНО ИЗРАЗУВАЊЕ

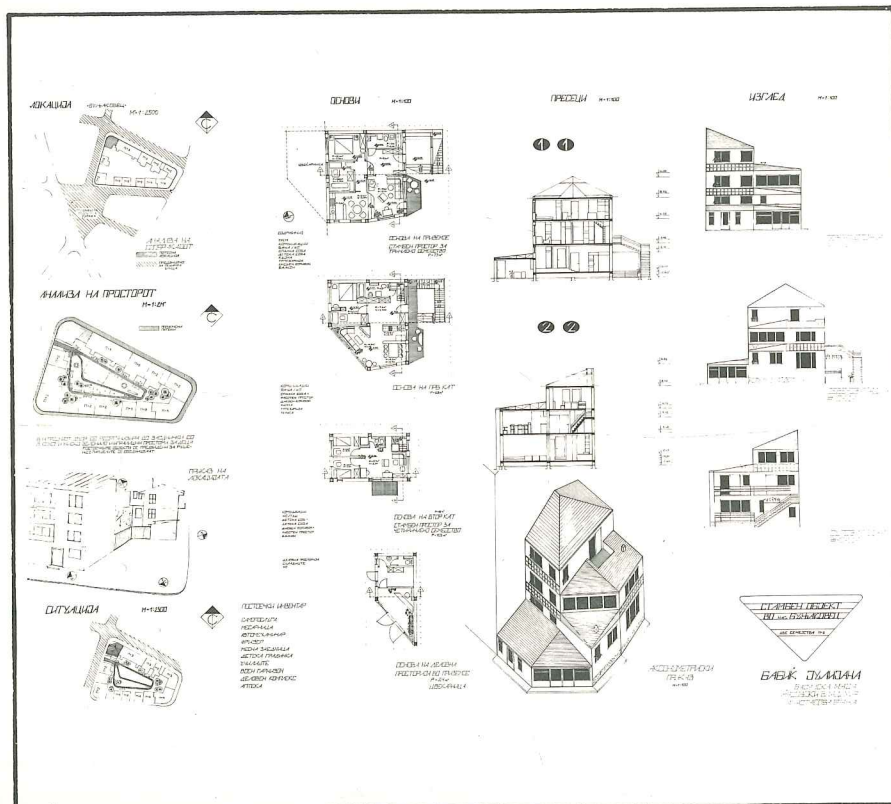
автори:
АЛЕКСОВ Драги, БАБИК Јулијана,
НИКОЉСКИ Сергеј, ЈОВАНОВСКИ Јовица,
ГРЧЕВ Кокан, ГОРГОСКА Мирјана,

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

СТАНБЕН ОБЈЕКТ
ВО НАСЕЉЕА БУЊАКОВЕЦ

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ОСНОВИ НА ПРОЕКТИРАЊЕ

автор:
БАБИК Јулијана

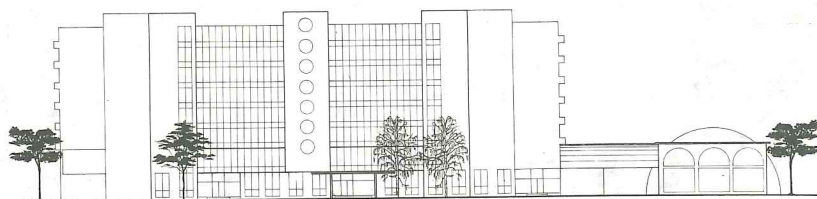
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ХОТЕЛ ВО СТРУГА

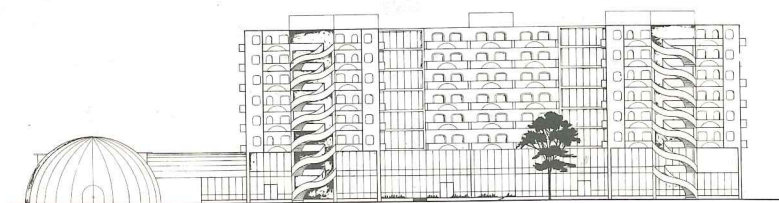
ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПРОЕКТИРАЊЕ НА СТАНБЕНИ И
УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТИ

автор:
БИЛЈАНСКА Јулија

година на проектирање:
1984

СЕВЕРНА ФАСАДА M=1:200

ЈУЖНА ФАСАДА M=1:200

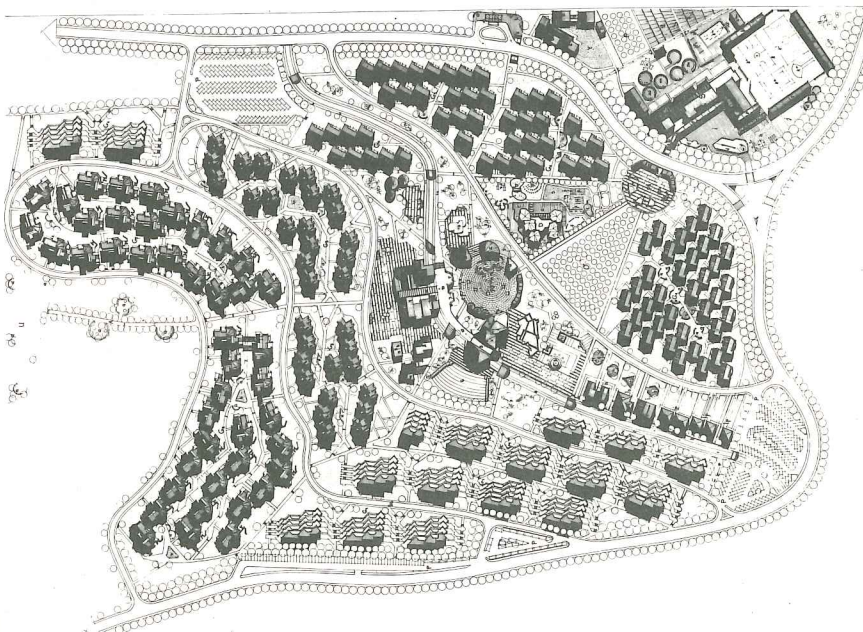
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

НАСЕЛБА "БАРДОВЦИ"

ИДЕЈНО-УРБАНИСТИЧКО РЕШЕНИЕ НА
СТАНБЕНА ЗАЕДНИЦА ПО ПРЕДМЕТОТ УРБАНИЗАМ

автор:
БОЖИНОВСКА Јованка

година на проектирање:
1983/84

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

- СТУДЕНТИ

"СЛИКА ЈЕДНОГ ШКОЛСКОГ ДВОРИШТА"

КОНКУРСЕН ТРУД

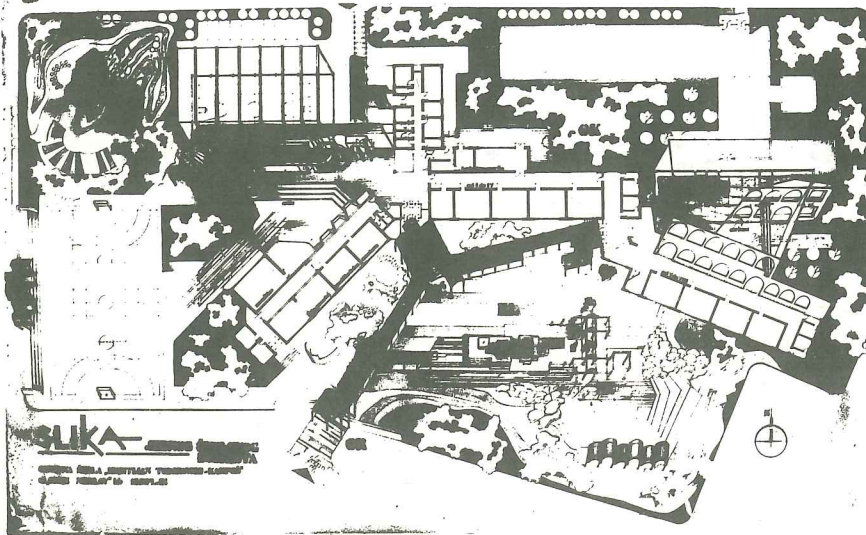
автори:

БОМИНОВСКА Јованка, ЈОВАНОВИЋ Богосав,
РАЛЕВ Милко, КОСТОВ Ацо, КОРУБИН Емил,
ТРАЈКОВ Коце, ДАУТОВСКА Елена,
МИЛЕВСКА Соња, и КУШОВСКА Соња

година на пројектирање:

1983

ДОБИТНИЦИ НА ЈЕДНА ОД ДЕВЕТЕ РАМНОПРАВНИ НАГРАДИ
НА ОПШТО ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ КОНКУРС ЗА УРЕДУВАЊЕ НА
УЧИЛИШНИ ДВОРОВИ

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

- СТУДЕНТИ

ДЕТСКО ИГРАЛИШТЕ

"ЦЕНТАР"

КОНКУРСЕН ТРУД

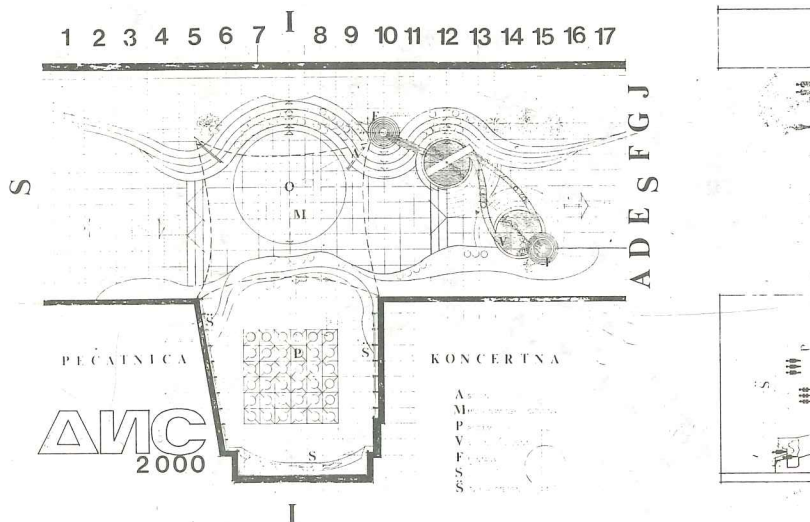
автор:

БОЈЧИН Горан

година на пројектирање:

1983

СЕЛЕКТИРАН ТРУД ЗА ИЗЛОЖБАТА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ
КОНКУРС ЗА МЛАДИ „ПРОСТОРИ ЗА СЛОБОДНО ВРЕМЕ“ ВО
БЕЛГРАД

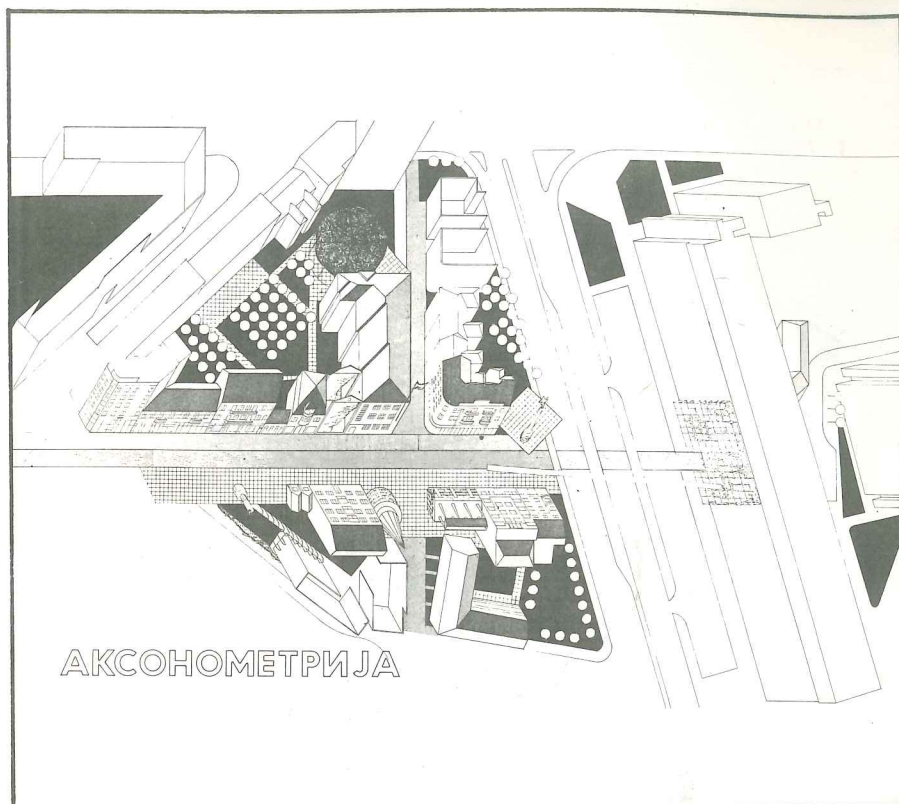
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ОБНОВА НА УЛИЦА
"ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ"

ДИПЛОМСКИ ТРУД

автор:
ГЕОРГИЕВСКИ Љупчо

година на проектирање:
1984

АКСОНОМЕТРИЈА

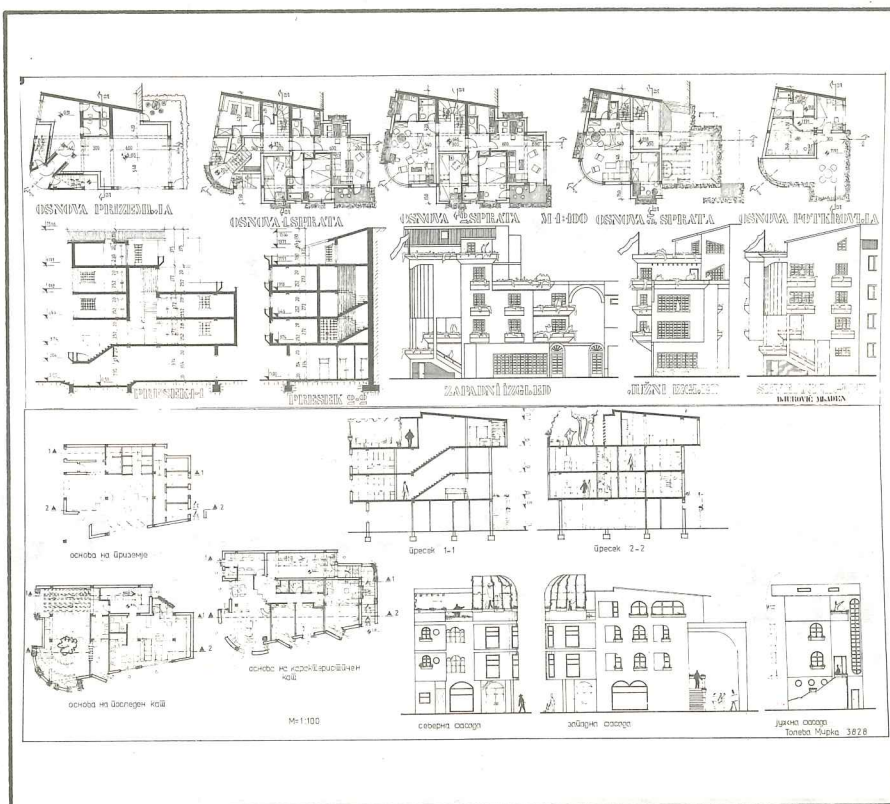
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

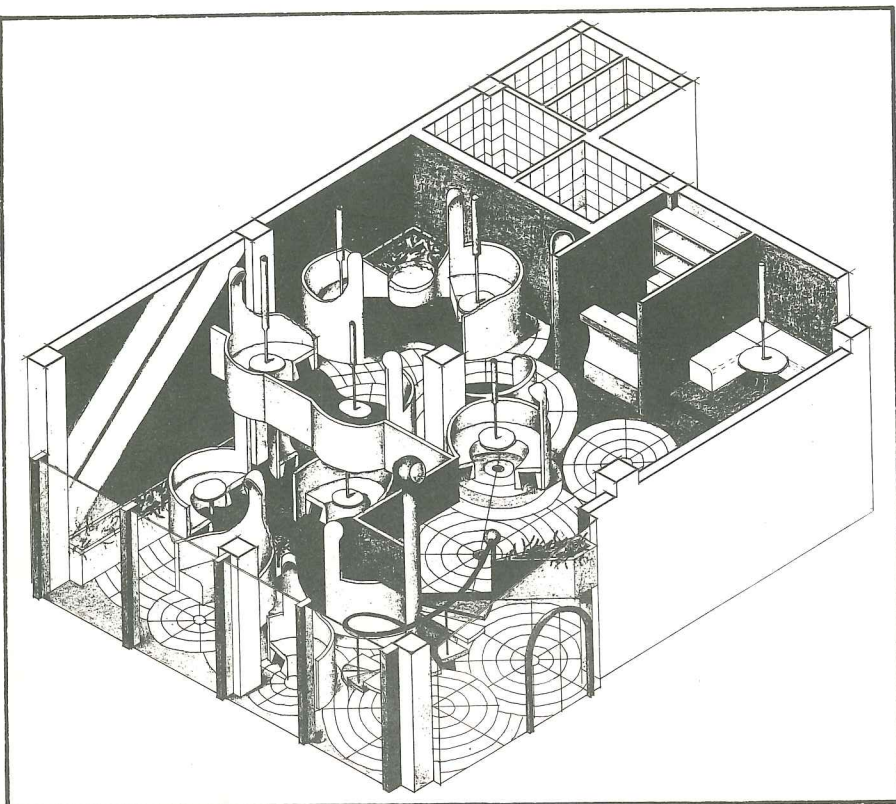
СТАНБЕН ОБЈЕКТ
ВО НАСЕЛБА БУЊАНОВЕЦ

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ОСНОВИ НА ПРОЕКТИРАЊЕ

автори:
ГУРОВИЌ Младен, ПОЛЕВА Мирка

година на проектирање:
1984

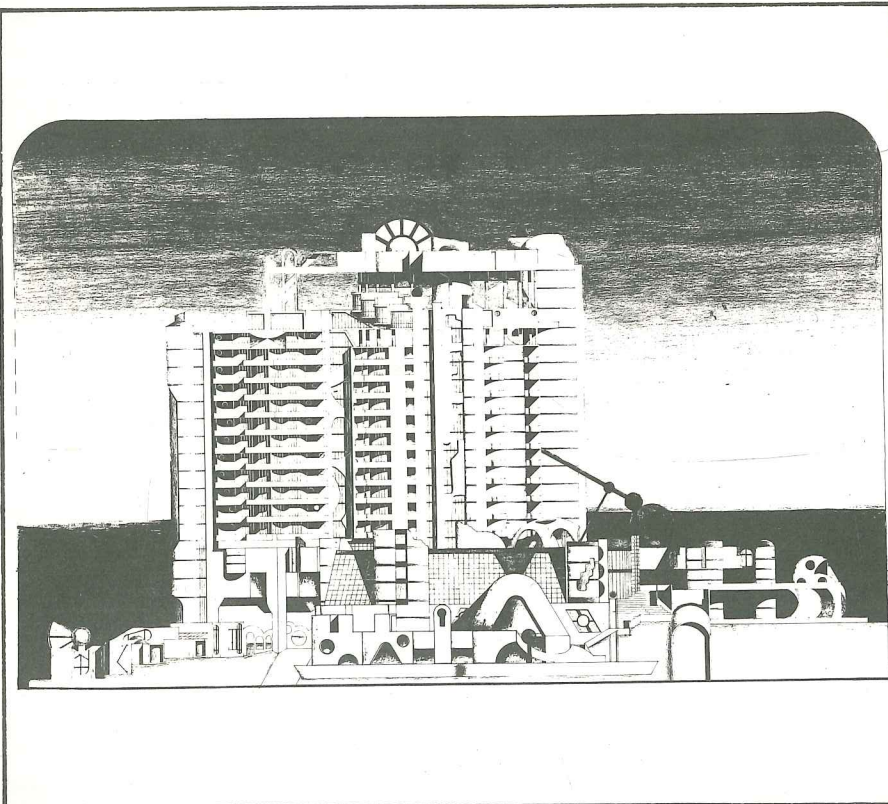
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ХОТЕЛ ВО КУМАНОВО

ДИПЛОМСКА РАБОТА

автор:
ЈОВАНОВСКИ Данчо

година на проектирање:
1984

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ЕНТЕРИЕРНО УРЕДУВАЊЕ
НА КАФЕТЕРИЈА

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ВНАТРЕШНА АРХИТЕКТУРА

автор:
ЈОВАНОВСКИ Данчо

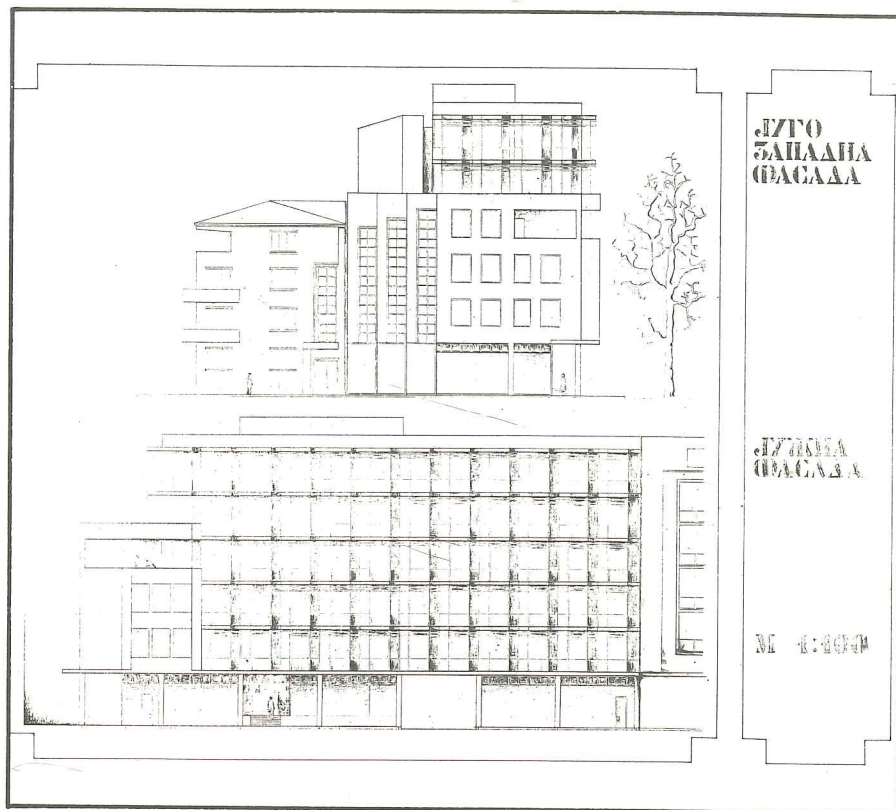
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

УПРАВНА ЗГРАДА НА
"СТОКОКООП"

ДИПЛОМСКА РАБОТА

автор:
МАРКОВИЧ Благоје

година на проектирање:
1983

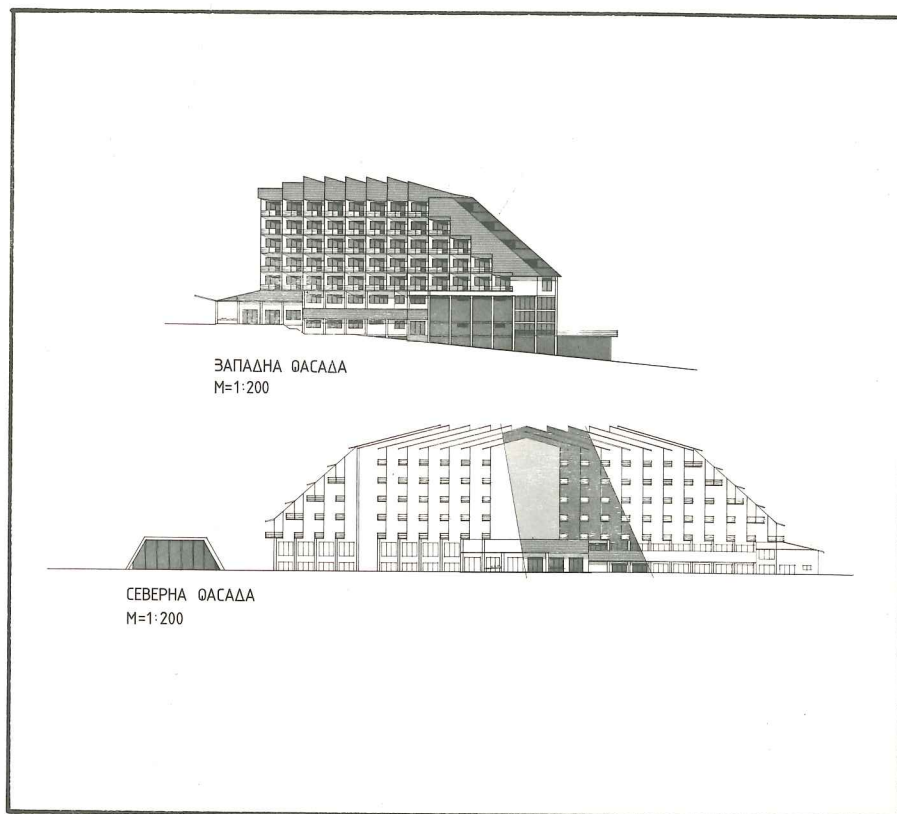
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ХОТЕЛ ВО МАВРОВО

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПРОЕКТИРАЊЕ НА СТАНЕБНИ И
УГОСТИТЕЛСКИ ЗГРАДИ

автор:
МАРГУЛКОВ Владимир

година на проектирање:
1983

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ХОТЕЛ ВО СТРУГА

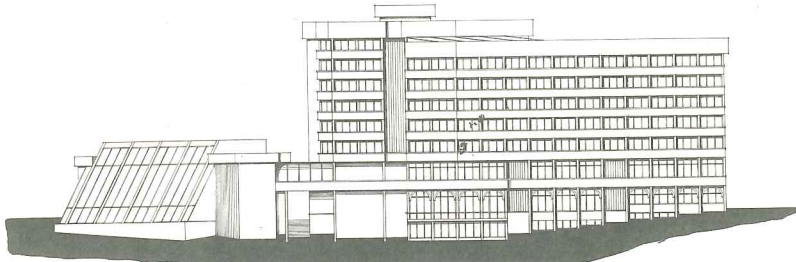
ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПРОЕКТИРАЊЕ НА СТАНБЕНИ И
УГОСТИТЕЛСКИ ЗГРАДИ

автор:
НАПЕСКА Софија

година на проектирање:
1984

СЕВЕРНА СТРАНА

ЈУЖНА СТРАНА

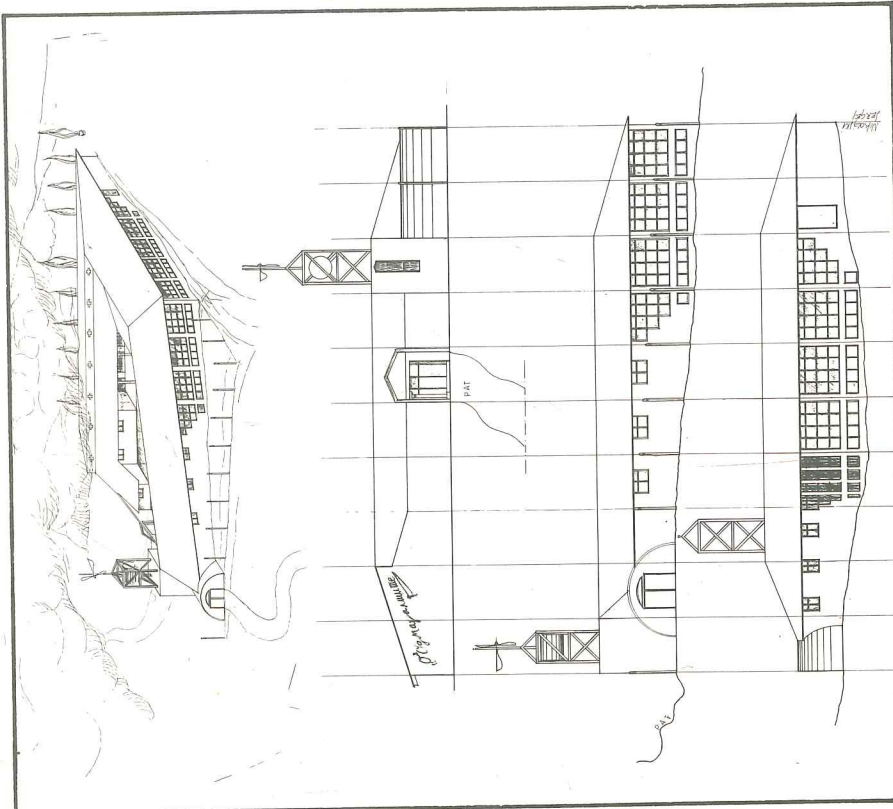
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

СТУДЕНТСКО ОДМОРАЛИШТЕ

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ОСНОВИ НА ПРОЕКТИРАЊЕ

автор:
НИКОЉСКИ Сергеј

година на проектирање:
1983

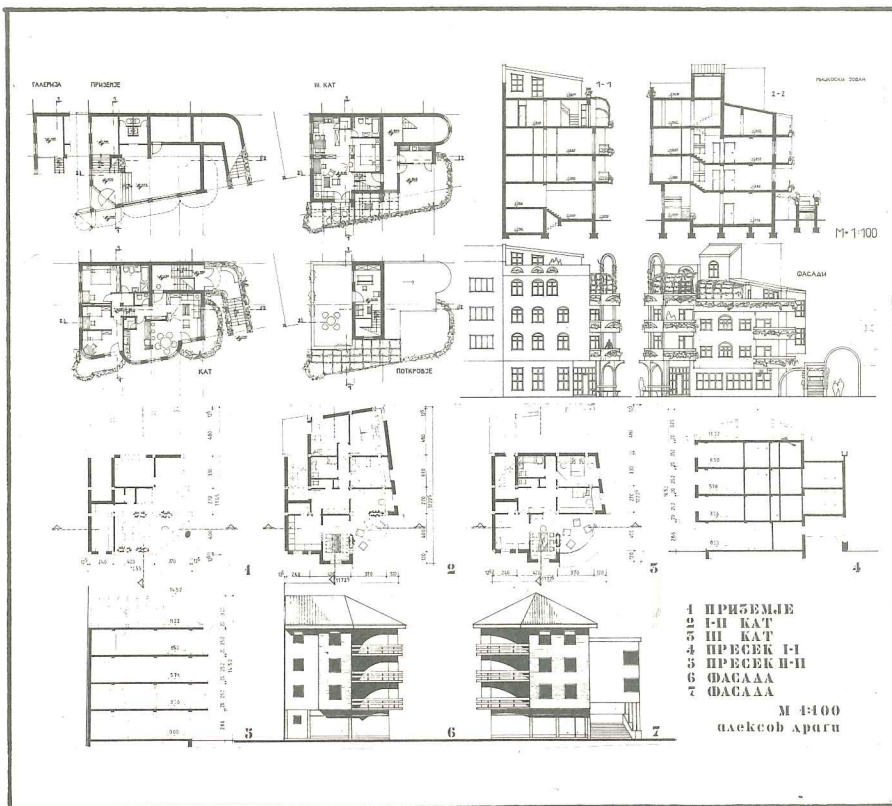
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

СТАНБЕН ОБЈЕКТ
ВО НАСЕЛБА БУЉАКОВЕЦ

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ОСНОВИ НА ПРОЕКТИРАЊЕ

автори:
МИЦКОСКИ Јован АЛЕКСОВ Драги

година на проектирање:
1984

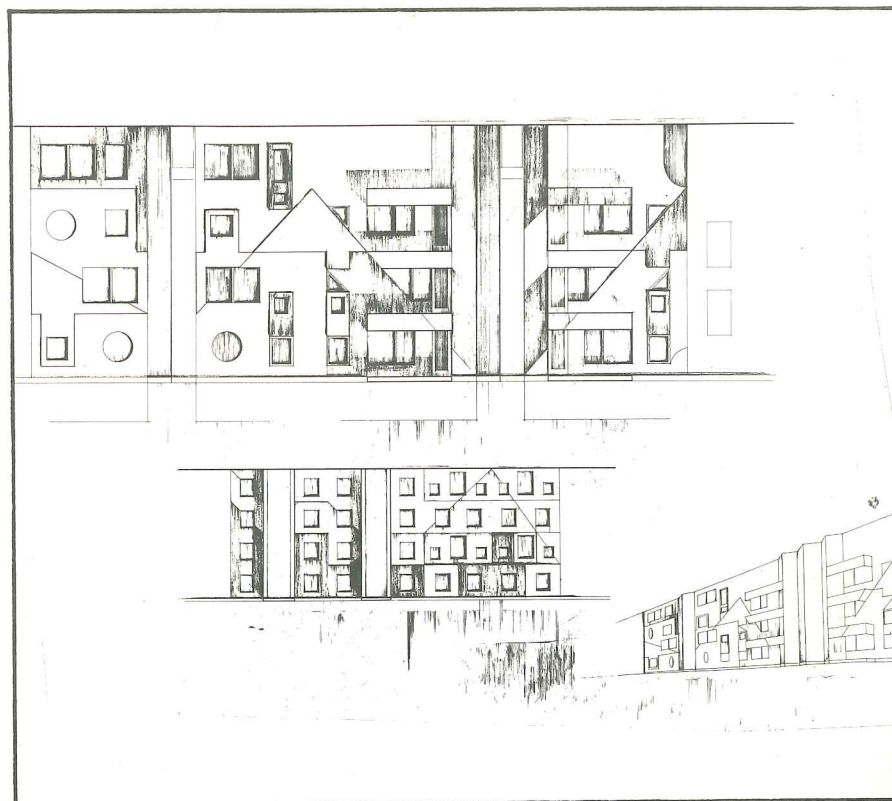

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

СТАНБЕН ОБЈЕКТ
ВО НАСЕЛБА БУЉАКОВЕЦ

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ОСНОВИ НА ПРОЕКТИРАЊЕ

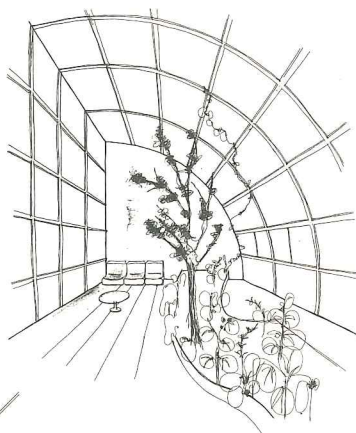
автори:
НАКОВ Иван, ГРЧЕВ Мокан

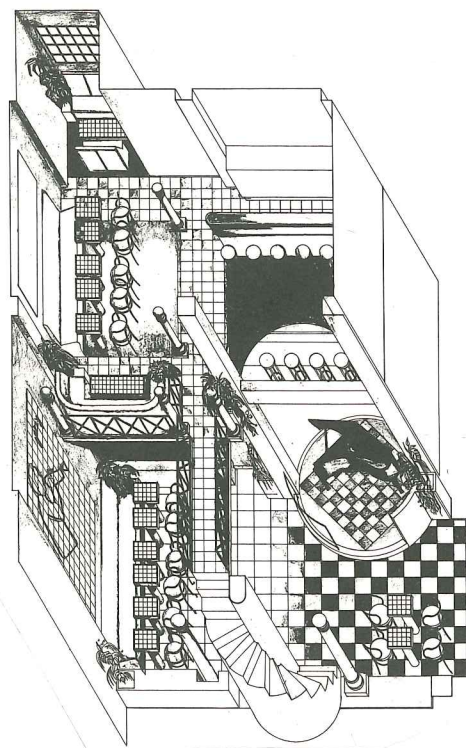
- СТУДЕНТИ

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПРОЕКТИРАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИ ЗГРАДИ

автор:
ПОПОВИК Ольга

СТАКАЕНА БАВЧА ДЕТАА

КАФЕТЕРИЈА "ЦЕЗИ"

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПРОЕКТИРАЊЕ НА ВНАТРЕШНА АРХИТЕКТУРА

автор:
РАЛЕВ Мишко

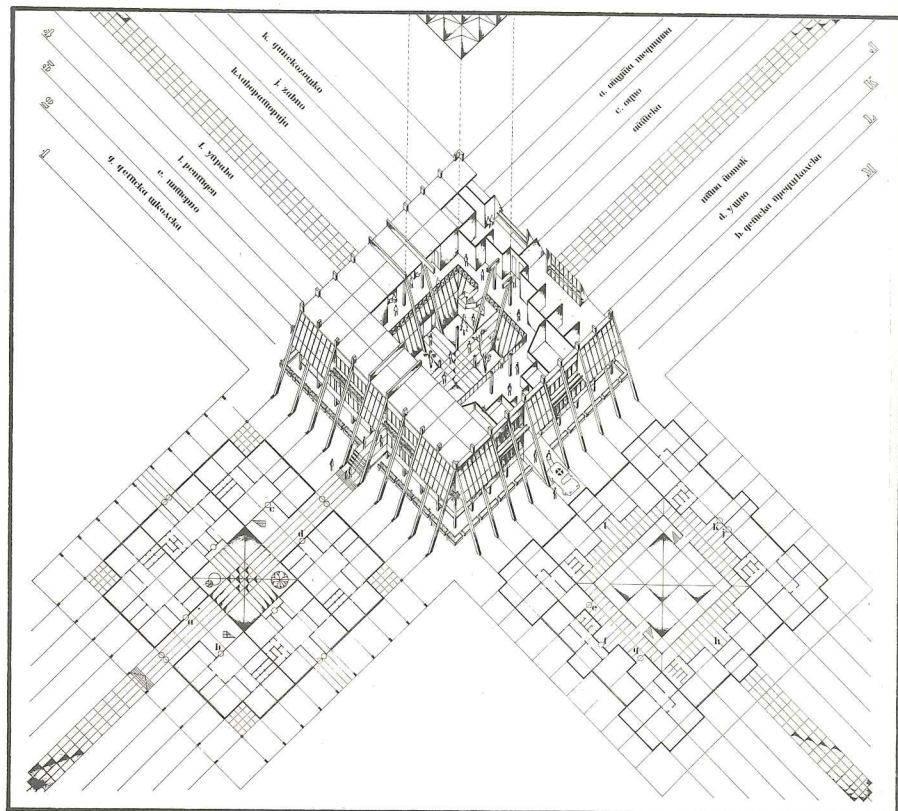
година на пројектирање:
1983/84

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

БОЛНИЦА

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ОПШТЕСТВЕНИ ЗГРАДИ

автор:
СТОЈАНОВСКА Гордана

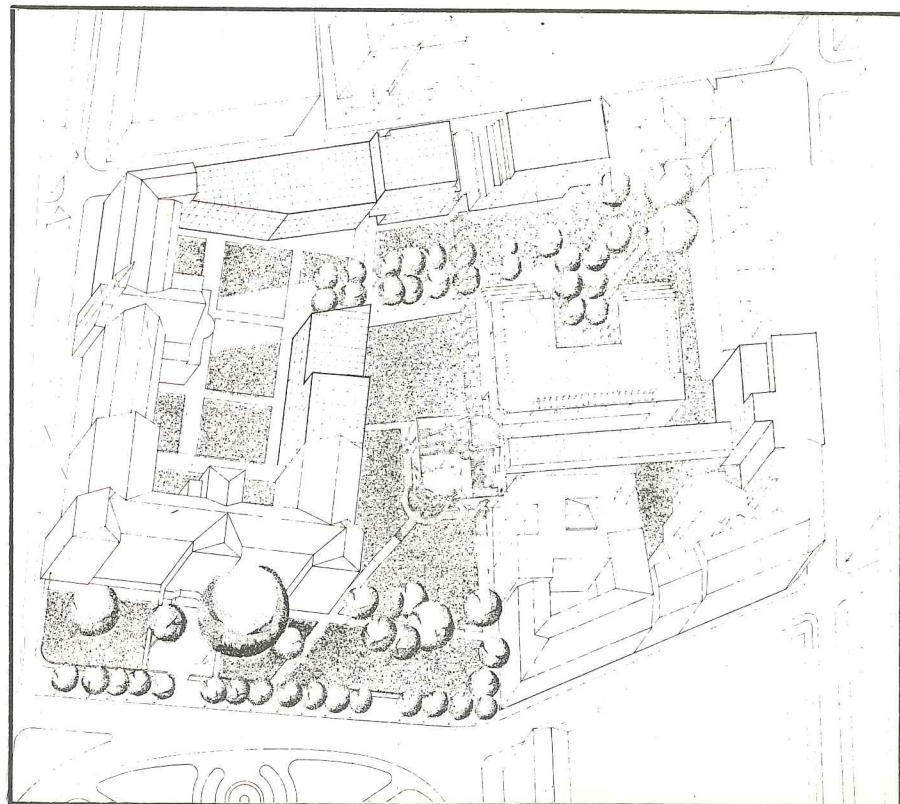
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ИНТЕРВЕНЦИИ ВО ИЗГРАДЕНА ЛОКАЦИЈА СО
СТАНБЕНИ И ОД КУЛТУРАТА СОДРЖИНА

ДИПЛОМСКИ ТРУД

автор:
СИЏАНОВСКА Јасмина

година на проектирање:
1984

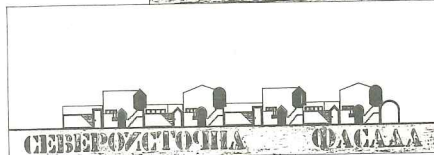
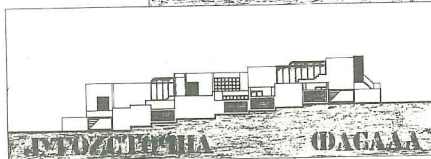
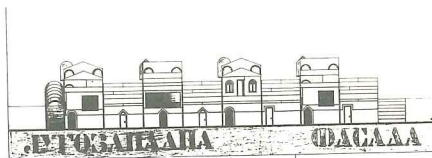
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

СТРУКТУРАЛНО СТАНОВАЊЕ

ПРОГРАМ ОД НАСОЧЕНАТА НАСТАВА
ПО ПРОЕКТИРАЊЕ НА СТАНБЕНИ И
УГОСТИТЕЛСКИ ЗГРАДИ

автор:
ХРИСТОВА Анета

година на проектирање:
1984

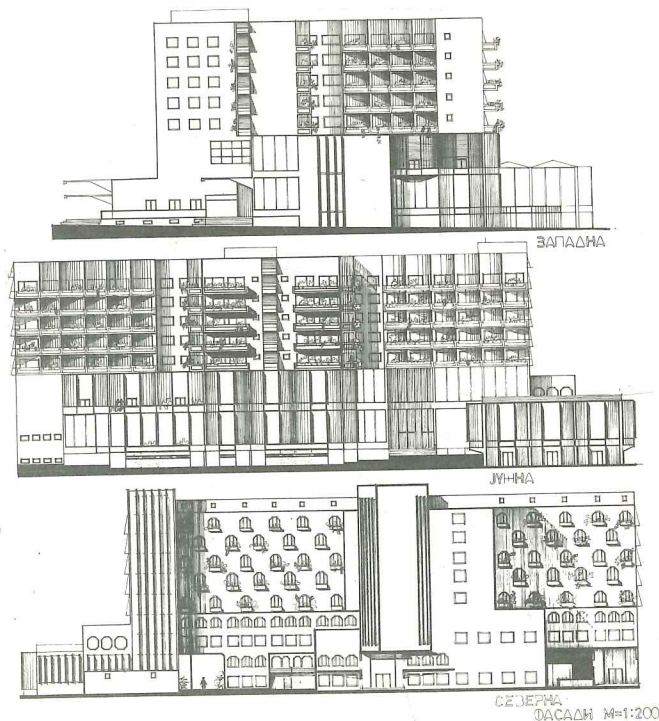
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
- СТУДЕНТИ

ХОТЕЛ ВО СТРУГА

ПРОГРАМ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПРОЕКТИРАЊЕ НА СТАНБЕНИ И
УГОСТИТЕЛСКИ ЗГРАДИ

автор:
ЧАКАР Биљана

година на проектирање:
1984

CEEB

